Jules Verne

Şcoala robinsonilor. Raza verde

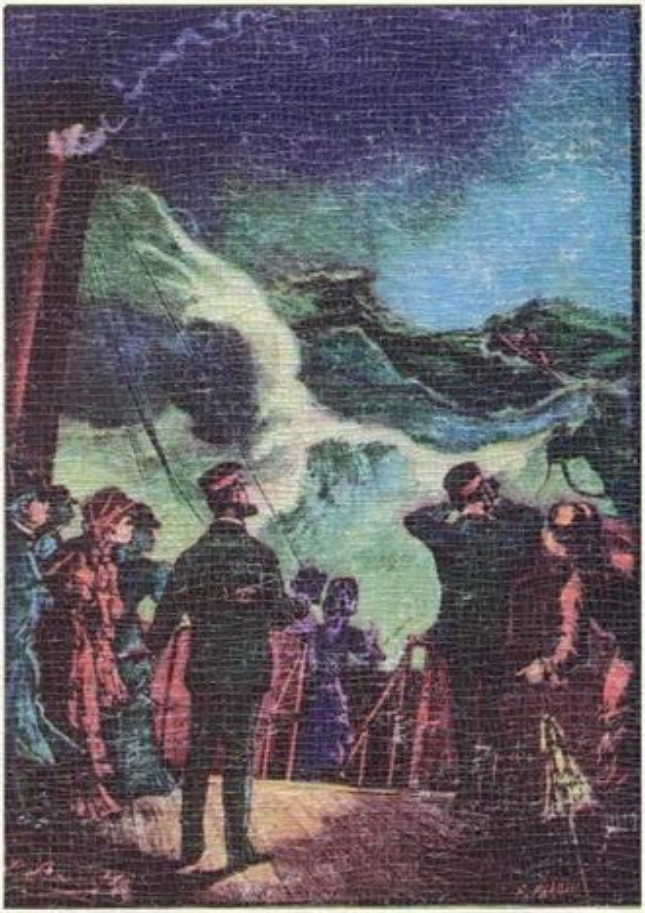

EDITURA ION CREANGĂ

Proiectul RI - Jules Verne 2010

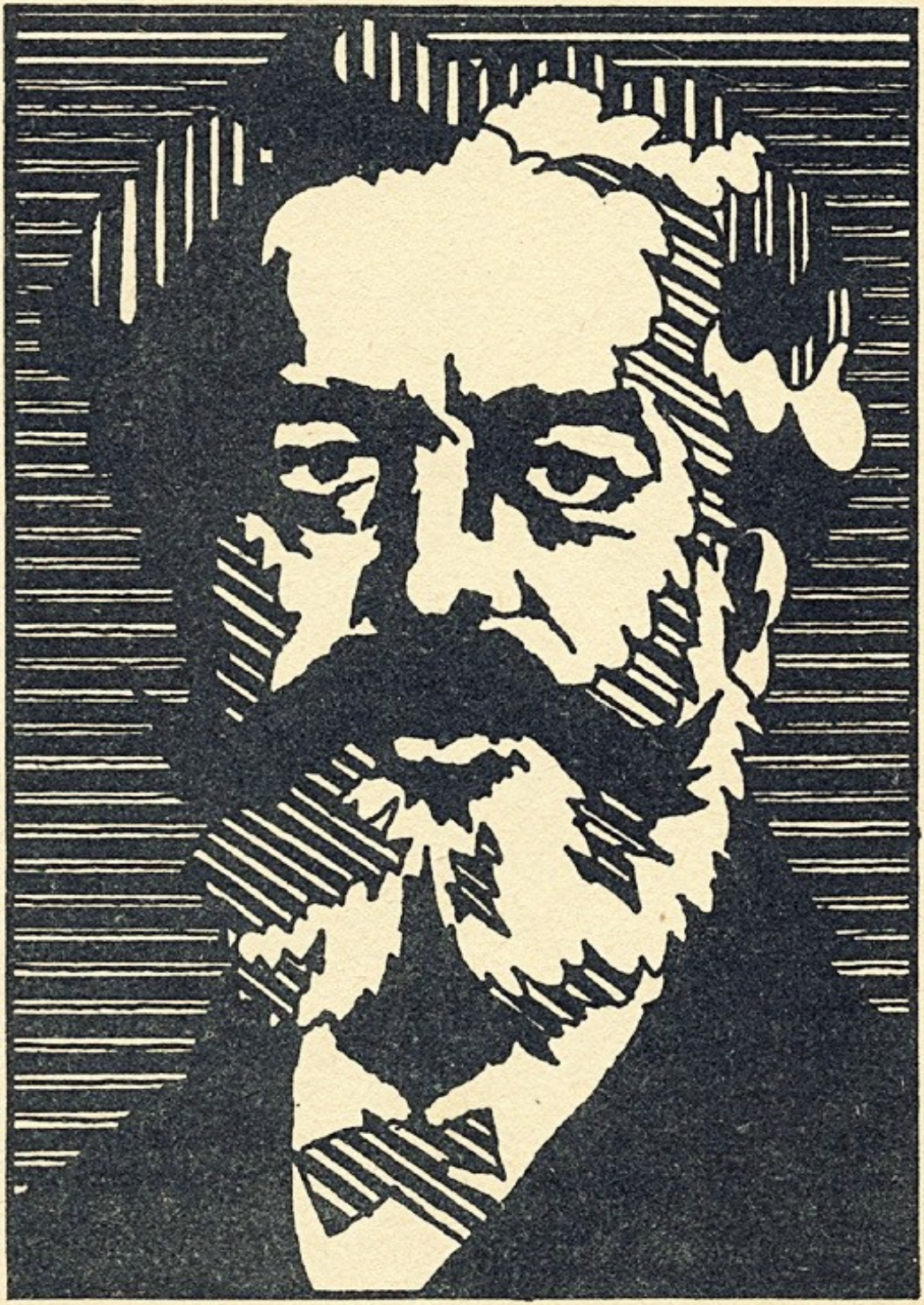

Jules Verne

ŞCOALA ROBINSONILOR

*

RAZA VERDE

În româneşte de Clinca Felicia
Editura Ion Creangă – Bucureşti 1975
Prezentarea grafică: Val Munteanu

Jules Verne
L'ecole des Robinsons
Le raion vert
Edition Hetzel
Paris

ŞCOALA ROBINSONILOR

Capitolul I ÎN CARE CITITORUL, DACĂ DOREŞTE, VA AVEA OCAZIA SĂ CUMPERE O INSULĂ ÎN OCEANUL PACIFIC

— Insulă de vânzare cu bani peşin, în afară de cheltuieli, celui care oferă mai mult! repeta întruna, fără să-şi dea timp nici să respire, Dean Felporg, agentul preţuitor al licitaţiei în care se discutau condiţiile acestei ciudate vânzări.

— Insulă de vânzare! Insulă de vânzare! repeta cu o voce din ce în ce mai puternică crainicul Gingrass care se ducea încolo şi încoace în mijlocul unei mulţimi vădit foarte agitată. O mulţime care se înghesuia, în adevăratul înţeles al cuvântului, în imensa sală a clădirii în care se operau vânzările, la numărul 10 din strada Sacramento. Erau acolo nu numai un anumit număr de americani din California, Oregon, Utah, dar şi câţiva din francezi, care alcătuiesc pe puţin o şesime a populaţiei, mexicani înfăşuraţi în sarape, chinezi în tunicile lor cu mâneci largi, cu pantofii lor ascuţiţi şi bonetele conice, melanesieni din Oceania, chiar şi câţiva dintre „picioare-negre", „pântece-mari", „capete-turtite",[1] veniţi de pe malurile râului Trinité.

Să nu uităm să adăugăm că această scenă se petrecea în capitala statului California, la San Francisco, dar nu între anii 1849 — 1852, epocă în care exploatarea unor noi bancuri de nisip îi atrăgea pe căutătorii de aur din cele două lumi.

San Francisco nu mai era ceea ce fusese la început, un caravan-serai, un debarcader, un han unde dormeau o noapte zeloşii căutători care se grăbeau către terenurile aurifere de pe versantul occidental al munţilor Sierra Nevada.

Nu, de vreo douăzeci de ani, vechea şi neînsemnata Yerba-Buena făcuse loc unui oraş unic în felul său, cu 100 000 de locuitori, clădit pe coastele a două coline, nemaiavând loc pe plaja litoralului, dar gata să se întindă până la ultimele înălţimi din depărtare — în sfârşit, un oraş care a detronat Lima, Santiago, Valparaiso, pe toate rivalele sale din vest, oraş din care americanii au făcut regina Pacificului, „gloria coastei occidentale!"

---

[1] Numele unor triburi de piei-roşii.

În acea zi — 15 mai — era încă frig. În această ţară, aflată în calea curenţilor polari, primele săptămîni ale lunii mai amintesc mai degrabă ultimele săptămîni ale lunii martie din Europa de mijloc. Dar de toate acestea, nu-ţi puteai da seama în fundul sălii de licitaţie publică. Clopotul cu neîncetata lui chemare adusese o mare mulţime de oameni şi o atmosferă estivală făcea să apară pe fruntea fiecăruia broboane de sudoare pe care frigul de afară repede le-ar fi îngheţat.

Să nu vă gândiţi că toţi aceşti oameni grăbiţi veniseră în sala de licitaţii cu intenţia să cumpere. Mai mult chiar, aş spune că acolo nu se aflau decât curioşi. Cine ar fi fost atât de nebun — dacă ar fi fost atât de bogat — încât să cumpere o insulă din Pacific, pe care guvernul avea ciudata idee de a o pune în vânzare?

Se vorbea deci că suma la care fusese preţuită nu va fi oferită de nimeni, că nici un amator nu se va lăsa târât în vârtejul licitaţiei. Şi asta nu din vina crainicului, care încerca să-i însufleţească pe cumpărătorii obişnuiţi prin exclamaţii, gesturi şi debitul vorbirii sale înzorzonată cu cele mai seducătoare metafore.

Oamenii râdeau, dar nu se înghesuiau.

— O insulă! De vânzare o insulă! repeta Gingrass.

— Dar nu de cumpărat, răspunse un irlandez, al cărui buzunar nu ar fi putut furniza plata nici unei singure pietre de pe malul mării.

— O insulă care, dacă ţinem seama de preţul la care este pusă în vânzare, nu ar reveni decât la şase dolari acrul[1], strigă agentul licitaţiei, Dean Felporg.

— Şi care nu va aduce venit nici o jumătate de sfert de cent, replică un fermier mătăhălos, bun cunoscător în ale agriculturii.

— O insulă care nu măsoară mai puţin de şaizeci şi patru de mile de jur împrejur şi cu o suprafaţă de două sute douăzeci şi cinci de mii de acri.

— Este cel puţin solidă pe temelia ei? întrebă un mexican, vechi client al cârciumilor şi al cărui echilibru părea în acest moment foarte îndoielnic.

— O insulă cu păduri încă virgine, repetă crainicul, cu câmpii, coline, cursuri de ape...

— Garantate? strigă un francez care părea puţin dispus să se lase prins în cursă.

— Da! Garantate! răspunse agentul Felporg, prea bătrân în meserie ca să se mai lase impresionat de glumele publicului.

— Doi ani?

— Până la sfârşitul lumii.

---

[1] Acru — măsură de suprafaţă, egală cu 0,40 ha.

— Şi chiar pe lumea cealaltă?

— O insulă în proprietate exclusivă! repetă crainicul. O insulă fără un singur animal sălbatic — nici fiare, nici reptile!...

— Nici păsări? adăugă un şugubăţ.

— Nici insecte? strigă un altul.

— O insulă celui care dă mai mult! reluă din ce în ce mai tare Dean Felporg. Haideţi, cetăţeni! Mai mult curaj la pungă! Cine doreşte o insulă în bună stare, care aproape că nu a fost folosită, o insulă din Pacific, acest ocean al oceanelor! Evaluarea ei este la o nimica toată! Unsprezece sute de mii de dolari! La unsprezece sute de mii de dolari, există un amator? Cine? Dumneavoastră, domnule? Sau dumneavoastră, de colo... Dumneavoastră care vă legănaţi capul ca un mandarin de porţelan... Am o insulă!... Iată o insulă!... Cine doreşte o insulă?

— Să vedem obiectul! spuse cu glas, ca şi când ar fi fost vorba de un tablou sau de un vas de porţelan chinezesc.

Şi toată sala izbucni în râs, dar fără ca preţul la care fusese evaluată insula să fi fost acoperit măcar cu o jumătate de dolar.

Totuşi, dacă obiectul despre care era vorba nu putea fi trecut din mână în mână, planul insulei fusese pus la dispoziţia publicului. Amatorii trebuiau să ştie totul despre această bucată de glob scoasă la licitaţie. Nu aveau a se teme de nici o surpriză, de nici un neajuns. Situarea, orientarea, amplasarea terenurilor, relieful solului, reţeaua apelor, climatul, căile de acces, totul era uşor de verificat dinainte. Nu se cumpăra mâţa în sac, şi aş vrea să fiu crezut dacă afirm că nu putea fi vorba de nici o înşelătorie în ceea ce priveşte calitatea mărfii ce se vindea. De altfel, nenumăratele ziare din Statele Unite ca şi multe altele din California, cotidiene, bi-săptămânale, săptămânale, bi-lunare sau lunare, cât şi reviste, magazine, buletine etc... nu încetau, de câteva luni, să atragă atenţia publică asupra acestei insule, a cărei scoatere la licitaţie fusese autorizată printr un vot al Congresului.

Această insulă era insula Spencer, care se află situată la vest-sud-vest de micul golf San Francisco, la aproximativ patruzeci-şasezeci mile de litoralul californian, la 32° latitudine nord şi 142°18' longitudine la vest de meridianul Greenwich.

De altfel e cu neputinţă de închipuit un loc mai izolat, în afara oricărui traseu maritim sau comercial, cu toate că insula Spencer era la o distanţă relativ mică şi se găsea, ca să spunem aşa, în apele americane. Dar acolo, curenţi regulaţi, cotind spre nord sau spre sud, au format un fel de lac cu apele liniştite care uneori este indicat sub numele de „Cotul Fleurieu".

Exact în mijlocul acestor uriaşe învolburări de ape, fără o direcţie anume, se află insula Spencer. Aşa că puţine vapoare trec pe lângă ea.

Marile căi ale Pacificului, care leagă noul continent de cel vechi, fie că duc în Japonia, fie în China, se află toate într-o zonă mai meridională.

Vasele cu pânze ar găsi un calm desăvârşit pe suprafaţa Cotului Fleurieu şi vapoarele cu aburi, care merg pe drumul cel mai scurt, nu ar avea nici un avantaj traversând-o. Deci nici unele, nici altele nu au cum să ia cunoştinţă de insula Spencer, care se înalţă acolo ca piscul izolat al vreunui munte submarin din Pacific. Pentru un om care vrea să fugă de larma lumii, care caută liniştea în singurătate, într-adevăr, ce ar fi mai potrivit decât această Islanda pierdută, la câteva sute de leghe de litoral! Pentru un Robinson de bună voie ar fi fost, în felul său, idealul! Numai că trebuia să plăteşti preţul.

Şi acum, pentru ce voiau Statele Unite să se debaraseze de această insulă? Numai dintr-o fantezie? Nu! O mare naţiune nu poate să procedeze din capriciu, ca un simplu particular. Iată care era adevărul: în felul în care era situată, insula Spencer părea, de timp îndelungat, inutilă. Să o colonizezi, ar fi fost fără un rezultat practic. Din punct de vedere militar, nu oferea nici un interes fiindcă ea nu străjuia decât o porţiune cu totul pustie a Pacificului. Din punct de vedere comercial, acelaşi neajuns, fiindcă produsele sale nu ar fi acoperit cheltuielile de transport nici la dus, nici la întors. Să stabilească acolo o colonie de deţinuţi, era prea aproape de litoral.

În sfârşit, să o fi folosit în vreun scop oarecare, treaba era prea costisitoare. Aşa că rămăsese pustie din timpuri imemoriale şi Congresul, format din oameni eminamente practici, hotărâse să scoată această insulă la licitaţie — cu o condiţie totuşi, ca acela care şi-o adjudeca să fie un cetăţean al Americii libere.

Numai că această insulă nu voiau să o dea pe nimic. Aşa că evaluarea fusese fixată la unsprezece sute de mii de dolari. Pentru o societate financiară care ar fi achiziţionat şi exploatat această proprietate, suma nu ar fi fost decât o bagatelă dacă afacerea ar fi oferit unele avantaje; dar, aşa cum am mai spus-o, ea nu oferea nici unul; pe cei competenţi nu-i interesa această bucată desprinsă din Statele Unite, mai mult decât o insuliţă pierdută în gheţurile polare. În acelaşi timp, pentru un particular, suma era totuşi enormă. Trebuia să fii, deci, bogat ca să-ţi permiţi această fantezie care nu ar fi adus venit nici o centimă la sută!

Ar fi trebuit să fii imens de bogat, fiindcă tranzacţia trebuia să fie realizată cu bani peşin, „cash", ca să folosim expresia

americană, şi este sigur că până şi în Statele Unite cetăţenii care au unsprezece sute de mii dolari bani de buzunar şi sunt dispuşi să-i arunce pe fereastră, fără vreo speranţă de a şi-i mai vedea înapoi, sunt încă destui de puţini.

Şi cu toate acestea, Congresul era foarte hotărât să nu o vândă sub acest preţ. Unsprezece sute de mii de dolari! Nici un cent mai puţin, sau insula va continua să rămână proprietatea Statelor Unite.

Trebuie deci să presupunem că nici un cumpărător nu va fi atât de nebun să plătească un asemenea preţ.

De altfel, era categoric specificat că eventualul cumpărător — în cazul că s-ar fi prezentat vreunul — n-avea să fie regele insulei Spencer, ci preşedinte de republică. Nu avea să aibă, în niciun chip, dreptul de a avea supuşi, ci numai concetăţeni care îl vor numi pentru un timp determinat, chiar dacă îl vor realege la infinit.

Oricum, îi va fi interzis de a institui o dinastie domnitoare. Statele Unite nu vor tolera întemeierea unui regat, oricât de mic ar fi el, în apele americane.

Această clauză avea ca scop, probabil, să îndepărteze câţiva milionari ambiţioşi, câţiva nababi decăzuţi care ar fi vrut să rivalizeze cu regii sălbatici din Sandwich, Marchize, Pomotou sau alte arhipelaguri din Oceanul Pacific.

Pe scurt, pentru un motiv sau altul, nu se prezenta nimeni. Timpul trecea, crainicul gâfâia încercând să pornească licitaţia, Dean Felporg răguşea fără să izbutească să obţină unul din acele semne din cap pe care aceşti respectabili agenţi se pricep atât de bine să le descopere, şi preţul nici măcar nu era pus în discuţie.

Trebuie să spunem, totuşi, că dacă ciocănaşul nu obosea tot izbind în tăblia biroului, mulţimea, nici ea, nu obosea aşteptând.

Continua să plouă cu glume, zeflemelele făceau înconjurul sălii. Unii ofereau pe insulă doi dolari, cu cheltuieli cu tot. Alţii cereau ei plată ca să o achiziţioneze.

Şi mereu strigătul crainicului:

— Insulă de vânzare! Insulă de vânzare! Şi nimeni s-o cumpere.

— Garantaţi dumneavoastră că acolo se găsesc „flats"-uri[1]? întrebă băcanul Stumpy din Merchant-Street.

— Nu, răspunse agentul licitaţiei, dar nu este imposibil să se găsească şi Statul cedează cumpărătorului toate drepturile asupra acestor terenuri aurifere.

— Se află măcar un vulcan acolo? întrebă Oakhurst, cârciumarul din strada Montgomery.

---

[1] Terenuri aurifere.

— Nu, nici un vulcan, replică Dean Felporg. Dacă ar avea unul, ar fi mai scump!

Un uriaş hohot de râs urmă acestui răspuns.

— Insulă de vânzare! Insulă de vânzare! urla Gingrass ai cărui plămâni se osteneau zadarnic.

— Doar un dolar, doar o jumătate de dolar, măcar un cent peste preţul la care a fost evaluată, spuse pentru o ultimă dată agentul, şi o adjudec! O dată!... De două ori!...

Tăcere deplină.

— Dacă nimeni nu spune nimic, adjudecarea va fi retrasă!... Odată!... De două ori!...

— Douăsprezece sute de mii de dolari!

În mijlocul sălii, aceste patru cuvinte răsunară ca patru detunături de pistol.

Amuţită pentru o clipă, întreaga adunare se întoarse către îndrăzneţul care îşi permisese să rostească această cifră. Era William W. Kolderup, din San Francisco.

Capitolul II CUM WILLIAM W. KOLDERUP DIN SAN FRANCISCO SE LUPTĂ CU J. R. TASKINAR DIN STOCKTON

A fost odată un om extraordinar de bogat, care îşi număra dolarii cu milioanele cum alţii şi-i numără cu miile. Era William W. Kolderup.

Se spunea despre el că este mai bogat decât ducele de Westminster — al cărui venit se ridică la opt sute de mii de lire şi care poate cheltui cincizeci de mii de franci pe zi, adică treizeci şi şase de franci pe minut - mai bogat decât senatorul Jones din Nevada, care posedă treizeci şi cinci de milioane rentă, mai bogat decât Mr. Mackay chiar, căruia cele două milioane şapte sute cincizeci mii de lire rentă anuală îi asigură şapte mii opt sute franci pe oră sau doi franci şi câteva centime pe secundă. Nu mai vorbesc de micii milionari de talia unui Rothschild, Van Der Bilt, a ducelui de Northumberland, Stewart, nici de directorii puternicei Bănci a Californiei şi de alte personaje din belşug înzestrate cu rente, din lumea veche şi cea nouă, cu care William W. Kolderup ar fi putut face acte de milostenie.

Ar fi putut dărui, fără să fie stingherit din pricina asta, un milion cum noi am putea da o sută de bănuţi.

Acest onorabil om de afaceri pusese temelia solidă a incalculabilei sale averi în exploatarea primelor terenuri aurifere din California. El a fost principalul asociat al căpitanului elveţian Sutter, pe terenurile căruia se descoperise,

în 1848, primul filon. Din această epocă, ajutat de noroc şi de inteligenţă, îl găsim interesat în toate marile exploatări din lume. Se aruncă atunci aprig în fel de fel de speculaţii de comerţ şi industrie.

Fondurile sale inepuizabile alimentară sute de uzine, vapoarele sale exportînd produsele în lumea întreagă. Averea-i crescu deci într-o progresie nu artimetică, ci geometrică. Se spunea despre el ceea ce se spune în general despre aceşti „miliardari", că nici nu-şi cunoştea avuţia. În realitate şi-o cunoştea până la ultimul dolar, dar nu se lăuda niciodată.

În clipa când îl prezentăm cititorilor noştri, cu tot respectul pe care îl merită un bărbat „de o asemenea suprafaţă", William W. Kolderup poseda două mii de firme răspândite în toate punctele de pe glob; optzeci de mii de funcţionari în diversele sale birouri din America, Europa şi Australia; trei sute de mii de reprezentanţi; o flotă de cinci sute de corăbii, care cutreierau fără răgaz mările spre profitul său şi nu cheltuia mai puţin de un milion pe an numai cu timbre pentru documentele sale comerciale şi scrisorile de trăsură.

În sfârşit, era onoarea şi gloria îmbelşugatului Frisco — diminutivul cu care americanii alintau familiar capitala Californiei.

O licitaţie susţinută de William W. Kolderup nu putea deci să fie decât o licitaţie dintre cele mai serioase. Aşadar, atunci când spectatorii licitaţiei îl recunoscură pe cel care depăşise cu o sută de mii de dolari preţul la care fusese evaluată insula Spencer, fu o mişcare de nestăpânit, glumele încetară pe loc, zeflemelelor le luară locul unele exclamaţii admirative, în sală izbucniră urale.

Acestei asurzitoare larme îi urmă o tăcere deplină. Ochii se holbară, se ascuţiră urechile. În ce ne priveşte, dacă am fi fost acolo, ne-am fi ţinut respiraţia, numai ca să nu ne scape nimic din impresionanta scenă ce ar fi avut loc dacă alt amator ar fi îndrăznit să intre în competiţie cu William W. Kolderup.

Dar era probabil? Era măcar cu putinţă? Nu!

În primul rând, era suficient să-l priveşti pe William W. Kolderup ca să te convingi că nu va ceda niciodată într-o chestiune în care ar fi în joc posibilităţile lui financiare.

Era un om înalt, puternic, cu un cap mare, umeri laţi, cu mâinile şi picioarele bine legate de trup, o carcasă de fier prinsă zdravăn în încheieturi. Privirea blajină, dar hotărâtă, nu se pleca uşor. Părul său cărunt, tot atât de bogat ca şi în tinereţe, se zburlea în jurul craniului. Liniile drepte ale nasului său formau un triunghi dreptunghic, desenat geometric. Nu avea mustaţă. O barbă potrivită după moda americană, straşnic de deasă la bărbie, ale cărei margini de sus se împreunau la

colţurile buzelor şi se înălţau apoi până la tîmple în favoriţi sare şi piper. Dinţii albi, simetric aşezaţi într-o gură subţire şi strânsă. Unul dintre acele adevărate capete de comodor, care se înalţă în vijelie şi înfruntă furtuna. Nici un uragan nu i l-ar fi plecat, atât îi era de solid înşurubat pe gâtul puternic care-i servea de pivot. În această bătălie a licitărilor, fiecare înclinare a capului său însemna o sută de mii de dolari în plus.

Nu avea de ce să lupte.

— Douăsprezece sute de mii de dolari, douăsprezece sute de mii de dolari! strigă agentul licitaţiei, cu acel accent specific pe care-l are un agent care vede în sfârşit că munca lui nu va fi zadarnică.

— La douăsprezece sute de mii de dolari, ar fi un amator! repetă crainicul Gingrass.

— Oh, se poate supralicita fără teamă, murmură cârciumarul Oakhurst, William W. Kolderup nu va ceda!

— Ştie prea bine că nimeni nu se va aventura! răspunse băcanul din Merchant-Street.

Sâsâituri repetate îi invitară pe cei doi onorabili negustori să păstreze o tăcere deplină. Inimile băteau mai tare. Va îndrăzni oare vreun glas să se ridice şi să răspundă glasului lui William W. Kolderup?

El, cu o ţinută mîndră, nu se clintea. Rămânea acolo, tot atât de
liniştit ca şi când afacerea nu l-ar fi interesat. Dar cei ce erau mai aproape de el puteau să bage de seamă că ochii îi erau ca două pistoale încărcate cu dolari, gata să explodeze.

— Nimeni nu vorbeşte? întrebă Dean Felporg. Nimeni nu vorbi.

— O dată, de două ori!...

— O dată! de două ori!... repetă Gingrass, foarte obişnuit cu acest mic dialog cu agentul licitaţiei.

— Voi adjudeca!

— Vom adjudeca!

— La douăsprezece sute de mii de dolari insula Spencer, aşa precum urmează...

— La douăsprezece sute de mii de dolari!

— Este clar? S-a înţeles?

— Nu sunt păreri de rău?

— La douăsprezece sute de mii de dolari, insula Spencer!... Respiraţiile gâfâitoare înălţau şi coborau piepturile convulsiv. Se va ivi, în sfârşit, în ultima secundă o supralicitare?

Felporg, cu mâna dreaptă întinsă deasupra mesei sale, agită ciocănaşul de fildeş... O lovitură, o singură lovitură şi adjudecarea avea să fie definitivă.

Ciocănaşul se lăsă încet, atinse aproape masa, se ridică iar, şovăi o clipă ca o spadă care se angajează atunci când luptătorul fentează; apoi coborî vertiginos...

Dar înainte ca puternica lovitură să se facă auzită, un glas rosti aceste cuvinte:

— Treisprezece sute de mii de dolari!

Fu mai întâi un „ah"! general de uimire şi un al doilea „ah"! nu mai puţin general, de satisfacţie.

Se mai prezentase un concurent. Deci, va avea loc o bătălie.

Dar cine era acest cutezător care îndrăznea să vină să lupte cu lovituri de dolari împotriva lui William W. Kolderup din San Francisco?

Era J. R. Taskinar, din Stockton.

J. R. Taskinar era bogat, dar nu atât de avut pe cât era de gras. Cântărea patru sute douăzeci de livre[1]. Dacă nu fusese decât al doilea la ultimul concurs al celor mai graşi oameni din Chicago, aceasta se datora faptului că nu i se dăduse timp să-şi termine cina şi astfel îi lipsiseră zece livre.

Acest colos, căruia îi trebuiau, ca să-şi aşeze uriaşa sa persoană, scaune speciale, locuia pe strada San-Ioachim la Stockton — unul din oraşele cele mai importante din California, unul din centrele de depozitare pentru minele din sud, un rival al oraşului Sacramento, unde se concentrează produsele minelor din nord.

Tot acolo, corăbiile încarcă cea mai mare parte din grâul Californiei. Nu numai exploatarea minelor şi comerţul cu cereale îi oferise lui J. R. Taskinar prilejul de a câştiga o imensă avere, dar petrolul, ca un alt Pactole[2], îşi făcuse drum prin casa lui de bani; în plus, era un jucător înveterat, jucător norocos, şi pocherul — ruleta Americii de Vest — se arătase darnic cu el în ceea ce priveşte câştigul. Dar oricât de bogat ar fi fost, era un om de nimic, la numele căruia nu alăturai bucuros epitetul de „onorabil", atât de des folosit în ţinut.

Cu toate acestea era un bun cal de povară, cum se spune, şi probabil că i se puneau pe seamă mai multe decât s-ar fi cuvenit.

Sigur este însă că, în nenumărate ocazii, nu se sfia să se folosească de „derringer", care nu este altceva decât revolverul californian.

Oricum ar fi fost, J. R. Taskinar îl ura în chip deosebit pe William W. Kolderup. Îl invidia pentru averea lui, pentru situaţia lui, pentru prestigiul lui. Îl dispreţuia aşa cum un om

---

[1] Livră — veche unitate de măsură, egală cu aproximativ 480 gr.

[2] Mic râu din Sardinia, purtând aluviuni aurifere.

gras dispreţuieşte un om pe care îl consideră slab. Nu era pentru prima dată când negustorul din Stockton căuta să-i şterpelească negustorului din San Francisco o afacere bună sau rea, numai şi numai din spirit de rivalitate.

William W. Kolderup îl cunoştea foarte bine şi îi arăta, oricând se întâlneau, un dispreţ menit să-l exaspereze.

Un ultim succes pe care J. R. Taskinar nu-l putea ierta adversarului său era acela de a-l fi înfrânat în ultimele alegeri de Stat. Cu toate eforturile, ameninţările şi defăimările sale, fără să mai vorbim de miile de dolari risipite de agenţii săi electorali, William W. Kolderup fusese acela care intrase în locul lui în Consiliul legislativ din Sacramento.

Or, J. R. Taskinar aflase — cum, n-aş putea s-o spun — că William K. Kolderup intenţiona să cumpere insula Spencer.

Această insulă i-ar fi fost la fel de inutilă ca şi rivalului său. Puţin îl interesa. Se ivise însă o nouă ocazie de a se înfrunta, de a combate, poate chiar de a învinge: şi J. R. Taskinar nu putea să o lase să-i scape!

Iată pentru ce J. R. Taskinar venise în sala de licitaţii, în mijlocul acestei mulţimi curioase care nu putea să-i prevadă intenţiile; pentru ce îşi pregătise în orice caz armele; pentru ce, înainte de a acţiona, aşteptase ca adversarul său să acopere preţul la care fusese evaluată insula, oricât de mare ar fi fost.

În sfârşit, William W. Kolderup lansase această ofertă:

„Douăsprezece sute de mii de dolari!"

Şi în clipa când William W. Kolderup putea să creadă definitiv că i se adjudecase insula, apăruse J. R. Taskinar cu aceste cuvinte aruncate cu glas de stentor:

— Treisprezece sute de mii de dolari!

Toată mulţimea, aşa cum am văzut, se întorsese. „Taskinar, grasul!"

Şi numele lui trecu din om în om. Da! Mătăhălosul Taskinar! Era bine cunoscut! Corpolenţa sa fusese nu numai o dată subiectul unor articole în ziarele din Statele Unite.

Nu ştiu care matematician demonstrase chiar, cu ajutorul unor calcule superioare, că masa sa era suficient de mare pentru a o influenţa pe aceea a satelitului nostru şi să tulbure într-o proporţie apreciabilă elementele orbitei lunare.

Dar nu aspectul fizic al lui J. R. Taskinar îi interesa în acest moment pe spectatorii din sală.

Ce avea să fie mult mai impresionant, era faptul că Taskinar se ciocnea direct şi public cu William W. Kolderup; faptul că o luptă eroică, cu lovituri de dolari, ameninţa să se dezlănţuie. Şi n-aş putea să spun pentru care dintre cele două case de bani ar fi arătat mai mult interes cei care pariau.

Enorm de bogaţi amândoi, aceşti duşmani de moarte! Nu avea să fie deci decât o chestiune de amor propriu. După prima mişcare de surpriză, repede stăpânită, o nouă tăcere se aşternu în întreaga adunare.

Ai fi putut auzi un păianjen ţesîndu-şi pânza. Glasul agentului Felporg fu cel care rupse această apăsătoare tăcere.

— La treisprezece sute de mii de dolari, insula Spencer! strigă el sculându-se în picioare, pentru a putea urmări mai bine licitările.

William W. Kolderup se întorsese către J. R. Taskinar.

Cei prezenţi se retraseră ca să facă loc celor doi adversari. Omul din San Francisco şi cel din Stockton erau faţă în faţă, puteau să se privească în ochi după pofta inimii. Adevărul ne obligă să spunem că nici unul nu se lăsa mai prejos. Nici o clipă privirea unuia nu ar fi consimţit să se plece în faţa privirii celuilalt.

— Patrusprezece sute de mii de dolari, spune William W. Kolderup.

— Cincisprezece sute de mii! răspunse J. R. Taskinar.

— Şasesprezece sute de mii!

— Şaptesprezece sute de mii!

Asta nu vă aminteşte povestea celor doi industriaşi din Glasgow care s-au luat la întrecere care să construiască cele mai înalte coşuri la uzina sa, cu riscul unei catastrofe? Numai că acolo era vorba de coşuri clădite din lingouri de aur.

Totuşi, după supralicitările lui J. R. Taskinar, William W. Kolderup reflecta un anumit timp, înainte de a se angaja din nou.

Taskinar, dimpotrivă, exploda ca o bombă şi părea că nu vrea să-şi acorde nici o clipă de gândire.

— Şaptesprezece sute de mii de dolari! repetă agentul licitaţiei. Haideţi, domnilor, este o nimica toată... Este un adevărat chilipir!

Şi s-ar fi putut crede că, în, virtutea obişnuinţei, acest demn Felporg avea să adauge: „Numai rama merită mai mult!"

— Şaptesprezece sute de mii de dolari! urlă crainicul Gingrass.

— Optsprezece sute de mii de dolari! răspunse William W. Kolderup.

— Nouăsprezece sute de mii! replică J. R. Taskinar.

— Două milioane! replică imediat, fără să mai aştepte de data aceasta, William W. Kolderup.

Chipul îi pălise puţin atunci când îi scăpară aceste ultime cuvinte, dar întreaga sa atitudine era aceea a unui om care nu vrea să părăsească lupta.

În ce-l priveşte pe J. R. Taskinar, el se aprinsese. Chipul lui enorm semăna cu acele discuri de la căile ferate, a căror faţă, trecând pe roşu, dă trenului semnalul de oprire.

Dar, foarte probabil, concurentul său nu avea să ţină seamă de acest semnal şi avea să mărească presiunea.

J. R. Taskinar simţea asta. Sângele i se urca în obrazul congestionat, apoplectic. Cu degetele lui groase, încărcate cu briliante scumpe, îşi tot sucea şi răsucea enormul lanţ de aur cu care îi era prins ceasul. Îşi privea adversarul, închidea o clipă ochii, ca apoi să-i redeschidă mai plini de ură ca oricând.

— Două milioane cinci sute de mii de dolari! spuse el în sfârşit, sperând ca prin acest salt prodigios să deruteze orice supralicitare.

— Două milioane şapte sute de mii! răspunse cu glas foarte calm William W. Kolderup.

— Două milioane nouă sute de mii!

— Trei milioane!

Da, William W. Kolderup din San Francisco spusese trei milioane de dolari! Aplauzele erau pe cale să izbucnească; cei din sală se abţinură totuşi auzind glasul agentului care repeta strigările şi al cărui ciocănel ridicat ameninţa să coboare datorită unei involuntare tresăriri a muşchilor.

S-ar fi spus că Dean Felporg, oricât ar fi fost de blazat faţă de surprizele unei vânzări publice, era incapabil să se mai stăpânească.

Toate privirile erau îndreptate către J. R. Taskinar.

Voluminosul personaj le simţea greutatea, dar mult mai mult greutatea acestor trei milioane de dolari care păreau că-l strivesc.

Voia să vorbească fără îndoială, ca să supraliciteze, dar nu mai putea. Voia să dea din cap, dar nici atât nu era în stare.

În sfârşit, slab dar suficient pentru a-l angaja, i se auzi glasul,

— Trei milioane cinci sute de mii, murmură el.

— Patru milioane! răspunse William W. Kolderup.

A fost ultima lovitură de măciucă. J. R. Taskinar se prăbuşi. Cu o lovitură scurtă, ciocănaşul izbi marmura mesei.

Insula Spencer era adjudecată, pentru patru milioane de dolari, lui William W. Kolderup din San Francisco.

— O să mă răzbun! murmură J. R. Taskinar.

Şi după ce îi aruncă o privire plină de ură învingătorului său, se întoarse la *Occidental-Hotel.*

În acest timp, uralele şi „hip-hip"-urile răsunară de trei ori în auzul lui William W. Kolderup; îl însoţiră până în Montgomery-Street şi entuziasmul acestor americani fu atât de mare încât uitară chiar să cânte *Yankee Doodle.*

Capitolul III ÎN CARE DISCUŢIA ÎNTRE PHINA HOLLANEY ŞI GODFREY MORGAN ESTE ACOMPANIATĂ DE PIAN

William Kolderup se întorsese la locuinţa sa, din strada Montgomery. Această stradă este Regent-Street-ul, Brodway-ul, Boulevard des Italiens al San Francisco-ului.

Totul de-a lungul acestei mari artere, care străbate oraşul paralel cu cheiurile, este mişcare, veselie, viaţă: nenumărate tramvaie, trăsuri trase de cai sau catâri, oameni grăbiţi care se înghesuie pe trotuarele de piatră, în faţa magazinelor pline de clienţi şi, mult mai mulţi încă, la uşile barurilor unde se vând băuturi cum nu se poate mai californiene.

Inutil să descriem locuinţa nababului din Frisco. Având prea multe milioane, era prea luxoasă. Mai mult confort decât bun-gust. Mai puţin simţ artistic decât simţ practic. Dar nu se poate avea totul pe această lume.

Cititorul să se mulţumească a şti că se afla acolo un minunat salon de recepţie, şi în acest salon un pian ale cărui acorduri se împrăştiau în calda atmosferă a casei, în clipa în care se întorcea acolo bogatul Kolderup.

„În ordine! îşi spuse el. Ea şi el sunt acolo! Numai un cuvânt să-i spun casierului meu, apoi îndată o să stăm de vorbă!"

Şi se îndreptă către biroul său, cu gândul de a termina această afacere cu insula Spencer, ca apoi să nu se mai gândească la ea.

Să termine însemna de fapt să transforme câteva valori în bani lichizi pentru a plăti ceea ce achiziţionase. Nu erau necesare mai mult decât patru rânduri către agentul său de schimb. Apoi William W. Kolderup se va ocupa de o altă „combinaţie" care îi stătea mult mai mult la inimă.

Da! Ea şi el erau în salon. Ea în faţa pianului, el pe jumătate culcat pe o canapea, ascultând distrat sunetele perlate ale arpegiilor, care zburau de sub degetele fermecătoarei persoane.

— Mă asculţi? spuse ea.

— Desigur!

— Da! Dar mă şi auzi?

— Dacă te aud, Phina? Dar niciodată nu ai cântat atât de bine aceste variaţii din *Aula Robin Gray.*

— Dar nu *Aula Robin Gray* cânt eu, Godfrey... Ci *Happy moment...*

— Ah! Credeam... răspunse Goldfrey pe un ton de o indiferenţă asupra căreia era greu să te înşeli.

Tânăra fată îşi înălţă amândouă mâinile, le ţinu aşa, cu degetele răsfirate, deasupra claviaturii, ca şi când s-ar fi pregătit să atace un acord.

Apoi, întorcându-se pe jumătate cu scaunul de pian pe care stătea, rămase câteva minute să-l privească pe mult prea liniştitul Godfrey, ale cărui priviri însă încercau să le evite pe ale ei.

Phina Hollaney era fina lui William W. Kolderup. Orfană, crescută sub îngrijirea lui, el îi dăduse dreptul de a se considera fiica lui, având datoria de a-l iubi ca pe un părinte.

Şi ea nu uita asta.

Era o tânără persoană, cum se spune, „drăguţă în felul ei", dar sigur fermecătoare, o blondă de şaisprezece ani cu un temperament de brună, lucru care se citea în lumina ochilor ei de un albastru aproape negru. Nu vom uita să o comparăm cu un crin, fiindcă este o comparaţie folosită totdeauna în cea mai bună societate, în descrierea frumuseţilor americane.

Era deci, dacă vreţi, un crin, dar un crin altoit pe un măceş, rezistent şi tare. Era desigur foarte sentimentală această tânără miss, dar avea de asemenea mult spirit practic, un fel de a fi foarte personal şi nu se lăsa antrenată mai mult decât trebuie în iluzii sau visuri care sunt specifice sexului şi vârstei sale.

Visele sunt bune când dormi, nu când eşti treaz.

Şi ea în acest moment nu dormea şi nici nu se gândea să doarmă.

— Godfrey! exclamă ea.

— Phina! răspunse tânărul.

— Unde eşti tu acum?

— Lângă tine... în acest salon...

— Nu, nu eşti lângă mine, Godfrey! Şi nu în acest salon!... Ci departe, foarte departe... peste mări, nu-i aşa?

Şi automat mâna Phinei, căutând claviatura, se rătăci într-o serie de septime diminuate de o grăitoare tristeţe, pe care, poate, nepotul lui William W. Kolderup nici nu le pricepu.

Fiindcă aşa era acest tânăr şi aceasta era legătura de rudenie care îl lega de bogatul stăpân al casei.

Steamerul se îndepărtă

Fiu al unei surori al acestui cumpărător de insulă, orfan de mulţi ani, Godfrey Morgan fusese, ca şi Phina, crescut în casa unchiului său, căruia febra afacerilor nu-i lăsase niciodată răgazul de a se gândi să se căsătorească.

Godfrey număra atunci douăzeci şi doi de ani. Studiile odată terminate, rămăsese cu totul lipsit de ocupaţie. Faptul că absolvise universitatea nu însemna că era mai învăţat. Viaţa nu-i oferea decât drumuri uşoare. Putea s-o ia la stânga sau la dreapta: asta l-ar fi dus totdeauna undeva unde averea nu i-ar fi lipsit.

Altminteri, Godfrey era un tânăr distins, chipeş, elegant, nepurtându-şi niciodată cravata trecută printr-un inel, neîmpestriţându-şi nici degetele, nici manşetele, nici plastonul cămăşii cu toate acele bijuterii de fantezie, atât de apreciate de concetăţenii săi.

Nu voi surprinde pe nimeni spunând că Godfrey Morgan urma să se căsătorească cu Phina Hollaney. Ar fi putut să fie altfel? Totul concura la aceasta. De altfel, William W. Kolderup era de acord cu această căsătorie. Îşi încredinţa astfel averea celor două fiinţe pe care le iubea cel mai mult în această lume, fără să mai spunem că Phina îi plăcea lui Godfrey şi că Godfrey nu-i displăcea Phinei.

Pentru o sănătoasă contabilitate a casei de comerţ, aşa se cădea să fie. De la naşterea celor doi, fusese deschis un cont pentru tânăr, un altul pentru fată; nu rămânea decât să fie reunite şi să se treacă la întocmirea unui nou cont pentru ambii soţi.

Preaonorabilul negustor spera că aceasta avea să se întîmple la sfârşitul lunii şi că situaţia va fi definitiv rezolvată, sub rezerva unor eventuale greşeli sau omisiuni.

Or, tocmai că exista o omisiune şi poate chiar o greşeală, aşa cum o vom arăta.

Greşeală, fiindcă Godfrey nu se simţea încă foarte pregătit pentru un asemenea mare eveniment: căsătoria; omisiune, fiindcă s-a pierdut din vedere să i se ceară părerea în privinţa acestui subiect.

Şi în adevăr, odată terminate studiile, Godfrey încerca un fel de oboseală prematură faţă de lumea şi viaţa de-a gata, în care nu-i va lipsi nimic, în care nu ar avea să-şi dorească nimic, în care nu ar fi avut nimic de făcut.

Şi atunci îl năpădi dorinţa de a cutreiera lumea; îşi dădu seama că învăţase de toate, numai să călătorească, nu! La drept vorbind, din vechiul şi noul continent nu cunoştea decât un singur punct, San Francisco, unde se născuse şi din care nu plecase niciodată, decât doar în vis.

Dar, vă întreb, ce reprezintă un tânăr care nu a făcut de două sau trei ori înconjurul pământului, mai ales dacă este american? La ce mai poate fi el bun? Ştie el dacă s-ar putea descurca în diverse împrejurări în care l-ar arunca o călătorie mai lungă? Dacă nu a avut prilejul să guste dintr-o viaţă plină de aventuri, cum va îndrăzni el să răspundă de sine însuşi?

În sfârşit, câteva mii de leghe parcurse pe faţa pământului, pentru a vedea, a observa, a se instrui, nu sunt oare o necesară completare a educaţiei unui tânăr?

Iată deci ce se întâmplase: de aproape un an Godfrey se cufundase în cărţi de călătorii, cu care plouă în epoca noastră, şi lectura acestora îl pasionase.

Descoperise, odată cu Marco Polo, China, America prin Columb, Pacificul cu Kook, Polul Sud cu Dumont-d'Urville.

Îi intrase în cap să meargă pe acolo pe unde aceşti vestiţi călători fuseseră fără el. De fapt, ei nu ar fi socotit plătită prea scump o explorare de câţiva ani cu preţul unui oarecare număr de atacuri din partea piraţilor malaiezi, o ciocnire pe mare, naufragii pe o coastă pustie, chiar dacă ar fi trebuit să ducă viaţa unui Selkirk sau a unui Robinson Crusoe!

Un Robinson! Să devină un Robinson! Ce tânără imaginaţie n-a visat un pic la asta — aşa cum a făcut-o adesea, prea adesea Godfrey —citind aventurile eroilor imaginari ai lui Daniel Defoe[1] sau Wyss[2]?

Da! Aici ajunsese propriul nepot a lui William W. Kolderup în clipa când unchiul său se gândea să-l prindă, cum se spune, în lanţurile căsniciei.

Cât despre a călători cu Phina, devenită doamna Godfrey Morgan, nu, asta nu era cu putinţă!

Călătoriile trebuie să le faci singur, sau să nu le mai faci deloc! Şi de altfel, odată trecute fanteziile, Godfrey nu ar fi şi mai bine pregătit pentru a-şi semna contractul? Poţi să faci fericirea unei femei dacă mai întâi nu ai fost nici măcar în Japonia, în China, sau nici chiar în Europa? Nu! Hotărât, nu!

Iată de ce Godfrey era lângă Phina cu gândul aiurea, indiferent când ea îi vorbea, surd când îi cânta ariile care altădată îl fermecau. Ca o fată serioasă şi chibzuită, Phina şi-a dat seama de acest lucru.

A spune că nu încerca o oarecare dezamăgire şi un pic de durere, ar însemna să o calomniem pe nedrept. Dar, obişnuită să ia din viaţă numai partea bună a lucrurilor, îşi făcuse următoarea socoteală: „Dacă trebuie numaidecât să plece, mai bine să o facă înainte şi nu după căsătorie". Şi iată deci că

---

[1] Daniel Defoe — scriitor englez (1660—1731).

[2] J. D. Wyss — scriitor elveţian (1743—1818), autorul romanului „Robinson elveţianul".

Godfrey, deşi se afla lângă Phina, era acum cu gândul în altă parte, indiferent când ea îi vorbea.

— Nu!... Tu nu eşti în acest moment lângă mine... ci peste mări!

Godfrey se ridicase. Făcu câţiva paşi prin salon fără să se uite la Phina şi, fără să-şi dea seama, îşi lăsă degetul arătător să cadă pe o clapă a pianului. Un „re bemol" de jos, din octava de sub portativ, un sunet într-adevăr jalnic, răspunse în locul lui.

Phina înţelese, şi, fără vreo altă discuţie, se pregătea tocmai să-şi încolţească logodnicul făcându-l să aştepte ca ea să-l ajute să găsească o portiţă prin care el să poată fugi acolo unde îl îmbia închipuirea lui, când se deschise uşa salonului.

Apărea, părând ca întotdeauna puţin grăbit, William W. Kolderup. Era negustorul care abia încheiase o tranzacţie şi se pregătea să înceapă alta.

— Ei bine, spuse el, nu ne mai rămâne acum decât să fixăm definitiv data.

— Data? răspunse Godfrey tresărind. Ce dată, dacă nu te superi, unchiule?

— Data căsătoriei voastre a amândorura! replică William W. Kolderup. Presupun că nu este data căsătoriei mele!

— Poate că ar fi mai urgentă! spuse Phina.

— Cum! Ce?... strigă unchiul. Ce vrea să însemne asta? Era vorba de sfârşitul lunii, nu?

— Nu data unei căsătorii este vorba să o fixăm astăzi, naşule Will, ci data unei plecări!

— Unei plecări?...

— Da, plecarea lui Godfrey, continuă Miss Phina, a lui Godfrey care simte nevoia ca, înainte de căsătorie, să cutreiere puţin lumea!

— Tu vrei să pleci...tu? strigă William W. Kolderup apropiindu-se de tânărul pe care îl apucă de braţ ca şi când i-ar fi fost teamă ca acest ştrengar de nepot să nu-i scape.

— Da, unchiule Will, răspunse cu curaj Godfrey.

— Şi pentru cât timp?

— Pentru optsprezece luni sau doi ani cel mult, dacă...

— Dacă?...

— Dacă dumneata o să-mi dai voie şi Phina va voi să mă aştepte până atunci!

— Să te aştepte? Ia uitaţi-vă la acest pretendent care nu pretinde decât să-şi ia valea! strigă William W. Kolderup.

— Să-l lăsăm pe Godfrey să facă ce vrea, răspunse tânăra fată. M-am gândit bine, naşule Will. Eu sunt tânără, dar de fapt Godfrey este încă şi mai tânăr decât mine! Călătoriile îl vor maturiza şi cred că nu trebuie să-i contrazicem gusturile! Vrea

să călătorească? Să călătorească! Va veni apoi şi nevoia de odihnă, şi la întoarcere o să mă regăsească.

— Cum! strigă WilHam W. Kolderup. Eşti de acord să-l laşi pe acest fluşturatic să-şi ia zborul?

— Da, pentru cei doi ani pe care îi solicită!

— Şi o să-l aştepţi?...

— Dacă n-aş fi în stare să-l aştept, ar însemna că nu-l iubesc, naşule Will!

Acestea fiind spuse, Miss Phina se întoarse la pian şi, cu sau fără intenţie, degetele ei cântau în surdină un cântec foarte la modă, *Plecarea logodnicului,* care, trebuie să recunoaştem, era foarte potrivit în asemenea împrejurare. Dar Phina, fără să bage de seamă poate, o cânta în „la-minor", cu toate că era scrisă în „la-major". În aşa fel încât melodia, astfel cântată, devenea mai tristă, exprimând sentimentele intime ale tinerei fete.

În tot acest timp, Godfrey, încurcat, nu scotea nici un cuvânt. Luându-i capul în mâini şi întorcându-l în plină lumină, unchiul său îl privea. În acest chip îl întreba, fără să fie nevoie de vorbe, şi el răspundea, fără să aibă nevoie să-i răspundă.

Şi suspinele acelei *Plecări a logodnicului* se făceau auzite din ce în ce mai trist. În sfârşit, după ce făcu ocolul salonului, William W. Kolderup reveni lângă Godfrey, care rămăsese locului, ca un vinovat în faţa judecătorului său. Apoi, ridicând glasul:

— Este foarte serios? întrebă el.

— Foarte serios, răspunse Miss Phina, fără să se întrerupă, pe când Godfrey se mulţumea să facă un semn afirmativ.

— În regulă! replică William W. Kolderup, fixîndu-l pe nepotul său cu o privire ciudată.

L-ai fi putut apoi auzi murmurând printre dinţi:

— Aha! Vrei să guşti din călătorii înainte de a te căsători cu Phina! Ei bine, o să guşti, nepoate!

Mai făcu doi-trei paşi şi oprindu-se cu braţele încrucişate în faţa lui Godfrey:

— Unde vrei să te duci? îl întrebă.

— Peste tot.

— Şi când ai de gând să pleci?

— Când o să vrei dumneata, unchiule Will.

— Fie, cât mai curând posibil!

Auzind aceste ultime cuvinte, Phina se întrerupsese brusc. Degetul cel mic al mâinii sale stângi atinsese tocmai un „soldiez" şi al patrulea nu-l rezolvase pe fonica gamei. Rămăsese la „septimă" ca şi Raoul din *Hughenoţii*[1] când fuge, după duo-ul său cu Valentina.

---

[1] Operă de G. Meyerbeer, compozitor german, 1791—1864.

Se prea poate ca Miss Phina să fi avut inima grea, dar era hotărâtă să nu spună nimic.

Atunci, William W. Kalderup, fără să se uite la Godfrey, se apropie de pian.

— Phina, spuse el grav, nu trebuie să rămâi niciodată la „septimă".

Şi cu degetul lui gros, care căzu vertical pe una din clape, făcu să răsune un „la" natural.

Capitolul IV ÎN CARE T. ARTELETT, ZIS TARTELETT, ESTE PREZENTAT CITITORULUI, AŞA CUM SE CUVINE

Dacă T. Artelett ar fi fost franţuz, compatrioţii săi nu s-ar fi sfiit să-l numească în glumă Tartelett. Dar cum acest nume i se potriveşte, nu vom şovăi să-l numim astfel.

De altfel, chiar dacă Tartelett nu era franţuz, ar fi fost demn să fie.

În al său *Itinerar de la Paris la Ierusalim,* Chateaubriand vorbeşte despre un bărbat mic de statură, „pudrat şi coafat, ca în vremurile de demult, cu haina de un verde deschis, vestă de stofă buclată, jabou şi jachetă de caşmir, care scârţâia dintr-o vioară de buzunar şi-i făcea să danseze în sunetul melodiei *Madelon Friquet* pe indienii irochieni".

Californienii nu sunt indieni, departe de asta, dar Tartelett nu era mai puţin profesor de dans şi de ţinută în capitala Californiei

Dacă nu-i plăteau lecţiile, ca predecesorului său, în piei de castor sau în şunci de urs, i le plăteau însă în dolari.

Dacă vorbind de elevii săi nu spunea: „Aceşti domni sălbatici şi aceste doamne sălbatice", era fiindcă elevii săi erau foarte civilizaţi şi, dacă i-ai fi dat crezare, nu puţin contribuise şi el la civilizarea lor.

Celibatar, Tartelett pretindea că are, în perioada despre care vorbim, patruzeci şi cinci de ani. Dar acum câteva zeci de ani fusese pe punctul de a se căsători cu o domnişoară destul de matură.

În acea epocă şi în legătură cu asta i s-au cerut „două-trei rânduri" privind vârsta, situaţia, persoana sa; şi iată ce a crezut el de cuviinţă să răspundă.

Asta ne va scuti pe noi să-i facem portretul din două puncte de vedere: fizic şi moral.

S-a născut la 17 iulie 1835, la orele trei şi un sfert dimineaţa. Înălţimea este de cinci picioare[1], două degete[2] şi trei linii. Măsura taliei, deasupra şoldurilor, este exact de două picioare şi trei degete.

Greutatea, care în ultimul an a crescut cu şase livre, este de o sută cincizeci şi una de livre şi două uncii[3].

Capul îi este lunguieţ.

Părul, rar deasupra frunţii, este castaniu încărunţit; fruntea înaltă, faţa ovală, tenul colorat. Ochii — vederea o are excelentă — sunt cenuşiu-căprui, genele şi sprâncenele castaniu-deschis, pleoapele puţin adâncite sub arcadă.

Nasul, potrivit, este crestat de o cicatrice către marginea nării stângi.

Tâmplele şi obrajii sunt imberbi. Urechile mari şi lipite de cap.

Gura, de mărime potrivită, nu are absolut nici un dinte stricat. Buzele subţiri şi puţin strânse sunt acoperite de o mustaţă impresionant de deasă; bărbia rotundă este de asemenea acoperită cu o barbă căruntă.

Pe ceafă, o mică aluniţă îi împodobeşte gâtul durduliu; în sfârşit, când este în baie, se poate vedea că are pielea albă şi e foarte puţin păros.

Existenţa îi este liniştită şi ordonată. Fără să aibă o sănătate de fier, a ştiut, datorită sobrietăţii sale, să şi-o păstreze intactă de la naştere şi până acum.

Bronhiile îi sunt uşor iritabile, acesta este motivul pentru care nu are prostul obicei de a fuma.

De asemenea, nu consumă băuturi alcoolice, cafea, lichior, nici vin curat. Într-un cuvânt, tot ce ar putea acţiona asupra sistemului nervos este riguros suprimat din higiena sa. O bere fără mult alcool, apă cu câteva picături de vin roşu sunt singurele băuturi pe care le poate consuma fără a-i dăuna. Tocmai datorită acestei prudenţe ale sale, nu a trebuit, de când a venit pe lume, să consulte un medic.

Gestul îi este prompt, mersul sprinten, caracterul sincer şi deschis. În afară de aceasta, este de o extremă delicateţe şi numai teama de a face nefericită o femeie l-a făcut să şovăie în a se angaja în legăturile căsniciei.

Aceasta a fost nota întocmită de Tartelett; dar, oricât de ademenitoare a putut fi pentru o domnişoară de o oarecare vârstă, căsătoria proiectată nu s-a făcut.

Profesorul rămase deci burlac şi continuă să dea lecţii de dans şi ţinută.

---

[1] Veche unitate de măsură, echivalînd cu 33 cm.

[2] Veche unitate de măsură, echivalînd cu 27,07 mm.

[3] Veche unitate de măsură, egală cu aproximativ 30 gr.

Cam în această epocă, şi cu acest titlu, intră în casa lui William W. Kolderup; apoi, cu trecerea timpului, elevii părăsindu-l încetul cu încetul, sfârşi prin a fi socotit ca o rotiţă în plus în personalul îmbelşugatei case.

La urma urmei, cu toate apucăturile lui care îl făceau ridicol, era un om de treabă. Toţi ajunseseră să ţină la el. Tartelett îl iubea pe Godfrey, o iubea pe Phina, care, de altfel, la rândul lor, îl iubeau şi ei.

Aşa că nu mai avea pe lume decât o singură ambiţie: să-i facă să-şi însuşească toate rafinamentele artei sale, să facă din ei, în ceea ce priveşte bunele maniere, două fiinţe desăvârşite.

Or, cine ar fi crezut? Tocmai el, profesorul Tartelett, fu cel pe care William W. Kolderup îl alese să-i fie tovarăş nepotului său în călătoria proiectată. Da! William W. Kolderup avea unele motive să creadă că Tartelett contribuise — şi nu puţin — la încurajarea lui Godfrey în această manie a hoinărelii, de a se perfecţiona cutreierând lumea.

William W. Kolderup hotărî deci să-i facă s-o cutreiere împreună. Încă de a doua zi, şasesprezece aprilie, îl anunţă pe profesor că îl aşteaptă în birou.

O rugăminte a nababului era pentru Tartelett un ordin. Înarmat cu mica sa vioară de buzunar, care se mai numeşte şi „pochette", cu gândul de a fi pregătit pentru orice eveniment, profesorul ieşi din camera sa, mergând „academic", aşa cum se cuvine din partea unui profesor de dans. Urcă scara, bătu la uşa biroului, intră cu corpul pe jumătate înclinat, cu braţele rotunjite, zâmbind şi aşteptînd în „poziţia a treia", după ce îşi adusese picioarele în unghi drept unul în faţa celuilalt, cu călcîiele alipite şi vârfurile depărtate.

Oricine altul decât profesorul Tartelett, înşurubat în acest echilibru prea puţin stabil, s-ar fi clătinat, dar el ştiu să rămână absolut drept.

— Domnule Tartelett, spuse William W. Kolderup, te-am chemat ca să-ţi anunţ o noutate care cred că nu o să te surprindă.

— Să vă fie de bine! răspunse profesorul, cu toate că William W. Kolderup nu strănutase deloc, aşa cum s-ar fi putut crede.

— Căsătoria nepotului meu s-a amânat cu un an sau optsprezece luni, reluă unchiul, şi Godfrey, la cererea sa, o să plece să viziteze diferitele state din vechea şi noua lume.

— Domnule, răspunse Tartelett, elevul meu Godfrey va face onoare ţării care l-a văzut născându-se şi...

— Şi de asemenea profesorului de ţinută care l-a învăţat bunele maniere, răspunse negustorul pe un ton în care naivul Tartelett nu simţi deloc ironia.

Şi în adevăr, crezând că trebuie să execute un „assemble"[1], îşi deplasă picioarele, printr-o alunecare într-o parte; apoi, îndoindu-şi uşor şi suplu genunchiul, îl salută pe William W. Kolderup.

— M-am gândit, reluă acesta, că o să-ţi pară fără îndoială rău să te despărţi de elevul dumitale?

— Despărţirea mă va îndurera, răspunse Tartelett, şi totuşi, dacă trebuie...

— Nu o să trebuiască, spuse William W. Kolderup, a cărui sprânceană groasă se încruntă.

— Ah!... răspunse Tartelett.

Uşor tulburat, făcu o mişcare, pregătindu-se să treacă din „poziţia a treia", în „a patra"; apoi îşi depărta un picior de celălalt, poate fără să-şi dea cu totul seama de cele ce face.

— Da, adăugă negustorul cu un glas tăios şi pe un ton care nu admitea nici umbra unei replici, m-am gândit că ar fi într-adevăr crud să despart un profesor de un elev, meniţi să se împace atât de bine.

— Negreşit... Călătoriile... răspunse Tartelett, care părea că nu vrea să înţeleagă.

— Da, negreşit! reluă William W. Kolderup. Nu numai că voiajurile ar scoate în evidenţă talentele nepotului meu, dar în acelaşi timp şi pe acelea ale profesorului căruia îi datorează o atât de corectă ţinută!

Nu-i trecuse niciodată prin gând acestui mare copil, care era Tartelett, că într-o zi va trebui să părăsească San Francisco, California şi America pentru a cutreiera mările.

Aceste idei nu ar fi putut intra în capul unui om mai priceput în coregrafie decât la călătorii şi care nu cunoştea — pe o rază de zece mile — nici măcar împrejurimile capitalei. Şi acum i se oferea, nu! i se dădea a înţelege că vrând nevrând avea să se expatrieze, să încerce pe propria lui piele, cu toate greutăţile şi neplăcerile inerente, aceste călătorii recomandate de el elevului său!

Era desigur în toate acestea ceva care putea să tulbure o minte atât de puţin solidă ca a lui, şi nefericitul Tartelett, pentru prima dată în viaţă, simţi ca o înfiorare în muşchii picioarelor sale mlădiate de treizeci şi cinci de ani de exerciţii.

— Poate că, spuse el, încercând să-şi aducă din nou pe buze acel zîmbet stereotip de dansator, care o clipă se ştersese, poate că... nu sunt făcut pentru...

— O să te deprinzi! răspunse William W. Kolderup, ca un om care a pus capăt discuţiei.

Să refuze era imposibil.

1

Lui Tartelett nici nu-i veni un asemenea gând. Ce era el în casă? Un obiect, un balot, un colet, putând să fie expediat în toate colţurile lumii! Dar expedierea care se punea la cale nu putea să nu-l tulbure cât de cât.

— Şi pe când este hotărâtă plecarea? întrebă el, încercând să reia o poziţie „academică".

— Peste o lună.

— Şi pe ce mări furtunoase a hotărât domnul Kolderup să ne ducă vaporul, pe elevul meu şi pe mine?

— Mai întâi prin Pacific.

— Şi pe care punct al globului pământesc va trebui să pun piciorul pentru prima dată?

— Pe pământul Noii-Zeelande, răspunse William W. Kolderup. Am observat că zeelandezii nu ştiu să-şi ţină coatele cum se cuvine!... Dumneavoastră o să-i învăţaţi!

Iată, aşadar, cum profesorul Tartelett a fost ales să-i fie tovarăş de călătorie lui Godfrey Morgan.

Apoi un semn al negustorului îl făcu să înţeleagă că audienţa a luat sfârşit. Se retrase deci, destul de emoţionat pentru ca plecarea sa din cameră şi graţiile speciale pe care le desfăşura de obicei în acest act dificil să lase oarecum de dorit.

În adevăr, pentru prima dată în viaţa sa, profesorul Tartelett, uitând, preocupat cum era, cele mai elementare precepte ale artei sale, pleca cu vârfurile picioarelor aduse înăuntru.

Capitolul V ÎN CARE SE FAC PREGĂTIRI DE PLECARE ŞI LA SFÂRŞITUL CĂRUIA SE PLEACĂ DE-A BINELEA

Nu se mai putea răzgândi.

Înainte de această lungă călătorie în doi, prin viaţă, călătorie care se numeşte căsătorie, Godfrey avea să facă înconjurul lumii, ceea ce uneori este mai periculos.

Dar era convins că va reveni foarte oţelit şi că, tânăr neştiutor la plecare, se va întoarce bărbat. Avea să vadă, să observe, să compare. Curiozitatea lui avea să fie satisfăcută. Nu-i va mai rămânea decât să stea liniştit, ducând o viaţă sedentară, să trăiască fericit în căminul conjugal, pe care nici o ispită nu-l va mai face să-l părăsească. Se înşela sau avea dreptate?

Avea el să primească o bună şi temeinică lecţie care să-i folosească? Să lăsăm viitorului grija de a răspunde.

Pe scurt, Godfrey era încântat.

Neliniştită, fără să lase să se vadă acest lucru, Phina se resemna la această ucenicie.

Profesorul Tartelett, atât de sigur de obicei pe picioarele sale, hârşit în echilibristica dansului, îşi pierduse obişnuitul aplomb

şi în zadar căuta să şi-l mai regăsească. Se clătina chiar şi pe parchetul camerei sale, ca şi când s-ar fi aflat pe podeaua unei cabine, agitată de ruliu sau de legănarea vaporului.

Cât despre William W. Kolderup, odată hotărârea luată, devenise mai puţin comunicativ, mai ales cu nepotul său. Buzele strânse, ochii pe jumătate ascunşi pe după pleoape arătau că o idee fixă încolţise în această minte, frământată de obicei de complicate speculaţii comerciale.

— Ah, vrei să călătoreşti, murmura el câteodată, să călătoreşti
în loc să te căsătoreşti, în loc să stai acasă, să fii pur şi simplu fericit! Ei bine, ai să călătoreşti!

Începură numaidecât pregătirile.

Mai întâi trebuia abordată, discutată şi în sfârşit rezolvată problema itinerariului. Să meargă Godfrey spre sud, est sau vest?
În primul rând asta trebuia hotărât.

Dacă începea cu drumurile din sud, societatea *Panama to California and British Columbia,* apoi societatea *Pachet Shouthampton, Rio-Janeiro* s-ar angaja să-l ducă în Europa.

Dacă o lua prin est, marele drum de fier al Pacificului putea să-l ducă în câteva zile la New York, şi de acolo liniile Cunard, Inman, White-Star, Hamburg-American sau Transatlanticul francez aveau să-l transporte pe litoralul Lumii Vechi.

Dacă voia să meargă în vest, cu *Steam Transoceanic Golden Age* i-ar fi fost uşor să ajungă la Melbourne, apoi la istmul de Suez, cu vapoarele societăţii *Peninsular Oriental Steam Co.*

Mijloacele de transport nu lipseau şi, datorită concordanţei lor matematice,înconjurul lumii nu mai era decât o simplă plimbare de turist.

Dar nepotul moştenitor al nababului din Frisco nu astfel trebuia să călătorească.

Nu! Pentru necesităţile comerţului său, William W. Kolderup poseda o întreagă flotă de vase cu pânze şi cu aburi.

Hotărî deci ca unul din vapoarele sale să fie pus la dispoziţia tânărului Godfrey Morgan, ca şi cum ar fi fost vorba de un prinţ de sânge călătorind pentru plăcerea sa, pe cheltuiala supuşilor tatălui său.

Din ordinul său, *Dream,* un steamer solid de şase sute de tone şi cu o forţă de două sute cai putere, începu îndată să se echipeze. Urma să fie comandat de către căpitanul Turcotte, un lup de mare care cutreierase deja toate oceanele, pe toate latitudinile.

Marinar priceput şi îndrăzneţ, acest obişnuit ai furtunilor, taifunelor şi cicloanelor număra la activul său patruzeci de ani de navigaţie la cei cincizeci pe care îi avea.

Să lase corabia în derivă sau să ţină piept uraganului, nu era decât un joc pentru acest matelot care nu încercase niciodată decât „rău de pământ", atunci când corabia poposea la ţărm. Tot de la această existenţă, neîncetat zgâlţâită pe o punte de vas, păstrase obişnuinţa de a se legăna tot timpul de la stânga spre dreapta, înainte, înapoi: avea ticul ruliului şi al tangajului.

Un secund, un mecanic, patru fochişti, doisprezece mateloţi trebuiau să formeze echipajul steamerului *Dream* care, dacă se mulţumea să facă opt mile pe oră, nu însemna că este mai puţin înzestrat cu excelente calităţi nautice. Că nu ar fi avut o viteză destul de mare ca să taie valurile, când marea era agitată, fie! Dar, la rândul lor, valurile nu-i treceau pe deasupra, avantaj care compensează foarte bine mediocritatea vitezei, mai ales atunci când nu eşti cât de cât grăbit.

De altfel, *Dream* era echipat ca o goeletă, şi, pe un vânt favorabil, cu cei cinci sute de yarzi[1] pătraţi de pânză, putea uşor să facă să crească puterea aburilor.

Nu trebuie să credem totuşi că voiajul întreprins de *Dream* intenţiona să fie numai un voiaj de plăcere.

William W. Kolderup era un om mult prea practic pentru a nu căuta să tragă folos dintr-un parcurs de cincisprezece sau şaisprezece mii de leghe, prin toate mările de pe glob.

Este adevărat, corabia sa trebuia să plece fără încărcătură, dar îi era uşor să se păstreze în bune condiţii de plutire umplîndu-şi „water-balast"-urile[2], care ar fi putut să o scufunde în apă până la nivelul punţii dacă ar fi fost necesar.

De asemenea, *Dream* avea de gând de a lua pe drum o încărcătură şi să viziteze diverse reprezentanţe ale bogatului negustor. S-ar duce astfel de la o sucursală la alta. Nu vă fie teamă, căpitanului Turcotte nu avea să-i fie deloc greu să-şi scoată cheltuielile de drum. Fanteziile lui Godfrey Morgan nu aveau să coste nici un dolar finanţele unchiului! Aşa procedează firmele serioase de comerţ.

Toate acestea au fost hotărâte în lungi convorbiri foarte secrete, pe care William W. Kolderup şi căpitanul Turcotte le-au avut împreună.

Dar se părea că reglementarea acestei afaceri, atât de simple totuşi, nu mergea prea uşor, deoarece căpitanul trebui să facă nenumărate vizite în biroul negustorului.

Când ieşea de acolo, unii mai ageri decât obişnuiţii casei ar fi observat că avea o expresie ciudată, că părul îi era ca zburlit de vânt, ca şi cum ar fi fost răscolit de o mână nervoasă, în sfârşit, că întreaga sa persoană se legăna mai tare ca de obicei.

---

[1] Unitate de măsură engleză, echivalentă cu 0,914 m.

[2] Compartimente care pot fi umplute cu apă atunci când corabia este neîncărcată.

Se puteau auzi de asemenea izbucniri ciudate de glasuri care arătau că întrevederile nu se petreceau fără ciocniri.

Căci căpitanul Turcotte, cu felul lui de a vorbi deschis, ştia foarte bine să-l înfrunte pe William W. Kolderup care îl iubea şi stima destul ca să-i permită să îl contrazică.

În sfârşit, păru că totul se aranjează. Care din ei, William W. Kolderup sau Turcotte, cedase? N-aş îndrăzni să mă pronunţ, necunoscând nici măcar obiectul discuţiilor lor. Dar aş fi mai curând de părere că avusese câştig de cauză căpitanul.

Orice ar fi fost, după opt zile de discuţii, se păru că negustorul şi marinarul au căzut de acord; dar Turcotte nu înceta să bombăne printre dinţi: „Să mă ia cinci sute de mii de draci, dacă mă aşteptam ca eu, Turcotte, să fac o asemenea treabă".

În acest timp echiparea steamerului *Dream* înainta rapid şi căpitanul său nu pierdea din vedere nimic pentru a fi gata să plece pe mare în prima jumătate a lunii iunie. Vasul fusese renovat şi carena lui vopsită proaspăt cu miniu contrasta puternic, prin roşul ei aprins, cu părţile negre scufundate în apă.

În portul San Francisco vin un mare număr de vase de toate felurile şi de toate naţionalităţile. Aşa că de mulţi ani cheiurile oraşului, îndeobşte construite pe litoral, nu ar fi fost suficiente pentru încărcarea şi descărcarea mărfurilor, dacă inginerii nu ar fi izbutit să construiască mai multe cheiuri artificiale.

Stâlpi mari de brad roşu fuseseră împlântaţi în apă, iar câteva mile pătrate de scânduri îi acoperiseră ca nişte largi platforme. Se lua o parte din golf, dar golful era imens.

Se obţinuseră astfel adevărate cale de descărcare, pline de macarale şi de baloturi, lângă care steamere de pe cele două oceane, vase mai mici de pe râurile californiene, clippere[1] din toate ţările, vase de cursă mică navigând numai pe coasta americană puteau să se rânduiască într-o ordine perfectă, fără să se strivească unele pe altele.

Tocmai de unul din aceste cheiuri artificiale, la extremitatea străzii Warf-Mission, după trecerea prin bazinul de revizuire, fusese legat la ţărm steamerul *Dream.*

Nimic nu fusese pierdut din vedere pentru ca steamerul *Dream,* pregătit pentru călătoria lui Godfrey, să poată naviga în cele mai bune condiţii. Aprovizionare, amenajare, totul fusese studiat minuţios.

Utilarea era în perfectă ordine, cazanul verificat, maşina elicei excelentă. Se luă pe corabie, pentru necesităţile vasului şi pentru a înlesni legătura cu pământul, chiar şi o şalupă cu

[1] Clipper — corabie mică eu pânze, construită în asemenea iei încât să aibă viteză mare.

aburi, rapidă, care nu se putea scufunda şi care urma să fie de un mare folos în timpul călătoriei.

În sfârşit, pe scurt, totul era gata la data de 10 iunie. Nu mai rămăsese decât să plece pe mare. Oamenii îmbarcaţi de căpitanul Turcotte pentru mânuirea pânzelor sau pentru sala maşinilor erau toţi unul şi unul şi greu s-ar fi găsit pe acolo alţii mai buni.

Un adevărat stoc de animale vii: aguti[1], oi, capre, cocoşi, găini etc... erau parcate în spaţiul dintre cele două punţi; necesităţile materiale erau printre altele asigurate de un anumit număr de conserve de cele mai bune mărci.

Cât despre itinerariul pe care trebuia să-l urmeze *Dream,* a fost fără îndoială obiectul unei lungi consfătuiri, pe care William W. Kolderup şi căpitanul său au avut-o împreună.

Tot ceea ce s-a ştiut a fost că primul punct de oprire trebuia să fie pe lângă Auckland, capitala Noii-Zeelande, în afară de cazul că nevoia de cărbuni, ivită din pricina vânturilor puternice şi de durată, i-ar fi obligat să se aprovizioneze din nou, fie într-unul din arhipelagurile Pacificului, fie într-unul din porturile Chinei.

Toate aceste amănunte îl interesau de altfel prea puţin pe Godfrey, de vreme ce pleca pe mare, şi deloc pe Tartelett, a cărui tulburare de spirit creştea din zi în zi, la gândul eventualelor întâmplări ale călătoriei cu vaporul.

Nu mai rămăsese de îndeplinit decât o formalitate: aceea a fotografiilor.

Un logodnic nu poate pleca decent pentru o lungă călătorie în jurul lumii fără să ia cu el chipul celei pe care o iubeşte şi, în acelaşi timp, fără să i-l lase pe al lui.

Deci Godfrey, în costum de turist, se dădu pe mâna fotografului din Montgomery-Street — Stephenson et Co. — şi Phina, în rochie de după-amiază, încredinţa de asemenea soarelui grija de a fixa pe placa pricepuţilor operatori trăsăturile ei fermecătoare, dar puţin cam întristate.

Era şi ăsta un fel de a călători împreună.

Portretul Phinei îşi avea, aşa cum se cuvenea, locul în cabina lui Godfrey; acela al lui Godfrey, în camera tinerei fete.

Cât despre Tartelett, care nu era logodit şi nici nu se gândea să fie, crezu totuşi potrivit ca şi imaginea lui să fie încredinţată sensibilităţii hârtiei fotografice.

Dar oricare ar fi fost talentele fotografilor, ei nu putură să obţină copii satisfăcătoare.

Prea puţin clar, clişeul nu a izbutit să fie cu nici un chip altceva decât o ceaţă confuză în care ar fi fost cu neputinţă să-l recunoşti pe profesorul de dans şi ţinută.

---

[1] Rozător din America de Sud.

Asta din cauză că, orice ar fi făcut, clientul nu se putea împiedica să nu mişte, în ciuda recomandărilor folosite în toate atelierele consacrate operaţiilor de acest gen.

S-au încercat alte mijloace rapide — fotografii instantanee. Imposibil. Tartelett se clătina anticipat, exact ca şi căpitanul corăbiei *Dream.*

A trebuit să se renunţe la păstrarea trăsăturilor acestui bărbat remarcabil.

Q ireparabilă nenorocire pentru posteritate dacă — dar mai bine să nu ne gândim! — crezînd că nu pleacă decât în Lumea Nouă, Tartelett ar fi plecat pe lumea cealaltă, din care nu te mai întorci.

La 9 iunie erau gata. *Dream* nu avea decât să pornească. Documentele sale, frahtul, contractul, poliţa de asigurare erau în regulă şi, cu două zile mai înainte, agentul maritim al firmei Kolderup trimisese ultimele semnături.

În acea zi, la locuinţa din Montgomery-Street se dădu o mare masă de adio. Se bău pentru fericita călătorie a lui Godfrey şi pentru grabnica sa întoarcere.

Godfrey era destul de înduioşat şi nu încerca să ascundă deloc acest lucru. Phina se arătă mai tare decât el. Cât despre Tartelett, el îşi înecă spaimele în câteva pahare de şampanie, al căror efect se prelungi până în clipa plecării. Era cât pe ce să-şi uite vioara de buzunar, care îi fu adusă în momentul când se dezlegau odgoanele corăbiei *Dream.*

Ultimul rămas bun se luă pe vas, ultimele strângeri de mână se schimbară pe dunetă; apoi maşina, cu câteva turaţii de elice, făcu ca steamerul să iasă în larg.

— Adio, Phina!

— Adio, Godfrey!

— Cerul să vă călăuzească! spuse unchiul.

— Şi mai ales să ne aducă înapoi, murmură profesorul Tartelett.

— Şi nu uita niciodată, Godfrey, adăugă William W. Kolderup, deviza pe care *Dream* o are înscrisă pe panoul din spate:

Confide, recte agens.[1]

— Niciodată, unchiule Will! Adio, Phina!

— Adio, Godfrey!

Steamerul se îndepărtă, batistele fluturară atât timp cât se mai vedea de pe chei şi chiar puţin după asta.

În curând *Dream* străbătea golful San Francisco, cel mai mare din lume, apoi depăşea îngustul canal al Golden-Gate-ului şi despica cu etrava sa apele Pacificului: era ca şi când această „poartă de aur" s-ar fi închis în urma lui.

---

[1] Să ai încredere, comportându-te corect! (în limba latină în text.)

Capitolul VI ÎN CARE CITITORUL ESTE INVITAT SA FACĂ CUNOŞTINŢĂ CU UN NOU PERSONAJ

Călătoria începuse. Să recunoaştem cu toţii că nu aceasta era dificultatea. Aşa cum adesea repeta, cu o incontestabilă logică, profesorul Tartelett: „O călătorie începe întotdeauna! Dar unde şi cum se sfârşeşte, aceasta este mai important!"

Cabina ocupată de Godfrey se deschidea în fundul dunetei lui *Dream,* spre careul din spate care servea de sală de mese.

Tânărul nostru călător era cât se poate de bine instalat. Alesese pentru fotografia Phinei cel mai bun loc, pe cel mai bine luminat panou din camera sa.

O cuşetă pentru dormit, un lavoar pentru toaletă, câteva dulapuri pentru hainele şi rufăria sa, o masă de lucru, un fotoliu în care să se aşeze — ce i-ar fi trebuit mai mult acestui călător de douăzeci şi doi de ani?

În aceste condiţii ar fi făcut de douăzeci de ori înconjurul lumii. Nu era el la vârsta acelei filozofii practice pe care o dau sănătatea de fier şi buna dispoziţie?

Ah, tinerilor... călătoriţi dacă puteţi, şi dacă nu puteţi... călătoriţi totuşi!

În ce-l priveşte, Tartelett nu mai era bine dispus.

Cabina lui, alături de cea a elevului său, îi părea mult prea strâmtă, cuşeta mult prea tare, suprafaţa de şase yarzi pe care o ocupa era mult prea insuficientă pentru ca să-şi poată repeta acolo paşii săi de dans.

Călătorul din el nu-l va anula deci pe profesorul de dans şi de ţinută? Nu! Asta îi era în sânge şi când lui Tartelett îi va veni ceasul să se culce pentru somnul din urmă, picioarele i se vor afla tot drepte, călcîiele apropiate, în „poziţia întâi."

Mesele urmau să se ia în comun, ceea ce se şi făcu — Godfrey şi Tartelett unul în faţa celuilalt, căpitanul şi secundul ocupând fiecare câte un capăt al „mesei de ruliu". Această înspăimântătoare denumire „masă de ruliu" lăsa deja să se înţeleagă că locul profesorului va fi foarte adesea gol!

La plecare, în această frumoasă dimineaţă de iunie, adia o uşoară briză dinspre nord-est.

Căpitanul Turcotte putuse să potrivească în aşa fel pânzele încât să mărească viteza şi *Dream,* plutind bine sprijinit, aproape cu totul ieşit din apă, nu se legăna prea tare dintr-o parte în alta.

În afară de asta, valul venindu-i din spate, tangajul nu-l solicita peste măsură.

Această plutire nu era dintre acelea care schimbă chipurile călătorilor făcând nasul mai ascuţit, ochii adânciţi, fruntea lividă, obrajii fără culoare. Era deci suportabilă.

Se îndreptau direct către sud-vest, pe o mare frumoasă, abia încreţită; litoralul american nu întârziase să dispară dincolo de orizont.

Timp de două zile nu se produse nici un incident de navigaţie, demn de a fi relatat. *Dream* îşi vedea de drum.

Începutul acestei călătorii era deci favorabil, deşi căpitanul Turcotte lăsa să se vadă uneori o nelinişte pe care zadarnic încerca să o ascundă. În fiecare zi când soarele ajungea la meridian, consemna exact locul unde se afla corabia. Dar se putea observa că îndată după asta îşi lua secundul în cabină şi acolo rămâneau amândoi într-o convorbire secretă, ca şi când ar fi avut de discutat în vederea unor grave eventualităţi. Acest amănunt, fără îndoială, trecea neobservat de către Godfrey, care nu pricepea nimic din tainele navigaţiei, dar şeful echipajului şi câţiva marinari nu putură să nu fie surprinşi.

Aceşti oameni de treabă fură cu atât mai uimiţi cu cât, chiar din prima săptămână, în timpul nopţii şi fără ca nimic să necesite această manevră, direcţia corăbiei fu simţitor modificată, ca ziua să fie din nou îndreptată. Acest fapt, explicabil cu o corabie cu pânze supusă variaţiilor curenţilor atmosferici, nu putea fi însă justificat la un steamer care poate să urmeze linia marilor cercuri şi strânge pânzele când vântul nu-i este favorabil.

La 12 iunie, dimineaţa, se produse la bord un incident cu totul neaşteptat. Căpitanul Turcotte, secundul său şi Godfrey tocmai voiau să se aşeze la masă, când de pe punte se auzi un zgomot neobişnuit. Aproape imediat şeful echipajului, împingând uşa, apăru în pragul careului.

— Căpitane, spuse el.

— Ce s-a întâmplat? răspunse repede Turcotte, ca un marinar care este tot timpul în alarmă.

— Este... un pasager! spuse şeful echipajului.

— Un pasager?!

— Un chinez pe care l-am descoperit din întâmplare în fundul calei.

— În fundul calei?! strigă căpitanul Turcotte. Pe toţi dracii din Sacramenţo, aruncaţi-l în mare!

— În regulă, răspunse şeful echipajului.

În acest timp, căpitanul Turcotte se ridicase; apoi, urmat de Godfrey şi de secund, părăsi careul de pe dunetă şi se îndreptă spre capătul punţii din faţă a *Dream-ului.*

Acolo, în adevăr, strâns ţinut, se zbătea în mâinile a doi-trei marinari, care nu-l scuteau de ghionturi, un chinez.

Era un bărbat între treizeci şi cinci — patruzeci de ani, cu un chip inteligent, bine făcut, spân, dar puţin cam palid ca urmare a şederii de şaizeci de ore în fundul unei cale prost aerisite.

Numai întâmplarea făcuse să fie descoperit în ascunzătoarea lui întunecată.

Turcotte făcu numaidecât semn oamenilor lui să-i dea drumul nefericitului intrus.

— Cine eşti? îl întrebă.

— Un om!

— Şi cum te cheamă?

— Seng-Vu, răspunse chinezul, al cărui nume în limba lui natală înseamnă: „Care nu trăieşte".

— Şi ce faci aici, la bord?

— Navighez... răspunse liniştit Seng-Vu, dar pricinuindu-vă cât mai puţine necazuri.

— Într-adevăr, cât mai puţine necazuri!... Şi te-ai ascuns în cală în *clipa,* plecării?

— Aşa cum spuneţi, căpitane.

— Cu scopul de a te reîntoarce gratis din America în China, din cealaltă parte a coastei Pacificului?

— Dacă binevoiţi.

— Şi dacă nu vreau, dacă te-aş ruga să te întorci înot în China?

— Am să încerc, răspunse chinezul zîmbind, dar probabil o să mă duc la fund!

— Ei bine, blestematule, strigă căpitanul Turcotte, am să te învăţ eu să mai vrei să economiseşti cheltuielile de transport!

Şi căpitanul Turcotte, mult mai înfuriat decât ar fi cerut-o împrejurările, şi-ar fi pus în aplicare ameninţarea dacă nu ar fi intervenit Godfrey.

— Căpitane, spuse el, dacă acest biet om a socotit potrivit să lipsească San Francisco de prezenţa lui, haide! O să-l lăsăm în trecere pe coasta Shangai-ului şi o să uităm de asta.

Nu avem nici un motiv să o ascundem — Seng-Vu făcea parte dintr-una din acele trupe de teatru care reprezintă piese chinezeşti pe scena teatrului francez din San Francisco, în care el deţinea rolul de prim-comic.

Odată încheiată stagiunea, realizând poate mai mult succes decât bani, a vrut să se reîntoarcă în patrie. De aceea, cu totul şi cu totul la întâmplare, se strecurase pe furiş în cala *Dream-ului.*

Înarmat cu provizii, spera să facă această călătorie de câteva săptămâni incognito; apoi să debarce într-un loc de pe coasta chineză, aşa cum se îmbarcase, fără a fi văzut.

La urma urmei, era posibil. Pentru asta nu trebuia numaidecât să fie executat. Godfrey avea deci dreptate să

intervină în favoarea intrusului şi căpitanul Turcotte, care voise să pară mai rău decât era în realitate, renunţă fără prea mare părere de rău să-l arunce pe Seng-Vu peste bord, să se bălăcească în apele Pacificului.

Seng-Vu nu se întoarse deci în ascunzătoarea lui din fundul vaporului, dar prezenţa sa nu avea să fie supărătoare. Flegmatic, metodic, puţin comunicativ, îi evita cu grijă pe marinari; se hrănea din proviziile pe care şi le luase. De fapt, era destul de slab pentru ca greutatea sa, adăugată încărcăturii steamerului, să nu mărească prea simţitor cheltuielile de navigaţie ale *Dream-ului.* Dacă Seng-Vu traversa gratuit oceanul, cu siguranţă că această călătorie a lui nu avea să coste nici un cent casieria lui William W. Kolderup.

Totuşi prezenţa sa la bord aduse pe buzele căpitanului Turcotte o reflecţie al cărei sens special, ciudat, numai secundul, fără îndoială, o înţelese.

— Acest afurisit de intrus o să ne cam stingherească atunci când va trebui... în definitiv, cu atât mai rău pentru el!

— De ce s-a îmbarcat fraudulos pe *Dream?* răspunse secundul.

— Ca să meargă la Shangai, fără doar şi poate! replică Turcotte. Să-l ia dracul!

CAPITOLUL VII ÎN CARE VOM VEDEA CĂ WILLIAM W. KOLDERUP POATE CĂ NU A FĂCUT RĂU CA ŞI-A ASIGURAT CORABIA

În zilele următoare, 13, 14 şi 15 iunie, barometrul coborî încet, dar continuu, fără întrerupere, ceea ce indica o tendinţă a vremii de a se menţine sub variabil, între ploaie sau vânt şi furtună. Briza se răcori simţitor pe măsură ce înaintau spre sud-vest. *Dream* avea vântul în faţă; trebuia să înfrunte valuri destul de puternice care îl izbeau la prova. Pânzele fură deci strânse în tecile lor şi trebui să se meargă cu elicea, dar cu o presiune potrivită pentru a evita vreo neplăcere.

Godfrey suporta foarte bine aceste încercări ale tangajului şi ruliului, fără să-şi piardă nici un singur minut buna dispoziţie. Era evident că acest băiat de treabă iubea marea.

Dar Tartelett nu o iubea şi ea îi plătea cu aceeaşi monedă. Trebuia să-l vezi pe nefericitul profesor de dans şi ţinută nemaiţinându-se pe picioare, dansând împotriva tuturor regulilor artei. Îi era cu neputinţă să rămână în cabină, în timpul acelor scuturături care zgîlţîiau steamerul până în străfunduri.

— Aer! Aer! suspina el.

Aşa că nici nu mai părăsea puntea. O zguduire de ruliu, şi era aruncat dintr-o parte în alta. Un tangaj, şi era proiectat înainte, chit că aproape imediat era din nou proiectat înapoi. Se sprijinea de balustradă, se agăţa de frânghii, lua atitudini cu totul condamnate de principiile coregrafiei moderne! Ah! De ce nu putea el să se înalţe ca un balon în aer, să scape de denivelările acestei podele mişcătoare! Un dansator dintre strămoşii săi spunea că dacă ar consimţi să mai pună piciorul pe scenă, ar fi numai pentru a nu-şi umili camarazii. El, Tartelett, ar fi vrut să nu mai apară niciodată pe această punte pe care părea că tangajul o tîrăşte în prăpastie.

Ce idee pe bogătaşul William W. Kolderup să-l trimită acolo!

— O să dureze mult timpul ăsta mizerabil? îl întreba el, de douăzeci de ori pe zi, pe căpitanul Turcotte.

— Hm, barometrul nu-i prea mulţumitor! răspundea invariabil căpitanul, încruntând sprâncenele.

— O să ajungem curând?

— În curând, domnule Tartelett!... Hm... în curând. Mai trebuie încă timp ca să ajungem.

— Şi ăsta se numeşte ocean Pacific! repeta nefericitul între două sughiţuri şi două clătinături.

În afară de asta vom spune că profesorul Tartelett suferea nu numai de rău de mare, dar că îl năpădea şi frica văzînd acele uriaşe valuri înspumate care se spărgeau cu zgomot la înălţimea pavilionului lui *Dream,* auzind supapele, deschise de şocuri violente, lăsând să ţâşnească aburi prin ţevile de eşapament, simţind steamerul aruncat de colo-colo ca un dop de plută pe aceşti munţi de apă.

— Nu, este imposibil să nu se răstoarne! repeta el fixându-şi elevul cu o privire fără viaţă.

— Fii calm, Tartelett! răspundea Godfrey. O corabie este făcută ca să plutească, ce dracu! Sunt toate motivele pentru asta.

— Eu îţi spun că nu sunt!

Şi cu această convingere, profesorul îşi puse colacul de salvare, îl purta zi şi noapte, bine strâns pe piept. Nu ai fi putut să-l faci să-l lase, nici să-i fi dat aur. Ori de câte ori marea îi dădea o clipă de răgaz, îl umfla din nou suflând cât putea. De fapt, i se părea că niciodată nu este suficient de umflat!

Cerem îngăduinţă pentru spaimele lui Tartelett. Pentru cine nu este obişnuit cu marea, dezlănţuirile ei au darul de a pricinui o oarecare spaimă, şi se ştie că acest călător fără voie nu se aventurase până atunci nici chiar pe apele liniştite ale golfului San Francisco. Deci rău de mare la bordul unei corăbii

pe timpul unui vânt puternic, groază la vederea valurilor care izbesc — putem să-i trecem cu vederea acest lucru.

De altfel, timpul devenea din ce în ce mai rău, ameninţînd steamerul cu o apropiată furtună pe care semafoarele, dacă *Dream* ar fi fost în apropierea litoralului, i-ar fi semnalizat-o.

Dacă în timpul zilei corabia era zgîlţîită groaznic, dacă nu mergea decât cu o foarte redusă viteză, ca să evite vreo stricăciune la maşini, se întâmpla totuşi ca în marile denivelări ale păturilor lichide, rând pe rând, elicea să se scufunde sau să se înalţe la suprafaţă. De aici, formidabilele bătăi ale paletelor sale în apele mai adânci sau învârtirea lor înnebunită deasupra liniei de plutire, care putea să compromită rezistenţa sistemului de maşini. Se auzeau atunci nişte bubuituri surde care se produceau sub partea din spate a corăbiei şi pistoanele se ambalau cu o viteză pe care mecanicul cu mare greutate o putea stăpâni.

La un moment dat, totuşi, Godfrey observă un fenomen a cărui cauză nu o putu desluşi la început; adică, în timpul nopţii zgâlţâielile steamerului erau infinit mai puţin grozave ca în timpul zilei. Trebuia oare să tragă concluzia că atunci tăria vântului slăbea, că după apusul soarelui intervenea o oarecare acalmie?

Acest lucru fu atât de evident, încât în noaptea de 21 spre 22 iunie vru să-şi dea seama de cele ce se întâmplau. Hotărât, ziua fusese cu deosebire rea, vântul devenise rece şi nu părea că în timpul nopţii marea, atât de capricioasă, biciuită timp de nesfârşite ceasuri, s-ar potoli.

Godfrey se sculă deci către miezul nopţii, se îmbrăcă călduros şi urcă pe punte. Marinarul de cart veghea în faţă. Căpitanul Turcotte era pe pasarelă. Violenţa vântului nu scăzuse deloc. Cu toate acestea, izbitura valurilor, care ar fi trebuit să taie etrava *Dream-ului,* slăbise foarte mult. Dar ridicând ochii către gura coşului învăluit de fum negru, Godfrey observă că acest fum în loc să zboare din faţă înapoi, se ducea, dimpotrivă, din spate către faţă şi urma aceeaşi direcţie ca şi corabia.

„Vântul s-a schimbat deci?" îşi spuse el.

Şi foarte fericit de această schimbare, se urcă pe pasarelă, apoi, apropiindu-se de căpitan:

— Căpitane! spuse el.

Acesta, înfăşurat în mantaua lui cu glugă impermeabilă, nu-l auzise venind şi mai întâi nu putu să-şi ascundă o tresărire de nemulţumire văzîndu-l lângă el.

— Dumneavoastră, domnule Godfrey, dumneavoastră... pe pasarelă?

— Eu, căpitane, şi vreau să te întreb...

— Ce? răspunse repede căpitanul Turcotte.

— Dacă nu cumva s-a schimbat vântul?

— Nu, domnule Godfrey... şi mi-e teamă din nefericire să nu se transforme în furtună!

— Cu toate astea acum mergem cu vântul în spate.

— Vântul în spate, în adevăr... vântul în spate! repetă căpitanul, evident descumpănit de această observaţie. Dar fără voia mea!

— Ce vreţi să spuneţi?

— Vreau să spun că, pentru a nu compromite securitatea vasului, a trebuit să fac o întoarcere completă şi să fug din calea furtunii.

— Iată ceva care o să ne pricinuiască întârzieri regretabile! spuse Godfrey.

— Foarte regretabile, într-adevăr, spuse căpitanul Turcotte. Îndată ce se va lumina însă, dacă marea se va linişti cât de cât, o să profit ca să-mi reiau drumul spre vest. Vă rog deci, domnule Godfrey, să vă întoarceţi în cabina dumneavoastră, credeţi-mă, încercaţi să dormiţi pe când noi o să ne luăm la întrecere cu marea. O să fiţi mai puţin scuturat!

Godfrey făcu un semn afirmativ şi aruncă o ultimă privire neliniştită norilor joşi care alergau cu o viteză foarte mare; apoi, părăsind pasarela, reintră în cabina sa unde nu întârzie să-şi reia somnul întrerupt.

A doua zi dimineaţă, la 22 iunie, aşa cum spusese căpitanul Turcotte, cu toate că vântul nu prea scăzuse, *Dream* revenise la direcţia cea bună.

Această navigare, ziua către vest, noaptea către est, mai dură încă patruzeci şi opt de ore. Dar barometrul parcă ar fi vrut să urce, oscilaţiile sale deveneau mai puţin frecvente; era de presupus că acest timp rău avea să ia sfârşit odată cu vântul care începuse să-şi schimbe direcţia către nord.

Ceea ce în adevăr se şi întîmplă.

Astfel că la 25 iunie, către ora 8 dimineaţa, când Godfrey se urcă pe punte, o drăguţă briză din nord-est măturase norii; razele soarelui, jucând pe greement, făceau să sclipească toate reliefurile punţii.

Marea, de un verde adânc, lovită în plin de lumina radioasă, strălucea pe o largă întindere.

Vântul nu mai bătea decât în rafale sprintene, care tiveau crestele valurilor cu o spumă uşoară, şi ca urmare fură întinse pânzele de jos.

La drept vorbind, marea nici nu se mai ridica în valuri adevărate, ci doar în lungi ondulaţii care legănau uşurel steamerul.

Ondulaţii sau valuri, pentru profesorul Tartelett era totuna, căci era la fel de bolnav când „valul era prea moale" ca şi atunci când „era prea tare".

Rămânea deci acolo, pe jumătate culcat pe punte, cu gura întredeschisă ca un crap care îşi dă sufletul pe uscat.

Pe dunetă, secundul, cu telescopul la ochi, privea în direcţia nord-est. Godfrey se apropie de el.

— Ei bine, domnule, îi spuse el vesel, astăzi este puţin mai bine ca ieri!

— Da, domnule Godfrey, răspunse secundul. Acum ne aflăm în apă liniştită.

— Şi *Dream* a revenit pe drumul cel bun?

— Încă nu.

— Încă nu? Şi de ce?

— Fiindcă a fost evident aruncat în timpul acestei ultime furtuni către nord vest şi trebuie să-i calculăm acum poziţia exactă. Dar iată un soare frumos. Un orizont perfect curat. Când se va înălţa, la amiază, o să putem avea o bună vizibilitate şi căpitanul o să ne indice drumul.

— Dar unde este căpitanul? întrebă Godfrey.

— A părăsit vasul.

— Părăsit vasul?!

— Da!... Oamenilor noştri de cart li s-a părut că zăresc la est, pe spuma mării, câteva stânci care nu apar pe harta bordului. Şalupa cu aburi a fost deci echipată şi, urmat de şeful echipajului şi trei marinari, căpitanul Turcotte a plecat în recunoaştere.

— De mult timp?

— De aproape o oră şi jumătate.

— Ah! spuse Godfrey. Îmi pare rău că nu am fost prevenit. Mi-ar fi făcut mare plăcere să-l întovărăşesc.

— Dormeaţi, domnule, răspunse secundul, şi căpitanul nu a vrut să vă trezească.

— Îmi pare rău; dar, spune-mi, în ce direcţie a pornit şalupa?

— Pe acolo, răspunse secundul, în direcţia suportului ancorei, de la tribord către nord-est.

— Şi cu ocheanul o putem zări?

— Nu, este încă prea departe.

— Dar nu poate să mai întârzie mult?

— Nu poate să întârzie, răspunse secundul, deoarece căpitanul ţine să calculeze chiar el poziţia vasului şi pentru asta trebuie să se întoarcă înainte de prânz.

După acest răspuns, Godfrey, care ceruse să i se aducă luneta marină, se duse de se aşeză la capătul punţii din faţă. Voia să pândească întoarcerea şalupei.

Cât despre această recunoaştere în care plecase căpitanul Turcotte, ea nu-l putea mira. Era firesc ca *Dream* să nu se aventureze pe o mare în care fuseseră semnalate stânci.

Trecură două ore. Abia pe la ora zece şi jumătate începu să se desprindă deasupra orizontului, ca o linie, o pală de fum subţire. Era, nu încăpea îndoială, şalupa cu aburi care, după ce îşi terminase recunoaşterea, se întorcea la bord. Lui Godfrey îi plăcu să o urmărească prin lunetă. O văzu conturându-se puţin câte puţin, cu silueta din ce în ce mai clară, înălţîndu-se deasupra mării, zugrăvindu-şi mai precis pe fondul limpede al orizontului fumul amestecat cu câteva valuri de abur. Era o ambarcaţiune minunată, de mare viteză, şi, cum mergea cu toată presiunea, în curând putu fi văzută cu ochiul liber: către ora unsprezece se zărea în faţa ei norul de stropi pe care îl ridica etrava, iar în urmă o dâră lungă de spumă, care se lăţea precum coada unei comete.

La orele unsprezece şi un sfert, căpitanul Turcotte acosta şi sărea pe puntea *Dream-ului.*

— Ei bine, căpitane, ce-i nou? întrebă Godfrey care veni să-i strânga mâna.

— Ah, bună ziua, domnule Godfrey.

— Ce-i cu stâncile?

— A fost numai o părere, răspunse căpitanul Turcotte. N-am văzut nimic suspect. Oamenii noştri s-au înşelat. În ce mă priveşte, m-aş fi mirat!

— Atunci pornim? spuse Godfrey.

— Da, o să pornim; dar mai înainte de asta trebuie să calculez poziţia corăbiei.

— Daţi ordin să se îmbarce şalupa? întrebă secundul.

— Nu, răspunse căpitanul, o să ne mai folosească. Remorcaţi-o!

Ordinele căpitanului fură executate şi şalupa, lăsată sub presiune, fu remorcată de vas.

Trei sferturi de oră după asta, căpitanul Turcotte, cu sextantul în mână, calculă înălţimea soarelui şi, odată acest lucru stabilit, indică drumul pe care trebuiau să-l urmeze. Toate astea fiind rezolvate, după ce aruncă o ultimă privire orizontului, îşi chemă secundul, îl luă în cabina lui şi acolo amândoi discutară destul de mult timp.

Ziua fu foarte frumoasă. *Dream* putu să înainteze repede fără ajutorul pânzelor, pe care trebuiră să le strângă. Vântul era foarte slab şi, cu viteza dată de maşini, nu ar fi avut destulă putere să le umfle.

Godfrey era deosebit de bucuros. Navigarea aceasta pe o mare calmă, sub un soare minunat, ce putea fi mai plăcut, ce putea să dea mai mult avânt gândului, mai multă mulţumire

sufletului! Şi cu toate acestea, abia dacă în aceste împrejurări favorabile profesorul Tartelett izbutea să se învioreze puţin. Dacă marea nu-i mai inspira nelinişti imediate, persoana sa fizică nu izbutea să reacţioneze deloc. Încercă să mănânce, dar fără gust, nici poftă. Godfrey caută să-l convingă să-şi scoată acea centură de salvare care-i strângea pieptul; refuză categoric. Tot acest ansamblu de lemn şi fier, care se numeşte vas, nu risca oare să se desfacă dintr-o clipă într-alta?

Veni seara. Pluteau aburi groşi, fără să coboare până la nivelul mării.

După timpul frumos de peste zi, noaptea avea să fie mult mai întunecoasă decât s-ar fi bănuit.

De fapt, prin aceste părţi, a căror poziţie exactă căpitanul Turcotte o consemnase în hîrtiile sale, nu era de temut nici o primejdie; dar oricând sunt posibile ciocniri şi trebuie să te temi de ele în timpul nopţilor cu ceaţă.

Aşa că, după apusul soarelui, fură aprinse felinarele de bord; cel alb fu ridicat în vârful catargului din faţă şi focurile de poziţie, verde la dreapta, roşu la stânga, străluciră pe cabluri.

Dacă cumva *Dream* s-ar fi ciocnit de ceva, cel puţin nu ar fi fost din vina lui, ceea ce, de altfel, este o slabă consolare. A te scufunda — chiar când nu ai nici o vină, tot a te scufunda înseamnă. Şi dacă la bord careva ar fi făcut această reflecţie, desigur că Tartelett ar fi fost acela.

În acest timp, onorabilul om, mereu rostogolindu-se, mereu legănîndu-se, se întorsese în cabină; Godfrey, şi el, într-a lui; unul cu certitudinea, celălalt numai cu speranţa să petreacă o noapte liniştită, *Dream* abia legănîndu-se pe valurile prelungi.

După ce încredinţase cartul secundului, căpitanul Turcotte intră de asemenea sub dunetă, cu gândul să se odihnească câteva ceasuri.

Totul era în regulă. Corabia putea naviga în perfectă siguranţă, fiindcă se părea că ceaţa nu avea de gând să se îngroaşe.

După douăzeci de minute, Godfrey dormea şi insomnia lui Tartelett, care, aşa cum obişnuia, se culcase îmbrăcat, nu se mai făcea simţită decât prin suspine abia auzite.

Deodată, trebuie să fi fost ora unu dimineaţa, Godfrey fu trezit de strigăte îngrozitoare. Sări din cuşeta lui într-o secundă, îşi trase pe el pantalonii, bluza de pânză groasă, îşi încălţă cizmele impermeabile.

Aproape imediat se auziră de pe punte ţipete de groază:

— Ne scufundăm! Ne scufundăm!

Într-o clipă Godfrey ieşi din cabină şi alergă în careu. Acolo se izbi de o masă informă, pe care nu o recunoscu. Trebuie că era profesorul Tartelett.

Tot echipajul era pe punte, alergând, în timp ce secundul şi căpitanul dădeau ordine.

— Ne-am ciocnit? întrebă Godfrey.

— Nu ştiu... nu ştiu... pe ceaţa asta blestemată, răspunse secundul, dar ne scufundăm!

— Ne scufundăm?.., răspunse Godfrey.

Şi în adevăr, *Dream,* care fără îndoială se ciocnise de o stâncă, se scufunda văzînd cu ochii. Apa ajungea aproape la înălţimea punţii. Nici nu "încăpea îndoială că motoarele, în adâncimea sălii maşinilor, fuseseră deja inundate.

— În mare! În mare, domnule Godfrey! strigă căpitanul. Nu-i nici o clipă de pierdut! Corabia se scufundă! O să ne târască în vârtejul ei!...

— Şi Tartelett?

— Am eu grijă! Nu suntem decât la o sută de metri de coastă!...

— Dar dumneata?...

— Datoria mă obligă să rămân ultimul la bord, şi rămân! Spuse căpitanul. Dar fugiţi... fugiţi!...

Godfrey ezita încă să se arunce în mare; în acest timp apa ajunsese sub bompres.

Ştiind că înoată ca un peşte, căpitanul Turcotte îl înşfăcă de umeri şi îi făcu serviciul de a-l îmbrânci peste bord.

Era şi timpul! Dacă nu ar fi fost atât de întuneric, s-ar fi văzut căscându-se, în locul unde fusese *Dream,* o prăpastie.

Dar Godfrey, în mijlocul acestei ape calme, din câteva mişcări putuse să se îndepărteze repede de acea pâlnie care atrăgea ca vâltorile unui Maelstrom[1]!

Toate acestea s-au petrecut în mai puţin de un minut.

Câteva clipe mai târziu, în mijlocul strigătelor de desperare, luminile de la bord se stinseră una după alta.

Nu mai era nici o îndoială, *Dream* se dusese direct la fund.

În ceea ce îl priveşte pe Godfrey, el putuse să ajungă la o stâncă lată şi înaltă, la adăpost de izbiturile talazurilor. Acolo, chemând zadarnic în întuneric, neauzind nici un glas răspunzând glasului său, neştiind dacă se afla pe o stâncă izolată sau la marginea unui şir de stânci, fiind poate singurul supravieţuitor al acestei catastrofe, aşteptă ivirea zorilor.

Capitolul VIII CARE ÎL FACE PE GODFREY SĂ AJUNGĂ LA AMARE REFLECŢII ASUPRA MANIEI CĂLĂTORIILOR

[1] Maelstrom — vârtej în marea Norvegiei.

Mai trebuiră să treacă încă trei ceasuri nesfârşite până când să reapară soarele deasupra orizontului. Despre asemenea ceasuri se poate spune că durează cât secolele.

Încercarea — pentru un început — era aspră; dar, la urma urmei, aşa cum am mai spus-o, Godfrey nu plecase pentru o simplă plimbare. Îşi spusese foarte bine că, plecând pe mare, lăsa în urma lui o întreagă existenţă de fericire şi odihnă pe care nu o va mai găsi în peregrinările lui.

Era deci vorba să fie la înălţimea situaţiei.

Pentru un timp era la adăpost. Marea totuşi nu putea să-l smulgă de pe această stâncă udată doar de bura stârnită de talazuri. Nu trebuia el oare să se teamă de fluxul care-i putea ajunge în curând? Nu, fiindcă, tot gândindu-se, putu să-şi dea seama că naufragiul se întâmplase la cea mai înaltă maree a lunii noi. Dar această stâncă era oare izolată? Domina ea cumva un întreg şir de stânci existente în această parte a mării? Care era coasta pe care Turcotte credea că o întrezăreşte în ceaţă? Şi cărui continent aparţinea? Era mai mult ca sigur că *Dream* fusese abătut din drumul său în timpul furtunii din zilele precedente. Deci nu putuse fi calculată poziţia exactă a corăbiei. Cum să se îndoiască, deoarece, numai cu două ore mai înainte, căpitanul afirma că hărţile sale nu indicau nici un fel de stânci prin aceste părţi! Mai mult chiar, se dusese el însuşi în recunoaştere, să vadă dacă există aceste pretinse stânci pe care santinelele de pe catarg crezuseră că le văd la est.

Totuşi nu era decât prea adevărat, şi dacă Turcotte ar fi mers mai departe cu recunoaşterea, ar fi putut, asta este sigur, ar fi putut evita catastrofa. Dar la ce bun să ne gândim la ce a fost!

Pentru Godfrey cea mai importantă problemă în faţa faptului împlinit — o problemă de viaţă şi de moarte — era de a şti dacă se află în apropierea vreunei coaste. În ce parte a Pacificului, o să aibă timp mai târziu să se gândească la acest lucru. Înainte de toate va trebui, când se va lumina, să părăsească stânca aceasta, care în partea ei superioară nu măsura decât douăzeci de paşi în lungime şi lăţime. Dar nu părăseşti un loc decât pentru a merge în altul; şi dacă acest „altul" nu exista, dacă Turcotte s-a lăsat înşelat de toată acea ceaţă, dacă în jurul acestei stânci se întindea o mare nemărginită, dacă, atât cât vedeai cu ochii, de jur împrejur, cerul şi apa se confundau într-o aceeaşi linie a orizontului!

Gândurile tânărului naufragiat se concentrau deci asupra acestui punct. Îşi încorda cât putea privirile ca să străbată, să descopere în mijlocul acestei nopţi negre, dacă în apropiere nu s-ar bănui, în partea de est a recifului, vreo masă confuză, o

îngrămădire de stânci sau vreo faleză, care să prevestească uscatul.

Godfrey nu zări însă nimic. Nu simţi nici un miros reavăn, nu văzu nici o zare de lumină, nu auzi nici un zgomot. Nici o pasăre nu tăia întunericul. Se părea că în jurul lui nu era decât un nesfârşit pustiu de apă.

Godfrey nu-şi ascundea că şansele de a fi pierdut erau de o mie la unu. Acum nu mai era vorba de a face liniştit înconjurul lumii, ci de a înfrunta moartea. Tot ce putea să facă el era să aştepte ziua, să se resemneze dacă salvarea era imposibilă, dar dacă, dimpotrivă, ar fi fost vreo şansă, să se salveze, să încerce totul.

Calmat de însăşi gravitatea acestor reflecţii, Godfrey se aşezase pe stâncă. Îşi scosese o parte din hainele pătrunse de apa mării — bluza de lână, cizmele grele de apă — astfel ca să fie pregătit să reînceapă să înoate dacă ar fi fost nevoie.

Era cu putinţă, totuşi, ca nimeni să nu fi supravieţuit naufragiului? Cum? Nici un om de pe *Dream* să nu fi fost adus la ţărm? Fuseseră oare toţi târâţi în acel irezistibil vârtej pe care îl provoacă orice corabie atunci când se scufundă? Ultimul cu care Godfrey vorbise fusese căpitanul Turcotte, hotărât să nu-şi părăsească vasul atât timp cât vreunul din mateloţii săi ar fi fost încă acolo! Căpitanul cu mâna lui îl aruncase în mare în clipa în care puntea *Dream-ului* era pe punctul de a dispare.

Dar ceilalţi, şi nefericitul de Tartelett, şi nenorocitul acela de chinez, surprinşi, fără îndoială, de năvala apelor, unul pe dunetă, celălalt în adâncimile calei, ce deveniseră? Din cei care erau pe *Dream,* să fi fost singurul care se salvase? Şi cu toate acestea şalupa rămăsese la remorca steamerului! Câţiva marinari, călători şi mateloţi nu au putut oare să se refugieze în ea la timp, pentru a se îndepărta cât mai repede de locul naufragiului? Da! Dar nu era cumva de temut ca şalupa să fi fost târâtă de corabie la fund şi va fi fiind acum sub apă la aproximativ douăzeci de lungimi de braţe adâncime?

Godfrey îşi spuse atunci că, dacă nu putea să vadă în această noapte întunecată, putea cel puţin să se facă auzit. Nimic nu-l împiedica să cheme, să strige în mijlocul acestei tăceri adânci. Poate glasului său i-ar răspunde acela al vreunui tovarăş de călătorie. Chemă deci de câteva ori, printr-un strigăt prelung care putea să fie auzit pe o distanţă destul de mare.

Nici un strigăt nu-i răspunse.

Îşi repetă chemarea de câteva ori, întorcându-se pe rând către toate zările orizontului. Tăcere absolută.

— Singur! singur! murmură el.

Nu numai că nici o voce nu răspunse chemării sale, dar nici măcar ecoul nu răsfrânse sunetul glasului său. Or, dacă ar fi

fost aproape de o faleză, nu departe de vreun grup de stânci, aşa cum au de multe ori ţărmurile, era sigur că strigătele sale, repercutate de obstacol, s-ar fi întors la el. Deci, sau spre răsăritul stâncilor se întindea o coastă, prea puţin înaltă, care nu ar fi avut cum să producă un ecou, sau, ceea ce era mai probabil, prin apropiere nu se afla nici un uscat.

Ţandăra de stâncă pe care naufragiatul îşi găsise refugiul era izolată.

Trecură cu aceste spaime trei ceasuri. Îngheţat, Godfrey, mergând încolo şi încoace pe vârful îngust al stâncii, căuta să lupte împotriva frigului. În sfârşit, câteva lumini alburii colorară norii la zenit. Era răsfrângerea primelor culori pe orizont.

Întors în acea direcţie — singura către care putea să fie uscatul — încerca să vadă dacă nu s-ar desluşi în semiîntuneric vreo faleză. Conturând-o cu primele lui raze, soarele care răsărea ar fi trebuit să-i accentueze şi mai tare marginile.

Dar prin aceşti zori tulburi nu apărea deocamdată nimic. De pe mare se înălţa o ceaţă uşoară care nu lăsa să se vadă nici măcar întinderea stâncilor.

Nu avea deci pentru ce să-şi facă iluzii. Dacă Godfrey ar fi fost aruncat într-adevăr pe o stâncă izolată din Pacific, însemna moarte într-un timp scurt, moarte prin foame, prin sete sau, dacă ajungea acolo, ca la un ultim refugiu, în adâncul apelor! Cu toate acestea, el continua să cerceteze şi se părea că intensitatea privirii sale ar fi trebuit să crească peste măsură, într-atât întreaga sa voinţă se concentrase în ea.

În sfârşit ceaţa matinală începu să se destrame.

Godfrey văzu, rând pe rând, lanţul de stânci ieşind în relief din mare, ca o turmă de monştri marini. Era o lungă şi neregulată semănătură de pietre negricioase, ciudat tăiate, de toate dimensiunile şi toate formele, a căror aşezare era cam la vest şi est. Piatra enormă pe vârful căreia se afla Godfrey ieşea la suprafaţă la marginea din apus a bancului, la mai puţin de treizeci de braţe de locul unde se scufundase *Dream.* În această parte marea trebuie că era foarte adâncă, fiindcă din steamer nu se mai vedea nimic, nici măcar vârfurile catargelor sale. Poate că, datorită unei alunecări pe un fund de stânci marine, fusese târât departe de lanţul lor.

O privire îi fusese de ajuns lui Godfrey ca să constate toată această situaţie. Salvarea nu din această parte putea să-i vină. Întreaga sa atenţie se îndreptă deci spre celălalt punct al stâncilor de pe care ceaţa, ridicându-se, le făcea să se desluşească. Trebuie să adăugăm că marea, joasă în acest moment, făcea ca stâncile să apară din apă din ce în ce mai mult. Le vedeai lungindu-se, mărindu-şi suprafaţa lor umedă.

Le despărţeau, ici intervale mari de apă, colo doar nişte bălţi. Dacă ar fi fost legate de vreun litoral, nu ar fi fost greu să acostezi.

De altfel, nici urmă de coastă. Nimic care să arate apropierea unui ţărm, chiar în această direcţie.

Ceaţa continua să se destrame lărgind câmpul de vedere de care ochiul lui Godfrey se agăţa cu încăpăţânare. Rotocoalele ceţei alunecară astfel pe un spaţiu de jumătate de milă. Apăruseră deja, între stâncile tapisate cu plante marine vâscoase, câteva petice de nisip. Acest nisip nu indica el cel puţin prezenţa unui prundiş — şi dacă acest prundiş exista, te puteai îndoi că nu era legat de malul unui uscat mai mare?

În sfârşit, prelungul profil al unor dune joase, proptite de mari roci de granit desenându-se mai clar, păru că închide orizontul la răsărit. Soarele zvântase toţi aburii zorilor şi discul său arunca numai foc.

— Pământ! Pământ! strigă Godfrey.

Şi îngenunchind pe stâncă, îşi întinse mâinile către această suprafaţă solidă.

În adevăr, era uscatul. În această parte stâncile nu alcătuiau decât un punct înaintat, ceva ca vârful meridional al unui golf care se rotunjea pe un perimetru de cel mult două mile. Fundul acestei despicături apărea ca un prundiş plat care mărginea o succesiune de mici dune, capricios unduite de tufele de iarbă, dar destul de puţin înalte.

Din locul unde se afla, Godfrey putea să cuprindă cu privirea toată această parte.

Mărginită la nord şi la sud de două promontorii inegale, care înaintau în mare, nu era ca întindere mai mare de cinci sau şase mile. Era cu putinţă deci ca ea să fie legată de vreun uscat mai mare. Orice ar fi fost, era, cel puţin pentru moment, o salvare. Din acest punct de vedere Godfrey nu putea să aibă nici o îndoială; nu fusese aruncat pe vreo stâncă pustie şi voia să creadă că această necunoscută bucată de pământ nu va refuza să aibă grijă de primele sale nevoi.

„Pământ! Pământ!" îşi spuse el.

Dar înainte de a părăsi stânca, se întoarse pentru o ultimă oară. Ochii săi mari cercetară încă o dată atent marea până la orizontul îndepărtat. Aveau să apară cumva, la suprafaţa valurilor, unele resturi din *Dream,* vreun supravieţuitor poate?

Nimic.

Nici măcar şalupa nu mai era acolo; trebuie că fusese târâtă în aceeaşi prăpastie.

Lui Godfrey îi dădu atunci prin gând că vreunul din tovarăşii lui ar fi putut găsi adăpost şi, ca şi el, aştepta să se lumineze de ziuă pentru a încerca să ajungă la coastă.

Nimeni, nici pe stânci, nici pe faleză! Stâncile erau tot atât de pustii ca şi oceanul.

Dar în sfârşit, dacă nu supravieţuitori, marea să nu fi aruncat măcar mai multe cadavre pe mal? Nu cumva Godfrey avea să găsească, între stânci, la cea mai depărtată dungă a talazurilor care se sparg de ţărm, corpul neînsufleţit al unora dintre tovarăşii săi? Nu! Nimic altceva, pe toată întinderea stâncilor, decât ultimile pânze de spumă ale refluxului, rămase în urma acestuia.

Godfrey era singur! Nu putea să conteze decât pe el în lupta sa împotriva pericolelor de tot felul care îl ameninţau.

Totuşi, trebuie să o spunem spre lauda lui, Godfrey nu vru să cedeze în faţa acestei realităţi. Dar cum, înainte de toate, ar fi vrut să fie lămurit asupra naturii pământului de care îl despărţea o mică distanţă doar, părăsi vârful stâncii şi începu să se apropie de mal.

Când intervalele dintre stânci erau prea mari pentru a fi trecute dintr-un salt, se arunca în apă şi, fie că piciorul atingea fundul, fie că era silit să se ajute înotând, ajungea uşor la stânca cea mai apropiată. Dimpotrivă, când nu avea în faţa lui decât spaţiul unui yard sau doi, sărea din stâncă în stâncă. Drumul pe aceste pietre vâscoase, acoperite cu muşchi alunecos, era lung şi deloc uşor. Avea de parcurs, în aceste condiţii, aproape un sfert de milă.

Totuşi, Godfrey, îndemânatic şi sprinten, puse în sfârşit piciorul pe acest pământ, unde îl aştepta, dacă nu sfârşitul imediat, cel puţin o viaţă mizerabilă, mai rea decât moartea. Foamea, setea, frigul, lipsurile, primejdiile de toate felurile, fără vreo armă cu care să se apere, fără o puşcă cu care să vâneze, fără haine de schimb, toate aceste mizerii avea să le îndure!

Ah, imprudentul! A vrut să ştie dacă este în stare să se descurce în împrejurări deosebit de grele. Ei bine, o să o dovedească! Invidiase soarta unui Robinson! O să vadă dacă soarta aceasta este de invidiat!

Şi atunci îşi reaminti acea existenţă fericită, acea viaţă uşoară de la San Francisco, în mijlocul unei familii bogate şi iubitoare, pe care o părăsise pentru a se arunca în aventură. Şi-l reaminti pe unchiul său Will, pe logodnica sa Phina, prietenii pe care fără îndoială nu avea să-i mai vadă! La evocarea acestor amintiri i se strânse inima şi, în ciuda hotărârii sale, îi dădură lacrimile.

Şi măcar dacă nu ar fi fost singur, dacă, la fel cu el, vreun alt supravieţuitor al naufragiului ar fi putut să ajungă la coastă — fie şi, în lipsa căpitanului sau a secundului, măcar unul dintre mateloţi, măcar profesorul Tartelett, oricât de puţin s-ar fi

putut bizui pe această fiinţă uşuratică — orice i-ar fi rezervat viitorul i s-ar fi părut mai puţin de temut. De aceea, în această privinţă, voia să mai tragă nădejde. Dacă pe suprafaţa stâncilor nu găsise nici o urmă, nu putea să o întâlnească pe nisipul acestei plaje? Un altul decât el nu acostase oare pe acest litoral, căutând un tovarăş, aşa cum şi el, la rândul lui, căuta?

Godfrey mai cuprinse o dată într-o lungă privire toată partea de nord şi de sud. Nu zări nici o fiinţă omenească. Era evident că această bucată de pământ nu era locuită. Nu se vedea nici o colibă, nici un fir de fum înălţîndu-se în aer.

„Haide! Haide!" îşi spuse Godfrey.

Şi iată-l înaintând pe plajă, către nord, înainte de a se aventura să se caţăre pe acele dune de nisip care aveau să-i permită să cunoască ţinutul pe o mai mare întindere.

Tăcerea era absolută. Pe nisip, nici o urmă. Câteva păsări de mare, pescăruşi sau goelanzi, se zbenguiau la marginea stâncilor, singurele fiinţe vii în această singurătate.

Godfrey merse aşa timp de un sfert de oră. În sfârşit, tocmai era să urce pe povârnişul cel mai înalt al acestor dune, pe care creştea ici-colo papură şi mărăcini, când se opri brusc.

Un obiect inform, extraordinar de umflat, ceva care aducea cu cadavrul unui monstru marin, aruncat fără îndoială de ultima furtună, zăcea la cincizeci de paşi de el, la marginea stâncilor.

Godfrey se grăbi să alerge în această direcţie. Pe măsură ce se apropia, inima îi bătea din ce în ce mai repede. Într-adevăr, în acel animal căzut i se părea că recunoaşte o formă omenească!

Nu mai era decât la zece paşi când se opri deodată, ca şi când ar fi fost ţintuit locului, şi strigă:

— Tartelett!

Era profesorul de dans şi de ţinută.

Godfrey se repezi către tovarăşul său care, poate, mai respira încă.

O clipă mai târziu îşi dădu seama că ceea ce îl făcea să pară atât de umflat şi-i dădea nefericitului profesor o înfăţişare de monstru marin, era centura de salvare. Dar, cu toate că Tartelett nu dădea nici un semn de viaţă, poate că nu era mort! Poate că acest aparat de înotat îl menţinuse deasupra apei, în timp ce învolburarea talazurilor îl purtase la mal!

Godfrey se apucă de treabă. Îngenunche lângă Tartelett, îi scoase centura, cu o mână puternică îl fricţionă şi simţi în sfârşit o respiraţie uşoară pe buzele întredeschise!... îi puse mâna pe inimă! Inima îi bătea încă...

Godfrey îl strigă.

Tartelett îşi mişcă uşor capul, apoi lăsă să se audă un sunet răguşit, urmat de cuvinte fără şir. Godfrey îl zgâlţâi violent.

Atunci Tartelett deschise ochii, îşi trecu mâna stângă peste frunte, îşi ridică mâna dreaptă şi se asigură că mica lui vioară cu
arcuşul ei, pe care o ţinea strâns, nu-l părăsise.

Tartelett, scumpul meu Tartelett! strigă Godfrey ridicându-i încet capul.

Acest cap, cu puţinul păr ciufulit ce-i mai rămăsese, făcu un mic semn afirmativ de sus în jos.

— Sunt eu, Godfrey! Eu, Godfrey!

— Godfrey? răspunse profesorul.

Apoi, iată-l că se întoarce pe o parte, se ridică în genunchi, priveşte, surâde, se scoală de jos!... Şi-a dat seama că, în sfârşit, are un punct solid de sprijin! A priceput că nu mai este pe puntea unei corăbii, supus tuturor incertitudinilor ruliului şi tangajului! Marea a încetat să-l mai arunce de colo-colo! Se odihneşte pe pământ ferm!

Şi atunci, profesorul Tartelett îşi regăsi aplombul, acel aplomb pe care şi-l pierduse de la plecarea sa. Picioarele i se rânduiră firesc în poziţie reglementară, cu mâna stângă îşi luă mica vioară, cea dreaptă agită arcuşul; apoi, în timp ce corzile atacate puternic scoteau un sunet umed, de o muzicalitate melancolică, de pe buzele sale zîmbitoare zburară aceste cuvinte:

— Luaţi-vă locul, domnişoară!

Bravul om se gândea la Phina.

Capitolul IX ÎN CARE SE DEMONSTREAZĂ CA NU TOTUL ESTE TRANDAFIRIU ÎN MESERIA DE ROBINSON

După asta profesorul şi elevul se aruncară unul în braţele celuilalt.

— Scumpul meu Godfrey! strigă Tartelett.

— Bunul meu Tartelett! răspunse Godfrey.

— În sfârşit, am ajuns deci în port! strigă profesorul, pe tonul omului care s-a săturat de navigaţie şi accidentele ei.

El numea cele întâmplate: a fi ajuns în port! Godfrey schimbă vorba.

— Scoate-ţi centura de salvare, spuse el. Drăcia asta te înăbuşă şi-ţi stinghereşte mişcările.

— Crezi că pot s-o fac fără a avea neplăceri? întrebă Tartelett.

— Fără nici una, răspunse Godfrey. Acum ia-ţi vioara şi să mergem în recunoaştere.

— Să mergem, replică profesorul. Dar, dacă nu te superi, Godfrey, să ne oprim la primul bar. Mor de foame şi o duzină de sandvişuri, stropite cu câteva pahare de porto, o să mă pună tocmai bine pe picioare.

— Da! La primul bar... răspunse Godfrey clătinând din cap, şi chiar şi la ultimul... dacă primul n-o să ne placă!

— Apoi, reluă Tartelett, o să întrebăm unde se află oficiul telegrafic, să dăm imediat o telegramă unchiului dumitale Kolderup. Îmi închipui că acest minunat om nu va refuza să ne trimită banii trebuincioşi pentru a ne întoarce în locuinţa din Montgomery-Street, fiindcă eu nu am la mine nici un cent.

— Ne-am înţeles, la primul oficiu telegrafic, răspunse Godfrey, sau, dacă un asemenea oficiu nu există în acest ţinut, la primul oficiu poştal. La drum, Tartelett!

Profesorul îşi scoase aparatul său de înot şi-l trecu în bandulieră ca pe un corn de vânătoare, şi iată-i pe amândoi îndreptîndu-se spre marginea dunelor care tiveau litoralul.

Ceea ce îl interesa mai ales pe Godfrey, căruia întîlnirea cu Tartelett îi dăduse unele speranţe, era să se convingă dacă numai ei doi — singurii — supravieţuiseră naufragiului de pe *Dream.*

Un sfert de oră după ce părăsiseră pragul stâncilor, cei doi exploratori ai noştri urcau o dună înaltă de şaizeci până la optzeci de picioare şi ajungeau în vârful ei.

De acolo puteau să vadă pe o mare întindere şi privirile lor cercetau acest orizont din partea de est, pe care colinele coastelor li-l ascunseseră până atunci.

La o distanţă de două sau trei mile în această direcţie, un al doilea rând de coline forma planul din spate şi, dincolo de ele, nu lăsau să se vadă nimic la orizont.

Către nord, coasta părea că se ascute într-un cap, dar nu s-ar fi putut afirma dacă se lega cumva cu vreo limbă de pământ.

La sud, un golfuleţ săpa destul de adânc litoralul şi cel puţin din această parte se părea că oceanul se întindea cât vedeai cu ochii. De unde se impunea concluzia că acest uscat din Pacific trebuie că era o peninsulă; în acest caz, istmul care o lega de un oarecare continent trebuia căutat la nord sau nord-est.

Orice ar fi fost acest ţinut, departe de a fi arid, dispărea sub o foarte îmbietoare pătură de verdeaţă — câmpii întinse pe care şerpuiau câteva râuleţe limpezi, pădurici înalte şi dese ale căror copaci urcau în trepte până în spatele colinelor.

Era un peisaj fermecător.

Dar case care să alcătuiască târguşoare, sate sau cătune nu se arătau. Nici urmă de construcţii ridicate pentru exploatarea unei aşezări agricole, a vreunei câşlării, a vreunei ferme! Nici fir de fum înălţîndu-se în văzduh şi trădând vreo locuinţă

ascunsă sub arbori! Nici o clopotniţă în desişul copacilor, nici măcar o moară pe vreo înălţime izolată. Nici măcar, în lipsa caselor, o cabană, o colibă, un bordei indian? Nu, nimic! Dacă pe acest pământ necunoscut locuiau fiinţe omeneşti, nu puteau să trăiască decât ca nişte troglodiţi pe sub pământ, nu pe pământ. Nici un drum croit, nici măcar o cărare, nici măcar o potecă. Se părea că niciodată picior de om nu călcase nici pe vreo pietricică de pe plajă, nici pe vreun fir de iarbă de pe aceste câmpii.

— Nu zăresc oraşul, observă Tartelett care se înălţa, în acest timp, pe vârfuri.

— Asta probabil din pricină că nu se află prin această parte a ţinutului! răspunse Godfrey.

— Dar un sat?...

— Nici atât.!

— Dar atunci, unde ne aflăm noi?

— Nu ştiu deloc.

— Cum? Nu ştii nimic? Dar, Godfrey, trebuie să aflăm fără întârziere!

— Cine poate să ne spună?

— Şi atunci, noi ce o să devenim? strigă Tartelett, rotunjindu-şi braţele pe care şi le ridică spre cer.

— Robinsoni, poate!

La acest răspuns, profesorul făcu un asemenea salt cum nici un clovn nu făcuse poate înaintea lui.

Robinsoni — ei?! Un Robinson — el?! Descendenţi ai acelui Selkirck care a trăit mulţi ani în insula Juan Fernandez! Imitatori ai acelor eroi închipuiţi ai lui Daniel Defoe şi Wyss, ale căror aventuri le citise atât de des! Părăsiţi, departe de rudele lor, de prietenii lor, despărţiţi prin mii de mile de semenii lor, meniţi să-şi apere viaţa poate de fiare, poate de sălbatici care puteau să debarce pe acest pământ, nefericiţi, fără nici un fel de resurse, suferind de foame, suferind de sete, fără arme, fără unelte, aproape fără haine, părăsiţi, singuri în voia soartei! Nu! Era imposibil!

— Nu-mi spune asemenea lucruri, Godfrey! strigă Tartelett. Nu! Nu face asemenea glume! Numai singura presupunere ar fi destul ca să mă ucidă! Ai vrut să glumeşti, nu-i aşa?

— Da, bunul meu Tartelett, răspunse Godfrey, liniştеşte-te; dar mai întâi să ne ocupăm de ce este mai urgent!

În adevăr, era vorba să găsească o grotă, o groapă oarecare, în care să se poată adăposti peste noapte; apoi, să caute sa adune tot ce puteau găsi, orice fel de scoici comestibile ca să-şi potolească, de bine de rău, cerinţele stomacului.

Godfrey şi Tartelett începură deci să coboare povârnişul dunelor, în aşa fel încât să se îndrepte către stânci. Godfrey se

arătă foarte aprig în căutările sale; Tartelett, foarte năucit în ameţelile lui de naufragiat. Primul privea înaintea lui, în urma lui, în toate părţile; al doilea nu era în stare să vadă nici măcar la zece paşi.

Întrebarea pe care şi-o punea Godfrey era următoarea: „Dacă pe acest pământ nu sunt oameni, s-or fi găsind cel puţin animale?"

Înţelegea prin asta animale domestice, adică vânat cu blană şi pene, nu animale din acelea sălbatice, care în regiunile tropicale sunt din belşug şi cu care nu avea ce face.

Numai cercetările ulterioare aveau să-i permită să afle.

În orice caz, câteva cârduri de păsări însufleţeau litoralul — bâtlani, corle, lişiţe, care fâlfâiau, piuiau, umpleau văzduhul de zborul şi ţipetele lor, un fel, desigur, de a protesta împotriva invadării acestui domeniu.

Godfrey putu, pe bună dreptate, să facă legătura între păsări şi cuib, şi între cuib şi ouă. Dacă aceste zburătoare se adunau în cârduri numeroase, însemna că stâncile trebuie că le furnizau mii de scobituri pentru obişnuitele lor locuinţe. În depărtare, câţiva bâtlani şi stoluri de becaţe arătau că prin apropiere se afla o baltă.

Zburătoarele nu lipseau deci; singura dificultate era de a pune mâna pe ele, fără să ai vreo armă cu care să le omori. Or, în aşteptare, cel mai bine era să le foloseşti sub formă de ouă şi să te hotărăşti să le consumi sub această formă elementară, dar hrănitoare.

Cu toate acestea, chiar dacă cina era acolo, la îndemână, cum aveau s-o gătească? Cum aveau să-şi facă rost de foc? O chestiune importantă, a cărei rezolvare fu amânată pentru mai târziu.

Godfrey şi Tartelett se întoarseră direct către stâncile deasupra cărora se învârteau cârdurile de păsări de mare.

Aici îi aştepta o surpriză.

În adevăr, printre zburătoarele acelea indigene care alergau pe nisipurile de pe plajă, care ciuguleau în mijlocul varechului[1] şi pe sub tufele de ierburi acvatice, nu cumva zăreau ei o duzină de găini şi doi-trei cocoşi de rasă americană? Nu, nu era deloc o iluzie, fiindcă, la apropierea lor, răsunară în aer puternice cucurigu-uri, ca o chemare de trâmbiţă.

Şi mai departe, ce erau oare acele patrupede care se strecurau printre stânci şi căutau să ajungă la primele povârnişuri ale dunelor, unde se aflau câţiva arbuşti cu o bogată verdeaţă? Godfrey nu putea nici de data aceasta să se înşele. Erau acolo o duzină de aguti, cinci sau şase oi şi tot

[1] Varech — algă ioduroasă.

atâtea capre care păşteau liniştit primele fire de iarbă care le ieşeau în cale, chiar la marginea câmpiei.

— Ah, Tartelett! strigă el. Ia te uită!

Şi profesorul se uită, dar fără să vadă nimic, într-atât sentimentul acestei situaţii neaşteptate îl copleşea.

O reflecţie îi veni în minte lui Godfrey, şi era cea mai justă: aceea că toate aceste animale, găini, aguti, capre, oi trebuie că făcuseră parte din proviziile de animale vii de pe *Dream.* În adevăr, în clipa în care vasul se scufunda, zburătoarele putuseră uşor să ajungă pe stânci, apoi pe plajă. Cât despre patrupede, înotând, ele se strămutaseră cu uşurinţă pe primele stânci ale litoralului.

— Astfel că, observă Godfrey, ceea ce nici unul dintre nefericiţii noştri tovarăşi nu a făcut, animalele simple, conduse de instinctul lor, au izbutit. Şi din toţi câţi au fost pe *Dream,* salvarea nu a existat decât pentru animale!...

— Punându-ne şi pe noi la număr! răspunse cu naivitate Tartelett.

În adevăr, în ceea ce îl privea, profesorul se putuse salva ca un biet animal inconştient, la care energia morală nu contribuise cu nimic.

De altfel, nu avea nici o importanţă. Era o împrejurare foarte fericită pentru cei doi naufragiaţi că un anumit număr din aceste animale a ajuns la ţărm. Aveau să le strângă la un loc, să le îngrădească, şi, cu darul specific neamului lor de a se înmulţi, dacă şederea pe acest pământ se prelungea, nu ar fi fost imposibil ca în cele din urmă să aibă o întreagă turmă de patrupede şi o adevărată curte de păsări.

Dar în această zi Godfrey vru să se mulţumească cu resursele alimentare pe care putea să i le furnizeze coasta, atât ca scoici, cât şi ca ouă. Profesorul Tartelett şi el începură deci să cerceteze crăpăturile pietrelor pe sub covorul de varech, nu fără succes. Adunară în curând o apreciabilă cantitate de midii care, la nevoie, puteau fi mâncate crude. Câteva duzini de ouă de bernaş fură de asemenea descoperite printre stâncile înalte care închideau golful în partea din nord. Erau acolo destule ca să potolească foamea mult mai multor comeseni. Îndemnaţi de foame, Godfrey şi Tartelett nu se gândeau să se arate prea dificili la această primă masă.

— Şi foc? spuse acesta din urmă.

— Da... foc!... răspunse celălalt.

Era cea mai serioasă dintre probleme şi îi sili pe cei doi naufragiaţi să-şi facă inventarul buzunarelor.

Acelea ale profesorului erau goale, sau aproape goale. Nu conţineau decât câteva corzi de schimb pentru vioara lui şi o

bucată de sacîz pentru arcuş. Vă întreb cum ar fi putut să obţină focul cu acestea.

Godfrey nu era mai bogat. Cu toate acestea, avu o mare satisfacţie când descoperi în buzunarul lui un minunat cuţit, pe care teaca de piele îl ferise de apă. Acest cuţit, cu tăiş, sfredel, cosor, fierăstrău, era un instrument preţios în această împrejurare. Dar, în afară de această unealtă, Godfrey şi tovarăşul lui nu aveau decât mâinile lor. Şi, în plus, mâinile profesorului nu se exersaseră niciodată decât la vioară sau în mişcări de graţie.

Godfrey se gândi că nu trebuie să se bizuie decât pe ale sale.

Cu toate acestea, se gândi să le folosească pe acelea ale lui Tartelett ca să-şi procure focul cu ajutorul a două bucăţi de lemn, puternic frecate una de alta. Câteva ouă coapte în cenuşă ar fi fost deosebit de apreciate la prânz.

Deci, pe când Godfrey era ocupat cu golirea cuiburilor, în pofida proprietarilor care încercau să-şi apere progenitura din coajă, profesorul se duse să adune câteva bucăţi de lemn, de care era plin pământul de la baza stâncilor. Acest combustibil fu adus la poalele unei stânci, adăpostită de vântul ce venea dinspre mare. Tartelett alese atunci două bucăţi foarte uscate, cu intenţia de a obţine încetul cu încetul, printr-o frecare continuă şi puternică, focul. Ceea ce fac în mod obişnuit nişte simpli sălbatici polinezieni, de ce profesorul, care după propria sa părere le era mult superior, nu ar putea face el însuşi?

Iată-l deci frecând şi frecând întruna, gata să-şi disloce muşchii braţului şi antebraţului. O făcea bietul om cu un fel de furie! Dar fie că lemnul nu era cel potrivit, fie că nu era destul de uscat, fie, în sfârşit, că profesorul nu se pricepu şi nu avu îndemânarea care se cerea la o operaţiune de acest gen, dacă nu reuşi decât să încălzească cele două bucăţi de lemn, mai repede reuşi să degaje o căldură intensă din propria sa persoană. În cele din urmă, numai fruntea sa fu cea care fumegă de aburii propriei sale transpiraţii.

Când Godfrey se întoarse cu recolta de ouă, îl găsi pe Tartelett năduşit, într-o stare pe care, fără îndoială, exerciţiile sale coregrafice nu i-o provocaseră niciodată.

— Nu merge? întrebă el.

— Nu, Godfrey, nu merge, răspunse profesorul, şi încep să cred că aceste invenţii ale sălbaticilor nu sunt decât închipuiri ca să înşele sărmana lume.

— Nu! răspunse Godfrey. Dar şi cu asta, ca în toate lucrurile, trebuie să ştii cum să procedezi.

— Atunci, aceste ouă?...

— Ar mai fi încă un mijloc, răspunse Godfrey. Legând unul din ouă la capătul unei sfori, învârtindu-l cât se poate de repede,

oprind apoi brusc mişcarea de rotaţie, s-ar putea ca această mişcare să se transforme în căldură şi atunci...

— Atunci oul ar fi fiert?

— Da, dacă rotaţia a fost extraordinar de rapidă şi oprirea bruscă... Dar cum să obţii această oprire fără să zdrobeşti oul? Aşa că, iată ceea ce este mai simplu, scumpul meu Tartelett.

Şi Godfrey, luând cu grijă unul din ouăle de bernaş, îi sparse coaja la unul din capete, apoi, fără alte formalităţi, îl înghiţi cu dibăcie.

Tartelett nu se putea hotărî să-l imite şi trebui să se mulţumească cu porţia lui de scoici.

Rămânea acum să caute o grotă, o înfundătură oarecare, pentru a petrece noaptea.

— Nu se pomeneşte nicăieri, remarcă profesorul, ca Robinsonii să nu fi găsit cel puţin o cavernă din care, mai târziu, îşi făceau locuinţa.

— Să căutăm, deci, răspunse Godfrey.

Dacă până acum nu se pomenea nicăieri despre acest lucru, trebuie să recunoaştem că, de data asta, firul tradiţiei se rupse. În zadar cercetară ei brâul stâncos din partea septentrională a golfului. Nici o grotă, nici o singură scobitură care ar fi putut să le servească de adăpost. Trebuiră să renunţe. În acelaşi timp, Godfrey hotărî să meargă în recunoaştere până la primii arbori de dincolo de acel brâu de nisip.

Tartelett şi cu el urcară deci din nou povârnişul primelor dune şi o luară spre pajiştile înverzite pe care le întrezăriseră cu câteva minute înainte.

Întâmplare bizară şi fericită în acelaşi timp, ceilalţi supravieţuitori ai naufragiului îi urmau de bună voie. Evident, cocoşii, găinile, oile, caprele, aguti, mânaţi de instinctul lor, ţinuseră să-i întovărăşească. Fără îndoială, se simţeau prea singuri pe acest prundiş care nu le oferea hrană suficientă, nici iarbă ca lumea şi nici viermuşi.

Trei sferturi de oră mai târziu, Godfrey şi Tartelett — în timpul acestei explorări nu scoseseră un cuvânt — ajungeau la marginea pădurii. Nici urmă de locuinţă sau de locuitor. O singurătate deplină. Te puteai chiar întreba dacă prin această parte a ţinutului călcase vreodată vreun picior de om!

Creşteau prin acele locuri, în pâlcuri rare, câţiva arbori frumoşi şi, la un sfert de milă în spatele lor, alţii mai deşi formau o adevărată pădurice de specii diferite.

Godfrey căuta vreun trunchi bătrân, scobit din pricina anilor, care ar fi putut să le ofere un adăpost între pereţii lui; dar căutările sale fură zadarnice, cu toate că le continuă până la căderea nopţii.

Foamea îi îmboldi atunci cu putere şi amândoi trebuiră să se mulţumească cu scoici, din care, în prealabil, îşi făcuseră o bogată provizie pe plajă. Apoi, frânţi de oboseală, se culcară la rădăcina unui copac şi adormiră, cum se spune, în paza cerului.

Capitolul X ÎN CARE GODFREY PROCEDEAZĂ AŞA CUM ORICARE NAUFRAGIAT AR FI PROCEDAT ÎN ASEMENEA ÎMPREJURARE

Noaptea trecu fără vreun incident. Cei doi naufragiaţi, rupţi de oboseală şi emoţii, se odihniseră tot atât de liniştiţi ca şi când ar fi dormit în cea mai confortabilă cameră din locuinţa din Montgomery-Street.

A doua zi, 27 iunie, la primele raze ale soarelui care răsărea, îi trezi cântatul cocoşilor.

Godfrey realiză aproape imediat unde se află, în timp ce Tartelett trebui să se frece mult timp la ochi şi să se întindă înainte de a-şi da seama de realitate.

— Oare micul dejun din dimineaţa asta va semăna cu cina de ieri? întrebă el în primul rând.

— Mi-e teamă că da, răspunse Godfrey, dar sper ca deseară să cinăm mai bine!

Profesorul nu-şi putu stăpâni o strâmbătură semnificativă.

Unde erau ceaiul şi sandvişurile care, până acum, i se aduceau când se trezea! Cum va putea el să aştepte — fără această masă pregătitoare — ora prânzului... care nu va mai suna, poate, niciodată!

Dar trebuiau să ia o hotărâre. Godfrey îşi dădea bine seama acum de responsabilitatea care apăsa asupra lui, numai asupra lui, fiindcă de la tovarăşul lui nu putea să aştepte nimic. În această cutie goală care-i servea profesorului de craniu, nu putea să se înfiripe nici o idee practică; Godfrey trebuia să gândească, să inventeze, să hotărască pentru doi.

Dărui un prim gând Phinei, logodnica sa, pe care refuzase, ca un zăpăcit, să şi o facă soţie, un al doilea unchiului său Will, pe care atât de neprevăzător îl părăsise şi, întorcându-se către Tartelett, spuse:

— Pentru variaţie, iată încă vreo câteva scoici şi o jumătate de duzină de ouă!

— Şi nimic ca să le putem pregăti!

— Nimic, spuse Godfrey. Dar, ce-ai spune, Tartelett, dacă şi aceste alimente ne-ar lipsi?

— Aş spune că „nimic" nu este destul! răspunse Tartelett pe un ton sec.

Totuşi trebuiră să se mulţumească cu acest prânz mai mult decât sărăcăcios. Ceea ce, de altfel, făcură.

Ideea foarte firească, prima care-i veni atunci lui Godfrey, a fost aceea de a duce mai departe cercetarea începută în ajun. În primul rând, pe cât posibil, era important de ştiut în ce parte a oceanului Pacific pierise *Dream,* în scopul de a căuta să ajungă la vreun ţinut locuit al acestui litoral, unde s-ar putea fie organiza o modalitate de repatriere, fie să aştepte trecerea vreunei corăbii.

Godfrey se gândi că, dacă ar putea trece de al doilea rând de coline, al căror profil pitoresc se desena pe deasupra pădurii, poate că s-ar putea lămuri în această privinţă. Şi nu credea că o să-i trebuiască mai mult de un ceas sau două pentru a ajunge acolo; acestei urgente explorări se hotărî el să-i consacre primele ore ale dimineţii.

Privi în jurul lui. Cocoşii şi găinile ciuguleau prin ierburile înalte. Caprele, oile mergeau de colo-colo pe lângă marginea păduricii.

Or, Godfrey nu avea de gând să târască după el tot acest cârd de zburătoare şi patrupede. Dar, ca să fie mai sigur că au să rămână prin aceste locuri, trebuia să-l lase pe Tartelett să le păzească.

Acesta consimţi să rămână singur şi să fie, pentru câteva ore, ciobanul acestei turme. Nu avu decât o observaţie:

— Şi dacă o să te rătăceşti, Godfrey?

— În această privinţă să nu ai nici o teamă, răspunse tânărul. Nu am de străbătut decât crîngul ăsta şi, cum dumneata nu ai să pleci de aici, sunt sigur că te voi regăsi.

— Nu uita telegrama pentru unchiul dumitale, Godfrey, şi cere-i mai multe sute de dolari!

— Telegrama... sau scrisoarea! Ne-am înţeles! răspunse Godfrey, care, atât timp cât nu avea să se lămurească asupra locului unde era situat uscatul pe care se aflau, voia să-i lase lui Tartelett toate iluziile.

Apoi, după ce-i strânse mâna profesorului, se înfundă pe sub coroanele acelor arbori, al căror des frunziş abia lăsa să treacă doar câteva raze de soare. Totuşi, prin pădurice era drumul care trebuia să-l ducă pe tânărul nostru explorator către acea ridicată colină, a cărei înălţime ascundea privirilor sale, la est, tot orizontul.

Cărare nu era. Cu toate acestea solul nu era cu totul lipsit de orice urme. Godfrey observă că prin unele locuri trecuseră animale. De două sau de trei ori i se păru că vede fugind câteva sprintene rumegătoare, elani, căprioare sau cerbi wapitis, dar nu recunoscu nici o urmă de animal feroce ca tigru, jaguar, a

căror absenţă, de altfel, chiar că nu avea nici un motiv să regrete.

Coroanele înalte ale copacilor, adică toată acea porţiune cuprinsă între bifurcarea trunchiului în crengi groase şi extremitatea de sus a ramurilor, adăposteau un mare număr de păsări: erau porumbei sălbatici cu sutele, apoi pe sub desiş vulturi de mare, cocoşi sălbatici, aracaris cu ciocul ca un cleşte de homar şi mai sus, zburând deasupra poenilor, doi sau trei din acei vulturi mari, răpitori de miei, ai căror ochi seamănă cu o cocardă. Totuşi nici una din aceste zburătoare nu era de o specie atât de deosebită ca să se poată deduce care era latitudinea acestui continent.

La fel era şi cu arborii acestei păduri. Aceleaşi esenţe ca în ţinutul Statelor Unite care cuprinde California de jos, golful Monterey şi Noul Mexic. Acolo creşteau pomişori, corni cu flori mari, glădiş, mesteceni, stejari, patru sau cinci varietăţi de magnolia şi de pini de mare, aşa cum se întîlnesc în Carolina de Sud; apoi în mijlocul unor vaste luminişuri, măslini, castani şi, ca arbuşti, tufe de tamarind, mirt, arbori a căror răşină se mestecă precum sacâzul, toate câte se găsesc în sudul zonei temperate. În general, printre arbori era destul loc pentru a putea trece fără să fii nevoit să recurgi la secure sau la foc. Prin crengile înalte briza mării adia uşor şi, ici-colo, mari pete de lumină jucau pe pământ.

Godfrey merse deci astfel, traversînd de-a curmezişul, pe dedesubtul acestei mari păduri. Să ia vreo măsură de precauţie nici nu-i dădea prin gând. Dorinţa de a ajunge pe înălţimile care mărgineau desişul spre est îl absorbea cu totul. Încerca să vadă prin frunziş direcţia razelor de soare, cu gândul de a nu se abate de la ţinta lui. Nu lua în seamă nici măcar acele păsări-ghid, numite astfel fiindcă zboară în faţa paşilor călătorului, oprindu-se, întorcându-se, pornind din nou, ca şi când ar vrea să-i arate drumul. Nimic nu-i putea distrage atenţia.

Această adâncă preocupare a sa era de înţeles! In mai puţin de o oră o să ştie dacă era cu putinţă să ajungă la vreo parte locuită din acest continent.

De pe acum Godfrey, judecând după cele ce aflase, din drumul parcurs şi din cel făcut de *Dream* timp de şaptesprezece zile pe mare, îşi spunea că singurele puncte în care a putut să eşueze corabia nu puteau fi decât litoralul japonez sau coasta chineză. De altfel, poziţia soarelui, tot timpul către sud faţă de el, arăta clar că *Dream* nu depăşise linia emisferei meridionale.

Două ore după plecarea sa, Godfrey aprecie la aproximativ cinci mile drumul parcurs, ţinând seama de cele câteva ocoluri la care îl obligase uneori desişul pădurii. Al doilea rând de

coline nu putea fi departe. Deja arborii începeau să se rărească formând câteva grupuri izolate şi razele de lumină pătrundeau mai uşor printre ramurile înalte. Pământul, de asemenea, era din ce în ce mai povârnit, devenind în curând o pantă destul de abruptă.

Cu toate că era oarecum obosit, Godfrey avu destulă voinţă ca să nu-şi încetinească mersul. Bucuros ar fi alergat, fără îndoială, dacă primele pante nu ar fi fost atât de greu de urcat.

În curând fu destul de sus pentru a domina cu privirea întreaga masă a acestui dom înverzit care se întindea în urma lui şi din care se înălţau ici colo vârfuri de copaci.

Dar Godfrey nu se gândea să privească în urmă. El nu-şi mai lua ochii de la acea linie a crestei golaşe care se profila la patru-cinci sute de picioare în faţa şi deasupra lui. Era bariera care continua să-i ascundă orizontul spre răsărit.

Un micuţ con, tăiat oblic, depăşea această linie şi se racorda prin pante dulci la creasta sinuoasă pe care o desena ansamblul colinelor.

„Acolo!... Acolo!... îşi propuse Godfrey. Acolo trebuie să ajung! Vârful acelui con! Şi de acolo ce am să văd?... Un oraş?... Un sat?... Pustiul?"

Foarte surescitat, Godfrey urca mereu, apăsându-şi pieptul cu mâinile pentru a-şi stăpâni bătăile inimii. Respira destul de greu, gâfâind aproape de oboseală, dar nu ar fi avut răbdare să se oprească pentru a se odihni, chiar dacă ar fi trebuit să cadă, pe jumătate leşinat, pe vârful conului care se înălţa la numai o sută de picioare deasupra capului său. Nu voia să piardă nici un minut oprindu-se.

În sfârşit, câteva minute încă şi îşi va atinge ţelul. Urcuşul i se părea destul de abrupt pe această parte, într-un unghi mai mic de treizeci şi cinci de grade. Se ajuta cu picioarele şi cu mâinile; se agăţa de tufele anemice de iarbă, de cei câţiva copăcei prăpădiţi, de lentisc sau de mirt, care se înălţau din treaptă în treaptă, până la vârf.

Făcu un ultim efort! Depăşi — în sfârşit! — cu capul platforma conului, în timp ce, culcat pe burtă, ochii cercetau cu lăcomie tot orizontul din partea de est...

Marea era cea care-l forma şi se confunda, cam la douăzeci de mile de acolo, cu linia cerului.

Se întoarse...

La vest, la sud, la nord, tot marea!... Marea nesfârşită, înconjurându-l din toate părţile.

— O insulă!

Rostind acest cuvânt, Godfrey încercă o ascuţită strângere de inimă. Nu-i prea dăduse prin gând că ar fi putut fi pe o insulă! Şi cu toate acestea, asta era! Lanţul de coline, care ar fi putut

să-l lege de continent, se rupsese brusc. Avu sentimentul unui om adormit într-o luntre târâtă în derivă, care se trezeşte fără să mai aibă nici vîslă, nici pânze ca să se întoarcă la ţărm.

Godfrey îşi reveni însă repede. Se hotărî să accepte situaţia. Cât despre şansele de salvare, fiindcă ele nu puteau veni din afară, el era cel care trebuia să le născocească.

În primul rând trebuia să cunoască, pe cât se putea de precis, aşezarea acestei insule, pe care privirea sa o cuprindea acum în toată întinderea ei. Aprecie că trebuie să măsoare în jur de şaizeci de mile lungime, de la sud la nord, pe douăsprezece mile lăţime de la est la vest.

În ceea ce priveşte partea din mijloc, ea era ascunsă privirilor de frunzişul acelei păduri dese care se oprea la marginea crestei, dominată de conul al cărui povârniş se pierdea încetul cu încetul până la litoral. Restul nu era decât câmpie cu grupuri de arbori sau prundiş cu stânci, proiectîndu-şi ultimile temelii în formă de promontorii şi capuri capricios ascuţite. Câteva golfuleţe scobeau coasta, dar nu ar fi putut adăposti decât două-trei bărci de pescuit. Singur golful în care naufragiase *Dream* avea o întindere de şapte-opt mile. Asemănător unui bazin, el se deschidea cam cât două treimi de compas; un vas nu ar fi putut găsi acolo un adăpost sigur, în afară de cazul că vântul ar fi bătut de la răsărit.

Dar ce insulă era asta? Din care grup geografic făcea parte? Aparţinea ea vreunui arhipelag, sau nu era decât un accident izolat în această parte a Pacificului?

În orice caz, nici o altă insulă, mare sau mică, înaltă sau joasă, nu apărea în raza vederii sale.

Godfrey se ridicase şi cerceta orizontul. Nimic pe această linie perfect rotundă în care se confundau marea şi cerul. Dacă exista deci împotriva sau în direcţia vântului vreo insulă sau coastă a vreunui continent, asta nu putea fi decât la o distanţă considerabilă.

Godfrey făcu apel la toate cunoştinţele sale geografice, cu gândul de a ghici care era această insulă din Pacific. Chibzuind ajunse la următoarele concluzii: în timpul celor şaptesprezece zile *Dream* urmase, cu o mică abatere, direcţia sud vest. Or, cu o viteză de o sută cincizeci până la o sută optzeci de mile pe oră, trebuie că parcursese aproape cincizeci de grade. Pe de altă parte, era sigur că nu depăşise linia ecuatorială. Deci, poziţia insulei sau a grupului din care poate făcea parte trebuia căutată în porţiunea dintre cel de-al o sută şasezecilea şi al o sută şaptezecilea grad nord.

Pe această bucată a oceanului Pacific i se părea lui Godfrey că o hartă nu ar fi putut să-i ofere un alt arhipelag decât cel al insulelor Sandwich; dar, în afară de acest arhipelag, nu erau

cumva insule izolate, al căror nume îi scăpa şi care erau semănate, pe o mai mare întindere, până la un îndepărtat litoral?

De altfel, puţin interesa acest lucru. Nu exista nici un mijloc de a căuta într-alt punct al oceanului un uscat mai ospitalier.

„Ei bine, îşi spuse Godfrey, fiindcă nu cunosc numele acestei insule, să se numească „insula Phina", în amintirea celei pe care nu ar fi trebuit să o părăsesc ca să cutreer lumea, şi să dea Domnul ca acest nume să ne poarte noroc!"

Ziua făgăduia să fie foarte frumoasă...

Godfrey încercă apoi să descopere dacă insula, în partea pe care nu putuse să o cerceteze, era locuită.

Din vârful conului nu văzu nimic ce ar fi putut să semene cu urmele unor indieni, nici locuinţe pe câmpie, nici case la marginea pădurii, nici măcar cabana vreunui pescar.

Dar dacă insula era pustie, această mare care-i înconjura nu era mai puţin pustie şi nici o corabie nu se arăta pe cuprinsul acestei întinderi care de la înălţimea conului părea nesfârşită.

Explorarea odată terminată, lui Godfrey nu-i mai rămânea decât să coboare la poalele colinei şi să-şi reia drumul prin pădure pentru a-l reîntîlni pe Tartelett. Dar, înainte de a părăsi locurile, privirea îi fu atrasă de un fel de pădure cu copaci mari, bătrâni, care se înălţa la marginea câmpiilor de la nord. Era un pâlc de arbori uriaşi; îi întrecea cu un cap pe toţi cei pe care Godfrey îi văzuse până atunci.

„Poate că, îşi spuse el, ar fi potrivit să ne instalăm în partea asta, cu atât mai mult cu cât, dacă nu mă înşel, zăresc un râu care trebuie că se trage din vreun izvor din lanţul munţilor de mijloc şi curge de-a latul câmpiei. Ar fi de cercetat asta, şi chiar de mâine"

Către sud, aspectul insulei era puţin altfel. Păduri şi câmpii făceau repede loc covorului galben al plajei şi, în unele părţi, litoralul se înălţa în stânci pitoreşti.

Dar care nu fu surpriza lui Godfrey când i se păru că zăreşte o uşoară dâră de fum care se înalţă în văzduh, dincolo de această barieră stâncoasă.

— Să fie acolo deci careva din tovarăşii noştri! strigă el. Dar nu! Nu este cu putinţă! De ce să se fi îndepărtat încă de ieri de golf şi încă la mai multe mile de stânci? O fi vreun sat de pescari sau tabăra vreunui trib indigen?

Godfrey se uită cu cea mai mare atenţie. Era într-adevăr un fum, acest abur subţire pe care briza îl purta către est? Te puteai înşela. În orice caz, se destramă repede: după câteva minute nu se mai putea vedea nimic.

Încă o speranţă spulberată.

Godfrey privi o ultimă dată în acea direcţie; apoi, nemaizărind nimic, se lăsă să alunece de-a lungul taluzului, coborî pantele colinei şi se înfundă din nou sub arbori.

Un ceas mai târziu, traversase toată pădurea şi ajunsese la marginea ei.

Acolo îl aştepta Tartelett, în mijlocul turmei sale cu două şi patru picioare. Şi cărei ocupaţii se deda încăpăţînatul profesor? Mereu aceleiaşi. Cu o bucată de lemn în mâna dreaptă, cu o alta în mâna stingă, continua să se ostenească vrând să le aprindă. Freca, freca, cu o stăruinţă demnă de o cauză mai bună.

— Ei, ce se aude? îl întrebă încă de departe, de cum îl zări pe Godfrey. Şi oficiul telegrafic?

— Încă nu s-a deschis! îi răspunse Godfrey, care nu voia să-i spună nimic despre situaţia lor.

— Şi poşta?

— Era închisă! Dar să mâncăm!... Mor de foame! O să discutăm mai târziu.

Şi în această dimineaţă Godfrey şi tovarăşul lui trebuiră să se mulţumească cu acel preasărac prânz, compus din ouă crude şi scoici!

— Este un regim foarte sănătos! îi repeta Godfrey lui Tartelett, care nu era deloc de aceeaşi părere şi nu mânca decât din vârful buzelor.

Capitolul XI ÎN CARE PROBLEMA LOCUINŢEI ESTE REZOLVATĂ ÎN MĂSURA ÎN CARE POATE FI REZOLVATĂ

Se făcuse destul de târziu. Astfel că Godfrey se hotărî să lase pe a doua zi grija de a trece la o nouă instalare. Dar tuturor întrebărilor nerăbdătoare pe care i le punea profesorul în legătură cu rezultatul explorării sale, sfârşi prin a răspunde că se aflau pe o insulă — insula Phina — pe care fuseseră aruncaţi amândoi, şi că înainte de a se gândi cum să plece de pe ea trebuie să se gîndească la mijloacele de a trăi acolo.

— O insulă! exclamă Tartelett.

— Da!... O insulă!

— Înconjurată de mare?

— Bineînţeles.

— Dar cum se numeşte?

— Ţi-am spus, insula Phina, şi cred că o să înţelegi pentru ce am vrut să-i dau numele ăsta!

— Nu!... Nu înţeleg, răspunse Tartelett strîmbîndu-se, şi nu văd asemănarea! Domnişoara Phina este înconjurată de pământ!

După această tristă cugetare, se pregătiră să petreacă noaptea cât mai puţin rău posibil. Godfrey se mai duse o dată la stânci ca să-şi facă o nouă provizie de ouă şi scoici, cu care n-avură încotro şi trebuiră să se mulţumească. Apoi, fiind şi obosit, se grăbi să se culce la rădăcina unui copac, în timp ce Tartelett, a cărui filozofie nu putea să accepte o asemenea situaţie, se deda la cele mai amare reflecţii.

A doua zi, 28 iunie, amândoi erau în picioare înainte de a fi treziţi de cântatul cocoşului.

Mai întâi un mic dejun sărăcăcios — acelaşi, de altfel, ca şi în ajun. Cu singura deosebire că apa rece a râuleţului fu, cu plăcere, înlocuită cu puţin lapte de la una din capre care se lăsă mulsă.

Ah, domnule Tartelett, unde erau acele „mint-julep", „port-wine sangrie", „sherry-cobbler", „sherry-cocktail" din care nu bea niciodată, dar pe care-l putea cere la orice oră în barurile şi tavernele din San Francisco? Mai de invidiat erau aceste zburătoare, aceşti aguti, aceste oi, care îşi potoleau setea cu apă limpede fără să pretindă adăugirea vreunui alt element de zahăr sau alcool! Aceste animale cărora nu le trebuia foc pentru pregătirea mâncării, rădăcini, ierburi, boabe le ajungeau şi prânzul lor era totdeauna servit la timp pe masa verde a pajiştei.

— La drum, spuse Godfrey.

Şi iată-i pe amândoi porniţi, urmaţi îndeaproape de cortegiul lor de animale domestice, care, hotărât lucru, nu voiau să-i părăsească.

Godfrey avea de gând să exploreze, la nordul insulei, acea bucată de coastă pe care se înălţa pâlcul de arbori pe care îl zărise de sus, din vârful conului. Dar ca să ajungă acolo, se hotărî să meargă pe lângă ţărm. Poate că talazurile aruncaseră pe mal unele epave ale naufragiului? Poate că o să găsească pe nisipul plajei pe unii din tovarăşii lui de pe *Dream,* zăcând fără mormânt, şi cărora li s-ar fi cuvenit o îngropăciune? Cîţ despre a mai intâlni în viaţă, după ce a fost salvat ca şi el, treizeci şi şase de ore după catastrofă, un singur marinar al echipajului, nu mai avea nici o nădejde.

Trecură deci peste primul rând de dune. Godfrey şi tovarăşul său ajunseră în curând la poalele stâncilor şi le văzură din nou, la fel de pustii cum le lăsaseră. Acolo, prudenţi, îşi reînnoiră proviziile de ouă şi scoici, cu gândul că s-ar putea ca aceste slabe resurse să le lipsească în nordul insulei. Apoi, urmând dunga varechului adus de ultima maree, urcară din nou, cercetând cu privirea această parte a coastei.

Nimic! Mereu nimic!

Hotărât lucru, trebuie să fim de acord că dacă ghinionul făcuse din aceşti doi supravieţuitori de pe *Dream* nişte Robinsoni, se arătase mult mai aspru faţă de ei decât faţă de înaintaşii lor! Acestora le rămânea totdeauna câte ceva din vasul naufragiat. După ce se alegeau cu o mulţime de obiecte de primă necesitate, puteau să folosească şi rămăşiţele acestuia.

Alimente pentru câtva timp, haine, unelte, arme, în sfârşit tot putea folosi nevoilor celor mai elementare ale vieţii. Dar aici, nimic din toate acestea! În mijlocul acelei nopţi negre, corabia

dispăruse în adâncurile mării fără să lase stâncilor nici cea mai mică epavă! Nu fusese cu putinţă să se salveze nimic, nici măcar un chibrit — şi, de fapt, mai ales acest chibrit le lipsea.

Eu ştiu bine că oamenii de treabă, stând în tihnă în camera lor, în faţa unui straşnic şemineu în care ard cărbuni şi lemne, sunt gata să spună: „Dar nu-i nimic mai uşor decât să-ţi procuri foc! Pentru asta sunt o mie de mijloace! Două pietre!... Puţin muşchi uscat!... Puţină cârpă arsă... (Dar cum să-i dai foc acestei cârpe?) Apoi lama unui cuţit servind de amnar... sau două bucăţi de lemn doar frecate foarte tare, aşa cum fac polinezienii!..."

Ei bine, încercaţi!

Acestea erau reflecţiile pe care le făcea Godfrey mergând şi ceea ce, pe bună dreptate, îl preocupa cel mai mult. Poate că el, de asemenea, scormonind jeraticul pe grătar şi citind povestiri de călătorie, gândise la fel cu aceşti oameni de treabă! Dar, pus la încercare, nu mai era de aceeaşi părere şi vedea, nu fără o oarecare nelinişte, că îi lipseşte tocmai acest element pe care nimic nu-l poate înlocui: focul.

Mergea deci pierdut în gândurile sale înaintea lui Tartelett, a cărui singură grijă era să adune turma de oi, capre şi zburătoare.

Deodată privirea îi fu atrasă de culorile vii ale unor ciorchini de mere mici, care atîrnau pe ramurile unor copăcei, risipiţi cu sutele la poalele dunelor. Recunoscu imediat câteva din acele „manzanillas", cu care indienii se hrănesc bucuros în anumite regiuni ale Californiei.

— În sfârşit! exclamă el. Iată ceva cu care să variem puţin prânzurile noastre de ouă şi scoici.

— Cum! Asta se mănîncă? spuse Tartelett, care, conform obiceiului său, începu prin a se strâmba.

— Încearcă mai întâi! răspunse Godfrey.

Şi începu să culeagă câteva din aceste manzanillas, din care muşcă cu lăcomie.

Nu erau decât mere pădureţe, dar, aşa acre cum erau, aveau un gust plăcut. Profesorul nu întârzie să-şi imite tovarăşul şi nu se arătă prea nemulţumit de această descoperire. Godfrey se gândi, pe bună dreptate, că din aceste fructe s-ar putea extrage o băutură fermentată, care oricum ar fi fost de preferat apei de izvor.

Îşi reluară drumul. Nu peste mult timp extremitatea dunei nisipoase se pierdu într-o câmpie străbătută de un mic râu cu apă curgătoare. Era acela pe care Godfrey îl zărise din vârful conului. Cât despre arborii cei mari, ei se arătau ceva mai departe şi, după o cursă de aproximativ nouă mile, cei doi exploratori, destul de obosiţi de această plimbare de patru

ceasuri, ajunseră acolo câteva minute după prânz. Locul merita, într-adevăr, osteneala de a fi privit, vizitat, ales şi, fără îndoială, ocupat.

Acolo, în adevăr, la marginea câmpiei întinse, împestriţată de tufe de manzanillas şi alţi arbuşti, se înălţau cam vreo douăzeci de copaci uriaşi, care ar fi putut suporta comparaţia cu cei de aceeaşi esenţă din pădurile californiene. Crescuseră în semicerc! Covorul verde care se întindea la picioarele lor, după ce tivea albia râului alte câteva sute de paşi, făcea loc unei fâşii lungi de prundiş presărat cu stânci, pietre şi varech, a cărei prelungire se înscria în mare printr-un vârf ascuţit către nordul insulei. Aceşti arbori uriaşi, aceşti „big-trees" — arborii cei mari — aşa cum sunt numiţi de obicei în America de Vest, făceau parte din specia sequoia, conifer din familia brazilor. Dacă îi întrebaţi pe englezi sub ce nume mai deosebit îl cunosc ei: „Welingtonia", vă vor răspunde ei. Şi dacă pe americani: „Washingtonia", ar fi răspunsul lor.

Se vede numaidecât diferenţa.

Dar, fie că ei amintesc de flegmaticul învingător de la Waterloo sau de memoria ilustrului fondator al Republicii americane, sunt oricum cele mai gigantice produse cunoscute ale florei californiene şi nevadiene.

În adevăr, în unele părţi ale acestor state sunt păduri întregi din aceşti arbori, ca cei din grupurile din Mariposa şi Calavera, dintre care unii măsoară între şaizeci şi optzeci picioare în circumferinţă, pe o înălţime de trei sute. Unul dintre ei, la intrarea văii Yosemite, nu are mai puţin de o sută de picioare în circumferinţă; pe când era în picioare — fiindcă acum este culcat la pământ — ramurile din vârf puteau să atingă înălţimea „Munster[1]-ului din Strasburg, adică mai mult de patru sute de picioare. Se mai cunosc „Mama pădurii", „Zâna pădurii". „Cabana pionierului", „Cele două santinele", „Generalul Grant", „Domnişoara Emma", „Domnişoara Marie", „Brigham Young şi soţia lui", „Cele trei graţii", „Ursul" etc.. care sunt adevărate fenomene vegetale. Pe trunchiul retezat de la bază al unuia dintre aceşti copaci s-a construit un chioşc în care poate să se desfăşoare în voie un cadril de 16 persoane. Dar, în realitate, uriaşul acestor uriaşi, în mijlocul unei păduri care este proprietatea statului, cam la cincisprezece mile de Murphi, este „Tatăl pădurii", bătrân sequoia în vârstă de patru mii de ani; el se înalţă la patru sute cincizeci şi două de picioare de la pământ, mai sus decât crucea Sfîntului Petru din Roma, mai înalt decât marea piramidă din Gizeh, în sfârşit, mai înalt decât acea mică clopotniţă de fier care se înalţă acum pe unul din

[1] Münster — Catedrală.

turnurile catedralei din Rouen şi trebuie considerat ca cel mai înalt monument al lumii.

Era un pâlc cam de douăzeci din aceşti coloşi, pe care capriciul naturii îi presărase, poate, pe această limbă de pământ încă de pe vremea când regele Solomon construia acel templu din Ierusalim care nu s-a mai refăcut din ruinele sale. Cei mai mari puteau să aibă aproape trei sute de picioare, cei mai mici două sute cincizeci. Unii dintre ei, găunoşi pe dinăuntru din pricina bătrâneţii, aveau la bază o boltă uriaşă pe sub care ar fi putut trece o întreagă trupă călare.

Godfrey fu uluit de admiraţie în prezenţa acestor fenomene naturale, care nu se află în general decât la înălţimi de cinci până la şase mii picioare deasupra nivelului mării. Se gândi că numai singură această privelişte ar fi meritat călătoria. Într-adevăr, cu nimic nu ar fi putut fi comparate aceste coloane de un brun deschis care se conturau, abia micşorându-şi diametrul, de la rădăcină până acolo unde începeau crengile.

Aceste trunchiuri cilindrice se ramificau la o înălţime de optzeci — o sută de picioare deasupra solului, cu ramuri groase ca nişte trunchiuri de arbori deja uriaşi, susţinând astfel în văzduh o adevărată pădure.

Unul din aceşti „sequoias giganteas" — era unul dintre cei mai mari din grup — atrase în special atenţia lui Godfrey. Găunos la bază, avea acolo o deschizătură largă de patru-cinci picioare, înaltă de zece, care permitea să pătrunzi înăuntru.

Măduva uriaşului dispăruse, lemnul se măcinase într-o pulbere moale şi albicioasă; dar dacă arborele nu se mai rezema pe rădăcinile lui puternice decât prin scoarţa lui solidă, putea însă să trăiască aşa încă secole.

— În lipsa unei grote, exclamă Godfrey, iată locuinţa găsită gata, o casă de lemn, un turn, cum nu se află în ţinuturile locuite. Acolo o să putem fi în siguranţă şi la adăpost! Hai, Tartelett, vino!

Şi tânărul, îndemnîndu-l pe tovarăşul său, intră în interiorul arborelui de sequoia.

Înăuntru, pământul era acoperit cu un strat de praf vegetal şi diametrul încăperii nu era mai mic de douăzeci de picioare englezeşti. Cât despre înălţimea la care se rotunjea bolta, nu-ţi puteai da seama din pricina întunericului. Dar nici o rază de lumină nu se strecura prin pereţii de scoarţă ale acestui soi de pivniţă. Deci, nici o deschizătură, nici o crăpătură, prin care ar fi putut pătrunde vântul. Era sigur că cei doi Robinsoni ai noştri se vor afla acolo în condiţii suportabile pentru a înfrunta, fără neplăceri, intemperiile cerului. O cavernă nu ar fi fost nici mai solidă, nici mai uscată, nici mai închisă. În adevăr, ar fi fost greu să găsească ceva mai bun!

— Ei, Tartelett, ce zici de această locuinţă naturală? întrebă Godfrey.

— Da, dar şemineul? spuse Tartelett.

— Înainte de a pretinde un şemineu, răspunse Godfrey, aşteaptă cel puţin să ne fi procurat foc!

Mai logic nici nu putea fi.

Godfrey se duse în recunoaştere prin împrejurimile grupului de arbori. Aşa cum am spus, câmpia se întindea până la acest masiv de sequoia care o mărginea. Micul „rio", care străbătea covoraşul ei verde, păstra pe această întindere de pământ, puţin cam aspru, o răcoare plăcută. Pe malurile lui creşteau fel de fel de arbuşti, între alţii mirt şi lentisc, o mulţime de manzanillas care aveau să le asigure recolta de mere sălbatice.

Mai departe şi mai sus, câteva pâlcuri de arbori — stejari, fagi,
sicomori, micoculieri — erau risipiţi pe toată această întindere ierboasă, dar, cu toate că erau şi ei mari, ar fi putut fi luaţi drept nişte copăcei obişnuiţi pe lingă aceşti „mammoth-trees"[1], ale căror frunze răsăritul soarelui le prelungea până la mare. Dincolo de pajişti, se conturau, de asemenea, şiruri neregulate de arbuşti, tufe de iarbă, crânguri înverzite pe care Godfrey îşi făgădui să le cerceteze a doua zi. Dacă lui îi plăcuse locul, se părea că nici animalelor domestice nu le displăcea. Aguti, caprele negre, oile luaseră în posesie acest domeniu, care le oferea rădăcini de ros şi iarbă de păscut mai mult decât le-ar fi trebuit.

Cât despre găini, ele ciuguleau cu lăcomie boabe sau viermi pe marginea pârâului. Viaţa animală se şi manifesta printr-un continuu du-te-vino, salturi, zboruri, behăituri, cloncănituri, care, fără îndoială, nu se mai auziseră niciodată prin aceste locuri.

Godfrey reveni apoi la pâlcul de sequoia şi examina mai atent arborele în care aveau să-şi stabilească locuinţa. I se păru că ar fi fost, dacă nu imposibil, în orice caz foarte greu să se caţăre până la primele ramuri, cel puţin pe dinafară, fiindcă acest trunchi nu prezenta nici un relief; dar s-ar fi putut ca în interior ascensiunea să fie mai uşoară, dacă arborele era cu totul găunos până la bifurcarea ramurilor.

Ar fi putut fi de folos ca, în caz de primejdie, să afle un refugiu în această deasă coroană pe care o susţinea trunchiul uriaş. Era o problemă de analizat mai târziu.

Când această explorare se termină, soarele coborîse destul de mult la orizont şi lui Godfrey i se păru mai potrivit să lase pe a doua zi pregătirile unei instalări definitive.

---

[1] Copac-mamut.

Dar noaptea asta, după o masă al cărei desert se compunea din mere sălbatice, unde o puteau petrece mai bine decât pe pulberea vegetală care acoperea pământul în interiorul arborelui?

Ceea ce se şi făcu, nu fără ca Godfrey — în amintirea unchiului Wiliam W. Kolderup — să nu-i fi dat acestui arbore, ai cărui tizi din pădurile californiene şi ale statelor vecine poartă toţi numele unui mare cetăţean al Republicii americane, numele de Will-Tree.

Capitolul XII CARE SE ÎNCHEIE EXACT CÂND TREBUIE, PRINTR-UN MINUNAT ŞI FERICIT TRĂSNET

De ce să nu recunoaştem? În această situaţie, nouă pentru el, Godfrey, atât de uşuratic, atât de nesocotit, atât de frivol atunci când avusese o viaţă uşoară, era pe cale de a deveni un om nou. În adevăr, niciodată, grija zilei de mâine nu îi tulburase liniştea, în preaîmbelşugata locuinţă din Montgomery-Street, unde îşi dormea fără întrerupere cele zece ore de somn, nici măcar cuta unei petale de trandafir nu-i tulburase odihna.

Dar nu avea să mai fie aşa. Pe această insulă necunoscută, se vedea — mult şi bine — izolat de restul lumii, rămas numai în nădejdea propriilor sale resurse, obligat să facă faţă necesităţilor vieţii, în condiţii în care un om — chiar mult mai practic — ar fi fost foarte stingherit. Fără îndoială că, văzând că nu mai apare *Dream,* vor începe să-i caute. Dar ce însemnau ei doi? De o mie de ori mai puţin decât un ac în carul cu fân, decât un fir de nisip pe fundul mării! Incalculabila avere a unchiului Kolderup nu putea rezolva totul!

Aşa că, deşi găsise un adăpost cât de cât acceptabil, Godfrey dormi totuşi un somn agitat. Creierul lui se frământa aşa cum nu o făcuse niciodată. Fiindcă se amestecau în el tot felul de gânduri: acelea pentru trecutul pe care îl regreta amar, acelea ale prezentului a cărui rezolvare o căuta, acelea pentru viitor care îl neliniştea şi mai mult!

Dar în faţa acestor aspre încercări, în judecata sa şi, ca urmare, în raţionamentele care decurg firesc din aceasta, se luminau încetul cu încetul zone care până atunci parcă dormitaseră în el. Godfrey era hotărât să lupte împotriva ghinionului, să încerce tot ce ar fi fost posibil pentru a ieşi din impas. Dacă se va salva, această lecţie nu va fi zadarnică pentru viitor.

Încă din zori fu în picioare, cu intenţia de a proceda la o instalare mai completă. Problema alimentelor, mai ales a focului, de care nu se puteau lipsi, trecea înaintea celorlalte —

unelte sau unele arme, haine de schimb pe care trebuiau să şi le procure, altfel riscând să fie în curând îmbrăcaţi după moda polineziană.

Tartelett mai dormea încă. În umbră nu se vedea, dar se făcea auzit. Acest nefericit om, scăpat de naufragiu, rămas la patruzeci şi cinci de ani la fel de superficial aşa cum fusese, de altfel, şi elevul său până atunci, nu-i putea fi de mare ajutor. Îi va fi, dimpotrivă, o povară în plus, fiindcă va trebui să aibă grijă de toate nevoile lui, oricare ar fi fost ele; dar, în sfârşit, era un tovarăş! La urma urmei, era mai preţios decât cel mai inteligent câine, cu toate că, fără îndoială, era mai puţin util! Era o făptură care avea grai, cu toate că vorbea vrute şi nevrute; cu care puteai sta la taifas, cu toate că niciodată nu spunea decât lucruri prea puţin serioase; care ştia să se plângă, ceea ce i se întâmpla de cele mai multe ori! Orice ar fi, Godfrey avea să audă răsunându-i în auz un glas omenesc. Asta era de preferat oricum papagalului lui Robinson Crusoe! Chiar cu un Tartelett, nu avea să fie singur, şi nimic nu l-ar fi deprimat mai mult decât perspectiva unei complete singurătăţi. „Robinson înainte de a-l avea pe Vineri şi Robinson după ce l-a avut pe Vineri — ce deosebire!" se gândea el.

Totuşi, în această dimineaţă - 29 iunie - cu gândul de a-şi pune în aplicare proiectul de a explora împrejurimile pâlcului de sequoia, lui Godfrey, nu-i displăcu să fie singur. Poate că o să aibă şansa de a descoperi vreun fruct, vreo rădăcină comestibilă pe care să o aducă, spre marea mulţumire a profesorului. îl lăsă deci pe Tartelett cu visurile sale şi plecă.

O ceaţă uşoară învăluia încă litoralul şi marea; dar deja această ceaţă, care la căldura razelor de soare avea să se transforme în picături de apă, începea să se ridice la nord şi est. Ziua făgăduia să fie foarte frumoasă.

După ce-şi ciopli un baston solid, Godfrey se întoarse două mile, până la acea parte a ţărmului pe care nu o cunoştea, al cărui cot forma capul alungit al insulei Phina.

Acolo îşi luă o primă masă formată din scoici — midii, clovise şi mai ales stridii mici, minunate, care se găseau aici din belşug.

„La nevoie, îşi spuse el, iată că avem cu ce să nu murim de foame! Sunt acolo mii de duzini de stridii, şi cu ce alta să faci să tacă strigătele cele mai aprige ale stomacului! Tartelett face mofturi, fiindcă nu-i plac aceste moluşte!... Ei bine, o să-i placă!..."

Cu siguranţă că dacă stridiile nu pot să înlocuiască cu totul pâinea şi carnea, nu constituie mai puţin un aliment foarte hrănitor, cu condiţia de a fi absorbite în cantităţi mari. Dar cum

aceste moluşte sunt foarte uşor de digerat, poţi să iei — fără primejdie — din ele cât vrei, ca să nu spunem să faci abuz.

Acest mic dejun odată terminat, Godfrey îşi reluă bastonul şi o tăie oblic spre nord-est, aşa fel încât să se întoarcă pe malul drept al râuleţului. Acest drum trebuia să-l ducă, peste câmpie, până la grupurile de copaci zărite în ajun, dincolo de şirurile lungi de tufişuri şi arbuşti pe care voia să-i cerceteze îndeaproape.

Godfrey înainta deci în această direcţie aproximativ două mile. Urma malul râuleţului, aşternut cu o iarbă scurtă şi deasă ca o catifea. Cârduri de păsări de apă îşi luau zgomotos zborul din faţa acestei fiinţe necunoscute pentru ele, care venea să le tulbure împărăţia. În apele repezi ale râuleţului a cărui lăţime putea fi, în această parte, cam de patru sau cinci yarzi, se zbenguiau peşti de mai multe soiuri.

Evident, nu era greu să pui mâna pe aceşti peşti; mai trebuie însă să-i şi frigi; mereu această problemă de nerezolvat.

Din fericire, Godfrey, ajuns la primul rând de tufişuri, recunoscu două feluri de fructe şi rădăcini, dintre care însă unele ar fi trebuit să fie pregătite la foc înainte de a fi mâncate, dar altele se puteau mânca aşa cum erau, crude. Aceste două plante indienii din America le foloseau tot timpul.

Primul era unul din acei arbuşti numiţi „camas" care cresc chiar pe pământuri neroditoare. Din rădăcinile lor, care seamănă cu o ceapă, se face un fel de făină foarte bogată în gluten şi foarte hrănitoare, dacă nu vrei să-i consumi ca pe nişte cartofi. Dar în ambele cazuri trebuiesc să fie cât de cât coapte sau fierte.

Celălalt arbust producea un fel de bulb de formă lunguiaţă, care poartă numele indigen de „yamph"; şi dacă acest yamph posedă mai puţine elemente hrănitoare decât camasul, în aceste împrejurări era de preferat, fiindcă se poate mânca crud.

Godfrey, foarte satisfăcut de această descoperire, fără să întârzie, îşi potoli foamea cu câteva din aceste rădăcini şi, neuitând de prânzul lui Tartelett, făcu un mănunchi mare pe care şi-l aruncă pe umeri, apoi îşi reluă drumul către Will Tree.

Cât de bine a fost primit cu recolta lui de yamph, este inutil să insistăm. Profesorul se ospăta cu lăcomie şi elevul său fu silit să-l sfătuiască să se potolească.

— Ei, răspunse Tartelett, astăzi avem rădăcinile astea, dar cine ştie dacă o să le avem şi mâine?

— Fără nici o grijă, îi replică Godfrey, mâine, poimâine, mereu! Nu trebuie decât să ne ostenim să ne ducem să le culegem.

— Bine, Godfrey; şi acest camas?

— Din camas, când o să avem foc, o să facem făină şi pâine!

— Foc! exclamă profesorul clătinînd din cap. Foc! Şi cum o să facem?

— Încă nu ştiu, răspunse Godfrey, dar, într-un fel sau altul, o să izbutim.

— Să te audă Cerul, scumpul meu Godfrey! Şi când mă gândesc că sunt unii oameni care nu au decât să-şi frece o bucăţică de lemn de tocul pantofului ca să-l obţină! Asta mă face să turbez! Nu! Niciodată n-aş fi crezut că nenorocul o să mă facă să ajung într-o asemenea mizerie! În Montgomery-Street n-ai face nici trei paşi fără să întîlneşti un gentleman cu ţigara în gură, pentru care ar fi o plăcere de a-ţi oferi un foc, şi aici...

— Aici nu suntem la San Francisco, Tartelett, nici în Montgomery-Street şi cred că ar fi mai înţelept din partea noastră să nu ne lăsăm în nădejdea trecătorilor.

— Dar, totuşi, de ce o fi trebuind ca pâinea să se coacă şi carnea să se fiarbă? De ce natura nu ne-a făcut să trăim cu aer?

— O să vină şi asta! îi răspunse Godfrey cu un zîmbet îngăduitor.

— Crezi?...

— În orice caz, cred că cel puţin savanţii se ocupă cu asta!

— E cu putinţă? Şi pe ce se întemeiază ei când caută acest nou fel de alimentaţie?

— Pe raţionamentul, răspunse Godfrey, că digestia şi respiraţia sunt nişte funcţii în legătură una cu cealaltă, şi una dintre ele s-ar putea, eventual, substitui celeilalte. Deci, în ziua când chimia va reuşi să facă în aşa fel ca alimentele necesare omului să fie asimilate prin respiraţie, problema va fi rezolvată. Nu mai rămâne pentru asta decât ca aerul să fie făcut hrănitor. În loc să fie mâncată, cina va fi respirată, asta-i tot!

— Ah, ce păcat că această descoperire nu s-a făcut încă! exclamă profesorul. Cât de bucuros aş respira o jumătate de duzină de sandvişuri şi o conservă de carne de vacă, şi asta numai pentru a-mi deschide pofta de mâncare!

Şi Tartelett, cufundat într-un fel de voluptoasă reverie în care întrevedea gustoase cine atmosferice, deschidea fără să vrea gura respirând din plin, uitînd că abia avea cu ce să se hrănească în chip obişnuit.

Godfrey îl trezi din meditaţie, aducându-l la realitate.

Era vorba să treacă la o instalaţie mai completă a interiorului Will-Tree-ului.

Prima grijă fu aceea de a proceda la curăţirea viitoarei locuinţe. Trebuiră mai întâi să scoată mai multe chintale din acea pulbere vegetală care acoperea solul şi în care te afundai până la jumătatea gambei. Două ore de-abia le ajunseră pentru

această neplăcută muncă, dar în sfârşit încăperea fu curăţată de stratul fărâmicios, care la cea mai mică mişcare se înălţa în nori de praf.

Pământul era tare, rezistent, cu uriaşele rădăcini de sequoia care se ramificau la suprafaţa lui formând ca o duşumea de grinzi groase, cam neregulată, dar solidă. Aleseră două colţuri pentru instalarea unor paturi, a căror rufărie aveau să o alcătuiască doar câteva braţe de iarbă bine uscată la soare. Cât despre alte mobile — bănci, scaune sau mese — nu ar fi fost imposibil să le întocmească pe cele mai necesare, fiindcă Godfrey poseda un minunat cuţit, înzestrat cu un fierăstrău şi un cosor. În adevăr, trebuiau să se organizeze astfel, ca şi pe timp rău să poată să rămână în interiorul copacului, să mănînce şi să lucreze. Lumina nu lipsea, fiindcă, prin deschizătura care forma intrarea, năvălea în valuri. Mai târziu, dacă avea să fie nevoie să o închidă, pentru a-şi asigura o mai mare apărare, Godfrey va încerca să taie în scoarţa copacului una sau două ambrazuri care să servească drept fereastră.

În acest timp, Godfrey se ocupa cu pregătirea rădăcinilor de camas

Cât despre a-şi da seama la ce înălţime se oprea golul din interiorul trunchiului, Godfrey nu avea cum să afle fără lumină. Putu doar să constate că o prăjină lungă de zece până la douăsprezece picioare, plimbată pe deasupra capului său, nu întîlnea decât vidul. Dar chestiunea nu era dintre cele mai urgente. Aveau să o rezolve mai târziu.

Ziua se scurse cu aceste treburi, pe care nu le isprăviră înainte de apusul soarelui. Godfrey şi Tartelett, destul de obosiţi, găsiră destul de bună rufăria lor de pat, confecţionată numai din iarbă uscată din care de altfel îşi făcuseră o provizie serioasă; locuinţa astfel amenajată trebuiră însă să şi-o dispute cu zburătoarele, care bucuroase şi-ar fi ales domiciliul în interiorul Will-Tree-ului. Godfrey se gândi deci că ar fi potrivit să le înjghebe şi lor un adăpost în vreun alt sequoia din grupul respectiv şi nu izbuti să le împiedice de a intra în încăperea comună decât astupând intrarea cu mărăciniş. Din fericire, nici oile, nici caprele nu fură ispitite să facă la fel. Aceste animale rămaseră liniştite afară şi nu manifestară deloc veleitatea de a trece peste neînsemnata barieră.

Zilele următoare fură folosite pentru alte diverse treburi: de instalare, amenajare şi recoltare; să adune ouă şi scoici, să culeagă rădăcini de yamph şi fructe de manzanillas, stridii pe care în fiecare dimineaţă se duceau să le smulgă bancului de pe litoral — toate acestea luau timp şi ceasurile treceau repede.

Ustensilele de gospodărie se reduceau doar la câteva mari cochilii care serveau de pahare sau de farfurii. Este adevărat că, pentru genul de alimentaţie la care erau supuşi musafirii de la Will-Tree, nu trebuia mai mult. Mai era de asemenea spălatul rufelor în apa limpede a pârâului, care îi ocupa lui Tartelett timpul liber. Lui îi revenea această sarcină; nu era de altfel vorba decât de două cămăşi, două batiste şi două perechi de ciorapi, care constituiau întreaga garderobă a naufragiaţilor.

Astfel că, în timpul acestei operaţii, Godfrey şi Tartelett erau îmbrăcaţi numai cu pantalonii şi bluzele lor; dar, cu soarele arzător de la această latitudine, toate acestea se uscau repede.

Petrecură astfel, fără a avea de suferit din pricina ploilor sau a vântului, până la 3 iulie.

Ţinînd seama de condiţiile de sărăcie în care Godfrey şi Tartelett fuseseră aruncaţi pe această insulă, instalarea era aproape acceptabilă.

Cu toate acestea nu trebuiau neglijate şansele de salvare, care nu puteau veni decât din afară. Astfel că, în fiecare zi, Godfrey venea să cerceteze marea pe toată întinderea acestui sector care se desfăşura de la est la nord-vest, dincolo de promontoriu. Această parte a Pacificului era totdeauna pustie. Nici un vas, nici o barcă de pescuit, nici un fum apărând la

orizont, şi nicicând, în larg, trecerea vreunui steamer. Se părea că insula Phina era situată în afara itinerariilor comerciale sau transporturilor de călători. Era vorba deci de a aştepta cu răbdare, de a se încredinţa hazardului.

Între timp, când necesităţile imediate ale existenţei îi lăsau puţin timp liber, Godfrey, împins mai ales de Tartelett, revenea la această importantă şi enervantă problemă a focului.

Încercă mai întâi să înlocuiască iasca, ce din păcate îi lipsea, printr-o materie asemănătoare. S-ar fi putut ca unele varietăţi de ciuperci care creşteau prin scorburile copacilor bătrâni, după ce ar fi fost uscate vreme îndelungată, să poată fi transformate într-o substanţă combustibilă.

Fură deci culese mai multe din aceste ciuperci şi expuse acţiunii directe a soarelui, până ce se prefăcură în pulbere. Apoi, cu cuţitul său, folosit ca amnar, Godfrey făcu să sară dintr-o piatră câteva scântei care căzură pe această substanţă... Zadarnic. Materia spongioasă nu luă foc.

Lui Godfrey îi dădu atunci prin gând să folosească acea fină pulbere vegetală, uscată de secole, pe care o găsise pe pământul din interiorul Will-Tree-ului.

Nici aşa nu obţinu nimic.

La capătul resurselor, încercă să provoace cu ajutorul amnarului aprinderea unui fel de burete care creştea pe sub stânci.

Nu avu mai mult noroc. Particula de oţel, aprinsă de izbitura cremenei, cădea pe substanţă, dar se stingea numaidecât.

Godfrey şi Tartelett fură într-adevăr desperaţi. Să se lipsească de foc era imposibil. începuse să le fie lehamite de aceste fructe, de aceste rădăcini, de aceste moluşte, şi în curând stomacul avea să respingă cu totul acest fel de hrană.

Priveau — mai ales profesorul — oile, aguti, găinile care se duceau şi veneau în jurul Will-Tree-ului. O foame năprasnică îi cuprindea la vederea lor. Devorau din ochi aceste cărnuri vii!

Nu! Asta nu mai putea continua aşa!

Dar o împrejurare neaşteptată — să zicem providenţială, dacă vreţi — avea să le vină în ajutor.

În noaptea de 3 spre 4 iulie, timpul, care de câteva zile înclina spre schimbare, se transformă într-o vijelie, după o căldură copleşitoare, pe care briza mării nu putuse să o potolească.

Către ora 1 noaptea, Godfrey şi Tartelett fură treziţi în mijlocul unui adevărat foc de artificii al fulgerelor şi de bubuitul trăsnetului. Nu ploua încă, dar mult nu mai avea. Ar fi fost atunci adevărate cataracte care s-ar fi precipitat din înaltul norilor, ca urmare a rapidei condensări a vaporilor.

Godfrey se ridică şi ieşi cu gândul să cerceteze cerul.

Totul nu era decât un foc încins deasupra bolţii arborilor uriaşi, al căror frunziş se proiecta pe un cer în flăcări, ca nişte subţiri contururi ale unor umbre chinezeşti.

Deodată, în mijlocul vacarmului general, un fulger mai puternic brazdă spaţiul. Tunetul se făcu auzit în aceeaşi clipă şi Will-Tree fu brăzdat de sus în jos de fluidul electric.

Godfrey, pe jumătate răsturnat de şoc, se ridică în mijlocul unei ploi de foc care cădea în jurul lui. Trăsnetul aprinsese ramurile uscate ale crengilor de sus şi pe pământ erau tot atîţia cărbuni aprinşi care trosneau. Cu un strigăt, Godfrey îşi chemă tovarăşul.

— Foc! Foc!

— Foc! răspunsese Tartelett. Binecuvântat să fie cerul, care ni-l trimite!

Amândoi se aruncară numaidecât spre acele rămurele care mai ardeau încă, dintre care unele se consumau fără flacără. Le adunară, în acelaşi timp cu o grămadă de crengi uscate care nu lipseau la rădăcina sequoiei, al cărui trunchi nu fusese decât atins de trăsnet. Intrară apoi în locuinţa lor întunecată, în clipa în care ploaia, revărsîndu-se în valuri, stinse incendiul care ameninţa să mistuie ramurile de sus ale Will-Tree-ului.

Capitolul XIII UNDE GODFREY VEDE ÎNCĂ O DATĂ ÎNĂLŢÂNDU-SE, DINTR-UN ALT PUNCT AL INSULEI UN FUM UŞOR

Iată o furtună venită la timp! Godfrey şi Tartelett nu trebuiseră, precum Prometeu, să se aventureze în spaţiu ca să fure focul ceresc! Cerul, aşa cum spusese Tartelett, fusese cel care — într-adevăr, atât de îndatoritor — li-l trimisese printr-un fulger. Ei trebuiau acum să aibă grijă să-l păstreze!

— Nu! Nu o să-l lăsăm să se stingă! strigă Godfrey.

— Cu atât mai mult, cu cât nu o să ne lipsească lemnele cu care să-l întreţinem! răspunse Tartelett, a cărui mulţumire se manifesta prin mici strigăte de bucurie.

— Da! Dar cine îl va întreţine?

— Eu! Dacă va trebui, o să veghez zi şi noapte, replică Tartelett învârtind în mână un tăciune aprins.

Şi făcu exact acest lucru până la răsăritul soarelui.

Precum s-a spus, lemne uscate erau din belşug sub imensa boltă a arborilor de sequoia. Aşa că, din zori, Godfrey şi profesorul, după ce adunară o cantitate serioasă, nu făcură economie la alimentarea focului aprins de trăsnet. Întocmit la rădăcina unuia dintre copaci, într-o crăpătură îngustă între două ramuri ale acelei rădăcini, focul ardea cu un pîrîit vesel şi

luminos. Tartelett, gâfâind, îşi cheltuia toată respiraţia suflând în el, cu toate că era perfect inutil. În această atitudine lua pozele cele mai felurite, urmărind fumul cenuşiu ale cărui volute se pierdeau în frunzişul înalt.

Dar nu pentru a-l admira şi nici pentru a se încălzi fusese atât de dorit acest foc neapărat necesar. Era destinat unei folosiri mai interesante. Trebuia să pună capăt acelor prânzuri de scoici crude şi rădăcini de yamph, din care o apă clocotită sau numai o simplă coacere sub cenuşă nu pusese niciodată în valoare elementele lor hrănitoare. Cu această treabă îşi folosiră Godfrey şi Tartelett o parte a dimineţii.

— O să mâncăm bucuros unul sau doi pui! strigă Tartelett, ale cărui fălci şi începuseră să clănţăne. S-ar putea să adăugăm la ei şi o pulpă de aguti, o pulpă de oaie, un sfert de capră, câteva hălci din acest vânat care aleargă pe câmpie, fără să mai punem la socoteală doi-trei peşti de apă dulce, întovărăşiţi de câţiva peşti de mare.

— Nu atât de repede, răspunse Godfrey, pe care expunerea acestei prea puţin modeste liste de bucate îl amuzase. Nu trebuie să riscăm o indigestie ca să recuperăm după cât am postit! Să ne economisim rezervele, Tartelett! De acord cu doi pui — fiecare câte unul — şi, dacă pâinea ne lipseşte, sper că rădăcinile de camas, convenabil pregătite, o vor înlocui fără prea mare greutate.

Această hotărâre o plătiră cu viaţa a două inocente zburătoare care, jumulite, curăţate, aşezate şi pregătite de profesor, apoi trase într-o frigare, se rumeniră în curând deasupra unei flăcări jucăuşe.

În acest timp, Godfrey se ocupa cu pregătirea rădăcinilor de camas pentru primul prânz serios pe care aveau să-l ia pe insula Phina. Ca să le facă comestibile, nu avea decât să folosească metoda indiană pe care americanii trebuiau să o cunoască, deoarece o văzuseră, mai mult decât o dată, folosită în câmpiile vest-americane.

Iată cum procedă Godfrey:

O anumită cantitate de pietre subţiri şi netede, adunate de pe plajă, fură puse în jeratic ca să se înfierbânte la maximum. S-ar putea ca Tartelett să fi fost de părere că este păcat să foloseşti un foc atât de bun pentru „a coace pietre", dar cum aceasta nu-l stingherea în nici un fel la pregătirea puilor săi, nu se plânse în chip deosebit.

În timp ce pietrele se înfierbântau astfel, Godfrey alese un loc de pe care, pe aproximativ spaţiul unui yard pătrat, smulse iarba; apoi, înarmat cu două cochilii mari, săpă şi scoase pământul până la o adâncime de zece degete. Odată făcut acest lucru, el aşeză pe fundul acestei gropi o grămăjoară de lemne

uscate, pe care o aprinse în aşa fel încât să transmită pământului, bătătorit în fundul gropii, o căldură destul de mare.

Când tot acest lemn se consumă, după ce scoase cenuşa, aşeză rădăcinile de camas, în prealabil curăţate şi spălate, în groapă; le acoperi cu un strat subţire de iarbă şi pietrele — care dogoreau — aşezate peste acest strat de iarbă, închipuiră o vatră pe care aprinse un alt foc.

— De fapt, ceea ce întocmise Godfrey era un fel de cuptor şi după un timp destul de scurt — cel mult o jumătate de oră — operaţia putea fi socotită ca şi terminată.

În adevăr, sub dublul strat de pietre şi gazon, care fu dat la o parte, regăsi rădăcinile de camas modificate prin această coacere puternică. Strivindu-le, s-ar fi putut obţine o făină foarte potrivită pentru pregătirea unui soi de pâine; dar lăsîndu-le aşa cum erau, era ca şi când ar fi mâncat cartofi de un soi foarte bun.

Aşa au fost consumate de data aceasta rădăcinile, şi vă lăsăm să vă gândiţi ce masă au avut cei doi prieteni cu aceşti pui fragezi, pe care îi înghiţiră aproape cu oase cu tot, şi aceste minunate camas, de care nu trebuiau să aibă grijă să facă economie. Câmpul pe care creşteau din belşug nu era departe. Nu aveau decât să se aplece să le culeagă cu sutele.

După ce terminară prânzul, Godfrey se ocupă cu pregătirea unei anumite cantităţi din această făină care se păstrează aproape la nesfârşit şi din care puteau să-şi coacă pâinea.

Cu aceste diferite treburi, trecu ziua. Focul era tot timpul întreţinut cu cea mai mare grijă. Pentru noapte puseră mai multe lemne — ceea ce nu-l împiedică pe Tartelett să se scoale de mai multe ori să adune cărbunii şi să-i facă astfel să ardă mai bine. Apoi se culca din nou; dar cum i se părea — în vis — că se stinge focul, sărea imediat, lua de la cap operaţia, şi aşa până în zori.

Noaptea se scurse fără nici un incident. Pîrîitul focului la care se adăugă cântecul cocoşului îl deşteptară pe Godfrey şi tovarăşul său, care, în cele din urmă, adormise.

Mai întâi, Godfrey fu surprins să simtă un fel de curent de aer care venea de sus, din interiorul copacului. Îi trecu prin gând că sequoia era găunos până la despărţirea crengilor mai joase, că acolo se deschidea vreun orificiu pe care ar fi fost potrivit să-l astupe dacă voiau să fie apăraţi şi la adăpost.

„Totuşi, iată ceva ciudat! îşi spuse Godfrey. Cum de n-am simţit în celelalte nopţi acest curent de aer? Să fie de vină trăsnetul?"...

Şi pentru a-şi răspunde la această întrebare, îi veni ideea să examineze pe dinafară trunchiul copacului. Odată terminată

cercetarea, Godfrey înţelese cele ce se petrecuseră în timpul furtunii. Urma trăsnetului era vizibilă pe copacul care fusese serios jupuit de coajă, pe acolo pe unde trecuse fluidul electric, de la primele crengi până la rădăcină. Dacă scânteia electrică, în loc să urmeze conturul exterior al copacului, ar fi pătruns în interiorul lui, Godfrey şi tovarăşul lui ar fi putut fi trăsniţi. Fără să ştie, trecuseră printr-o primejdie adevărată.

— Se recomandă, spuse Godfrey, să nu te refugiezi sub arbori în timpul furtunii! Este foarte bine pentru cei care pot să facă astfel! Dar noi cum am putea evita acest pericol? În sfârşit, o să vedem!

Apoi, cercetînd copacul în punctul de unde începea urma prelungă lăsată de fluid, spuse:

- Este evident că, acolo unde l-a lovit trăsnetul, vârful trunchiului a fost despicat cu violenţă. Dar atunci, fiindcă aerul pătrunde în interior prin acest orificiu, înseamnă că arborele este găunos pe toată înălţimea lui şi că nu trăieşte decât prin scoarţă? Iată ceva de care ar trebui să ne convingem.

Şi Godfrey începu să caute câteva ramuri răşinoase din care putu să facă o torţă.

Un pâlc de pini îi furniza torţa de care avea nevoie; răşina se scurgea din ramura ruptă, care, odată aprinsă, dădea o lumină foarte puternică.

Godfrey intră apoi în cavitatea care-i ţinea loc de locuinţă. Întunericului îi urmă numaidecât lumina şi uşor îşi putu da seama de cum era construit Will-Tree pe dinăuntru.

Un fel de boltă, tăiată neregulat, se închidea cam la cinsprezece picioare deasupra pământului. Înălţîndu-şi torţa, Godfrey zări foarte distinct deschizătura unui burlan strâmt a cărui adâncime se pierdea în întuneric. Era evident că arborele era scobit pe toată lungimea lui; dar poate că mai rămăseseră încă bucăţi intacte de lemn sănătos. În acest caz ar fi fost, dacă nu uşor, cel puţin posibil ca, ajutându-se de aceste proeminenţe, să se urce până acolo unde trunchiul copacului se bifurca.

Godfrey, care se gândea la viitor, hotărî să afle fără întârziere la ce se putea aştepta în această privinţă. Avea un dublu scop: în primul rând să astupe perfect acest orificiu prin care putea să pătrundă vântul sau ploaia — lucru ce ar fi făcut Will-Tree de nelocuit; apoi, de asemenea, să se asigure dacă, în faţa unui pericol — atac din partea unor fiare sălbatice sau a unor băştinaşi — ramurile de sus ale arborelui de sequoia n-ar putea oferi un refugiu convenabil.

În orice caz, se putea încerca. Dacă în burlanul îngust avea să întîmpine vreo piedică de netrecut, ei bine, Godfrey n-avea decât să coboare.

După ce îşi înfipse torţa în crăpătura dintre două rădăcini care răzbătuseră prin pământ, iată-l că începe să se caţăre pe primele proeminenţe din interiorul scoarţei.

Era sprinten, puternic, îndemânatic, obişnuit cu gimnastica, aşa cum sunt toţi tinerii americani. Nu fu decât un joc pentru el. În curând ajunse în acest tub inegal, la o porţiune mai strâmtă, prin care, sprijinindu-se în spate şi în genunchi, putea să se caţăre ca un coşar. Toată teama era ca nu cumva, la un moment dat, îngustimea hornului să nu-l împiedice în ascensiunea sa.

Cu toate acestea continua să urce şi, când întîlnea o proeminenţă, se odihnea puţin pentru a-şi potoli respiraţia.

Trei minute după ce părăsise solul, dacă Godfrey nu ajunsese la o înălţime de şaizeci de picioare, trebuie că nu era prea departe şi prin urmare nu mai avea de străbătut decât cam douăzeci de picioare.

În adevăr, simţea de pe acum trecându-i pe faţă o adiere mai proaspătă pe care o sorbea cu lăcomie, deoarece în interiorul arborelui de sequoia nu era tocmai răcoare.

După ce se odihni un minut, după ce se scutură de praful mărunt de pe pereţi, Godfrey continuă să urce în coşul hornului care se strâmta din ce în ce.

Dar în acest moment atenţia îi fu atrasă de un anumit zgomot care i se păru — pe bună dreptate — suspect. S-ar fi spus că din interiorul copacului se auzea un râcâit. Aproape numaidecât se auzi un fel de şuierat. Godfrey se opri.

„Ce să fie asta? se întrebă el. Vreun animal care s-a refugiat în sequoia? Dacă este un şarpe?... Nu!... Încă n-am zărit vreunul pe insulă!... Mai curând trebuie să fie vreo pasăre care caută să fugă!"

Godfrey nu se înşela şi, cum continua să urce, un fel de croncănit mai puternic, urmat de un zgomotos fâlfâit de aripi, îi arătă că nu era vorba decât de o zburătoare cuibărită în copac şi a cărei odihnă, fără îndoială, o tulburase.

Mai multe „hâş-hâş"-uri, strigate cu toată puterea plămânilor săi, o făcură numaidecât să o ia din loc.

Era, în adevăr, un soi de cioară mai mare, care nu întârzie să-şi ia zborul prin deschizătură şi dispăru în grabă în înălţimea coroanei lui Will-Tree.

Câteva minute după asta, capul lui Godfrey trecea prin aceeaşi deschizătură şi în curând se găsea instalat foarte comod pe furca arborelui, acolo de unde porneau primele ramuri ale trunchiului, pe care le despărţea de sol o distanţă de optzeci de picioare.

Acolo, aşa cum s-a mai spus, uriaşul trunchi de sequoia purta un adevărat codru. Capricioasa învălmăşeală a ramurilor mici

arăta ca una din acele păduri bătrâne, foarte deasă, nestrăbătută de nici un drum.

În acest timp, Godfrey izbuti, nu fără oarecare greutate, să se strecoare de pe o ramură pe alta, în aşa fel ca încetul cu încetul să ajungă la ultimul etaj al acestei fenomenale vegetaţii.

Când îl simţeau apropiindu-se, nenumărate păsări îşi luau zborul ţipând şi se refugiau pe alţi copaci din apropiere, pe care Will-Tree îi întrecea cu un cap.

Godfrey continuă să se caţăre şi nu se opri decât în clipa în care crengile cele înalte începură să se îndoaie sub greutatea sa.

Un larg orizont de apă înconjura insula Phina, care se desfăşura la picioarele sale ca o hartă în relief.

Ochii săi cercetară lacomi această parte a mării. Continua să fie pustie. O dată în plus, trebuia să tragă concluzia că insula se afla în afara drumurilor comerciale ale Pacificului.

Godfrey îşi înăbuşi un suspin adânc, apoi privirile sale coborâră către acest îngust domeniu, pe care soarta îl condamna să trăiască un timp îndelungat, poate pentru totdeauna.

Dar care nu-i fu surprinderea când, din nou, revăzu, în nord de data aceasta, un fum asemănător cu cel pe care mai crezuse odată că îl zăreşte la sud. Privi deci cu cea mai mare atenţie? Un abur foarte subţire, de un albastru întunecat la vârf, se înălţa drept în aerul calm şi pur.

— Nu! Nu mă înşel! strigă Godfrey. Acolo este un fum, şi, în consecinţă, un foc care îl produce!... Şi acest foc nu a putut fi aprins decât de... De cine?...

Godfrey calculă atunci cu o foarte mare precizie poziţia locului respectiv. Fumul se înălţa la nord-estul insulei, în mijlocul stâncilor înalte care mărgineau ţărmul. Nu putea fi vorba de o greşeală. Era la mai puţin de cinci mile de Will-Tree. Tăind drept pe la nord-est peste câmpie, apoi de-a lungul litoralului, nu se putea să nu ajungă la stâncile tivite de acel abur străveziu.

Foarte agitat, Godfrey coborî din creangă în creangă până la bifurcarea trunchiului. Acolo se opri un moment ca să smulgă de-a valma muşchi şi frunze; se strecură apoi prin deschizătura pe care o astupă cât putu mai bine şi se lăsă să alunece repede până la pământ.

Aruncă lui Tartelett un singur cuvânt, ca să-i spună să nu se neliniştească de absenţa lui, şi se avântă în direcţia nord-est, astfel ca să ajungă la litoral.

Fu o cursă de două ore, mai întâi peste câmpia înverzită, în mijlocul pâlcurilor rare de arbori sau de-a lungul gardului viu de grozamă spinoasă, apoi de-a lungul lizierei litoralului.

Ajunse în sfârşit la ultimul lanţ de stânci.

Dar în zadar căuta să vadă din nou, după ce coborâse, fumul pe care îl zărise din înaltul arborelui. Cu toate acestea, deoarece apreciase exact locul din care se văzuse fumul, putu să ajungă acolo fără să se rătăcească. Acolo, Godfrey îşi începu cercetările. Explora cu grijă toată această parte a litoralului. Strigă...

Nimeni nu răspunse chemării sale. Nici o fiinţă omenească nu se arătă pe prundiş. Nici o stâncă nu-i oferi vreo urmă, nici de foc proaspăt aprins, nici a vreunui foc abia stins, pe care l-ar fi putut alimenta ierburile marine şi algele uscate aduse de valuri.

„Nu se poate, totuşi, să mă fi înşelat! îşi repeta Godfrey. Ceea ce am zărit era într-adevăr un fum! Şi totuşi!..."

Cum nu era cu putinţă ca Godfrey să fi fost indus în eroare de o iluzie optică, ajunse la concluzia că exista vreun izvor de apă caldă, un fel de gheizer intermitent, al cărui loc nu-l putea găsi, din care trebuie că ţâşnise acel abur.

Într-adevăr, nimic nu dovedea că nu ar fi fost pe insulă mai multe din aceste izvoare naturale. În acest caz, apariţia unei coloane de abur s-ar fi putut explica prin acest simplu fenomen geologic.

Părăsind litoralul, Godfrey reveni către Will-Tree, cercetând locurile cu mai multă atenţie la întoarcere, lucru pe care nu-l făcuse la dus. Se arătară câteva rumegătoare, printre altele wapiti[1], dar fugeau atât de repede că ar fi fost imposibil să le ajungi.

Către orele patru Godfrey era înapoi. O sută de paşi înainte de a ajunge, auzi scârţâitul viorii de buzunar şi în curând se găsi în faţa profesorului Tartelett, care, în atitudinea unei vestale, veghea cu sfinţenie asupra „focului sacru" ce-i fusese dat în pază.

Capitolul XIV ÎN CARE GODFREY GĂSEŞTE O EPAVĂ, CĂREIA EL ŞI TOVARĂŞUL LUI ÎI FAC O CĂLDUROASĂ PRIMIRE

Să suporţi ceea ce nu poţi să împiedici este un principiu filozofic care, chiar dacă nu duce la realizarea unor lucruri mari, este, cu siguranţă, prin excelenţă practic. Godfrey era deci cu totul hotărît să subordoneze de acum înainte acestui principiu toate acţiunile sale. Fiindcă trebuia să trăiască pe această insulă, cel mai înţelept era să trăiască, şi cât mai bine

[1] Cerb uriaş din America de Nord şi Asia.

cu putinţă, până în clipa în care s-ar fi ivit un prilej să o părăsească.

Se ocupară deci fără întârziere de amenajarea interiorului din Will-Tree. În lipsa confortului, problema curăţeniei le domina pe toate celelalte. Aşternuturile de iarbă fură schimbate des. Este adevărat că ustensilele casnice se reduceau la simple cochilii; dar farfuriile şi castroanele unei bucătării americane nu ar fi arătat mai curate. Trebuie să repetăm, spre lauda sa, că profesorul Tartelett spăla minunat vesela. Ajutîndu-se cu cuţitul, Godfrey făcu dintr-o bucată de scoarţă de copac, întinsă pe patru picioare înfipte în pământ, o masă pe care izbuti s-o instaleze în mijlocul încăperii. Buturugi grosolane le serviră de scaune. Comesenii, atunci când vremea nu le îngăduia să-şi ia masa în aer liber, nu mai fură siliţi să mănînce pe genunchi.

Mai era şi problema hainelor care le dădea destul de multă bătaie de cap. Le menajau deci cât mai mult cu putinţă. La această temperatură şi la această latitudine nu era nici un neajuns să fii pe jumătate gol. Totuşi, în cele din urmă, pantalonii, bluza, cămaşa de lână vor sfârşi prin a se uza. Cum ar fi putut să le înlocuiască? Vor fi siliţi să se îmbrace în pieile acestor oi, acestor capre care, după ce i-au hrănit, aveau şi să-i îmbrace? Fără îndoială că va trebui. Până atunci, Godfrey avu grijă ca puţinele veşminte de care dispuneau să fie spălate des. Şi tot lui Tartelett îi reveni sarcina de a se transforma în spălătoreasă. Se achită, de altfel, destul de bine de ea, spre mulţumirea generală.

În ce-l priveşte pe Godfrey, se ocupa mai ales cu lucrările de aprovizionare şi de amenajare. El era cel care se îngrijea de bucătărie. Recoltarea rădăcinilor comestibile şi a fructelor de manzanillas îi lua în fiecare zi mai multe ceasuri; de asemenea, pescuitul cu ajutorul plasei de papură împletită, pe care o instala fie în apele repezi ale râului, fie în cavităţile stâncilor de pe litoral, care, în reflux, secau. Toate aceste mijloace erau foarte rudimentare, fără îndoială, dar, din când în când, un frumos crustaceu sau un peşte gustos se afla pe masa de la Will-Tree, fără să mai vorbim de moluştele pe care le culegea fără greutate cu mâna.

Dar vom mărturisi — şi va trebui să fiţi de acord — că, din toate ustensilele de bucătărie, cea mai importantă, oala — obişnuita oală de tuci sau de tablă — lipsea, şi lipsa ei se făcea foarte simţită. Godfrey nu ştia ce să mai inventeze ca să înlocuiască binecunoscutul ibric a cărui întrebuinţare este universală. Nici rasol, nici carne sau peşte fiert, nimic decât fripturi sau grătar. Supa grasă nu apărea niciodată la începutul mesei. Câteodată Tartelett se plângea amarnic; dar cum să-l poţi mulţumi pe acest biet om!

De altfel, cu totul alte griji îl preocupau pe Godfrey. Cercetând diverşi copaci din pâlcul respectiv, găsise un al doilea sequoia mare, a cărui parte inferioară, scobită de vremuri, oferea de asemenea o încăpătoare şi întortocheată cavitate.

Acolo instala el un coteţ, în care zburătoarele îşi stabiliră în curând domiciliul. Cocoşul şi găinile se obişnuiră cu uşurinţă, ouăle erau clocite acolo, pe iarba uscată, puii începeau să mişune. Erau închişi în fiecare seară, pentru a fi puşi la adăpost de păsările de pradă care din înălţimea ramurilor pândeau aceste uşoare victime şi, în cele din urmă, ar fi distrus toţi puii.

Cât despre aguti, oi, capre, părea inutil să li se găsească un grajd sau vreun staul. Aveau să se gândească atunci când se va înrăutăţi timpul. În aşteptare, ele prosperau în această bogată păşune din câmpie, având acolo din belşug un soi de trifoi şi o mulţime de rădăcini comestibile, pe care rozătoarele le apreciau cel mai mult. De la sosirea pe insulă, câteva capre fătaseră, dar li se lăsa aproape tot laptele pentru a-şi putea hrăni puii.

Toate acestea făceau ca Will-Tree şi împrejurimile sale să fie acum foarte însufleţite. Animalele domestice, ghiftuite, veneau aici, în ceasurile cele mai fierbinţi ale zilei, să se adăpostească de tăria soarelui. Nu era de temut că ar fi putut să se rătăcească în depărtare şi de asemenea nimic de temut din partea fiarelor, deoarece pe insula Phina nu părea că ar fi existat un singur animal sălbatic.

Astfel stăteau lucrurile, cu prezentul cât de cât asigurat, dar cu un viitor în permanenţă neliniştitor, când pe neaşteptate se produse un incident care avea să îmbunătăţească simţitor situaţia.

Era în 29 iulie.

Godfrey rătăcea în timpul dimineţii pe acea parte a plajei care forma litoralul golfului mare, pe care el îl botezase Dream-Bay. Îl cerceta, cu gândul să-şi dea seama dacă acesta era şi el tot atât de bogat în moluşte ca şi litoralul din nord. Poate că mai spera să dea peste vreo epavă, atât de ciudat i se părea că talazurile nu aruncaseră pe coastă nici o singură rămăşiţă din corabie.

Or, în această zi, el înaintase până la capul septentrional, care se isprăvea cu o plajă nisipoasă, când atenţia îi fu atrasă de o stâncă de formă ciudată, care apărea din apă la înălţimea ultimului şir de alge.

O anumită presimţire îl îndemnă să grăbească pasul. Care nu-i fu surpriza — şi în acelaşi timp bucuria — când îşi dădu seama că ceea ce el luase drept o stâncă era de fapt un cufăr pe jumătate îngropat în nisip.

Era oare un colet de pe *Dream?* Se afla el în acest loc de la naufragiu? Nu era mai curând tot ce mai rămăsese dintr-o altă catastrofă mai recentă? Ar fi fost greu de spus. În tot cazul, de unde ar fi venit şi orice ar fi conţinut acest cufăr, avea dreptul să-l ia.

Godfrey îl cercetă pe dinafară. Nu văzu nici urmă de adresă. Nici un nume, nici măcar una din acele iniţiale mari, tăiate dintr-o subţire placă de metal, care împodobesc cuferele americane. Poate că înăuntru se va fi găsind vreo hîrtie care să indice provenienţa, naţionalitatea, numele proprietarului? În orice caz, era ermetic închis şi se putea spera că ceea ce conţinea nu fusese distrus de şederea în apă de mare. Era, în adevăr, un cufăr de lemn foarte solid, îmbrăcat într-o piele groasă, cu încheieturi de aramă la colţuri şi curele late care-l închingau pe toate părţile.

Oricât de nerăbdător ar fi fost Godfrey de a cerceta conţinutul acestui cufăr, nici nu-i dădu prin gând să-l spargă, ci să-l deschidă, după ce va fi sfărâmat încuietoarea. Cât despre a-l transporta din fundul golfului Dream la Will-Tree, greutatea lui ar fi făcut acest lucru imposibil şi nici măcar nu putea să se gândească la aşa ceva.

„Ei bine, îşi spuse Godfrey, o să-l golim aici unde se află şi o să facem atâtea drumuri câte vor fi necesare pentru a transporta tot ce este în el."

Se puteau număra — de la extremitatea promontoriului până la pâlcul de sequoia — aproximativ patru mile. Asta va cere deci oarecare timp şi va prilejui o oarecare oboseală. Or, de timp nu duceau lipsă. Cit despre oboseală, nu era cazul să se gândească.

Ce conţinea oare acest cufăr?... Înainte de a se întoarce la Will-Tree, Godfrey vru cel puţin să încerce să-l deschidă. Începu deci să desfacă curelele şi, odată desfăcute, scoase cu multă grijă învelitoarea de piele care acoperea cufărul. Dar cum să-l deschidă? Asta era treaba cea mai grea. Godfrey nu avea nici o pârghie care ar fi putut să-l ajute. Evită riscul de a-şi rupe cuţitul în această operaţie. Căută, aşadar, pe malul mării un pietroi cu care încercă să spargă încuietoarea. Plaja era presărată cu bucăţi de cremene dură, de toate formele, care-i puteau servi ca ciocan.

Alese una, mare cât pumnul, şi dădu o lovitură puternică plăcii de aramă.

Spre marea lui surprindere, zăvorul se desfăcu imediat. Sau încuietoarea se sfărâmase de lovitură, sau broasca nu fusese închisă cu cheia.

În clipa când să ridice capacul cufărului, inima lui Godfrey bătea cu putere!

În sfârşit cufărul era deschis şi, într-adevăr, dacă ar fi trebuit să sfărâme încuietoarea, nu ar fi izbutit prea uşor.

Era o adevărată ladă de fier acest cufăr. Pereţii interiori erau căptuşiţi cu tablă de zinc, în aşa fel încât apa de mare nu putuse pătrunde. Astfel că lucrurile pe care le conţinea, oricât de fragile ar fi fost, se putuseră păstra într-o perfectă stare.

Şi ce lucruri! Scoţîndu-le, Godfrey nu-şi putea reţine exclamaţiile de bucurie! Cu siguranţă, acest cufăr trebuie că aparţinuse vreunui călător foarte practic, care avusese de gând să se aventureze într-un ţinut în care ar fi fost redus numai la propriile sale resurse.

În primul rând, rufărie: cămăşi, prosoape, cearşafuri, cuverturi; apoi haine: bluze de lână, ciorapi de lână şi de bumbac, pantaloni trainici de pânză şi catifea, toate noi, flanele, veste de stofă groasă şi rezistentă; apoi două perechi de cizme groase, pantofi de vânătoare, pălării de fetru.

În al doilea rând, câteva ustensile de bucătărie şi de toaletă: oală — faimoasa oală atât de dorită! — ibric mare, ibric pentru cafea, ceainic, câteva linguri, furculiţe şi cuţite, o oglindă mică, perii pentru diferite întrebuinţări; în sfârşit, ceva ce nu era deloc de dispreţuit, aproximativ cincisprezece pinte[1] de rachiu şi de tafia[2] şi mai multe livre de cafea şi ceai.

În al treilea rând, câteva unelte: burghiu mare, sfredel, fierăstrău de mână, un asortiment de cuie şi ţinte, cazma şi lopată, tîrnăcop, topor, teslă etc.

În al patrulea rând, arme: două cuţite de vânătoare în teaca lor de piele, o carabină şi două puşti, trei revolvere cu şase gloanţe şi o importantă provizie de alice şi gloanţe — toate aceste arme părând a fi de fabricaţie engleză; în sfârşit, o mică farmacie de buzunar, o lunetă, o busolă, un cronometru.

Se găseau acolo de asemenea câteva volume în engleză, mai multe testele de hîrtie albă, creioane, tocuri de scris şi cerneală, un calendar, o biblie editată la New York şi *Manualul bucătarului perfect.*

Într-adevăr, în aceste împrejurări, toate acestea constituiau un inventar nepreţuit.

Astfel că Godfrey nu mai putea de bucurie. Chiar dacă el personal ar fi comandat special această zestre pentru ajutorarea naufragiaţilor în încurcătură, nu ar fi fost mai completă.

Godfrey îşi oferise plăcerea de a-şi expune pe plajă toată comoara sa. Cercetase fiecare obiect, dar în cufăr nu găsise

---

[1] Veche unitate de măsură pentru lichide, egală cu aproximativ 1 litru.

[2] Rachiu din melasă.

nici o hârtie care ar fi putut să-i indice provenienţa, nici pe ce corabie fusese îmbarcat.

În împrejurimi, de altfel, marea nu adusese nici o altă epavă dintr-un naufragiu recent. Nimic pe stânci, nimic pe plajă. Cufărul trebuie că fusese adus în acest loc de flux, după ce plutise mai mult sau mai puţin timp. Într-adevăr, volumul, în raport cu greutatea sa, îi putea asigura menţinerea la suprafaţă.

Pentru un timp oarecare, deci, cei doi oaspeţi ai insulei Phina se găseau într-o mare măsură la adăpost de nevoile vieţii materiale — unelte, arme, ustensile, haine; o fericită şansă le dăduse toate acestea.

E de la sine înţeles că lui Godfrey nu-i putea trece prin gând să ia cu el toate aceste obiecte la Will-Tree. Transportul lor avea să necesite mai multe drumuri; dar ar fi fost bine să se grăbească, de teama unei eventuale înrăutăţiri a timpului.

Puse deci cea mai mare parte din aceste lucruri în cufăr. O puşcă, un revolver, o oarecare cantitate de praf de puşcă şi alice, un cuţit de vânătoare, ocheanul, oala, iată numai cu ce se încărcă.

Cufărul fu apoi închis cu grijă, şi, cu un pas grăbit, Godfrey îşi reluă drumul pe litoral.

Ah, ce primire îi făcu Tartelett după un ceas! Şi ce mulţumire pe profesor la auzul enumerării noilor lor bogăţii, pe care i-o făcea elevul său! Oala, oala mai ales, îl îmbătă de fericire, fericire care se manifestă printr-o serie de „jetes-battus", încheiate printr-un triumfal pas de „six-huit"!

Nu era încă amiază. Aşa că Godfrey vru, imediat după masă, să se reîntoarcă la Dream-Bay. Era grăbit ca totul să fie pus în siguranţă în Will-Tree,

Tartelett nu făcu nici o obiecţie şi se declară gata să plece. Nu mai avea de supravegheat nici măcar focul care ardea. Cu praful de puşcă e uşor de procurat focul, oriunde. Dar profesorul voia ca, în lipsa lor, rasolul să poată fierbe încet, la foc mic.

Într-o clipă, oala, umplută cu apă din râu, primi un sfert de aguti cu o duzină de rădăcini de yamph, care trebuiau să ţină loc de legume, la care se adăugă puţină sare găsită în scorburile stâncilor.

— O să se spumuiască ea şi singură! strigă Tartelett, care părea foarte satisfăcut de opera sa.

Şi iată-i plecând cu un pas uşor spre Dream-Bay, tăind pe drumul cel mai scurt.

Singurul mijloc de a le împiedica să se întoarcă în mare era **să** *le răstoarne pe spate*

Cufărul era tot acolo. Godfrey îl descuie cu băgare de seamă, în mijlocul strigătelor de admiraţie ale lui Tartelett, se procedă la o triere a diverselor obiecte.

În acest prim drum, Godfrey şi tovarăşul său, transformaţi în catâri de povară, putură să aducă la Will-Tree armele, muniţiile şi o parte din haine.

Se odihniră apoi amândoi după efortul făcut, în faţa mesei pe care aburea acea supă de aguti, pe care o declarară excelentă. Cât despre carne, după spusele profesorului, ar fi fost greu de închipuit ceva mai delicios! O, minunat rezultat al lipsurilor!

A doua zi, în 30 iulie Godfrey şi Tartelett plecară din zori, şi în alte trei drumuri sfârşiră de golit şi transportat conţinutul cufărului, înainte de venirea serii, uneltele, ustensilele, totul era adus, rânduit, înmagazinat la Will-Tree.

În sfârşit, la 1 august, chiar şi cufărul, târât nu fără greutate de-a lungul plajei, îşi afla locul în locuinţă, transformîndu-se în ladă de rufe. Tartelett, cu mobilitatea spiritului său, vedea acum viitorul în roz. Nu ar fi de mirare dacă, în această zi, cu micuţa sa vioară în mână, s-ar fi dus la elevul său şi i-ar fi spus cu toată seriozitatea, ca şi când s-ar fi aflat în salonul locuinţei Kolderup:

— Ei bine, dragul meu Godfrey, nu ar fi timpul să ne reluăm lecţiile noastre de dans?

Capitolul XV ÎN CARE SE ÎNTÂMPLĂ CEEA CE SE ÎNTÂMPLĂ CEL PUŢIN O DATĂ ÎN VIAŢA ORICĂRUI ROBINSON, AUTENTIC SAU ÎNCHIPUIT

Viitorul se arăta deci într-o lumină mai puţin sumbră. Dacă Tartelett, trăind numai în prezent, nu vedea în posedarea acestor instrumente, a acestor ustensile, decât un mijloc de a-şi face această singurătate puţin mai plăcută, Godfrey se şi gândea la posibilitatea de a părăsi insula Phina. Nu ar putea el oare să construiască acum o ambarcaţiune suficient de solidă care să le permită să ajungă fie pe un uscat din apropiere, fie pe vreo corabie care ar fi trecut pe lângă insulă?

În aşteptare, ideile lui Tartelett fură cele a căror realizare le ocupară mai ales săptămânile care urmară.

În adevăr, în curând îşi instalară garderoba de la Will-Tree, dar hotărâră, ţinînd seama de nesiguranţa viitorului, să nu o utilizeze decât cu cea mai mare grijă. Să nu se folosească de aceste haine decât în măsura în care era necesar — aceasta era regula căreia profesorul trebuia să i se supună.

— La ce bun? spunea el bombănind. Prea multă zgârcenie, dragul meu Godfrey! Ce dracu! Nu suntem sălbatici ca să umblăm pe jumătate goi!

— Să avem iertare, Tartelett, îi răspundea Godfrey, suntem sălbatici şi nu altceva!

— Cum vrei, dar ai să vezi că o să părăsim insula înainte de a fi purtat aceste haine!

— Nu ştiu nimic, Tartelett, şi mai bine să rămână decât să nu ajungă!

— Dar, în sfârşit, duminica cel puţin, o să fie permis să ne gătim puţin?

— Ei bine, da! Duminica şi chiar în zilele de sărbătoare, răspunse Godfrey, care nu voia să-şi necăjească prea mult tovarăşul; dar cum astăzi este exact luni, mai avem o săptămână întreagă până să ne facem frumoşi!

Se înţelege de la sine că, din clipa în care ajunsese pe insulă, Godfrey nu uitase să noteze fiecare zi care trecea. Astfel că, cu ajutorul calendarului găsit în cufăr, putuse să constate că acea zi era într-adevăr luni.

În acest timp îşi împărţeau munca de toate zilele, fiecare după aptitudinile sale. Nu mai era necesar să vegheze zi şi noapte asupra unui foc pe care acum aveau posibilităţi să-l aprindă oricând. Tartelett putu deci să părăsească, nu fără părere de rău, această sarcină ce i se potrivea atât de bine. În schimb i se dădu în seamă de acum înainte aprovizionarea cu rădăcini de yamph şi camas, mai ales cu aceste din urmă care constituiau pâinea lor de fiecare zi. Aşa că profesorul se ducea în fiecare zi până la linia arbuştilor care mărgineau câmpia din spatele Will-Tree-ului. Avea de făcut o milă sau două, dar se obişnui. Apoi, între timp, se ocupa cu culegerea stridiilor sau a altor moluşte, din care consumau o mare cantitate.

În ce-l priveşte pe Godfrey, el îşi rezervase grija animalelor domestice şi a oaspeţilor din cuibar. Meseria de măcelar nu-i făcea nici o plăcere, dar în cele din urmă îşi învinse scârba. Aşa că, datorită lui, rasolul apărea des pe masa lor, urmat de câteva bucăţi de friptură, ceea ce forma o hrană de fiecare zi destul de variată. Cât despre vânat, în pădurile din insula Phina era din belşug şi Godfrey îşi propunea să-şi înceapă vânătorile îndată ce alte griji mai urgente i-ar fi dat un răgaz. Socotea să-şi folosească bine armele, praful de puşcă şi gloanţele din arsenalul său; dar nu înainte ca instalarea gospodăriei lor să fie pusă la punct.

Cu uneltele pe care le aveau putu să înjghebe câteva bănci în interiorul şi pe lângă Will-Tree. Scaunele fură cioplite cu barda, masa, mai puţin sgrunţuroasă, deveni mai demnă de farfuriile, castroanele şi tacâmurile cu care o împodobea profesorul

Tartelett. Aşternuturile lor de iarbă fură potrivite în nişte rame de lemn şi astfel acele aşternuturi luară un aspect mai plăcut. Dacă mai lipseau încă saltelele, cel puţin de cuverturi nu mai duceau lipsă. Diversele ustensile de bucătărie nu mai zăceau direct la pământ, ci îşi găsiră locul pe poliţe fixate pe pereţii interiori. Lucrurile — rufărie, haine — fură rânduite cu grijă în fundul unor dulapuri scobite chiar în scoarţa arborelui de sequoia, la adăpost de praf. Armele le atârnară în perete.

Godfrey se gândi să închidă locuinţa, deşi se părea că alte fiinţe vii nu existau pe acolo; totuşi, peste noapte, animalele domestice ar fi putut să le tulbure somnul. Cum nu putea să taie scânduri cu singurul fierăstrău de mână pe care îl avea, se folosi tot de bucăţi late şi groase de scoarţă de copac, pe oare le desprinse uşor. Fabrică astfel o uşă destul de solidă pentru deschizătura din Will-Tree. În acelaşi timp, tăie două ferestre mici, una în faţa celeilalte, în aşa fel încât să lase să pătrundă în interiorul încăperii aerul şi lumina. În timpul nopţii le închideau cu obloane; dar, cel puţin, de dimineaţa până seara, nu mai erau siliţi să recurgă la lumina torţelor de răşină care afumau locuinţa.

Ce avea să inventeze Godfrey mai târziu, pentru a lumina încăperea în timpul lungilor nopţi de iarnă, nu prea ştia. Avea să izbutească să fabrice câteva opaiţe cu seu de oaie sau aveau să se mulţumească cu lumânări de răşină, pregătite mai cu grijă? Rămânea de văzut.

O altă preocupare era aceea de a izbuti să construiască o sobă în interiorul Will-Tree-ului. Atât cât ţinea timpul bun, vatra, instalată afară, în scorbura unui sequoia, le ajungea pentru toate nevoile bucătăriei; dar când avea să se strice vremea, când avea să toarne cu găleata, atunci când aveau să lupte împotriva frigului, de a cărui extremă asprime trebuiau să se teamă pentru o anumită perioadă, vor fi siliţi să găsească un mijloc de a face foc în interiorul locuinţei şi de-a găsi soluţia în acelaşi timp şi pentru hornul necesar. Această importantă chestiune trebuia rezolvată la timpul său.

O muncă foarte utilă întreprinsă de Godfrey fu aceea de a lega cele două maluri ale râuleţului de la liziera grupului de sequoia. Izbuti fără greutate să înfigă ţăruşi în apele repezi şi între ei aşeză câteva trunchiuri groase de copaci în chip de pod. Se putea astfel merge la litoralul din nord fără a trece prin vad, lucru care i-ar fi obligat să facă un ocol de două mile în aval.

Dar dacă Godfrey îşi lua toate măsurile cu scopul ca existenţa să le fie cât de cât posibilă pe această insulă pierdută în Pacific, în cazul în care tovarăşul lui şi el ar fi fost sortiţi să locuiască acolo timp îndelungat, să rămână pentru totdeauna poate, în

acelaşi timp nu voia să piardă din vedere nimic din cele ce ar fi putut să-i mărească şansele de salvare.

Insula Phina nu era în calea corăbiilor; acest lucru era mai mult decât evident. Ea nu oferea nici un port de popas, nici o sursă de aprovizionare. Nimic nu atrăgea vasele să vină să o cunoască. Cu toate acestea, nu era cu totul imposibil ca o corabie de război sau de comerţ să treacă prin raza ei. Era potrivit deci de a căuta un mijloc să-i atragă atenţia şi să-i arate că insula era locuită.

În acest scop, crezu că trebuie să înalţe un pavilion la extremitatea capului care se întindea către nord şi sacrifică pentru asta o jumătate dintr-unul din cearşafurile găsite în cufăr. În afară de asta, fiindcă se temea ca nu cumva culoarea albă să nu poată fi văzută decât pe o rază destul de restrânsă, încercă să vopsească steagul cu boabele unui soi de arbuşti care creşteau la picioarele dunelor. Obţinu astfel un roşu aprins pe care, din lipsă de fixativ, nu-l putu face să nu se decoloreze, cu riscul de a trebui să vopsească din nou pânza atunci când vântul sau ploaia i-ar fi spălăcit culoarea.

Aceste din urmă treburi îi luară timpul până la 15 august. De mai multe săptămâni, în afară de două-trei furtuni de o foarte mare violentă, însoţite de ploi torenţiale a căror apă pământul o supsese cu lăcomie, cerul fusese aproape în permanenţă frumos.

Cam în acest timp Godfrey îşi începu meseria de vânător. Dar dacă în mimarea puştii el era destul de abil, pe Tartelett, care era încă la tragerea primelor focuri, nu putea să conteze.

Godfrey consacră deci mai multe zile pe săptămână vânătorii prăzilor cu blană sau pene, care, fără să fie din belşug, trebuiau să satisfacă necesităţile celor de la Will-Tree.

Câteva potîrnichi, câteva bartavele, un oarecare număr de becaţine veniră din fericire să varieze meniul obişnuit. De asemenea două sau trei căprioare căzură sub gloanţele tânărului vânător şi faptul că nu colaborase la vânarea lor nu-l împiedică pe profesor să le primească cu mare bucurie când se înfăţişară sub formă de pulpă sau cotlete.

Dar în acelaşi timp Godfrey, când vâna, nu uita să cerceteze cât mai atent insula. Pătrundea în hăţişul acelor dese păduri pe care le cuprindea partea din mijloc a insulei. Urca pe albia râului până la izvorul ale cărui ape, de pe versantul din est al colinei, îi alimentau cursul. Se urca din nou pe vârful conului şi cobora prin povârnişurile de pe partea cealaltă, către litoralul din est pe care nu-l vizitase încă.

„Din toate aceste explorări trebuie să trag următoarea concluzie: că în insula Phina nu se găsesc animale dăunătoare, nici fiare, nici şerpi, nici reptile! N-am zărit nici măcar una!

Este sigur că, dacă ar fi fost, împuşcăturile mele le-ar fi alarmat! Din fericire! Dacă ar fi trebuit să punem la adăpost Will-Tree şi de atacurile lor, nu prea ştiu cum am fi izbutit!"

Apoi, trecând la altă deducţie, firească:

„Trebuie să mai conchid, de asemeni, îşi spunea el, că insula nu este locuită. Deja, de mult timp, indieni sau alţi naufragiaţi ar fi alergat la bubuitul detunăturilor! Nu mai rămâne decât acest fum de neexplicat, pe care de două ori mi s-a părut că-l zăresc!..."

Fapt era că Godfrey nu găsise niciodată urma vreunui foc oarecare. Cât despre izvoarele calde cărora el credea că le putea atribui originea aburilor întrezăriţi, insula Phina, nicidecum vulcanică, nu părea să le aibă. Trebuie deci că fusese de două ori jucăria aceleiaşi iluzii optice.

De altfel, această apariţie a unui fum sau a unor aburi nu se mai repetase. Când Godfrey făcu pentru a doua oară ascensiunea conului din mijloc sau când se urcă din nou în rămurişul înalt al Will-Tree-ului, nu văzu nimic de natură să-i atragă atenţia. Sfârşi deci prin a uita această întâmplare.

Trecură mai multe săptămâni cu aceste lucrări de amenajare şi cu aceste expediţii de vânătoare. Fiecare zi aducea cu ea o îmbunătăţire a vieţii lor.

În fiecare duminică, aşa cum se înţeleseseră, Tartelett îşi îmbrăca hainele cele mai frumoase. În această zi nu făcea altceva decât se plimba pe sub arborii uriaşi cântînd din vioară. Făcea paşi mari de „glisadă", dîndu-şi singur lecţii, deoarece elevul său refuzase categoric să-şi continue cursul.

— La ce bun? răspundea Godfrey la insistenţele profesorului, îţi poţi închipui dumneata un Robinson luând lecţii de dans şi de ţinută?

— Şi de ce nu? reluă foarte serios Tartelett. De ce un Robinson s-ar lipsi de o ţinută aleasă? Nu pentru alţii, ci pentru el însuşi se cuvine să aibă maniere elegante!

La asta Godfrey nu mai avea ce să răspundă. Totuşi nu cedă şi profesorul fu silit să profeseze în gol.

Ziua de 13 septembrie fu marcată de una din cele mai mari, una din cele mai triste decepţii pe care le pot încerca nefericiţii aruncaţi de un naufragiu pe o insulă pustie.

Dacă Godfrey nu mai văzuse niciodată, în vreun punct oarecare al insulei, fumul inexplicabil şi de negăsit, în această zi, către orele trei după-amiază, atenţia îi fu atrasă de un abur lung asupra originii căruia nu se putea înşela.

Se dusese să se plimbe până la extremitatea Flag-Point-ului, nume pe oare îl dăduse capului pe care se înălţa pavilionul. Or, iată că, privind prin ochean, zări deasupra orizontului un fum pe care vântul din vest îl abătea în direcţia insulei.

Inima lui Godfrey bătu violent.

— O corabie! strigă el.

Dar această corabie, acest steamer avea el să treacă prin apropierea insulei Phina? Şi, dacă trecea, se va apropia destul de mult pentru ca semnalele să poată fi văzute sau auzite de la bordul său? Sau, mai curând, acest fum, abia întrevăzut, avea să dispară odată cu vasul, în nord-vestul sau în sud-estul orizontului?

În aceste două ore Godfrey fu pradă unor emoţii alternative, care-i dădeau stări mai uşor de numit decât de descris.

Într-adevăr, puţin câte puţin fumul creştea. Se îngroşa când steamerul îşi aţîţa focurile, apoi scădea până la dispariţie, când lopata de cărbuni era consumată. Totuşi era evident că vaporul se apropie. Către orele patru după-amiază carcasa sa se arăta la nivelul cerului şi al apei.

Era un vapor mare care mergea către nord-est. Godfrey îl recunoscu cu uşurinţă. Dacă nu-şi schimba direcţia, trebuia, inevitabil, să se apropie de insula Phina.

La început Godfrey se gândise să alerge la Will-Tree, cu scopul să-l prevină pe Tartelett. Dar la ce bun? Apariţia unui singur om care făcea semne însemna tot atât cât apariţia a doi. Rămase deci pe loc, cu luneta la ochi, nevrând să piardă nici una din mişcările corăbiei.

Steamerul se apropia mereu de coastă, cu toate că era evident că nu se îndrepta direct către ea. Către orele cinci linia orizontului se ridica deja mai sus decât coca sa, cele trei catarge de goeletă ale sale erau vizibile. Godfrey putu să recunoască până şi culorile pavilionului său, care flutura în vârful catargului.

Erau culorile americane.

„Dar, îşi spuse el, dacă eu zăresc acest pavilion, nu-i posibil ca cei de pe bord să nu-l zărească pe al meu! Vântul îl flutură destul de tare ca să poată fi văzut uşor cu luneta! Dacă aş semnaliza, coborându-l şi înălţându-l de mai multe ori, ca să-i fac să înţeleagă mai bine:că de pe uscat vrem să ne punem în legătură cu corabia? Da! Nu-i nici un minut de pierdut!"

Ideea era bună. Alergând la marginea Flag-Point-ului, Godfrey începu să-şi manevreze pavilionul aşa cum se face pentru salut; apoi îl coborî la jumătatea catargului, ceea ce, conform uzanţelor marine, înseamnă că se cerea ajutor şi asistenţă.

Steamerul se mai apropie cu cel puţin trei mile de litoral, dar pavilionul său, mereu nemişcat pe arborele artimon, nu răspunse celui de la Frag-Point!

Godfrey simţi strângându-i-se inima. Desigur, nu fusese văzut!... Se făcuse ora şase şi jumătate şi avea să se lase amurgul.

În acest timp, steamerul ajunse la nu mai mult de două mile de vârful capului, către care mergea repede. În acel moment soarele dispărea sub orizont. Odată cu primele umbre ale nopţii, Godfrey trebuia să renunţe la orice speranţă de a mai fi zărit.

Reîncepu totuşi fără mai mult succes, să înalţe şi să coboare repede pavilionul lui... Nu i se răspunse.

Trase atunci mai multe focuri de puşcă, cu toate că distanţa era încă mare, şi vântul nu bătea în acea direcţie. De pe bord nu răsună nici o detunătură.

În acest răstimp, încetul cu încetul, se lăsa noaptea. În curând steamerul nu mai putu fi văzut. Fără nici o îndoială că în mai puţin de o oră avea să depăşească insula Phina.

Neştiind ce să facă, lui Godfrey îi veni ideea să dea foc unui pâlc de arbori răşinoşi care creşteau dincolo de Flag-Point. Aprinse un morman de frunze uscate cu ajutorul prafului de puşcă, apoi dădu foc unui grup de pini care arse în curând ca o uriaşă torţă.

Dar semnalele de la bord nu răspunseră în nici un fel acestui foc de pe pământ şi Godfrey se întoarse întristat la Will-Tree, simţindu-se parcă şi mai părăsit decât fusese până atunci.

Capitolul XVI ÎN CARE SE PRODUCE UN INCIDENT CE NU VA SURPRINDE PE CITITOR

Această lovitură îl dărîmă pe Godfrey. Această şansă nesperată care îi scăpa de sub mână se va mai repeta oare vreodată? Putea el să spere? Nu! Indiferenţa acestei corăbii — să treacă pe lângă insula Phina fără măcar să caute să o recunoască — era evident că avea să fie împărtăşită de toate celelalte vase case s-ar fi aventurat pe această porţiune pustie din Pacific. De ce să se fi oprit mai curând ele decât acesta, fiindcă oricum insula nu avea nici un port de refugiu.

Godfrey petrecu o noapte tristă. În fiecare clipă, tresărind din somn, ca şi când ar fi auzit în larg vreo lovitură de tun, se întreba dacă steamerul nu zărise în cele din urmă, totuşi, acest foc mare care ardea încă pe mal, dacă nu căuta să-şi semnaleze prezenţa printr-o detunătură?

Godfrey asculta... Toate acestea nu erau decât nişte închipuiri ale creierului său surescitat. Când se făcu ziuă îşi spuse că apariţia acestei corăbii nu fusese probabil decât un vis care începuse în ajun, la orele trei după-amiază!

Dar nu! Dimpotrivă, el era mult prea sigur că în preajma insulei Phina apăruse un vas, la mai puţin de două mile, şi nu mai puţin sigur că nu se oprise!

Despre această decepţie nu-i suflă un cuvânt lui Tartelett. La ce bun să-i spună? De altfel, acest spirit uşuratic nu vedea niciodată mai departe de douăzeci şi patru de ore. El nici nu se gândea măcar la şansele care ar fi putut să se ivească pentru a părăsi insula. Nu-şi închipuia că viitorul ar fi putut să-i pregătească încercări şi mai grave.

San Francisco începea să se şteargă din amintirea lui. Nu-l aştepta o logodnică, nu avea un unchi Will pe care să-l revadă. Dacă pe acest petic de pământ ar fi putut să deschidă un curs de dans, dorinţele sale ar fi fost realizate din plin, chiar dacă nu ar fi avut decât un singur elev!

Ei bine, dacă profesorul nu se gândea la vreo primejdie imediată care să fie de natură a-i periclita securitatea în această insulă lipsită de fiare sălbatice şi de băştinaşi, se înşela. Chiar în această zi, optimismul său avea să fie pus la grea încercare.

Către orele patru după-amiază, Tartelett se dusese, aşa cum era obişnuit, să recolteze stridii şi midii în partea ţărmului din spatele Flag-Point-ului, când Godfrey îl văzu întorcându-se în fugă la Will-Tree. Părul său rar i se zburlea la tâmple. Arăta într-adevăr ca un om care fuge fără să îndrăznească să se uite înapoi.

— Dar ce s-a întâmplat? strigă Godfrey, nu fără nelinişte, ieşind înaintea tovarăşului său.

— Acolo!... Acolo!... răspunse Tartelett, arătîndu-i cu degetul acea porţiune de mare din care, la nord, printre arborii uriaşi din Will-Tree, se zărea un segment îngust.

— Dar ce este? întrebă Godfrey, al cărui prim impuls fu acela de a alerga la liziera arborilor de sequoia.

— O barcă!

— O barcă?

— Da!... Sălbatici!... O flotă întreagă de sălbatici... poate că de canibali!...

Godfrey privi în direcţia arătată...

Nu era deloc o flotă, aşa cum spunea înnebunit de spaimă Tartelett, dar nu se înşela decât asupra numărului.

Într-adevăr, o mică ambarcaţiune, care aluneca pe marea foarte liniştită în acest moment, se îndrepta, la o jumătate de milă de coastă, în aşa fel încât să meargă paralel cu Flag-Point.

— Şi de ce ar fi canibali? spuse Godfrey întorcându-se către profesor.

— Fiindcă în insulele cu Robinsoni, răspunse Tartelett, apar totdeauna, mai devreme sau mai târziu, canibalii.

— Nu este mai curând barca unei corăbii de comerţ?

— A unei corăbii?

— Da... a unui steamer care a trecut ieri după-amiază pe lângă insula noastră.

— Şi nu mi-ai spus nimic! strigă Tartelett, ridicând desperat braţele spre cer.

— La ce bun, răspunse Godfrey, fiindcă credeam că acest vas dispăruse definitiv! Dar s-ar putea ca această barcă să-i aparţină. O să vedem!...

Întorcându-se repede la Will-Tree, Godfrey îşi luă luneta şi, revenind, se postă la marginea pădurii.

De acolo, cu atenţia extrem de încordată, putu să observe această ambarcaţiune de pe care trebuia neapărat să se vadă pavilionul de pe Flag-Point, desfăşurat sub o briză uşoară.

Godfrey lăsă să-i cadă luneta.

— Sălbatici!... Da!... Sunt într-adevăr sălbatici! strigă el. Tartelett simţi că i se înmoaie picioarele şi se-nfioră de groază din cap până în picioare.

Ceea ce zărise Godfrey era în adevăr o ambarcaţiune de sălbatici, care se îndrepta spre insulă. Construită ca o pirogă din insulele polineziene, avea o pânză destul de mare din bambus împletit; un catarg o menţinea în echilibru împotriva înclinaţiei pe care i-o dădea vântul.

Godfrey desluşea perfect forma ambarcaţiunii; era o „prao" — ceea ce părea să indice că insula Phina nu putea fi foarte îndepărtată de ţărmurile Malaeziei. Dar cei din pirogă, din care se putea număra o duzină, nu erau deloc malaezi; erau negri, pe jumătate goi.

Pericolul de a fi văzuţi era deci mare. Lui Godfrey îi păru acum rău că înălţase acel pavilion pe care corabia nu-l observase şi pe care, desigur, îl vedeau acum indigenii de pe prao. Cât despre a-l da jos în această clipă, era prea târziu.

O împrejurare într-adevăr regretabilă. Dacă era evident că aceşti sălbatici aveau ca ţintă — părăsind cine ştie ce insulă din apro- piere — să ajungă pe insula Phina, probabil că o credeau pustie, aşa cum şi era, înainte ca *Dream* să naufragieze. Dar pavilionul era acolo, indicând prezenţa unor fiinţe omeneşti pe această coastă! Şi atunci, dacă aveau să debarce, cum să te salvezi?

Godfrey nu ştia ce să facă. În orice caz, să observe dacă băştinaşii coborau sau nu pe uscat era primul lucru pe care îl avea de făcut. Apoi avea să vadă.

Cu luneta la ochi, urmări deci barca; o văzu ocolind vârful promontoriului, apoi mergând paralel cu el, apoi coborând din nou de-a lungul litoralului, şi în sfârşit acostând chiar la gura râului, care la două mile în amont trecea pe la Will-Tree.

Deci, dacă acestor indigeni le dădea în gând să urce în susul apei, aveau să ajungă repede la pâlcul de sequoia, fără ca el să aibă posibilitatea să-i oprească.

Godfrey şi Tartelett se întoarseră repede la locuinţa lor. Înainte de toate trebuiau să ia câteva măsuri care i-ar fi putut pune la adăpost de o surpriză, dîndu-le timp să-şi pregătească apărarea. La acest lucru se gândea numai Godfrey. Cât despre profesor, gîândurile lui erau cu totul în altă parte.

„Ah! Aşa! îşi spunea el. Este deci o fatalitate! Este scris deci! Nu poţi să scapi de asta! Nu poţi deveni deci un Robinson fără ca o pirogă să acosteze pe insula ta, fără ca într-o zi sau alta să apară canibalii! Nu suntem aici decât de trei luni şi au şi venit! Ah! Hotărît lucru, nici domnul Defoe, nici domnul Wyss n-au exagerat lucrurile! Mai fă-te Robinson dacă îţi convine!"

Bravule Tartelett, nu te faci Robinson, ci devii — şi nici nu ştii cât de bine ai nimerit-o comparând situaţia ta cu aceea a eroilor celor doi romancieri, englez şi elveţian!

Iată ce precauţii fură luate imediat de Godfrey când se întoarse la Will-Tree! Focul din scorbura arborelui de sequoia fu stins şi cenuşa fu împrăştiată ca să nu mai rămână nici o urmă; cocoşii, găinile şi puii erau deja la culcare în coteţul lor şi trebuiră să se mulţumească să astupe numai intrarea cu mărăciniş, astfel ca să-l camufleze cât mai bine; celelalte animale, aguti, oi şi capre, fură gonite în câmpie, dar era păcat că ele nu puteau să fie închise, de asemenea, într-un staul; toate instrumentele şi uneltele fiind duse în locuinţă, afară nu fu lăsat nimic ce ar fi putut să trădeze prezenţa sau trecerea oamenilor. Apoi, după ce Godfrey şi Tartelett intrară în Will-Tree, uşa fu închisă ermetic. Această uşă, făcută din scoarţă de sequoia, se confunda cu scoarţa copacului şi ar fi putut — eventual — să scape privirii indigenilor care nu s-ar fi uitat de foarte aproape. Făcură la fel cu cele două ferestre peste care fuseseră lăsate obloanele. Apoi totul fu stins în interiorul locuinţei care rămase într-un întuneric deplin.

Noaptea le păru nesfârşită! Godfrey şi Tartelett ascultau cele mai mici zgomote de afară. Trosnetul unei crengi, o adiere de vânt îi făcea să tresară. Li se părea că aud paşi pe sub arbori. Li se părea că se dă târcoale în jurul Will-Tree-ului. Atunci Godfrey, căţărându-se la una din ferestre, ridica puţin oblonul şi privea ne- liniştit în întuneric, încă nimic.

Cu toate acestea Godfrey auzi în curând paşi pe pământ. De data asta urechea nu-l putea înşela. Mai privi încă o dată, dar nu zări decât una din capre care venise să se adăpostească sub copaci.

De altfel, dacă vreunul dintre indigeni izbutea să descopere locuinţa ascunsă în uriaşul sequoia, hotărârea lui Godfrey era

luată: avea să-l tragă după el pe Tartelett prin burlan şi aveau să se refugieze tocmai sus, pe cele mai înalte ramuri, unde ar fi putut să opună mai multă rezistenţă. Dispunând de puşti şi revolvere, cu muniţii din belşug, poate că ar fi avut o şansă să ţină piept unei duzini de sălbatici lipsiţi de arme de foc. Dacă aceştia, în cazul în care ar fi fost înarmaţi cu arcuri şi săgeţi, atacau de jos, nu era probabil să aibă avantajul împotriva unor puşti ochind bine de la înălţime. Dacă, dimpotrivă, aveau să forţeze uşa locuinţei şi să caute să ajungă la rămurişul înalt prin interior, nu le va fi uşor să ajungă acolo, fiindcă vor trebui să treacă printr-o deschizătură îngustă pe care asediaţii puteau să o apere cu uşurinţă.

Godfrey nu-i spuse lui Tartelett nimic despre această eventualitate. Bietul om era şi aşa destul de îngrozit de sosirea indigenilor. Gândul că va fi poate obligat să se refugieze în partea superioară a arborelui, ca într-un cuib de vultur, nu ar fi avut darul să-l liniştească prea mult. Dacă totuşi avea să fie necesar, Godfrey avea să-l ia repede, în ultimul moment, fără să-i mai lase timp de gândire.

Noaptea se scurse în alternative de teamă şi speranţă. Nu se produse nici un atac direct. Sălbaticii nu ajunseseră încă până la grupul de sequoia. Poate că aşteptau ziua ca să se aventureze pe insulă.

— Aşa vor face, probabil, spuse Godfrey, fiindcă pavilionul nostru le-a arătat că este locuită! Dar nu sunt decât o duzină şi vor să-şi ia unele precauţii! Cum şi-ar putea închipui ei că nu vor avea de-a face decât cu doi naufragiaţi! Nu, nu vor îndrăzni decât în plină zi... dacă nu se vor instala chiar aici...

— Dacă nu vor pleca îndată ce se va lumina de ziuă, spuse Tartelett.

— Să plece? Dar atunci ce au venit să facă, pentru o noapte, în insula Phina?

— Nu ştiu!... răspunse profesorul care, în spaima lui, nu-şi putea explica sosirea acestor indigeni decât prin nevoia lor de a se înfrupta cu carne omenească.

— Orice ar fi, reluă Godfrey, mâine dimineaţă, dacă până atunci aceşti indigeni nu au venit la Will-Tree, o să ne ducem în recunoaştere.

— Noi?...

— Da, noi!... Nimic nu ar fi mai imprudent decât să ne despărţim! Cine ştie dacă nu va trebui să ne refugiem în pădurile din mijlocul insulei, să ne ascundem acolo pentru câteva zile... până la plecarea bărcii. Nu! O să rămânem împreună, Tartelett!

— Sst!... făcu profesorul cu un glas tremurător. Mi se pare că aud pe afară...

Godfrey se căţără din nou la fereastră şi se dădu jos aproape imediat.

— Nu! spuse el. Încă nimic suspect! Sunt animalele noastre care se întorc în pădure.

— Hăituite, poate! exclamă Tartelett.

— Dimpotrivă, par foarte liniştite, răspunse Godfrey. Aş crede mai degrabă că îşi caută numai un adăpost de roua dimineţii.

— Ah, murmură Tartelett pe un ton atât de jalnic, încât Godfrey bucuros ar fi râs dacă împrejurările nu ar fi fost atât de grave, iată nişte lucruri ce nu ni s-ar fi putut întâmpla în casa Kolderup din Montgomery-Street!

— În curând o să se lumineze de ziuă, spuse atunci Godfrey. Până într-un ceas, dacă indigenii nu şi-au făcut apariţia, o să ieşim din Will-Tree şi o să mergem în recunoaştere în nordul insulei. Eşti oare în stare să ţii o puşcă, Tartelett?

Să o ţin?... Da!...

— Şi să tragi într-o direcţie precisă.

— Nu ştiu! Nu am încercat niciodată şi poţi să fii sigur că glonţul meu nu va porni...

— Cine ştie dacă detunătura nu va fi destul ca să-i sperie pe aceşti sălbatici!

După un ceas se luminase atât încât să se poată vedea până dincolo de pâlcul de sequoia.

Godfrey ridică atunci pe rând, dar cu grijă, obloanele celor două ferestre. Prin cea care se deschidea spre sud nu văzu nimic neobişnuit. Animalele domestice umblau paşnic de colo-colo, pe sub arbori, şi nu păreau deloc speriate. După ce cercetă această parte, Godfrey închise din nou, cu grijă, fereastra. Prin cea care se deschidea către nord, până la litoral, privirea nu întâlnea de asemenea nici un obstacol. Se zărea chiar, la aproximativ două mile, extremitatea Flag-Point-ului; dar gura râului, în partea unde debarcaseră sălbaticii în ajun, nu era vizibilă.

Mai întâi Godfrey privi fără să se folosească de lunetă, ca să cerceteze împrejurimile Will-Tree-ului din această parte a insulei Phina.

Totul era perfect liniştit.

Luându-şi atunci luneta, Godfrey parcurse de jur împrejur litoralul până la vârful promontoriului Flag-Point. Probabil, aşa cum spusese şi Tartelett, cu toate că ar fi fost inexplicabil, indigenii, după o noapte petrecută pe uscat, se reîmbarcară fără să mai caute să afle dacă insula este locuită.

Capitolul XVII ÎN CARE PUŞCA PROFESORULUI TARTELETT FACE ÎNTR-ADEVĂR MINUNI

Dar iată că lui Godfrey îi scăpă o exclamaţie care îl făcu pe profesor să tresară. Nu mai încăpea nici o îndoială: sălbaticii aflaseră că insula era ocupată de oameni, fiindcă luaseră cu ei pavilionul, înălţat până atunci la extremitatea capului Flag-Point, şi care nu mai flutura pe catargul lui!

Venise deci momentul să-şi pună în aplicare planul proiectat: să se ducă în recunoaştere, să vadă dacă indigenii mai erau încă pe insulă şi ce făceau acolo.

— Să plecăm, îi spuse el tovarăşului său.

— Să plecăm! Dar... răspunse Tartelett.

— Preferi să rămâi aici?

— Cu dumneata, Godfrey... da!

— Nu... singur!

— Singur?... Niciodată!

Înţelegând bine că nimic nu-l va face pe Godfrey să revină asupra hotărârii sale, Tartelett se decise să-l întovărăşească. Să rămână singur la Will-Tree nu ar fi avut curajul.

Înainte de a pleca, Godfrey se asigură că armele îi erau puse la punct; cele două puşti fură încărcate cu gloanţe si una dintre ele trecu în mâna profesorului, care păru tot atât de încurcat de acest instrument cât ar fi fost un băştinaş din Pomotu. În afară de asta trebui să-şi mai agaţe de curea — de care era deja legată cartuşiera — unul din cuţitele de vânătoare. Îi mai veni şi fericitul gând să-şi ia şi vioara, închipuindu-şi probabil că sălbaticii ar fi sensibili la farmecul acestei dible, din care tot talentul unui virtuos nu ar fi putut să scoată decât un scârţâit.

Lui Godfrey nu-i fu uşor să-l facă să renunţe la această idee, pe cât de ridicolă pe atât de nepractică.

Putea,să fie ora şase dimineaţa. Vârfurile arborilor de sequoia se luminau de primele raze ale soarelui.

Godfrey întredeschise uşa, făcu un pas afară, cercetă pâlcul de arbori. Totul era pustiu.

Animalele se întorseseră. Se vedeau păscând liniştite la un sfert de milă de acolo. Nu arătau nici cea mai mică nelinişte.

Godfrey îi făcu semn lui Tartelett să se apropie. Cu totul neîndemânatic sub harnaşamentul lui de luptă, Tartelett, nu fără oarecare ezitare, îl urmă.

Atunci Godfrey închise uşa, după ce mai întâi se asigurase că aceasta se confunda cu totul cu scoarţa copacului. Apoi, după ce aruncă la rădăcina acestuia un mănunchi de mărăcini pe care îl fixă cu câteva pietre mai mari, se îndreptă către râu, pe al cărui mal să coboare, dacă ar fi trebuit, până la izvorul lui.

Tartelett îl urma, nu fără a arunca la fiecare pas o privire neliniştită de jur împrejur, până la dunga orizontului; dar teama de a rămâne singur îl făcu să ţină pasul alături de Godfrey.

Ajuns la liziera grupului de arbori, Godfrey se opri. Scoţându-şi binoclul din toc, parcurse cu o foarte mare atenţie întreaga porţiune a litoralului care se întindea de la promontoriul Flag-Point-ului până la unghiul de nord-est al insulei.

Nu se arăta nici o fiinţă vie; nici un fum de tabără nu se înălţa în văzduh.

Extremitatea capului era de asemenea pustie, dar aveau să găsească fără îndoială numeroase urme de paşi, proaspăt făcute. Cât despre stâlp, Godfrey nu se înşelase. Dacă stupul era tot acolo, pe ultima stâncă a capului, pavilionul însă lipsea.

Evident, indigenii, după ce veniseră până în acest loc, luaseră pânza roşie care trebuie că le stârnise pofta; apoi trebuie că se întorseseră la barca lor, la gura râului.

Godfrey se întoarse atunci în aşa fel încât să poată cuprinde cu privirea întregul litoral din vest. Nu era decât un nesfârşit deşert, de la Flag-Point până dincolo de perimetrul în care se înscria Dream-Bay. Încolo, pe suprafaţa mării nu apărea nici o ambarcaţiune. Dacă indigenii îşi reluaseră barca, trebuia să tragă concluzia că, acum, aceştia treceau de-a lungul malului, la adăpostul stâncilor şi destul de aproape pentru ca să nu-i mai poată zări.

Cu toate acestea Godfrey nu voia să rămână în nesiguranţă. Era interesant să ştie dacă, da sau nu, prao părăsise definitiv insula.

Or, pentru a se asigura, era necesar să ajungă până la locul unde indigenii debarcaseră în ajun, adică până la gura râului care forma un golfuleţ strâmt.

Ceea ce şi făcură.

Malurile micului curs de apă, umbrite de câteva pâlcuri de arbori, erau tivite cu arbuşti pe o distanţă de aproximativ două mile. Dincolo de asta, până la mare, pe cinci sau şase yarzi, râul curgea între maluri golaşe. Toate acestea aveau deci să-i permită să se apropie, fără riscul de a fi văzut, de locul în care debarcaseră indigenii. S-ar fi putut însă ca aceştia să se fi aventurat pe cursul râuleţului, în sus. Aşa că, pentru a preîntâmpina această eventualitate, nu trebuiau să înainteze decât cu o foarte mare prudenţă.

Cu toate acestea, Godfrey se gândea, şi pe drept cuvânt, că la acest ceas atât de matinal indigenii, obosiţi de o atât de lungă traversare, trebuie că nu se depărtaseră de locul unde acostaseră. Poate că mai dormeau încă, fie în piroga lor, fie pe mal. În acest caz avea să vadă dacă nu ar fi fost mai bine să-i ia prin surprindere.

Fără întârziere proiectul fu pus deci în aplicare. Important era să nu-i lase să le-o ia înainte. În asemenea situaţii, de cele mai multe ori avantajul este de partea celor care lovesc mai întâi. Pregătiră puştile de tragere, verificară încărcătura, revolverele fură de asemenea controlate; apoi Godfrey şi Tartelett începură să coboare — ascunzându-se — malul stâng al râului.

În jur totul era calm. Stoluri de păsări se zbenguiau de pe un mal pe celălalt, fugărindu-se prin crengile înalte, fără să dea vreun semn de nelinişte.

Godfrey mergea înainte, dar suntem convinşi că tovarăşul său îşi dădea osteneala să-l urmeze îndeaproape. Trecând de la un copac la altul, amândoi ajunseră astfel la litoral, fără a risca prea mult să fie văzuţi. Aici, boschetele de arbuşti îi fereau de privirile de pe ţărmul opus; acolo, în mijlocul ierburilor înalte, a căror legănare ar fi vestit mai curând trecerea unui om decât a unui animal, nu li se vedea nici măcar capul. Dar, oricum, săgeata pornită dintr-un arc sau piatra vreunei praştii putea oricând să-i ajungă pe neaşteptate.

Era mai bine să se ferească.

În acest timp, Tartelett — cu toate recomandările care i se făcuseră — împiedicându-se în mod cu totul nepotrivit de unele rădăcini ieşite din pământ, căzu de două-trei ori, lucru ce ar fi putut compromite situaţia. Până la urmă lui Godfrey îi păru rău că se lăsase însoţit de un asemenea neîndemânatic. În adevăr, bietul om nu putea să-i fie de un prea mare ajutor. Ar fi fost mai bine, fără îndoială, să-l fi lăsat la Will-Tree sau, dacă nu ar fi consimţit, să-l fi ascuns în vreun desiş din pădure; dar era prea târziu.

Un ceas după ce părăsiseră grupul de sequoia, Godfrey şi tovarăşul lui parcurseseră o milă — fiindcă nu era uşor de mers prin acele ierburi înalte şi printre acele hăţişuri de arbuşti. Nici unul, nici celălalt nu văzuseră încă nimic suspect.

În această parte, pe un spaţiu de cel puţin o sută de yarzi, nu erau copaci, râuleţul curgea între malurile lui golaşe, ţinutul se arăta a fi nepăduros, deschis.

Godfrey se opri. Cercetă cu grijă întreaga câmpie, la dreapta şi la stânga râului.

Încă nimic de natură a-i nelinişti, nimic ce ar fi putut arăta apropierea sălbaticilor. Este adevărat că aceştia, ştiind că insula este locuită, nu ar fi înaintat fără precauţii; s-ar fi aventurat cu aceeaşi prudenţă, urcând pe cursul micului râu, cu care Godfrey îl cobora. Trebuie deci să presupunem că, dacă ei dădeau tîrcoale prin apropiere, nu o făceau fără să profite, la rândul lor, de adăpostul acestor arbori sau de acele tufişuri de lentisc si mirt, foarte potrivit aşezate pentru o capcană.

Un rezultat ciudat, dar, la urma urmelor, destul de natural. Pe măsură ce înainta, Tartelett, nevăzînd nici un duşman, puţin câte puţin se liniştea şi începu să vorbească cu dispreţ de aceşti „canibali de operetă". Godfrey, dimpotrivă, părea mai îngrijorat. După ce traversă spaţiul fără copaci, luându-şi de două ori mai multe precauţii, trecu pe malul stâng, la adăpostul arborilor.

Un ceas de mers îi conduse la locurile unde malurile nu mai erau tivite decât de arbuşti piperniciţi, unde iarba, mai puţin deasă, începea să se resimtă de vecinătatea mării.

În aceste condiţii era greu să se ascundă, doar dacă ar fi înaintat târându-se pe pământ.

Asta şi făcu Godfrey şi-l îndemnă şi pe Tartelett să facă la fel.

— Nu mai sunt sălbatici! Nu mai sunt antropofagi! Au plecat! spuse profesorul.

— Sunt! răspunse enervat Godfrey, cu glas scăzut. Trebuie să fie acolo!... Pe burtă, Tartelett, pe burtă! Fii gata să tragi, dar să nu o faci fără ordinul meu!

Godfrey rostise aceste cuvinte cu un glas atât de poruncitor încât profesorul, simţind că i se taie picioarele, nu făcu nici un efort ca să se şi trezească în poziţia recomandată.

Şi bine făcu.

În adevăr, Godfrey nu fără temei îi vorbise aşa cum îi vorbise.

De acolo de unde erau amândoi atunci, nu se putea vedea nici litoralul, nici locul în care râuleţul se vărsa în mare. Asta din pricină că un cot al malurilor împiedica brusc privirea, la o distanţă de o sută de paşi; dar deasupra acestui orizont foarte apropiat, ascuns de neregularităţile malurilor, un fum gros se înălţa drept în aer.

Godfrey, lungit în iarbă, cu degetul pe trăgaciul puştii sale, cerceta litoralul.

„Fumul ăsta, îşi spuse el, nu o fi de aceeaşi natură cu acela pe care l-am mai zărit de două ori până acum? Trebuie să cred că în nordul şi sudul insulei au mai debarcat indigeni, că fumul respectiv venea de la focurile aprinse de ei? Dar nu! Nu este cu putinţă, fiindcă niciodată n-am găsit nici cenuşă, nici urmă de vatră, nici cărbuni stinşi! Ah, de astă dată, o să ştiu despre ce este vorba!"

Şi printr-o îndemânatică mişcare de târâre, pe care Tartelett o imita cât mai bine, izbuti, fără ca să i se vadă capul din ierburi, să ajungă până la cotul râului.

De acolo, privirea lui putea să cuprindă nestingherită toată porţiunea malului peste care se revărsa râuleţul.

Cât pe aici să-i scape un strigăt!... îşi lăsă mâna să cadă pe umărul profesorului spre a preveni orice mişcare din partea

acestuia... Inutil să meargă mai departe! Godfrey vedea în sfârşit ceea ce venise să vadă!

În mijlocul stâncilor scunde, un foc mare de lemne, aprins pe prundiş, îşi legăna către cer panaşul lui de fum. În jurul acestui foc, aţâţându-l mereu cu alte grămezi de lemne, din care de altfel adunaseră destul de multe, umblau forfota indigenii care debarcaseră în ajun. Barca lor, legată de un pietroi şi săltată de flux, se legăna pe micile valuri ale acestuia.

Fără să folosească luneta, Godfrey putea să desluşească tot ce se petrecea pe plajă. Nu era la mai mult de două sute de paşi de focul ale cărui pârâituri le şi auzea. Înţelese în acelaşi timp că nu avea de ce să se teamă că ar fi putut fi luat prin surprindere, fiindcă toţi negrii pe care îi numărase în prao erau adunaţi acolo.

În adevăr, zece din doisprezece erau ocupaţi, unii să întreţină focul, alţii să înfigă ţăruşi în pământ, cu intenţia evidentă de a instala o frigare după obiceiul polinezian. Cel de al unsprezecelea, care părea să le fie şef, se plimba pe plajă, privind mereu către interiorul insulei, ca şi când i-ar fi fost teamă de vreun atac.

Pe umerii acestui indigen, Godfrey recunoscu pânza roşie a pavilionului, devenit o podoabă de îmbrăcăminte.

Cât despre cel de al doisprezecelea sălbatic, acesta era întins pe pământ, strâns legat de un par.

Godfrey nu înţelese decât prea bine ce soartă îi era hărăzită acestui nenorocit. Această frigare pentru el era pregătită! Şi acest foc, de asemenea, era pentru a-l face friptură!... Tartelett nu se înşelase deci în ajun când, datorită unui presentiment, îi numise pe aceşti oameni canibali!

În acelaşi timp, trebuie să recunoaştem că el nu se înşelase nici când spusese că aventurile Robinsonilor, adevărate sau închipuite, erau toate pe acelaşi calapod! Cert era că Godfrey şi el se aflau acum în aceeaşi situaţie ca şi eroul lui Daniel Defoe, când sălbaticii debarcaseră pe insula lui. Amândoi aveau, fără îndoială, să asiste la aceeaşi scenă de canibalism.

Ei bine, Godfrey era hotărât să procedeze ca şi acest erou? Nu! Nu-l va lăsa masacrat pe prizonierul aşteptat de stomacurile antropofagilor! Era bine înarmat. Cele două puşti ale sale — patru gloanţe — cele două revolvere — douăsprezece gloanţe — puteau uşor să le vină de hac celor unsprezece ticăloşi, pe care detunătura unei arme de foc va fi poate deajuns pentru a-i face să-şi ia picioarele la spinare. Odată hotărârea luată, aşteptă cu un deplin sânge rece momentul în care să intervină ca o lovitură de trăsnet.

Mult nu trebuia să aştepte.

În adevăr, nu trecuseră bine douăzeci de minute când şeful se apropie de foc: apoi, cu un gest, îl arătă pe prizonier indigenilor care aşteptau ordinele sale.

Godfrey se ridică. Fără să ştie de ce, Tartelett îi urmă exemplul şi făcu la fel. Nici măcar nu înţelegea ce avea de gând să facă tovarăşul lui, care nu-i spusese nimic despre planurile sale.

Evident, Godfrey îşi închipuia că sălbaticii, la apariţia sa, vor face vreo mişcare oarecare, fie să fugă către barca lor, fie să se repeadă la el.

Nu se întâmplă însă nimic din toate acestea. Nici nu păreau că l-au văzut; dar în acel moment şeful făcu un gest mai grăitor... Trei din tovarăşii lui se repeziră către prizonier, îl dezlegară şi-l siliră să meargă către foc.

Era un bărbat încă tânăr care, simţind că i-a sunat ceasul, vru să opună rezistenţă. Hotărât, pe cât ar fi putut, să-şi vândă scump viaţa, începu să-i îmbrâncească pe băştinaşii care îl ţineau; dar fu în curând doborât şi şeful, apucând un fel de bardă de piatră, se repezi să-i zdrobească ţeasta.

Godfrey scoase un strigăt care fu urmat de o detunătură. Un glonte şuieră prin aer şi şeful căzu la pământ, rănit probabil de moarte.

La zgomotul detunăturii, sălbaticii, surprinşi ca şi când nu ar fi auzit niciodată o pocnitură de armă, se opriră. La vederea lui Godfrey, cei care îl ţineau pe prizonier îi dădură pentru o clipă drumul.

Într-o secundă nefericitul se ridică de jos şi alergă înspre locul
unde zărea pe eliberatorul său neaşteptat.

În acelaşi moment răsună o a două bubuitură.

Era Tartelett care trăsese fără să ochească, închizând strâns ochii, vrednicul om! Tocmai trăsese şi patul puştii sale îi plesni peste faţă cea mai grozavă palmă pe care a primit-o vreodată un profesor de dans şi de ţinută.

Dar — ce-ţi este şi cu întâmplarea! — un al doilea sălbatic căzu aproape de şef.

Atunci se iscă învălmăşeală. Poate că supravieţuitorii s-au gândit că au de-a face cu un mai mare număr de atacatori, cărora nu ar putea să le reziste? Poate că au fost pur şi simplu înspăimântaţi la vederea celor doi albi care păreau să dispună de un fulger de buzunar! Îi ridicară iute pe cei doi răniţi şi se repeziră în fugă până în prao a lor, vâslind cu putere ca să iasă din golfuleţ, desfăşurând

Atunci glonțul pornea și nimerea...

pânza să pornească în larg şi îndreptându-se grăbiţi către promontoriul Flag-Point-ului, de care nu întârziară să treacă.

Godfrey nu se gândi să-i urmărească. La ce bun să omoare mai mulţi? Salvase victima, îi pusese pe fugă, asta era important. Toate acestea se întâmplaseră în asemenea condiţii, încât cu siguranţă că aceşti canibali nu vor mai îndrăzni niciodată să se întoarcă în insula Phina. Totul era cum nu se poate mai bine. Nu mai rămânea decât să se bucure de o victorie din care Tartelett nu ezita să-şi atribuie partea cea mai mare.

În acest timp, prizonierul se apropiase de salvatorul său. Se oprise o clipă, cu teama pe care i-o inspirau aceste fiinţe superioare; dar, aproape numaidecât, îşi reluase drumul. Îndată ce fu aproape de cei doi albi, se aplecă până la pământ şi, luând piciorul lui Godfrey, i-l aşeză pe capul său, în semn de supunere.

Aproape că îţi venea să crezi că acest indigen din Polinezia îl citise şi el pe Robinson Crusoe!

Capitolul XVIII CARE TRATEAZĂ DESPRE EDUCAŢIA MORALĂ ŞI FIZICĂ A UNUI SIMPLU INDIGEN DIN PACIFIC

Godfrey îl ridică numaidecât pe bietul om care rămăsese prosternat în faţa lui. Îl privi atent.

Era un bărbat în vârstă de cel mult treizeci şi cinci de ani, având în loc de îmbrăcăminte doar o bucată de cârpă care-i înfăşura şalele. După trăsăturile precum şi după conformaţia capului său, se putea recunoaşte în el tipul de negru din Africa. Nu ar fi fost cu putinţă să-l confunzi cu cei din insulele polineziene.

Acum, nu s-ar fi putut şti de ce un negru din Sudan sau Abisinia căzuse în mâinile unor indigeni dintr-un arhipelag din Pacific, nu s-ar fi putut şti decât dacă acest negru ar fi vorbit englezeşte sau una din cele două sau trei limbi europene pe care le putea înţelege Godfrey. Dar foarte repede îşi dădură seama că acest nefericit nu folosea decât un idiom cu totul neinteligibil, probabil limbajul acelor indigeni la care ajunsese, desigur, foarte tânăr.

În adevăr, Godfrey îl întrebase mai întâi în engleză: nu obţinuse nici un răspuns. Îl făcu atunci să înţeleagă, prin semne, nu fără greutate, că vrea să ştie cum îl cheamă.

După câteva încercări nereuşite, acest negru, care de fapt avea o figură foarte inteligentă şi chiar foarte cinstită, răspunse întrebării care îi era pusă, printr-un singur cuvânt:

— Carefinotu.

— Carefinotu? exclamă Tartelett. Îţi dai seama ce nume?... În ce mă priveşte, eu propun să-l numim aşa cum se obişnuieşte totdeauna pe insulele Robinsonilor — „Miercuri", fiindcă astăzi este miercuri! Cum poate cineva să se cheme Carefinotu?

— Dacă este numele lui, răspunse Godfrey, de ce nu şi l-ar păstra?

Şi în acel moment, simţi o mână lăsându-se pe pieptul lui, în timp ce, după expresia de pe chipul negrului, acesta părea să-l întrebe cum se numea el însuşi.

— Godfrey! răspunse tânărul.

Negrul încercă să-i repete numele; dar, cu toate că Godfrey i-l spuse de mai multe ori, nu izbuti să-l pronunţe într-un mod inteligibil. Atunci se întoarse către profesor, ca şi când ar fi vrut să afle cum îl cheamă şi pe el.

— Tartelett, îi răspunse acesta pe un ton amabil.

— Tartelett, repetă Carefinotu.

Şi trebuie că în această împreunare de silabe ele erau potrivit aşezate pentru felul în care erau clădite corzile vocale ale gâtlejului său, fiindcă le pronunţa foarte desluşit.

Profesorul păru deosebit de măgulit. În adevăr, avea de ce să fie! Atunci Godfrey, vrând să folosească inteligenţa acestui negru, încercă şă-l facă să înţeleagă că dorea să ştie cum se numea insula, îi arătă deci cu mâna de jur împrejur pădurile, câmpiile, colinele, apoi litoralul care le încadra, apoi orizontul şi marea şi-l întrebă din privire.

Carefinotu, neînţelegând imediat despre ce era vorba, imită gestul lui Godfrey, se învârti pe loc parcurgând cu privirea întreg spaţiul.

— Arneka, spuse el în sfârşit.

— Arneka? repetă Godfrey lovind pământul cu piciorul, pentru a sublinia şi mai bine întrebarea sa.

— Arneka! repetă negrul.

Aceasta nu-i spunea nimic lui Godfrey nici despre numele geografic pe care trebuie că-l avea insula, nici despre situaţia ei în Pacific. În amintirile lui nu se trezea nimic în legătură cu acest nume: era probabil o denumire indigenă, necunoscută de cartografi.

În acest timp, Carefinotu nu contenea să-i privească pe cei doi albi, nu fără oarecare uluire, când pe unul când pe celălalt, ca şi când ar fi vrut să stabilească în sinea lui deosebirile care-i caracterizau.

Zîmbea descoperind nişte dinţi albi pe care Tartelett îi examina cu o anumită rezervă.

— Să-mi plesnească vioara în mână dacă aceşti dinţi nu au muşcat niciodată din carne de om!

— În orice caz, Tartelett, răspunse Godfrey, noul nostru tovarăş nu mai are aerul unui biet om pe cale de a fi fiert şi mâncat! Asta-i principalul!

Ceea ce atrăgea îndeosebi atenţia lui Carefinotu erau armele pe care le purtau Godfrey şi Tartelett — atât puşca pe care o ţineau în mână cât şi revolverul de la brâu.

Lui Godfrey nu-i fu greu să observe această curiozitate. Era evident că sălbaticul nu văzuse niciodată arme de foc. Îşi spunea el oare că tocmai unul din aceste tuburi de fier, care aruncase trăsnetul, îl eliberase? Ne putem îndoi.

Atunci Godfrey vru să-i dea — nu fără motiv — o deosebită idee despre puterea albilor. Îşi încărcă puşca, apoi, arătîndu-i lui Carefinotu o potârniche care zbura pe câmpie la cincizeci de paşi, duse puşca la ochi şi trase; pasărea căzu.

La zgomotul detunăturii, negrul făcu un salt grozav, pe care Tartelett nu se putu împiedica să-l admire din punct de vedere coregrafic. Învingându-şi atunci spaima, văzând pasărea care, cu aripa frântă, se târa prin iarbă, îşi luă avânt şi tot atât de repede ca un câine de vânătoare alergă către ea, apoi, cu nenumărate salturi, pe jumătate fericit, pe jumătate uluit, i-o aduse stăpânului său.

— Tartelett se gândi atunci să-i arate lui Carefinotu că Marele Spirit l-a dăruit şi pe el cu puterea ucigătoare. Aşa că, zărind un pescăruş, cocoţat paşnic pe un trunchi bătrân, aproape de râu, îl ochi.

— Nu! spuse imediat Godfrey. Nu trage, Tartelett!

— Şi pentru ce?

— Gândeşte-te doar! Dacă, din nefericire, nu o să ocheşti pasărea, noi o să scădem în ochii acestui negru.

— Şi de ce nu aş ochi-o? răspunse Tartelett, nu fără puţină acreală. În timpul luptei, la mai mult de o sută de paşi, mânuind pentru prima dată o puşcă, nu am lovit drept în piept pe unul din acei antropofagi?

— L-ai atins, desigur, spuse Godfrey, de vreme ce a căzut, dar crede-mă, Tartelett, în interesul nostru, nu pune de două ori norocul la încercare!

Deşi dezamăgit, profesorul se lăsă totuşi convins; îşi puse din nou, semeţ, puşca pe umăr şi amândoi, urmaţi de Carefinotu, se întoarseră la Will-Tree.

Acolo, amenajarea atât de potrivită a părţii de jos din arborele de sequoia fu o adevărată surpriză pentru noul musafir al insulei Phina. Trebuiră în primul rând să-i arate, întrebuinţîndu-le în faţa lui, la ce folosea fiecare dintre unelte şi ustensile. Probabil Carefinotu făcea parte sau trăise printre sălbaticii aflaţi pe ultima treaptă a civilizaţiei, fiindcă până şi fierul părea că nu-i este cunoscut. Nu înţelegea că oala nu

poate lua foc când o puneai pe cărbuni aprinşi; spre marea supărare a lui Tartelett, care era însărcinat cu supravegherea diferitelor faze ale supei, voi să o tragă de pe foc. În faţa unei oglinzi ce i se arătă, încercă o totală uluire; o sucea, o învârtea, ca să vadă dacă propria sa persoană nu se afla în spatele ei.

— Dar abia dacă este o maimuţă! exclamă profesorul cu o strîmbătură de dispreţ.

— Nu, Tartelett, răspunse Godfrey, este mai mult decât o maimuţă, fiindcă priveşte în spatele oglinzii, ceea ce dovedeşte din partea lui un raţionament de care nici un animal nu este capabil!

— În sfârşit, de acord, să zicem că nu este o maimuţă, spuse Tartelett, clătinând din cap prea puţin convins; o să vedem în curând dacă o asemenea fiinţă ne poate folosi la ceva.

— Sunt sigur! răspunse Godfrey.

În orice caz, Carefinotu nu făcu mofturi în faţa bucatelor ce i se dădură. Le mirosi mai întâi, le gustă, şi până la urmă prânzul la care luă parte — supa de aguti, potîrnichea ucisă de Godfrey, o spată de oaie, toate întovărăşite de camas şi yamph — abia izbutiră să-i potolească foamea care-l chinuia.

— Văd că acest biet om are o grozavă poftă de mâncare! spuse Godfrey.

— Da, răspunse Tartelett, şi am face bine să supraveghem instinctele de canibal ale acestui voinic.

— Hai-hai, Tartelett! O să ştim să-l vindecăm de gustul cărnii de om, dacă l-a avut vreodată!

— N-aş pune mâna în foc, răspunse profesorul. Se pare că, dacă ai apucat să guşti!...

În timp ce discutau, Carefinotu îi asculta cu deosebită atenţie. Ochii îi străluceau de inteligenţă. Se vedea că ar fi vrut să înţeleagă cele ce se spuneau în prezenţa sa. Vorbea atunci şi el extrem de volubil, dar nu se auzeau decât o serie de onomatopee fără sens, interjecţii ţipătoare în care cel mai mult se distingeau „a"-urile şi „u"-urile, ca în cea mai mare parte a idiomurilor polineziene.

În sfârşit, oricine ar fi fost, acest negru, atât de providenţial salvat, era un tovarăş în plus; să sperăm că avea să le fie un slujitor devotat, pe care întâmplarea cea mai neaşteptată îl trimisese oaspeţilor de la Will-Tree. Era puternic, îndemânatic, harnic; ca urmare, nu se dădea în lături de la nici o muncă. Arăta reale aptitudini de a imita tot ce vedea că făceau ceilalţi. Şi în acest fel procedă Godfrey la educarea lui. Îngrijirea animalelor domestice, recoltarea rădăcinilor şi a fructelor, tăierea oilor sau a aguti-ilor, care urmau să constituie hrana zilei, fabricarea unui soi de cidru pe care îl scoteau din merele

sălbatice ale manzanillei — se achita conştiincios de toate aceste treburi după ce văzuse cum trebuiesc făcute.

Orice ar fi putut să gândească Tartelett, Godfrey nu încercă niciodată vreo neîncredere faţă de acest sălbatic şi se părea că nu va avea niciodată prilejul să regrete. Dacă îl neliniştea ceva, era posibila reîntoarcere a canibalilor care cunoşteau acum situaţia din insula Phina.

Din prima zi în încăperea din Will-Tree se făcu loc pentru un al treilea pat, pentru Carefinotu; dar de cele mai multe ori — numai dacă nu ploua — acesta prefera să doarmă afară, în scorbura vreunui copac, ca şi când ar fi vrut să stea într-un loc cât mai potrivit pentru a păzi locuinţa.

În timpul primelor cincisprezece zile care urmară sosirii sale pe insulă, Carefinotu îl însoţi de mai multe ori pe Godfrey la vânătoare.

Surpriza sa când vedea vânatul căzând lovit de la distanţă era de fiecare dată foarte mare; şi atunci făcea oficiul de câine cu un asemenea zel şi elan, încât nici un obstacol, mărăciniş, desiş, pârâu nu-l puteau opri. Puţin câte puţin, Godfrey se ataşă foarte serios de acest negru. Numai la un singur lucru se arăta Carefinotu cu totul refractar: folosirea limbii engleze. Orice efort ar fi făcut, nu izbutea să pronunţe nici cuvintele cele mai obişnuite pe care Godfrey şi mai ales profesorul Tartelett, încăpăţînîndu-se să-şi facă datoria, încercau să-l înveţe.

Aşa trecea timpul. Dar dacă, datorită unui fericit concurs de împrejurări, prezentul era oarecum suportabil, dacă nici o primejdie imediată nu-i ameninţa, Godfrey nu înceta să se întrebe cum va putea să părăsească odată şi odată această insulă, prin ce mijloace o să izbutească în sfârşit să se repatrieze! Nu era zi în care să nu se gândească la unchiul său Will, la logodnica sa! Nu fără o ascunsă nelinişte vedea apropiindu-se anotimpul ploilor, care avea să pună între prietenii săi, familia sa şi el o barieră şi mai de netrecut încă.

La 27 septembrie avu loc o întâmplare. Dacă aceasta le dădu mai mult de lucru — lui Godfrey şi celor doi tovarăşi ai săi — le asigură în schimb o bogată rezervă de hrană.

Godfrey şi Carefinotu erau ocupaţi la cel mai îndepărtat capăt al Dream-Bay-ului cu adunatul moluştelor, când zăriră, în direcţia opusă vântului, nenumărate insuliţe mişcătoare pe care fluxul le împingea încetişor către mal. Era un fel de arhipelag plutitor, pe suprafaţa căruia se plimbau sau zburau de colo-colo câteva din acele păsări de mare cu aripi uriaşe, care sunt uneori denumite vulturi de mare.

Dar ce erau aceste mase care pluteau împreună, înălţându-se sau coborând odată cu unduirea valurilor?

Godfrey nu ştia ce să creadă când îl văzu pe Carefinotu aruncându-se pe burtă; apoi, trăgându-şi capul între umeri, îndoindu-şi sub el braţele şi picioarele, începu să imite mişcările unui animal care se târăşte încet pe pământ.

Godfrey îl privea, fără să priceapă nimic din această bizară gimnastică. Apoi, deodată:

— Broaşte ţestoase! strigă el.

Carefinotu nu se înşelase deloc. Erau acolo, pe o întindere de o milă pătrată, mii şi mii de broaşte ţestoase care pluteau la suprafaţa apei.

La o sută de brasse[1] înainte de a ajunge pe litoral, cele mai multe dispărură dându-se la fund şi vulturii de mare, care-şi pierduseră punctele de sprijin, se înălţară în aer descriind cercuri largi. Dar, din fericire, cam o sută din aceste amfibii eşuară în curând pe mal.

Godfrey şi negrul alergară cât putură de repede pe plajă în întîmpinarea acestui vânat marin care, fiecare în parte, măsura trei sau patru picioare în diametru. Or, singurul mijloc de a le împiedica pe aceste broaşte ţestoase să se întoarcă în mare era să le răstoarne pe spate; deci, cu această grea muncă se îndeletniciră Godfrey şi Carefinotu, nu fără a se obosi foarte mult.

Zilele următoare fură consacrate adunării acestei prăzi. Carnea de broască ţestoasă, proaspătă sau conservată, este foarte gustoasă. Pentru iarnă Godfrey puse la sare cea mai mare parte, în aşa fel încât să o poată folosi pentru nevoile zilnice. Dar pentru câtva timp fură prezente pe masă supe de broască ţestoasă din care Tartelett nu a fost singurul care să se ospăteze.

În afară de acest incident, monotonia existenţei lor nu fu tulburată cu nimic. În fiecare zi, aceleaşi ceasuri erau consacrate aceloraşi treburi. Această existenţă nu avea să fie şi mai tristă atunci când iarna îi va obliga pe Godfrey şi tovarăşii săi să se închidă în Will-Tree? Godfrey nu se gândea la acest lucru fără o oarecare nelinişte. Dar ce era de făcut?

Până atunci, continua să exploreze insula Phina, vâna în tot timpul pe care i-l lăsau treburile care nu erau prea urgente. De cele mai multe ori Carefinotu îl însoţea, în timp ce Tartelett rămânea acasă. Cu toate că primul foc tras fusese o lovitură de maestru, hotărât, Tartelett nu era un vânător!

Or, tocmai într-una din aceste excursii se întîmplă ceva cu totul neaşteptat, de natură să compromită grav — pentru viitor securitatea oaspeţilor de la Will-Tree.

Godfrey şi Carefinotu se dusese în pădurea cea mare din mijlocul insulei, situată la poalele celei mai înalte coline de pe

[1] Veche unitate de măsură echivalând cu 1,828 m.

insula Phina. De dimineaţă nu văzuseră decât două-trei antilope trecând prin hăţişurile înalte, dar mult prea departe ca să fi fost cu putinţă să tragă cu şanse de a le doborî.

Or, cum Godfrey, care nu era în căutarea unui vânat mărunt, nu urmărea să distrugă de dragul de a distruge, se resemna să se întoarcă cu mâna goală. Dacă îi părea rău de ceva nu era atât pentru carnea de antilopă, cât pentru pielea acestor rumegătoare, căreia socotea să-i dea o bună întrebuinţare.

Se şi făcuse ora trei după-amiază. Înainte de prânz, ca şi după, deşi bătuseră pădurea în lung şi lat, el şi tovarăşul lui nu avuseseră mai mult noroc. Amândoi se pregăteau să se întoarcă la Will-Tree pentru cină când, în clipa în care să treacă de liziera desişului, Carefinotu făcu un salt; apoi, repezindu-se la Godfrey, îl apucă de umeri şi-l târâ cu o atât de mare putere, încât acesta nu mai putu rezista.

Douăzeci de paşi mai departe Godfrey se opri, îşi trase sufletul şi, întorcându-se către Carefinotu, îl întrebă din priviri. Foarte înspăimântat, negrul arătă cu mâna întinsă la mai puţin de cincizeci de paşi un animal oprit locului.

Era un urs cenuşiu, ale cărui labe îmbrăţişau strâns trunchiul unui arbore şi care îşi mişca de sus în jos capul lui mare, ca şi când ar fi fost gata să se repeadă asupra celor doi vânători.

Imediat, fără să mai stea pe gânduri, Godfrey apăsă pe trăgaci şi trase înainte ca să-l fi putut opri Carefinotu.

Să-l fi atins glonţul pe uriaşul plantigrad? S-ar fi putut. Îl ucisese? Nu puteau să fie siguri. Dar labele i se destinseră şi el se rostogoli la picioarele copacului.

Nu era cazul să mai întârzie acolo. O luptă corp la corp cu un atât de grozav animal putea să aibă cele mai tragice rezultate. Se ştie că în pădurile din California atacul urşilor cenuşii îi fac chiar şi pe vânătorii de meserie să treacă prin pericole teribile.

Aşa că negrul îl apucă pe Godfrey de braţ, cu scopul de a-l duce cât mai repede către Will-Tree. Înţelegând că nici o prudenţă nu ar fi destul de mare, acesta îl ascultă.

Capitolul XIX ÎN CARE SITUAŢIA, ŞI AŞA GRAV COMPROMISĂ, SE COMPLICĂ DIN CE ÎN CE MAI MULT

Prezenţa unei fiare periculoase în insula Phina era, trebuie să fim de acord, ceva care să preocupe în cea mai mare măsură pe cei pe care nefericita soartă îi aruncase acolo.

Godfrey — poate că greşit — nu crezu de cuviinţă să-i ascundă lui Tartelett cele întâmplate.

— Un urs?! exclamă profesorul privind în jurul lui cu un ochi înspăimîntat, ca şi când împrejurimile Will-Tree-ului ar fi fost asaltate de o hoardă din aceste fiare. De ce un urs? Până acum, în insula noastră nu erau urşi! Dacă este unul, pot fi mai mulţi şi chiar un mare număr de alte animale sălbatice: jaguari, pantere, tigri, hiene, lei!

Tartelett şi vedea insula Phina căzută pradă unei întregi menajerii scăpate din cuşcă.

Godfrey îi răspunse că nimic nu trebuie exagerat. A văzut un urs, asta era sigur. Pentru ce până atunci nici una din aceste fiare nu se arătase pe când cutreiera insula, asta nu-şi putea explica şi era într-adevăr de neexplicat. Dar de aici şi până la a trage concluzia că în pădure şi câmpie mişunau acum tot felul de animale sălbatice era prea mult. Totuşi fu de acord să fie prudent şi să nu mai plece decât bine înarmat.

Nefericit Tartelett! Din această zi începu pentru el o existenţă de nelinişte, de emoţii, de temeri, de spaime fără rost, care îi dădeau în cel mai înalt grad nostalgia ţinutului natal.

— Nu, spunea el mereu, nu! Dacă aici sunt fiare... m-am săturat şi vreau să plec!

Mai trebuia însă să şi poată.

Godfrey şi tovarăşii lui hotărâră deci ca de acum înainte să fie atenţi. Puteau să fie atacaţi nu numai pe litoral sau câmpie, dar chiar în grupul arborilor de sequoia. De aceea fură luate serioase măsuri pentru a pune locuinţa la adăpost de vreo agresiune neaşteptată. Uşa fu temeinic întărită, în aşa fel încât să poată rezista ghearelor unor fiare. Cât despre animalele domestice, Godfrey bucuros ar fi vrut să le construiască un staul unde să fi putut să le închidă cel puţin noaptea, dar nu era uşor lucru. Se mărginiră deci să le ţină, pe cât era posibil, în apropierea Will-Tree-ului, într-un fel de ţarc de crengi din care nu puteau ieşi. Dar această împrejmuire nu era nici destul de solidă, nici destul de înaltă pentru a împiedica un urs sau o hienă de a o dărâma sau sări peste ea.

Totuşi, cum Carefinotu continua, cu toate insistenţele lor, să vegheze afară în timpul nopţii, Godfrey spera să fie în stare să prevină un atac direct.

Desigur, Carefinotu, devenind astfel păzitorul locuinţei, se expunea; dar cu siguranţă că înţelesese că aşa îşi putea el răsplăti binefăcătorii şi stărui, orice ar fi încercat să-i spună Godfrey, să vegheze ca de obicei pentru salvarea tuturor.

Trecu o săptămână fără ca vreunul din aceşti oaspeţi de temut să apară prin împrejurimi. De altfel, Godfrey nu se mai îndepărta de locuinţă decât dacă era strict necesar. În timp ce oile, caprele şi celelalte animale păşteau pe pajiştea vecină, nu le pierdeau din vedere. De cele mai multe ori Carefinotu o

făcea pe ciobanul. Nu-şi lua cu el o puşcă, fiindcă se părea că nu se pricepea la mânuirea armelor de foc, dar la brâu purta unul din cuţitele de vânătoare şi în mâna dreaptă avea totdeauna o bardă. Astfel înarmat, puternicul negru nu ar fi ezitat să se arunce în faţa unui tigru sau a oricărui animal de cea mai feroce speţă.

Totuşi, cum nici ursul, nici vreun semen al lui nu mai reapăruse de la ultima întîlnire, Godfrey începuse să se liniştească. Îşi reluă puţin câte puţin explorările şi vânătorile lui, dar fără să mai meargă atât de departe în interiorul insulei. În tot acest timp, dacă era însoţit şi de Carefinotu, Tartelett, bine ferecat în Will-Tree, nu ar fi îndrăznit să iasă din casă nici dacă ar fi fost vorba să dea o lecţie de dans! Altă dată, Godfrey pleca singur şi profesorul avea atunci un tovarăş, instrucţiei căruia se consacra cu încăpăţînare.

Da! Tartelett avusese mai întâi de gând să-l înveţe pe Carefinotu cuvintele cele mai obişnuite ale limbii engleze; dar trebuise să renunţe, într-atât negrul părea să aibă auzul nepotrivit pentru acest gen de pronunţare.

„Atunci, îşi spuse Tartelett, dacă nu pot să-i fiu profesor, îi voi fi elev!" Şi el fu acela care se sili să înveţe idiomul pe care-l vorbea Carefinotu.

Degeaba îi spunea Godfrey că asta nu le va fi de un mare folos, Tartelett nu vru să renunţe. Se străduí deci să-l facă pe Carefinotu să înţeleagă că-i cere să-i spună pe limba lui numele obiectelor pe care el, Tartelett, i le arăta cu mâna.

În adevăr, trebuie să credem că elevul Tartelett avea înclinaţii deosebite, fiindcă după cincisprezece zile ştia bine cincisprezece cuvinte! Ştia că, pentru a arăta focul, Carefinotu spunea „birsi", „aradu" când arăta cerul, „mervira" pentru mare, „dura" pentru arbore etc... Era tot atât de mîndru ca şi când ar fi obţinut la marele concurs de polineziană premiul întâi.

Atunci, într-un elan de recunoştinţă, vru să-şi arate mulţumirea pentru ceea ce făcuse profesorul lui pentru el — nu încercând să-l mai facă să sluţească cuvinte englezeşti, ci învăţîndu-l bunele maniere şi adevăratele principii ale coregrafiei europene.

De data asta Godfrey nu se putu împiedica să nu râdă din toată inima! La urma urmei, asta făcea să treacă timpul şi duminica, atunci când nu mai avea nimic de făcut; şi asista bucuros la cursurile celebrului Tartelett din San Francisco.

În adevăr, era ceva care merita să fie văzut! Pe nefericitul Carefinotu îl treceau sudori de sânge supunându-se exerciţiilor elementare de dans! Era ascultător, totuşi, şi plin de bunăvoinţă.

Oricum ar fi fost, profesorul punea tot sufletul. De altfel Carefinotu, cu toate că asta îl chinuia, era plin de zel. Greu de închipuit cât trebui să sufere numai pentru a-şi rândui picioarele în prima poziţie. Şi când trebui să treacă la a doua, şi apoi la a treia, fu şi mai şi!

— Dar uită-te la mine, căpăţânosule! strigă Tartelett care îşi completa lecţia cu exemple. Vârfurile în afară! Încă mai în afară! Vârful ăstuia la călcîiul ăstuilalt! Depărtează genunchii, blestematule! Umerii înapoi, secătură! Capul sus!...

— Dar dumneata îi ceri imposibilul! spunea Godfrey.

— Unui om inteligent nimic nu-i este imposibil! Răspundea invariabil Tartelett.

— Dar conformaţia lui nu se pretează la...

— Ei bine, o să se preteze! Va trebui să se preteze, şi mai târziu acest sălbatic îmi va datora, cel puţin, faptul de a şti să se prezinte onorabil într-un salon!

— Dar niciodată, Tartelett, niciodată nu o să aibă prilejul să se prezinte într-un salon!

— Ei, ce ştii dumneata, Godfrey, riposta profesorul înălţându-se pe vârfuri. Viitorul nu este al păturilor de jos?

Aşa luau sfârşit toate discuţiile cu Tartelett. Şi atunci profesorul, luându-şi vioara de buzunar şi arcuşul, făcea să se audă mici arii scârţâitoare care-l umpleau de bucurie pe Carefinotu. Nu mai era nevoie să-l îndemni! Fără vreo grijă pentru regulile coregrafice, ce salturi, ce contorsiuni, ce zbenguială!

Şi Tartelett, visător, văzînd acest copil al Polineziei dezlănţuindu-se în asemenea chip, se întreba dacă aceşti paşi, poate că puţin prea caracteristici, nu erau mai fireşti fiinţei umane, cu toate că erau cu totul în afara oricărui principiu de artă!

Dar să-l lăsăm pe profesorul de dans şi ţinută la meditaţiile sale filozofice şi să revenim la chestiuni mai practice, şi în acelaşi timp mai oportune.

În timpul ultimelor sale excursii în pădure sau câmpie, fie că era singur, fie că era însoţit de Carefinotu, Godfrey nu zărise nici o altă fiară sălbatică. Nu găsise nici măcar urme de ale acestor animale. Râuleţul, la care ar fi venit să-şi potolească setea, nu prezenta nici o amprentă pe malurile lui. În timpul nopţii nu se auzeau urlete, nici răgete suspecte.

În acelaşi timp, animalele domestice continuau să nu dea nici un semn de nelinişte.

„Asta-i ciudat, îşi spunea câteodată Godfrey, şi totuşi nu m-am înşelat! Carefinotu, nici pe atât! Cel pe care mi l-a arătat era într-adevăr un urs! Şi într-adevăr asupra unui urs am tras!

Admiţînd că l-am ucis, să fi fost acest urs ultimul reprezentant al familiei de plantigrazi de pe insulă?"

Era absolut inexplicabil! De altfel, dacă Godfrey ucisese acest urs, ar fi trebuit să-i găsească leşul acolo unde îl ucisese. Or, în zadar îl căutase! Trebuia să creadă că animalul, rănit de moarte, îşi dăduse duhul departe, în vreo vizuină? La urma urmei, era posibil; dar atunci, în acel loc, la rădăcina copacului, ar fi fost urme de sânge — şi nu erau.

„Orice ar fi, se gândea Godfrey, nu are importanţă şi să continuăm să fim prudenţi."

Cu primele zile din noiembrie, s-ar putea spune că venise vremea proastă, la această latitudine necunoscută. Începuseră să cadă, ceasuri întregi, ploi reci. Mai târziu, foarte probabil, vor veni şi acele nesfârşite averse care nu se opresc săptămâni întregi şi care sunt caracteristica perioadei de iarnă la înălţimea acestei paralele.

Godfrey trebui să se ocupe de instalarea unei vetre în interiorul Will-Tree-ului, care avea să servească tot atât de bine la încălzirea locuinţei în timpul iernii cât şi la pregătirea mesei, la adăpost de averse şi vânt.

Vatra putea fi oricând instalată într-un colţ al odăii, între pietre mari unele puse pe lat, altele pe cant. Problema care se punea era aceea de a îndrepta fumul afară; să-l fi lăsat să iasă prin hornul lung care mergea în interiorul arborelui până în vârful trunchiului nu era cu putinţă.

Lui Godfrey îi dădu atunci prin gând să folosească, pentru a încropi un horn, câţiva din acei înalţi şi groşi bambuşi care creşteau în unele locuri de pe malurile râuleţului.

Trebuie spus că în această treabă fu foarte mult ajutat de Carefinotu. Negrul înţelesese, nu fără eforturi, ce voia Godfrey. El fu cel care îl însoţi când se duse să aleagă trestii dintre cele mai groase; de asemenea, el fu cel care-l ajută să clădească vatra. Pietrele fură aşezate pe pământ, în fund, în faţa uşii, trestiile de bambus, golite de măduvă, găurite la noduri, formară, îmbucându-se una în alta, un burlan suficient de lung, care ajungea la o deschizătură făcută în scoarţa copacului. Asta ar fi fost destul, cu condiţia de a veghea ca focul să nu aprindă trestiile de bambus, În curând Godfrey avu satisfacţia de a vedea arzând în vatră un foc bun, fără a otrăvi cu fum interiorul Will-Tree-ului.

Avusese dreptate să facă această instalaţie, şi mai multă dreptate că se grăbise să o facă.

În adevăr, de la 3 la 10 noiembrie, ploaia torenţială nu încetă să cadă. Ar fi fost imposibil să poţi ţine focul aprins în aer liber.

În timpul acestor zile posomorâte fură siliţi să rămână în locuinţă. Nu trebuiră să iasă decât pentru nevoile urgente ale turmei sau păsărilor.

Se întîmplă ca, în aceste condiţii, rezerva de camas să se termine. Era, de fapt, substanţa care ţinea loc de pâine şi a cărei lipsă se făcu în curând simţită.

Godfrey îl anunţă deci pe Tartelett într-o zi, la 10 noiembrie, că îndată ce timpul se va îmbunătăţi cât de cât, Carefinotu şi cu el se vor duce să culeagă camas. Tartelett, care nu era niciodată grăbit să alerge la două mile depărtare, printr-o câmpie desfundată, îşi luă sarcina să păzească locuinţa în lipsa lui Godfrey.

Or, către seară, cerul începu să se limpezească de norii cei mari pe care vântul din apus îi adunase de la începutul lunii. Încetul cu încetul ploaia stătu, soarele aruncă câteva raze palide. Se putea nădăjdui că a doua zi va aduce o oarecare înseninare, de care trebuia profitat fără întârziere.

— Mâine, spuse Godfrey, am să plec de dimineaţă, şi Carefinotu are să mă întovărăşească.

— De acord, răspunse Tartelett.

Când veni noaptea, după ce terminară cina, cerul fiind limpezit de nori şi lăsând să strălucească câteva stele, negrul vru să-şi reia, afară, postul său obişnuit pe care trebuise să-l părăsească în timpul nopţilor precedente în care plouase. Godfrey încercă să-l facă să înţeleagă că era mai bine să rămână în locuinţă, că nimic nu făcea necesar un surplus de supraveghere, fiindcă nu fusese semnalată nici o fiară sălbatică; dar Carefinotu se încăpăţîna în ideea lui. Trebuiră să-l lase să facă ce vrea.

A doua zi, aşa cum prevăzuse Godfrey, nu mai plouase din ajun. Astfel că, atunci când ieşi din Will-Tree, către orele şapte, primele raze de soare aureau uşor creasta deasă a arborilor de sequoia.

Carefinotu era la postul său unde îşi petrecuse noaptea. Aştepta. Numaidecât, amândoi bine înarmaţi şi având cu ei saci mari, îşi luară la revedere de la Tartelett, apoi se îndreptară către râuleţ, pe al cărui mal stâng socoteau să urce până la tufele de camas.

După un ceas ajunseseră, fără să fi avut vreo întîlnire neplăcută. Desgropară repede rădăcinile, şi într-o cantitate destul de mare pentru a umple cei doi saci. Treaba asta le luă trei ceasuri, aşa că atunci când Godfrey şi tovarăşul lui o porniră înapoi spre Will-Tree, era aproximativ ora unsprezece dimineaţa.

Mergând unul lângă altul, mulţumindu-se să privească în jur, fiindcă de vorbit nu puteau vorbi, ajunseră la un cot al micului

râu, deasupra căruia se plecau arbori uriaşi, aşezaţi ca un leagăn natural de la un mal la altul, când, deodată, Godfrey se opri.

De data asta el fu cel care îi arătă lui Carefinotu un animal nemişcat, oprit la rădăcina unui copac, şi ai cărui ochi scăpărau cu o strălucire ciudată.

— Un tigru! strigă el.

Şi nu se înşela. Era într-adevăr un tigru mare, proptit pe picioarele dinapoi, zgâriind cu ghearele trunchiul copacului, în sfârşit, gata să sară.

Cât ai clipi din ochi, Godfrey îşi lăsă jos sacul cu rădăcini. Puşca încărcată trecu în mâna dreaptă, o duse la umăr, ochi, trase.

— Uraa! Uraa! strigă el.

De data aceasta nu mai era nici o îndoială; tigrul, lovit de glonţ, făcuse un salt înapoi. Dar poate că nu era rănit de moarte, poate că avea să se întoarcă, înfuriat şi mai mult de rana lui!...

Godfrey îşi ţinea în continuare puşca îndreptată înspre el, ameninţînd animalul cu o a doua împuşcătură.

Dar, înainte de a-l putea reţine Godfrey, Carefinotu, cu cuţitul lui de vânătoare în mână, se repezise în partea în care dispăruse tigrul.

Godfrey îi strigă să se oprească, să se întoarcă!... Zadarnic. Negrul, hotărât, chiar cu preţul vieţii sale, să dea gata animalul care poate că nu era decât rănit, nu-l auzi sau nu vru să-l audă.

Godfrey se repezi deci pe urmele lui...

Când ajunse pe mal, îl văzu pe Carefinotu în luptă cu tigrul, ţinându-l de gât, opintindu-se într-o încleştare înspăimântătoare, şi în sfârşit dîndu-i în inimă o puternică lovitură.

Tigrul se rostogoli până în râuleţul ale cărui ape, crescute de ploile din zilele trecute, îl duseră la vale cu o viteză de torent. Leşul animalului, care nu plutise decât o clipă la suprafaţă, fu târât cu repeziciune către mare.

Un urs! Un tigru! Nu mai era cu putinţă să te îndoieşti că insula găzduia fiare de temut.

În acest timp, Godfrey, apropiindu-se de negru, se încredinţa că acesta nu primise în lupta dusă cu fiara decât câteva zgîrieturi prea puţin grave. Apoi, foarte îngrijorat de cele ce-i aşteptau în viitor, îşi reluă drumul spre Will-Tree.

Capitolul XX ÎN CARE TARTELETT REPETĂ PE TOATE TONURILE CĂ VREA SA PLECE

Când află Tartelett că în insulă sunt nu numai urşi, dar şi tigri, începu să se văicărească şi mai tare. Acum nu o să mai îndrăznească să iasă! Aceste fiare vor găsi în cele din urmă drumul care duce la Will-Tree! Nicăieri nu aveau să mai fie în siguranţă! Aşa încât profesorul, în spaima lui, cerea, pentru a fi apărat, nici mai mult nici mai puţin decât fortificaţii, da! ziduri de piatră, forturi şi contra forturi, întărituri şi bastioane, metereze, în sfârşit tot ce ar fi putut face un adăpost sigur din grupul de sequoia. Fără de care el voia, sau cel puţin ar fi vrut să plece.

— Şi eu, răspunse simplu Godfrey.

În adevăr, condiţiile în care oaspeţii insulei Phina trăiseră până atunci nu mai erau aceleaşi. Reuşiseră, datorită unor fericite împrejurări, să lupte împotriva lipsurilor, să lupte pentru cele trebuincioase vieţii. Împotriva vremii, împotriva iernii şi a ameninţărilor ei, ar fi ştiut să se apere; dar să trebuiască să se apere de animale sălbatice, al căror atac era posibil în orice clipă, era altceva şi, în realitate, le lipseau mijloacele.

Astfel complicată, situaţia devenea deci foarte gravă şi ameninţa să ajungă de nesuportat.

„Dar, îşi spunea fără încetare Godfrey, cum se face că timp de patru luni noi n-am văzut pe insulă o singură fiară şi de ce numai în ultimele cinsprezece zile am avut de luptat cu un urs şi un tigru?... Ce vrea să însemne asta?"

Faptul în sine putea părea inexplicabil, dar, trebuie să recunoaştem, nu era decât prea adevărat.

Godfrey, al cărui sânge rece şi curaj creşteau în faţa încercărilor, nu se lăsa totuşi bătut. Fiindcă animale primejdioase ameninţau acum mica colonie, important era să se pună fără întârziere la adăpost de atacurile lor.

Dar ce măsuri să ia?

În primul rând, hotărâră ca plimbările în pădure să fie mai rare, că nu vor umbla pe afară neînarmaţi şi numai atunci când va fi absolut necesar pentru nevoile vieţii de toate zilele.

— Am avut destul noroc în aceste două întîlniri, spunea adesea Godfrey, dar altă dată nu vom mai scăpa poate atât de uşor! Deci, nu trebuie să ne expunem dacă nu este absolut necesar!

Cu toate acestea, nu era de ajuns să rărească excursiile, trebuiau numaidecât să apere Will-Tree, atât locuinţa cât şi

anexele sale, coteţul de păsări, staulul animalelor etc, unde fiarele ar fi putut pricinui pagube de neînlocuit.

Godfrey se gândi, deci, dacă nu să fortifice Will-Tree — conform faimoaselor planuri ale lui Tartelett — să lege cel puţin între ei cei patru sau cinci sequoia care-i înconjurau. Dacă izbutea să ridice o palisadă înaltă şi solidă de la un trunchi la altul, ar fi putut fi acolo, relativ, în siguranţă sau măcar la adăpost de vreo surpriză.

Asta se putea face — Godfrey îşi dădu seama după ce cercetă bine locurile — dar era într-adevăr o muncă uriaşă. Cât de mică ar fi făcut-o, şi tot era vorba să înalţe această palisadă pe un perimetru de trei sute de picioare, cel puţin. Pornind de la aceste date, vă închipuiţi ce cantitate de copaci ar fi trebuit aleşi, tăiaţi, căraţi, înfipţi în pământ, în aşa fel încât îngrăditura să fie completă.

Godfrey nu dădu înapoi în faţa acestei munci. Îi împărtăşi lui Tartelett proiectele sale, care îl aprobă promiţându-i în acelaşi timp un ajutor efectiv, dar, ceea ce era mai important, izbuti să-l facă pe Carefinotu — care era totdeauna gata să-i vină în ajutor — să-i înţeleagă planul.

Începură imediat lucrarea.

Se afla, aproape de un cot al râuleţului, la mai puţin de o milă în amont de Will-Tree, o pădurice de pini marini, mijlocii ca grosime, al căror trunchi, în lipsa unor stâlpi sau scânduri, ar fi putut, prin felul în care erau rânduiţi unul lângă altul, să formeze o solidă împrejmuire înaltă.

La această pădure se duseră dis-de-dimineaţă, Godfrey şi cei doi tovarăşi ai săi, a doua zi, 12 noiembrie. Bine înarmaţi, ei nu înaintau decât cu deosebit de mare prudenţă.

— Aceste expediţii nu-mi prea plac! murmură Tartelett, pe care orice noi dificultăţi îl acreau din ce în ce mai mult. Tare aş vrea să plec!

Dar Godfrey nu-şi mai da osteneala să-i răspundă. În treaba asta nimeni nu ţinea seamă de gusturile lui, nu se făcea apel la inteligenţa lui. Interesul comun solicita numai munca braţelor sale. N-avea încotro, trebuia să facă această muncă de animal de povară.

De altfel, pe acest parcurs de o milă, care despărţea Will-Tree de pădurice, nu se ivi nici o întîlnire neplăcută. În zadar cercetaseră cu grijă desişul şi câmpia de la un cap la altul al zării. Animalele domestice pe care le lăsaseră să pască acolo nu dădeau nici un semn de nelinişte. Păsările îşi vedeau ca de obicei de zbenguiala lor, fără vreo altă grijă.

Lucrările porniră imediat. Godfrey, pe bună dreptate, voia să nu înceapă căratul decât după ce toţi copacii de care aveau

nevoie aveau să fie doborâţi. Ar fi putut să-i potrivească în mai multă siguranţă, avându-i la faţa locului.

În timpul acestei munci grele, Carefinotu fu de foarte mare folos. Devenise deosebit de îndemânatic în mânuirea fierăstrăului şi toporului. Puterea lui îi îngăduia să-şi continue munca, şi atunci când Godfrey era silit să se oprească pentru a-şi lua câteva clipe de răgaz, şi când Tartelett, cu mâinile şi picioarele moi, nu ar mai fi avut putere nici măcar să-şi ridice vioara.

Totuşi, Godfrey îi repartizase nefericitului profesor de dans şi ţinută, transformat în tăietor de lemne, partea cea mai uşoară a muncii, adică curăţirea copacilor de ramurile mai mici. Cu toate acestea, chiar dacă Tartelett ar fi fost plătit numai cu o jumătate de dolar pe zi, patru cincimi din salariul său tot ar fi fost ca şi când le-ar fi furat.

Timp de şase zile, de la 12 la 17 noiembrie, lucrară fără întrerupere. Veneau de dimineaţă, din zori, îşi aduceau cu ei prânzul şi nu se întorceau la Will-Tree decât pentru masa de seară. Cerul nu era prea senin. Uneori se adunau nori mari. Era un timp nehotărât, când cu ploaie, când cu soare. Aşa că, în timpul averselor, tăietorii de lemne se adăposteau cum puteau sub arbori, apoi îşi reluau munca întreruptă o clipă.

La 18 noiembrie toţi arborii, retezaţi şi curăţaţi de crengi, erau la pământ, gata să fie târâţi până la Will-Tree.

În tot acest timp, nici o fiară sălbatică nu-şi făcuse apariţia prin apropierea râuleţului. Se punea întrebarea dacă mai rămăsese vreuna pe insulă; dacă ursul şi tigrul, răniţi de moarte, nu erau, ceea ce ar fi fost greu de crezut, ultimii din neamul lor.

Oricum ar fi fost, Godfrey nu vru să renunţe deloc la proiectul său de a înălţa o palisadă solidă, pentru a fi în acelaşi timp la adăpost de o lovitură din partea sălbaticilor cât şi din aceea a urşilor sau tigrilor. De altfel, ce fusese mai greu se făcuse, fiindcă acum nu mai aveau decât să transporte acest lemn la locul unde urma să fie clădită palisada.

Spunem „ce fusese mai greu se făcuse", cu toate că se părea că târâtul acestor copaci ar fi putut fi deosebit de neplăcut. Dacă nu a fost aşa, s-a datorat numai lui Godfrey care avu o idee foarte practică şi care avea să le uşureze foarte mult sarcina: să folosească pentru transportul acestui lemn curentul râului, pe care creşterea apelor, prilejuită de ultimele ploi, îl făcuse destul de iute. Aveau să înjghebe mici plute care vor aluneca liniştit până în dreptul pâlcului de sequoia, pe care râuleţul îl străbătea oblic. Acolo, barajul format de micul pod, foarte firesc, le va opri. Din acest punct, până la Will-Tree mai rămâneau de străbătut doar douăzeci şi cinci de paşi.

Dacă unul din ei se arătă cu deosebire satisfăcut de acest procedeu care-i îngăduia să-şi recapete calitatea de om, atât de nefericit compromisă, acela a fost desigur Tartelett.

Din ziua de 18 fură întocmite primele plute. Alunecară fără dificultate până la baraj. În mai puţin de trei zile, în 20 noiembrie, seara, toate aceste grămezi de material ajunseseră la destinaţie.

A doua zi, primii trunchi, înfipţi la o adâncime de două picioare în pământ, începeau să se rânduiască în aşa fel încât să lege între ei cei mai mari arbori de sequoia care înconjurau Will-Tree. O armătură de ramuri, elastice şi tari în acelaşi timp, legând între ele vârfurile acestor trunchiuri ascuţite cu barda, asigurau soliditate întregului sistem.

Godfrey vedea cu o foarte mare mulţumire înaintând lucrul şi era nerăbdător să-l vadă terminat.

— Odată terminată palisada, îi spunea el lui Tartelett, vom fi într-adevăr la noi acasă.

— Nu o să fim cu adevărat la noi acasă, răspundea Tartelett pe un ton sec, decât când vom fi în Montgomery-Street, în camerele noastre din locuinţa Kolderup!

Asupra acestei păreri nu mai era nimic de discutat.

La 26 noiembrie, palisada era pe trei sferturi înălţată. Printre arborii de sequoia, legaţi unul de altul, se afla şi acela în care fusese instalat coteţul păsărilor, si intenţia lui Godfrey era să construiască şi un grajd.

Încă trei sau patru zile şi împrejmuirea avea să fie terminată. Nu mai rămânea decât să potrivească o uşă solidă care să asigure în totul închiderea Will-Tree-ului.

Dar a doua zi, 27 noiembrie, datorită unei împrejurări pe care se cuvine să o menţionăm mai amănunţit, fiindcă face parte din întîmplările inexplicabile specifice insulei Phina, această muncă fu întreruptă.

Către ora 8 dimineaţa, Carefinotu se căţărase prin burlanul interior până la bifurcarea arborelui de sequoia, cu scopul de a închide cât mai bine deschizătura prin care puteau să pătrundă frigul şi ploaia, când lăsă să-i scape un strigăt ciudat.

Godfrey, care lucra la palisadă, ridicând capul, îl zări pe Carefinotu făcând unele gesturi prin care voia parcă să-i spună să vină lângă el fără întârziere.

Godfrey, gândindu-se că negrul nu l-ar fi întrerupt din lucru dacă nu ar fi fost vorba de ceva serios, îşi luă luneta, se urcă în hornul interior, trecu prin deschizătură şi se aşeză în curând călare pe una din ramurile mai groase. Carefinotu, îndreptând atunci braţul către unghiul rotunjit pe care Phina îl făcea la nord-est, arătă un abur care se înălţa în aer ca un panaş prelung.

— Iarăşi! exclamă Godfrey.

Şi îndreptându-şi luneta către acel punct, nu avu încotro şi trebui să constate că, de data asta, o eroare nu era cu putinţă, că era într-adevăr vorba de un fum ce trebuia că iese dintr-un foc mare fiindcă, deşi la o distanţă de cinci mile, se putea vedea foarte desluşit.

Godfrey se întoarse către negru.

Acesta îşi exprima surprinderea prin priviri, prin exclamaţii, în sfârşit prin întreaga sa atitudine. Se vedea bine că nu era mai puţin uluit decât Godfrey de această apariţie.

De altfel, în larg nu se afla nici o corabie, nici o ambarcaţiune indigenă sau de alt fel, nimic care să arate că pe litoral s-ar fi făcut de curând vreo debarcare.

— Ah, de data asta am să izbutesc să descopăr focul care produce acest fum! strigă Godfrey.

Arătând către unghiul din nord-est al insulei, apoi către partea inferioară a copacului, îi dădu de înţeles prin gesturi lui Carefinotu că vrea să se îndrepte fără întârziere către acel loc.

Carefinotu îl înţelese. Mai mult decât atât, cu o mişcare a capului îl aprobă.

„Da, îşi spuse Godfrey, dacă este o fiinţă omenească, trebuie să ştim cine este, de unde a venit! Trebuie să ştim de ce se ascunde! Este vorba de siguranţa noastră, a tuturor!"

Peste o clipă, atât Carefinotu cât şi el coborâseră la picioarele Will-Tree-ului. Apoi Godfrey, punându-l şi pe Tartelett la curent cu cele ce văzuse şi cu ce aveau de gând să facă, îi propuse să-i însoţească până în partea de nord a litoralului.

Zece mile, aproximativ, de parcurs într-o zi nu era ceva care să tenteze pe un om care-şi socotea picioarele ca cea mai preţioasă parte a corpului său, sortite numai unor exerciţii nobile.

Tartelett răspunse că preferă să rămână la Will-Tree.

— Fie, o să mergem singuri, răspunse Godfrey, dar nu ne aştepta înainte de a se fi înnoptat!

Acestea fiind spuse, Carefinotu şi el, luându-şi ceva de-ale mâncării pentru a putea prânzi pe drum, după ce îşi luară la revedere de la profesor, a cărui părere personală era că nu vor găsi nimic şi că se vor osteni degeaba, plecară.

Godfrey îşi luă cu el puşca şi revolverul; negrul, toporul şi cuţitul de vânătoare care devenise arma lui preferată. Trecură peste podul de scânduri pe malul drept al râuleţului, apoi, tăind peste câmpie, se îndreptară către acel punct de pe litoral din care se vedea înălţîndu-se printre stânci fumul.

Era mai la răsărit de locul în care zadarnic se dusese Godfrey în cea de a doua explorare a sa.

Mergeau amândoi repede, nu fără a se asigura că drumul este fără primejdii, că în tufişuri şi mărăciniş nu se ascunde vreun animal al cărui atac ar fi fost de temut.

Nu avură nici o întîlnire neplăcută.

La prânz, după ce mâncară, fără a se opri vreun moment, ajunseră la primul rând de stânci care mărgineau coasta. Fumul, care continua să se vadă, se înălţa la mai puţin de un sfert de milă depărtare de ei. Nu aveau decât să meargă în linie dreaptă ca să ajungă acolo.

Îşi grăbiră deci pasul, dar cu unele precauţii, cu gândul de a surprinde şi nu de a fi surprinşi.

Două minute după asta, fumul dispăru ca şi când focul ar fi fost stins brusc.

Dar Godfrey calculase cu precizie locul deasupra căruia apăruse. Era în vârful unei stânci de o formă ciudată, un fel de trunchi de piramidă, uşor de recunoscut. I-o arătă tovarăşului lui de drum, ducându-se drept spre ea.

Sfertul de milă fu repede parcurs; apoi, după ce escaladară al doilea rând de stânci, Godfrey şi Carefinotu se aflară pe plajă, la mai puţin de cincizeci de paşi de stâncă.

Dădură fuga într-acolo!... Nimeni!... Dar de data aceasta, un foc de-abia stins, cărbuni pe jumătate arşi dovedeau clar că în acel loc fusese aprins un foc.

— Cineva a fost aici! exclamă Godfrey. Cineva, numai acum un minut! Trebuie să aflu!...

Strigă... Nici un răspuns! Carefinotu dădu drumul unui chiot răsunător... Nu apăru nimeni!

Iată-i pe amândoi cercetând stâncile învecinate, căutând o grotă, care ar fi putut servi de adăpost unui naufragiat, unui băştinaş, unui sălbatic...

În zadar răscoliră cea mai mică înfundătură a litoralului. Nu exista nimic ce ar fi putut semăna cu o tabără mai nouă sau mai veche, nici măcar o urmă de trecere a unui om, oricare ar fi fost el.

Şi totuşi, de data aceasta nu era aburul unui izvor fierbinte! Era cu adevărat fumul unui foc de lemne şi buruieni, şi acest foc nu s-a putut aprinde singur!

Zadarnice căutări. Aşa că, înspre orele două, Godfrey şi Carefinotu, pe cât de neliniştiţi tot pe atât de nedumeriţi că nu descoperiseră nimic, îşi reluară drumul către Will-Tree.

Nu este de mirare că Godfrey căzu pe gânduri. I se părea că insula lui era acum sub vraja unei puteri supranaturale. Reapariţia acestui fum, prezenţa fiarelor sălbatice, nu vădeau toate astea vreo complicaţie neobişnuită?

Şi nu fu el silit să se convingă că are dreptate, când, o oră după ce ajunsese în câmpie, auzi un zgomot ciudat, un fel de

zăngănit sec?... Carefinotu îl împinse în clipa în care un şarpe, încolăcit sub ierburi,se pregătea să se arunce asupra lui!

— Acum şi şerpi, pe insulă, nu erau de ajuns urşi şi tigri, acum şi şerpi! exclamă Godfrey.

Da! Era una din acele reptile, uşor de recunoscut după zgomotul pe care îl făcu fugind, un şarpe cu clopoţei din specia cea mai veninoasă, un uriaş din familia crotalilor!

Carefinotu se aruncase între Godfrey şi reptila care nu întârzie să se facă nevăzută sub un tufiş des.

Dar negrul, urmărind-o, îi reteză capul cu o lovitură de topor. Când se apropie Godfrey, cele două bucăţi ale trupului reptilei se zbăteau pe pământul însângerat.

Apoi, pe toată această parte a câmpiei pe care râuleţul o despărţea de Will-Tree, mai apărură numeroşi alţi şerpi, nu mai puţin primejdioşi.

Era deci, deodată, o invazie de reptile? Insula Phina avea să rivalizeze cu acea veche Tenos pe care ofidienele sale de temut o făcuseră celebră în antichitate, dînd în acelaşi timp numele său viperei respective.

— Să mergem! Să mergem! strigă Godfrey, îndemnîndu-l pe Carefinotu să grăbească pasul.

Era neliniştit. Îl frământau presimţiri negre pe care nu şi le putea stăpâni. Influenţat de ele, simţind o nenorocire apropiată, era nerăbdător să ajungă la Will-Tree.

Şi într-adevăr, când se apropie de scândura aruncată peste râuleţ, îl mai aştepta ceva.

De sub pâlcul de sequoia se auzeau strigăte de spaimă. Cineva striga după ajutor, cu un glas asupra căruia nu puteai să te înşeli!

— Este Tartelett! exclamă Godfrey. Nenorocitul a fost atacat! Repede!... Repede!...

Douăzeci de paşi după ce trecuseră podul, îl zăriră pe Tartelett alergând cât îl ţineau picioarele.

Un crocodil uriaş, ieşit din râuleţ, îl urmărea cu fălcile deschise. Bietul om, zăpăcit, înnebunit de spaimă, în loc să se arunce la dreapta sau la stânga, fugea în linie dreaptă, riscând astfel să fie ajuns!... Deodată se împiedică şi căzu... Era pierdut. Godfrey se opri. În fata acestei primejdii de neînlăturat, sângele rece nu-l părăsi nici o clipă. Duse puşca la umăr şi ţinti crocodilul sub un ochi.

Glonţul, bine îndreptat, trăsni monstrul care făcu un salt în lături şi recăzu nemişcat pe pământ.

Atunci Carefinotu, alergând la Tartelett, îl ridică de jos... Tartelett trăsese o spaimă bună! Şi încă ce spaimă!

Erau ceasurile şase seara.

Câteva clipe mai târziu, Godfrey şi cei doi tovarăşi ai lui erau din nou la Will-Tree.

Cât de amare reflecţii fură nevoiţi să facă în timpul acestei mese de seară! Câte nesfârşite ore de nesomn îi aşteptau pe aceşti oas- peţi ai insulei Phina, împotriva cărora se înverşuna parcă soarta!

Cât despre profesor, chinuit de spaimă, nu găsea altceva de făcut decât să repete aceste cuvinte, care de fapt spuneau tot ce gândea:

— Aş fi fericit să plec!

Capitolul XXI CARE SE ÎNCHEIE CU O CUGETARE CU TOTUL SURPRINZĂTOARE A NEGRULUI CAREFINOTU

Venise în sfârşit şi iarna, care la această latitudine e atât de aspră. Primele geruri se şi făceau simţite şi trebuiau să se aştepte la o şi mai mare scădere a temperaturii. Godfrey se felicită că instalase în încăpere o vatră. Se înţelege de la sine că lucrul la palisadă fusese terminat şi o uşă solidă asigura acum închiderea împrejmuirii.

În timpul celor şase săptămîni care urmară, adică până la jumătatea lui decembrie, avură multe zile cu vreme rea, în timpul cărora nu le fu cu putinţă să se aventureze afară. Primul asalt îl dădură câteva vijelii grozave care zgâlţâiră până în rădăcini grupul de sequoia, umplură pământul de ramuri frânte, din care ei, de altfel, făcură o serioasă rezervă pentru foc.

Oaspeţii din Will-Tree se îmbrăcară atunci cât putură de călduros; în timpul celor câteva excursii pe care fură nevoiţi să le facă pentru a se aproviziona, folosiră stofele de lână găsite în cufăr; dar timpul deveni atât de rău încât se văzură siliţi să rămână înăuntru.

Orice vânătoare deveni imposibilă şi în curând începu să ningă atât de tare încât Godfrey ar fi putut să se creadă în ţinuturile prea puţin ospitaliere ale oceanului polar.

În adevăr, este ştiut că America septentrională, bântuită de vânturile din nord, în calea cărora nu stă nici un obstacol, este una din ţările cele mai friguroase de pe glob. Iarna se prelungeşte aici până dincolo de luna aprilie. Sunt necesare precauţii deosebite ca să lupţi împotriva ei. Aceasta îl făcea pe Godfrey să creadă că insula Phina era situată la o latitudine mult mai mare decât presupusese el.

Din această cauză, necesitatea de a amenaja interiorul din Will-Tree cât mai confortabil cu putinţă; dar avură de suferit cumplit din pricina frigului şi a ploii. Rezervele de alimente

erau din nefericire insuficiente, carnea de broască ţestoasă conservată, încetul cu încetul, se consuma; de mai multe ori trebuiră să sacrifice câteva oi, aguti sau capre din turmă, care totuşi nu se înmulţiseră decât prea puţin de la sosirea lor pe insulă.

Cu prilejul acestor noi încercări, ce de gânduri triste îl chinuiră pe Godfrey!

Se mai întîmplă că, timp de cincisprezece zile, fu doborît de o febră foarte mare. Fără mica farmacie în care găsi medicamentele necesare, poate că nici nu s-ar fi putut însănătoşi. Tartelett era, de altfel, prea puţin priceput pentru a-i da îngrijirile potrivite în timpul acestei boli. Lui Carefinotu îi datora în primul rând însănătoşirea.

Dar ce de aduceri aminte şi, de asemenea, ce de păreri de rău! Mai ales că nu putea acuza pe nimeni altul decât pe el de faptul că se găseau în această situaţie al cărei sfârşit nu prea îl vedea! De câte ori, în delirul său, nu o strigase pe Phina, pe care socotea că nu o s-o mai vadă niciodată, pe unchiul Will, de care se vedea despărţit pentru totdeauna!

Ah, abia acum putea să vadă în adevărata ei lumină această existenţă a Robinsonilor din care imaginaţia sa de copil îşi făcuse un ideal! Acum dădea piept cu realitatea! Nici nu putea să spere măcar să se mai întoarcă vreodată acasă.

Astfel trecu toată această tristă lună a lui decembrie, la sfârşitul căreia Godfrey abia începu să-şi recapete oarecum puterile.

Cât despre Tartelett, printr-un noroc deosebit, fără îndoială, el fu tot timpul sănătos. Dar ce de văicăreli neîntrerupte, ce de tânguiri fără de sfârşit! Asemenea grotei lui Calypso, după plecarea lui Ulysse, Will-Tree „nu mai răsuna de cântul său", acela al viorii sale de buzunar bineînţeles, ale cărei corzi frigul le înţepenise!

Trebuie spus, de asemenea, că una din cele mai importante preocupări ale lui Godfrey era, odată cu apariţia animalelor primejdioase, teama de a-i vedea pe sălbatici revenind în număr mare pe insula Phina, a cărei poziţie le era cunoscută. Împotriva unei asemenea agresiuni, incinta împrejmuită de palisadă nu ar fi fost decât o barieră cu totul insuficientă.

După o cercetare atentă, tot adăpostul oferit de crengile înalte ale arborelui de sequoia părea a fi cel mai sigur, drept care încercă să facă accesul până la ele mai puţin dificil. Ar fi fost oricând mai uşor să aperi deschizătura îngustă prin care trebuia să treci ca să ajungi în vârful trunchiului.

Cu ajutorul lui Carefinotu, Godfrey izbuti să întocmească nişte cioturi regulat distanţate de la un perete la altul, ca

treptele unei scări, şi care, unite printr-o frânghie lungă de ierburi, permiteau urcarea mai rapidă în interior.

— Ei bine, spuse zâmbind Godfrey când termină şi această treabă, ne-am ales jos cu o casă de oraş şi sus cu o casă de ţară!

— Aş prefera o pivniţă, numai să fie în Montgomery-Street! răspunse Tartelett.

Veni Crăciunul, apoi Anul Nou, plin de amintiri din copilărie, care, din prima zi de ploaie amestecată cu zăpadă, friguros, întunecat, începu sub cele mai apăsătoare auspicii.

Se împlineau şase luni de când naufragiaţii de pe *Dream* erau cu totul rupţi de restul lumii.

Începutul acestui an nu fu foarte fericit. Erau semne că Godfrey şi tovarăşii lui aveau să fie supuşi unor încercări şi mai grele.

Până la 18 ianuarie ninse fără încetare. Trebuiseră să lase turma să pască afară, pentru a-şi găsi cum putea hrana.

La sfârşitul zilei, o noapte foarte umedă şi foarte rece învăluia întreaga insulă, şi locul, şi aşa întunecat, de sub arborii de sequoia era cufundat într-un întuneric adânc.

Înăuntru, la Will-Tree, întinşi pe saltelele lor, Godfrey şi Carefinotu încercau zadarnic să doarmă. Godfrey, la lumina tremurătoare a unei torţe de răşină, răsfoia câteva pagini din biblie. Către ora 10 se auzi dinspre partea de nord a insulei un zgomot îndepărtat care se apropia încetul cu încetul.

Nu era nici o îndoială. Erau fiare sălbatice care dădeau târcoale prin împrejurimi şi cu atât mai înspăimântător era totul, cu cât urletele tigrului şi ale hienei, răgetul panterei şi ale leului se amestecau, de data aceasta, într-un concert teribil.

Godfrey, Tartelett şi negrul se sculară deodată, pradă unei nelinişti de nedescris. Dacă, în faţa acestei inexplicabile invazii de animale sălbatice, Carefinotu împărtăşea spaima tovarăşilor lui, trebuie menţionat că, în afară de asta, uluirea lui era cel puţin tot atât de mare ca şi groaza lui.

Timp de două ore nesfârşite, toţi trei fură ţinuţi în alarmă. Uneori urletele izbucneau în apropiere; apoi deodată încetau, ca şi când haita de fiare, necunoscând ţinutul pe care îl cutreiera, mergea la întâmplare. Poate că, în acest caz, Will-Tree nu va fi atacat!

„Ce folos, se gândea Godfrey. Dacă nu izbutim să distrugem aceste animale până la ultimul, pentru noi nu va mai fi nici o siguranţă pe insulă!"

Puţin după miezul nopţii, răgetele începură cu şi mai multă tărie, la o şi mai mică distanţă. Imposibil să te mai îndoieşti că haita urlătoare se apropia de Will-Tree.

— Da! Din păcate, era mai mult ca sigur! Şi totuşi, de unde veneau aceste animale sălbatice? Nu se putea să fi debarcat de curând pe insula Phina! Probabil deci că erau aici încă înaintea sosirii lui Godfrey! Dar atunci, cum a putut toată această haită să se ascundă atât de bine încât, în timpul excursiilor şi a vânătorilor precum şi la trecerea prin pădurea centrală ca şi pe meleagurile cele mai îndepărtate din sudul insulei, Godfrey să nu fi găsit nici o urmă! Unde era deci acea misterioasă vizuină din care se revărsaseră aceşti lei, hiene, pantere, tigri? Dintre toate întîmplările inexplicabile de până acum, aceasta nu era oare cea mai inexplicabilă?

Lui Carefinotu nu-i venea să creadă cele ce auzea. Aşa cum s-a mai spus, chiar şi la el uluiala ajunsese la culme. La flacăra din vatră care lumina interiorul de la Will-Tree, s-ar fi putut observa pe faţa sa neagră cea mai ciudată dintre strâmbături.

În ce-l priveşte pe Tartelett, el gemea, se văicărea, bombănea în colţul lui. Voia să-l întrebe pe Godfrey despre toate astea; dar acesta nici nu ştia, nici n-avea chef să-i răspundă. Presimţea o mare primejdie şi încerca să găsească o scăpare.

O dată sau de două ori Carefinotu şi cu el merseră până către mijlocul împrejmuirii. Voiau să se asigure dacă poarta acesteia era solid fixată pe dinăuntru.

Deodată, o avalanşă de animale năvăli cu o larmă asurzitoare înspre Will-Tree.

Deocamdată nu era decât turma de capre, oi, aguti. Îngrozite la auzul urletelor fiarelor sălbatice, simţindu-le apropierea, animalele înnebunite de frică îşi lăsaseră păşunea şi veneau să se adăpostească după palisadă.

— Trebuie să le deschidem! strigă Godfrey.

Carefinotu dădu din cap de sus în jos. Nu avea nevoie să vorbească aceeaşi limbă ca Godfrey pentru a-l înţelege.

Poarta fu deschisă şi întreaga turmă îngrozită năvăli în incintă. Dar, în aceeaşi clipă, prin intrarea liberă, apăru un fel de scânteiere a unor ochi în mijlocul acelui întuneric pe care arborii de sequoia îl făceau şi mai dens încă.

Nu mai aveau timp să închidă poarta!

Să se arunce asupra lui Godfrey, să-l tragă fără voia lui, să-l împingă în locuinţă, a cărei uşă o închise brusc, toate acestea fură făcute de Carefinotu fulgerător.

Alte răgete arătau că trei sau patru fiare sălbatice izbutiseră să treacă peste împrejmuire. Atunci, acele urlete groaznice se amestecară cu behăituri şi gemete de spaimă. Turma de animale domestice, prinsă ca într-o cursă, era ţinută în gheare, la cheremul asediatorilor.

Godfrey şi Carefinotu, care se căţăraseră până la cele două ferestre mici, tăiate în scoarţa arborelui de sequoia, încercau să vadă ce se petrece în întuneric.

Evident, fiarele, tigri sau lei, pantere sau hiene — nu se putea şti încă — se aruncaseră asupra turmei şi măcelărirea ei începuse. În acel moment, Tartelett, într-un acces de groază oarbă, înnebunit de spaimă, apucând una din puşti, vru să tragă prin ambrazura uneia din ferestre, la întâmplare!

Godfrey îl opri.

— Nu! spuse el. În acest întuneric, mai mult ca sigur că nu vei nimeri. Nu trebuie să ne risipim zadarnic muniţiile! Să aşteptăm venirea zilei!

Avea dreptate. Gloanţele ar fi putut tot atât de bine să nimerească animalele domestice ca şi fiarele sălbatice — mai sigur chiar, fiindcă acelea erau în număr mai mare. Să le salvezi, era acum imposibil. Ele sacrificate, poate că fiarele sătule ar fi părăsit incinta înainte de răsăritul soarelui. Şi atunci aveau să vadă cum ar fi fost mai potrivit să acţioneze pentru a se apăra de un nou atac.

Era, de asemenea, mai bine ca în timpul acestei nopţi atât de întunecoase — şi atât timp cât puteau — să nu le vestească acestor animale prezenţa unor fiinţe omeneşti pe care ar fi putut să le prefere unor animale domestice. Poate că aşa vor putea evita un atac direct împotriva Will-Tree-ului.

Cum Tartelett era incapabil să înţeleagă un asemenea raţionament şi nici vreun altul, Godfrey se mulţumi să-i ia arma. Profesorul se aruncă atunci pe patul său, blestemând călătoriile, călătorii, maniacii care nu pot să stea liniştiţi acasă la ei! Cei doi tovarăşi ai săi trecuseră din nou la ferestre, să observe ce se petrece. Asistau de acolo, fără să poată interveni, la acel oribil masacru în întuneric. Zbieretele oilor şi caprelor scădeau încetul cu încetul — fie că măcelărirea acestor animale era terminată, fie că cele mai multe izbutiseră să se salveze ieşind afară, unde le aştepta, de altfel, o moarte nu mai puţin sigură. Ar fi fost o pierdere ireparabilă pentru mica colonie; dar Godfrey nu mai avea timp să se gândească la viitor. Prezentul era destul de neliniştitor pentru a-i absorbi toate gândurile.

Nu era nimic de făcut, nimic de încercat pentru a împiedica această operă de distrugere.

Erau probabil aproape orele 11 seara, când urletele turbate încetară pentru o clipă.

Godfrey şi Carefinotu continuau să privească; li se părea că mai văd încă trecând umbre mari, în timp ce un zgomot nou le ajungea la urechi.

Evident, unele fiare întârziate, atrase de mirosul sângelui care plutea în aer, adulmecau şi alte mirosuri în jurul Will-Tree-

ului. Se duceau şi veneau, se învârteau în jurul copacului, făcând să se audă mormăituri răguşite şi înfundate de furie. Unele din aceste umbre făceau salturi pe pământ ca nişte pisici uriaşe. Turma măcelărită nu ajunsese să le potolească turbarea.

Nici Godfrey, nici tovarăşii lui nu clinteau. Stând cu totul nemişcaţi, poate că vor putea evita un atac direct. O întâmplare nefericită dezvălui deodată prezenţa lor şi îi expuse la cele mai mari primejdii. Pradă unei adevărate halucinaţii, Tartelett se sculase. Apucase un revolver şi, de dată aceasta, înainte ca Godfrey şi Carefinotu să-l poată împiedica, nemaiştiind ce face, crezînd probabil că zăreşte în faţa lui un tigru, trăsese!...

Glonţul trecu prin uşa Will-Tree-ului.

— Nenorocitule! strigă Godfrey aruncându-se asupra lui Tartelett, căruia negrul îi smulse arma.

Prea târziu. Alarma fusese dată. Afară izbucniră răgete şi mai violente. Se auzeau gheare formidabile rîcâind scoarţa copacului. Zgâlţâituri cumplite zguduiră uşa, care era prea şubredă pentru a rezista acestui asalt.

— Să ne apărăm! strigă Godfrey.

Şi cu puşca în mână, cu cartuşiera la centură, îşi reluă postul la una din ferestre. Spre marea lui surpriză, Carefinotu făcuse la fel! Da! Negrul, apucând cea de a doua puşcă — o armă pe care totuşi nu o mânuise niciodată — îşi umplu buzunarele cu cartuşe şi-şi luă locul la cea de a doua fereastră. Atunci, prin ambrazuri, începură să răsune focurile de puşcă. La fulgerul împuşcăturii, Godfrey de o parte, Carefinotu de alta, puteau să vadă cu ce duşmani aveau de-a face.

Acolo, afară, urlând de furie, mugind sub detunături, rostogolindu-se sub gloanţele care-i loveau pe unii dintre ei, săreau lei, tigri, hiene, pantere — cel puţin douăzeci la număr dintre aceste feroce animale! La urletele lor, care răsunau până departe, aveau să răspundă, alergând, alte fiare. Se şi puteau auzi răgete mai îndepărtate care se apropiau de împrejurimile Will-Tree-ului. S-ar fi crezut că pe insulă se golise deodată o întreagă menajerie de fiare sălbatice.

În acest timp, fără să se preocupe de Tartelett, care nu le putea fi de folos cu nimic, Godfrey şi Carefinotu, păstrându-şi tot sângele rece, căutau să nu tragă decât atunci când erau siguri că au ochit bine. Nevrând să piardă nici un cartuş, aşteptau să treacă vreo umbră. Atunci glonţul pornea şi nimerea, fiindcă, imediat, un urlet de durere demonstra că animalul fusese atins.

După un sfert de oră, fu parcă un răgaz. Fiarele se saturaseră de un atac care costase viaţa mai multora dintre ele, sau aşteptau ziua pentru a şi-l relua în condiţii mai favorabile.

Oricum ar fi fost, nici Godfrey, nici Carefinotu nu vrură să-şi părăsească postul. Negrul nu se folosise de puşca lui cu mai puţină îndemânare decât Godfrey şi, dacă o făcea numai dintr-un instinct de imitare, trebuie să recunoaştem că era surprinzător.

Către orele două dimineaţă, o nouă alarmă — de data asta mai gravă decât celelalte. Primejdia era iminentă: poziţia din interiorul Will-Tree-ului risca să nu mai reziste.

În adevăr, la rădăcina arborelui de sequoia izbucniră noi răgete. Nici Godfrey, nici Carefinotu, din pricina felului cum erau aşezate ferestrele, tăiate lateral, nu-i puteau vedea pe asediatori, în consecinţă nu puteau nici să tragă cu şanse de a nimeri.

Acum, fiarele îşi îndreptau atacul asupra uşii, pe care era mai mult ca sigur că aveau fie să o scoată din balamale, fie că avea să cedeze sub ghearele lor. Godfrey şi negrul coborâră în încăperea de jos. Uşa se şi clătina sub loviturile de afară... Se simţea o răsuflare caldă trecând printre crăpăturile scoarţei.

Godfrey şi Carefinotu încercară să consolideze această uşă, proptind-o cu parii pe care erau înjghebate paturile lor, dar asta nu era de ajuns.

Era evident că foarte repede avea să fie spartă, fiindcă fiarele se înverşunau asupra ei cu furie — mai ales de când gloanţele nu le mai puteau ajunge. Godfrey era deci redus la neputinţă. Dacă el şi tovarăşii lui ar mai fi fost în interiorul copacului în clipa când asediatorii aveau să năvălească, armele nu le-ar fi fost de ajuns ca să-i apere.

Godfrey îşi încrucişase braţele... Vedea scândurile uşii desprinzându-se puţin câte puţin... Nu avea nici o putere. Într-un moment de slăbiciune, îşi trecu mâna peste frunte, ca şi când l-ar fi cuprins desperarea. Dar recăpătîndu-şi aproape numaidecât stăpânirea de sine:

— Sus, spuse el, sus... cu toţii!

Şi arătă burlanul strâmt care, în interiorul copacului, ducea până acolo unde trunchiul se despărţea ca o furcă. Carefinotu şi cu el, luând puştile şi revolverele, se aprovizionară cu cartuşe.

Era vorba, acum, să-l silească pe Tartelett să-i urmeze până la acea înălţime la care el nu voise niciodată să se aventureze.

Dar Tartelett nu mai era acolo. O luase înainte, în timp ce tovarăşii lui trăgeau.

— Sus! repetă Godfrey.

Era un ultim refugiu, unde cu siguranţă aveau să fie la adăpost de fiare. În orice caz, dacă vreuna din ele, panteră sau tigru, ar fi încercat să se urce până la ramurile arborelui, avea să fie uşor să apere deschizătura prin care urma să treacă.

Godfrey şi Carefinotu nu ajunseseră la o înălţime de 30 de picioare, că urletele şi izbucniră în interiorul Will-Tree-ului.

Numai câteva minute dacă ar fi mai întârziat şi ar fi fost surprinşi acolo. Uşa tocmai sărise din balamale.

Amândoi se grăbiră să urce şi ajunseră în sfârşit la deschizătura de sus a trunchiului. Îi întîmpină un strigăt de groază. Era Tartelett care crezuse că vede apărând o panteră sau un tigru! Nefericitul profesor îşi încleştase mâinile de o creangă, cu o îngrozitoare frică să nu cadă.

Carefinotu se duse la el, îl sili să se rezeme de o creangă mai mică, de care îl legă solid cu cureaua lui.

Apoi, în timp ce Godfrey se ducea să se posteze într-un loc de unde să supravegheze deschizătura, Carefinotu căută un alt loc potrivit, în aşa fel încât puşca lui să-şi poată încrucişa focul cu aceea a lui Godfrey.

Şi aşteptară.

În aceste condiţii, erau într-adevăr şanse ca cei asediaţi să fie la adăpost de orice atac.

Totuşi Godfrey încercă să vadă cele ce se petreceau sub ei, dar noaptea era încă prea adâncă. Atunci îşi ascuţi auzul, şi răgetele care se înălţau fără încetare arătau prea bine că asediatorilor nici nu le trecea prin gând să părăsească locul.

Deodată, către orele patru dimineaţa, se făcu la temelia arborelui o lumină mare. În curând această lumină pătrunse şi prin ferestre şi uşă. În acelaşi timp, un fum înecăcios se înălţă prin deschizătura de sus, pierzîndu-se în ramurile înalte.

— Ce mai este şi asta? strigă Godfrey.

Nu era decât ceva foarte uşor de înţeles. Fiarele, pustiind totul în interiorul Will-Tree-ului, împrăştiaseră jeraticul din vatră. Focul se întinsese numaidecât la lucrurile din încăpere. Flacăra ajunsese la scoarţa copacului, a cărei uscăciune o făcea să ardă foarte uşor. Uriaşul sequoia ardea de la rădăcină.

Situaţia devenea şi mai îngrozitoare decât fusese până atunci. În acest moment, la flacăra incendiului care lumina violent pământul de sub grupul de arbori, se puteau vedea salturile fiarelor.

Aproape în aceeaşi clipă se produse o explozie înspăimântătoare. Sequoia, groaznic zguduit, se cutremură din rădăcini până la ramurile cele mai din vârf.

Nu era altceva decât rezerva de praf de puşcă ce tocmai explodase în interiorul Will-Tree-ului şi aerul, cedînd presiunii, izbucnise prin deschizătură ca nişte gaze expulzate dintr-o gură de foc.

Godfrey şi Carefinotu aproape că fură smulşi din locurile lor. Cu siguranţă că Tartelett, dacă nu ar fi fost solid legat, ar fi fost aruncat la pământ.

Fiarele, înspăimîntate de explozie, mai mult sau mai puţin rănite, o luaseră la fugă.

Dar, în acelaşi timp, incendiul, alimentat de această bruscă aprindere a pulberei, luă o întindere considerabilă. Se înteţea înălţându-se prin trunchiul enorm ca printr-un horn care trage.

Din aceste flăcări mari care se întindeau pe pereţii interiori, cele mai înalte ajunseră în curând până la furcă în mijlocul pârâiturilor lemnului uscat, care semănau cu pocnetele unui revolver. O uriaşă văpaie lumina nu numai pâlcul de copaci uriaşi, dar, de asemenea, întreg litoralul de la Flag-Point până la partea de sud a Dream-Bay-ului.

În curând incendiul avea să ajungă la primele ramuri ale arborelui de sequoia, ameninţând să atingă şi partea unde se refugiaseră Godfrey şi cei doi tovarăşi ai săi. Aveau ei să fie mistuiţi de acest foc pe care nu-l puteau stăvili, sau nu le rămânea decât să se arunce din înaltul acestui arbore pentru a se salva din flăcări?

În ambele cazuri, însemna moartea!

Godfrey mai căuta încă, dacă mai exista, o posibilitate de salvare. Nu vedea nici una! Deja ramurile mai de jos ardeau şi un fum gros tulbura primele lumini ale zilei care începea să apară la răsărit.

În această clipă se auzi un trosnet năprasnic. Sequoia, ars acum până la rădăcină, trosnea violent, se apleca, cădea... Dar, în cădere, trunchiul lui le întîlni pe acelea ale copacilor din jur; crengile lor puternice se amestecară cu ale lui şi el rămase aşa, culcat oblic, nefăcând cu pământul un unghi mai mare de 45 grade.

În momentul când sequoia cădea, Godfrey şi tovarăşii lui se crezură pierduţi!...

— Unchiul Will!... Phina!...

— Nouăsprezece ianuarie! strigă atunci o voce pe care Godfrey, uluit, o recunoscu totuşi!...

Era Carefinotu! Carefinotu care tocmai pronunţase aceste cuvinte, şi în această limbă engleză pe care până atunci se părea că nu putea nici să o vorbească, nici o să înţeleagă!

— Ce spui?... strigă Godfrey care se lăsase să alunece până la el printre ramuri.

— Spun, răspunse Carefinotu, că astăzi este ziua când trebuie să sosească unchiul dumneavoastră Will, şi că, dacă nu vine, suntem pierduţi.

Capitolul XXII CARE ÎNCHEIE, EXPLICÂND TOT CEEA CE A PĂRUT PÂNA ACUM INEXPLICABIL

Atunci, înainte ca Godfrey să fi putut răspunde, la o mică depărtare de Will-Tree izbucniră împuşcături. În acelaşi timp, începuse, la momentul potrivit, una din acele ploi iscate de furtună, care sunt adevărate cataracte. Turna cu găleata exact în clipa în care, după ce mistuiseră primele ramuri, flăcările ameninţau să se întindă la arborii pe care se sprijinea Will-Tree.

Ce putea Godfrey să gândească despre această inexplicabilă serie de întâmplări? Carefinotu vorbind englezeşte ca un englez din Londra, strigându-l pe nume, amintindu-i apropiata sosire a unchiului Will, apoi aceste detunături de armă care izbucniseră deodată?

Se întrebă dacă nu îşi pierduse cumva minţile, dar nu avu decât răgazul să-şi pună aceste întrebări la care, de altfel, nu putea găsi răspuns.

În aceeaşi clipă — abia cinci minute după primele împuşcături — apăru un grup de marinari, strecurându-se la adăpostul arborilor.

Godfrey şi Carefinotu se lăsară numaidecât să lunece de-a lungul trunchiului, ai cărui pereţi interiori mai ardeau încă. Dar în momentul în care Godfrey punea piciorul pe pământ, se auzi strigat, şi încă de două voci pe care, cu toată tulburarea sa, ar fi fost imposibil să nu le recunoască.

— Nepoate Godfrey, am cinstea să te salut!

— Godfrey! Scumpe Godfrey!

— Unchiul Will!... Phina!... Voi!... strigă Godfrey zăpăcit. Trei secunde după aceea, era în braţele unuia şi o strângea pe cealaltă în braţele lui.

În acelaşi timp, la ordinul căpitanului Turcotte, care comanda micul grup, doi mateloţi se căţărau de-a lungul arborelui de

sequoia ca să-l elibereze pe Tartelett şi îl „culeseră" cu toate menajamentele datorate persoanei sale.

Şi apoi veniră, rând pe rând, întrebările, răspunsurile, explicaţiile.

— Dumneata, unchiule Will?

— Da! Noi!

— Şi cum aţi putut descoperi insula Phina?

— Insula Phina! răspunse William W. Kolderup. Vrei să spui insula Spencer! Ei, nu a fost greu, sunt şase luni de când am cumpărat-o!

— Insula Spencer!...

— Căreia tu i-ai dat numele meu, dragul meu Godfrey? spuse tânăra fată.

— Acest nume nou îmi place şi o să-l păstrăm, răspunse unchiul, dar până atunci şi pentru geografie, ea mai este încă insula Spencer care nu se află decât la o distanţă de trei zile de San Francisco şi pe care am crezut că n-ar strica să te trimit să-ţi faci ucenicia de Robinson!

— Oh, unchiule! Unchiule Will! Ce spui dumneata! exclamă Godfrey. Vai, dacă este adevărat, nu pot să-ţi răspund că n-am meritat această lecţie! Dar atunci, unchiule Will, naufragiul corăbiei *Dream?*

— Fals, replică William W. Kolderup, care nu fusese niciodată atât de bine dispus. *Dream* s-a scufundat liniştit urmînd instrucţiunile pe care i le dădusem lui Turcotte, umplîndu-şi cu apă camerele de balast. Tu ai crezut că vasul în adevăr se duce la fund, dar când a văzut că Tartelett şi cu tine vă îndreptaţi cu bine către coastă, căpitanul a făcut calea întoarsă. Trei zile mai târziu sosea la San Francisco, şi el este cel care ne-a adus astăzi pe insula Spencer, la data pe care o fixasem!

— Astfel că nimeni din echipaj nu a pierit în naufragiu? întrebă Godfrey.

— Nimeni... dacă nu cumva acel nefericit pasager care se ascunsese la bord şi pe care nu l-au găsit!

— Dar acea pirogă?

— Falsă, eu am pus să se construiască piroga!

— Dar sălbaticii?...

— Falşi şi sălbaticii, pe care din fericire nu i-au atins focurile tale de armă!

— Dar Carefinotu?...

— Şi el, Carefinotu, mai bine zis credinciosul meu Jup Brass, care şi-a jucat, după cum văd, minunat rolul lui de Vineri.

— Da! răspunse Godfrey. Mi-a salvat viaţa de două ori într-o întâlnire cu un urs şi cu un tigru.

— Fals, ursul! Fals, tigrul, strigă William W. Kolderup râzând din ce în ce mai tare. Amândoi erau împăiaţi şi debarcaţi, fără ca tu să-i vezi, odată cu Jup Brass şi tovarăşii lui!

— Dar îşi mişcau capul şi labele!...

— Cu ajutorul unui resort pe care noaptea Jup Brass se ducea să-l pună în mişcare, cu câteva ore înainte de întâlnirile pe care ţi le pregătea.

— Cum! Toate astea?... repeta Godfrey, ruşinat puţin de a se fi lăsat păcălit de aceste şiretlicuri.

— Da! Mergeau toate prea bine pe insula ta, nepoate, şi trebuia să-ţi dăm şi emoţii!

— Atunci, răspunse Godfrey, care se hotărî să râdă, dacă ai vrut să ne încerci aşa, unchiule Will, de ce ne-ai trimis un cufăr care conţinea toate obiectele de care aveam cea mai mare nevoie?

— Un cufăr? răspunse William W. Kolderup. Ce cufăr? Nu ţi-am trimis niciodată vreun cufăr! Nu cumva, din întâmplare?...

Şi spunînd acestea, unchiul se întoarse către Phina care plecă ochii, întorcând capul.

— Ah, într-adevăr... un cufăr!... Dar atunci Phina trebuie că l-a avut de complice...

Şi unchiul se întoarse către căpitanul Turcotte care izbucni într-un mare hohot de râs.

— Ce vreţi, domnule Kolderup, răspunse el, uneori pot să vă rezist dumneavoastră... dar domnişoarei Phina... este prea greu!... Şi, acum patru luni, pe când m-aţi trimis să supraveghez insula, am lansat o barcă pe mare, cu susnumitul cufăr...

— Scumpă Phina, scumpa mea Phina! spuse Godfrey, întinzând tinerei fete mâna.

— Îmi promiseseşi că ai să păstrezi secretul, Turcotte! răspunse Phina roşindu-se.

Şi unchiul William W. Kolderup, clătinând din capul său mare, încercă zadarnic să ascundă cât era de mişcat.

Dar, dacă Godfrey auzind explicaţiile pe care i le dădea unchiul Will nu-şi putu reţine un zâmbet de bună dispoziţie, profesorul Tartelett nu râdea deloc! În ceea ce îl privea, era foarte uluit de cele ce afla! Să fie obiectul unei asemenea înşelătorii, el, profesorul de dans şi ţinută! Aşa că, înaintând cu multă demnitate, spuse:

— Cred că domnul Kolderup nu va susţine că uriaşul crocodil, a cărui nefericită victimă era să fiu, era din carton şi pus în mişcare de un resort?

— Un crocodil? răspunse unchiul.

— Da, domnule Kolderup, răspunse atunci Carefinotu căruia, de altfel, se cuvine să-i redăm adevăratul său nume de Jup

Brass, da, un crocodil adevărat care s-a aruncat asupra domnului Tartelett, cu toate că eu nu adusesem aşa ceva în colecţia mea!

Godfrey povesti atunci cele ce se petreceau de câtva timp: apariţia bruscă a fiarelor sălbatice în număr mare, lei adevăraţi, tigri adevăraţi, pantere adevărate, apoi invazia de şerpi adevăraţi, din care timp de patru luni nu se zărise nici o mostră pe insulă!

La rândul său, nedumerit, William W. Kolderup nu înţelese nimic din toate acestea.

Insula Spencer, şi era un lucru ştiut de mult timp, nu era bântuită de nici o fiară sălbatică şi nu trebuia, conform chiar actului de vânzare, să aibă în cuprinsul ei nici un singur animal periculos.

Mai mult, nu înţelese nici cele ce îi povesti Godfrey despre toate încercările făcute în legătură cu un fum care se văzuse de mai multe ori în diferite puncte ale insulei. Aşa că se arătă foarte intrigat auzind toate acestea şi care îl făceau să creadă că nu totul se petrecuse după instrucţiunile sale, conform programului pe care numai el avea dreptul să-l stabilească.

Cât despre Tartelett, nu era el omul căruia să-i poţi spune poveşti. În sinea lui nu voia să creadă nimic, nici despre falsul naufragiu, nici despre falşii sălbatici, nici despre falsele animale sălbatice, şi mai ales nu voia să renunţe la gloria pe care şi-o câştigase doborând din prima sa împuşcătură pe şeful unui trib polinezian — unul din servitorii casei Kolderup, care, de altfel, era tot atât de sănătos ca şi el!

Totul era lămurit, totul era explicat, în afară de grava problemă a fiarelor sălbatice adevărate şi a fumului necunoscut. Asta fu cât pe-aci să-l pună pe unchiul Will pe gânduri. Dar, ca un om practic ce era, printr-un efort de voinţă, amână dezlegarea acestor probleme şi adresîndu-se nepotului său:

— Godfrey, spuse el, ai iubit totdeauna atât de mult insulele, încât sunt sigur că o să-ţi fiu pe plac şi o să-ţi îndeplinesc dorinţele, anunţându-te că aceasta este a ta, numai a ta! Ţi-o dăruiesc! Poţi să te bucuri de insula ta cât o să vrei! Nici nu-mi trece prin gând să te fac să o părăseşti cu forţa şi nu înţeleg să te despart de ea. Fii, dacă tu vrei, toată viaţa, un Robinson, dacă ai poftă...

— Eu? răspunse Godfrey. Eu?! Toată viaţa?! La rândul ei, Phina se apropie:

— Godfrey, întrebă ea, vrei în adevăr să rămâi pe insula ta?

— Mai bine mor! strigă el, într-un elan a cărui sinceritate nu putea fi pusă la îndoială.

Dar se răzgândi imediat:

— Ei bine, da, reluă el luând mâna tinerei fete, da, vreau să rămân aci, dar cu trei condiţii: prima este ca tu să rămâi aici cu mine, scumpă Phina; a doua, unchiul Will să ne promită că va rămâne cu noi şi a treia ca preotul de pe *Dream* să vină să ne cunune chiar astăzi.

— Pe *Dream* nu este preot, Godfrey! răspunse unchiul Will, o ştii prea bine, dar cred că la San Francisco mai sunt încă, şi o să găsim destui pastori dintre care unul să consimtă să ne facă acest mic serviciu! Cred că eşti de aceeaşi părere cu mine, ca să pornim chiar mâine la drum!

După aceea Phina şi unchiul Will voiră ca Godfrey să le facă onorurile insulei lui. Iată-l deci plimbîndu-i pe sub pâlcul de sequoia, de-a lungul râului, până la podeţ.

Din păcate, din căminul de la Will-Tree nu mai rămăsese nimic. Incendiul mistuise cu totul locuinţa de la baza arborelui! Dacă William W. Kolderup nu ar fi venit, Robinsonii noştri, cu iarna care se apropia, cu puţinul lor avut distrus, cu autentice fiare sălbatice cutreierând insula, ar fi fost într-adevăr de plâns.

— Unchiule Will, spuse Godfrey, dacă acestei insule i-am pus numele de Phina, dă-mi voie să adaug că arborele în care locuiam noi se numea Will-Tree!

— Ei bine, răspunse unchiul, o să luăm cu noi sămânţă, să o semănăm în grădina mea din Frisco!

În timpul acestei plimbări, se zăriră în depărtare câteva fiare, dar nu îndrăzniră să atace grupul numeros şi bine înarmat al marinarilor de pe *Dream.* Cu toate acestea, prezenţa lor nu rămânea mai puţin un fapt cu totul de neînţeles.

Se întoarseră apoi la bord, nu înainte ca Tartelett să fi cerut permisiunea de a lua cu el „crocodilul lui" ca dovadă — permisiune care-i fu acordată.

Seara toată lumea era adunată în careul corăbiei *Dream* şi sărbătorea printr-o masă veselă sfârşitul încercărilor prin care trecuse Godfrey Morgan şi logodna sa cu Phina Hollaney.

A doua zi, 20 ianuarie, *Dream* pornea sub comanda căpitanului Turcotte. La ora opt dimineaţa, Godfrey, nu fără oarecare emoţie, vedea la orizont, înspre apus, ştergându-se ca o umbră acea insulă pe care făcuse timp de cinci luni o şcoală ale cărei lecţii nu avea să le uite niciodată.

Traversarea se făcu repede, pe o mare minunată, cu vânt favorabil. Ah, de data asta *Dream* mergea fără şovăire, drept la ţintă! Nu mai căuta să înşele pe nimeni! Nu mai făcea nenumărate ocoluri, ca în prima sa călătorie! Şi nu mai pierdea noaptea ceea ce câştigase ziua!

Aşa că, la 23 ianuarie, la prânz, după ce intrase prin Poarta de Aur în imensul golf San Francisco, se rânduia liniştit la cheiul Merchant-Street.

Şi atunci, ce le fu dat să vadă?

Văzură ieşind din fundul calei un om care, după ce ajunsese înotând la *Dream,* în noaptea când acesta era ancorat la ţărmul insulei Phina, izbutise să se ascundă acolo pentru a doua oară! Şi cine era acest om?

Era Seng-Vu, care făcuse călătoria de întoarcere aşa cum o făcuse şi pe aceea de la ducere. Seng-Vu se îndreptă către William W. Kolderup.

— Să mă ierte domnul Kolderup, spuse el politicos. Când m-am suit la bordul corăbiei *Dream,* credeam că aceasta mergea direct la Shangai unde voiam să mă repatriez; dar, deoarece *Dream* se întoarce la San Francisco, debarc.

Uluiţi în faţa acestei apariţii, cei din jur nu ştiau ce să răspundă intrusului care-i privea surâzând.

— Dar, spuse în sfârşit William W. Kolderup, presupun că nu ai rămas acolo, în fundul calei, timp de şase luni?

— Nu! răspunse Seng-Vu.

— Si atunci, unde te-ai ascuns?

— Pe insulă!

— Tu? exclamă Godfrey.

— Eu!

— Atunci, înseamnă că acel fum...

— Trebuia să fac focul!

— Şi nu ai căutat să te apropii de noi, să împarţi cu noi totul?

— Îmi place să trăiesc singur, răspunse liniştit Seng-Vu. Îmi ajung mie însumi şi nu am nevoie de nimeni!

Şi apoi, originalul individ, salutându-l pe William W. Kolderup, coborî de pe vas şi dispăru.

— Iată din ce aluat sunt făcuţi adevăraţii Robinsoni! exclamă unchiul Will. Uită-te la el şi vezi dacă îi semeni!

— Bine, spuse atunci Godfrey, fumul se explică prin prezenţa lui Seng-Vu, dar fiarele sălbatice?...

— Şi crocodilul meu? adăugă Tartelett. Înţeleg să mi se dea o explicaţie în ceea ce priveşte crocodilul meu!

Unchiul William W. Kolderup, foarte încurcat, simţindu-se la rândul lui înşelat în această privinţă, îşi trecu mâna peste frunte ca şi când ar fi vrut să alunge un nor.

— O să aflăm asta mai târziu, spuse el. Pentru cine ştie să caute, totul sfârşeşte prin a fi descoperit!

Câteva zile după aceste evenimente, se celebra cu mare pompă căsătoria nepotului şi a pupilei lui William W. Kolderup. Vă lăsăm să ghiciţi dacă cei doi tineri logodnici au fost răsfăţaţi şi sărbătoriţi de către toţi prietenii foarte bogatului negustor.

La această ceremonie, Tartelett a fost fără cusur ca prestanţă, distincţie şi „comme il faut" şi elevul, de asemenea, nu-l făcu de ruşine pe profesorul de dans şi ţinută.

Între timp, lui Tartelett îi veni o idee. Spre părerea lui de rău, neputîndu-şi monta crocodilul în chip de ac de cravată, se hotărî pur şi simplu să-l împăieze. În acest fel, animalul, bine dichisit, cu fălcile întredeschise, cu labele întinse, atîrnat de tavan, avea să fie cea mai frumoasă podoabă a odăii sale.

Crocodilul fu deci trimis la un meşter celebru care i-l aduse acasă câteva zile mai târziu.

Şi rând pe rând, cei din jur veniră să admire „monstrul" căruia nu lipsise mult ca Tartelett să-i servească de cină!

— Dumneavoastră ştiţi, domnule Kolderup, de unde venea acest animal? îl întrebă celebrul meşter de împăiat animale, pe când îi prezenta bogătaşului nota de plată.

— Nu, răspunse unchiul Will.

— Totuşi, avea o etichetă de metal prinsă pe carapace.

— O etichetă! exclamă Godfrey.

— Iat-o! răspunse vestitul meşter.

Şi-i arătă o bucată de piele pe care, cu cerneală specială, care nu se şterge, erau scrise aceste cuvinte:

Trimis de Hagenbeck din Hamburg, lui J. R. Taskinar din Stockton - U.S.A.

După ce citi aceste cuvinte, William W. Kolderup izbucni într-un uriaş hohot de râs.

Înţelesese totul.

J. R. Taskinar, adversarul său, concurentul său învins, era cel care, pentru a se răzbuna, după ce cumpărase o întreagă încărcătură de fiare sălbatice, reptile şi alte animale primejdioase de la binecunoscutul furnizor al menajeriilor din cele două lumi, le debarcase peste noapte, în mai multe călătorii, pe insula Spencer.

Asta îl costase, fără îndoială, scump, dar reuşise să infesteze proprietatea rivalului său, aşa cum, dacă ar fi să credem legenda, făcuseră englezii cu Martinica înainte de a o preda Franţei.

Nu mai era acum nimic inexplicabil în întîmplările de neuitat de pe insula Phina.

— Bine jucat! exclamă William W. Kolderup. Nici eu nu aş fi făcut mai bine decât acest bătrân ticălos de Taskinar!

— Dar acum, spuse Phina, cu aceşti groaznici musafiri, insula Spencer...

— Insula Phina... răspunse Godfrey.

— Insula Phina, reluă surâzând tânăra femeie, este absolut de nelocuit.

— Ei! răspunse unchiul Will. O să aşteptăm până când ultimul leu o să sfâşie ultimul tigru, şi atunci o să ne ducem să locuim acolo.

— Şi atunci, scumpă Phina, întrebă Godfrey, nu o să-ţi fie teamă să petreci acolo cu mine un sezon?

— Cu tine, dragul meu soţ, nu-mi va fi frică de nimic, nicăieri! răspunse Phina. Şi fiindcă, de fapt, tu nu ţi-ai făcut călătoria ta în jurul lumii...

— O să o facem împreună! exclamă Godfrey. Şi dacă ghinionul o să facă vreodată din mine un adevărat Robinson...

— Vei avea, cel puţin, lângă tine pe cea mai devotată dintre soţiile de Robinson.

RAZA VERDE

Capitolul I FRATELE SAM ŞI FRATELE SIB

— Bet!

— Beth!

— Bess!

— Betsey!

— Betty!

Acestea fură numele care răsunară, unul după altul, în măreţul hol din Helensburgh — o manie a fratelui Sam şi a fratelui Sib de a-şi striga femeia de serviciu din vila de la ţară.

Dar, de data aceasta, aceste diminutive familiare ale numelui de Elisabeth nu avură darul să o facă pe această minunată doamnă să apară mai repede decât dacă ar fi strigat-o pe numele ei întreg.

Intendentul Partridge, în persoană, fu cel care, ţinându-şi boneta în mână, se arătă în faţa holului. Partridge, adresându-se celor două persoane cu înfăţişare plăcută care stăteau în arcada unei ferestre, ale cărei trei părţi cu geamurile în formă de romb ieşeau în relief pe faţada locuinţei, spuse:

— Domnii au strigat-o pe doamna Bess; dar doamna Bess nu este în casă.

— Dar unde este, Partridge?

— O însoţeşte pe domnişoara Campbell, care se plimbă prin parc.

Şi grav, la un semn făcut de cele două persoane, Partridge se retrase.

Fraţii Sam şi Sib — pe adevăratul lor nume de botez Samuel şi Sebastian — erau unchii domnişoarei Campbell.

Scoţieni de viţă veche, scoţieni dintr-un străvechi clan din Ţinuturile de Sus, ei doi împreună numărau ca vârstă o sută douăzeci de ani, cu o diferenţă doar de cincisprezece luni între Sam, cel mare, şi Sib, cel mai mic.

Pentru a schiţa numai în câteva trăsături, aceste prototipuri de bunătate, devotament, onoare, este de ajuns să amintim că întreaga lor existenţă şi-o închinaseră nepoatei lor. Erau fraţii mamei ei, care, văduvă la un an după căsătorie, muri curând, secerată de o boală fulgerătoare. Sam şi Sib Melvill rămaseră deci pe lumea aceasta singurii păzitori ai micei orfane. Uniţi în aceeaşi dragoste, nu trăiau, nu gândeau şi nu visau decât pentru ea.

Pentru ea rămăseseră burlaci, fără păreri de rău de altfel, fiind din acele fiinţe minunate care nu au de jucat alt rol aici, pe pământ, decât pe acela de tutori. Şi încă cu asta nu am spus tot: cel mai mare devenise tatăl, cel mai mic devenise mama copilului. Astfel că uneori se întâmpla ca domnişoara Campbell să-i salute cu un foarte firesc:

— Bună ziua, tată Sam! Ce mai faci, mamă Sib?

Cu cine am putea să-i comparăm mai potrivit pe aceşti doi unchi — minus aptitudinile lor în afaceri — dacă nu cu fraţii Cheeryble, cu cei doi caritabili negustori, atât de buni, atât de uniţi, atât de afectuoşi, din cartierul negustoresc al Londrei, fiinţele cele mai perfecte care au ieşit din imaginaţia lui Dickens. Ar fi cu neputinţă să se găsească o mai potrivită asemănare şi chiar dacă autorul acestei povestiri ar trebui să fie acuzat de a fi împrumutat portretul lor din capodopera Nicolas Nickleby, nimănui nu ar avea de ce să-i pară rău.

Sam şi Sib Melvill, înrudiţi, prin căsătoria surorii lor, cu o ramură mai îndepărtată a vechii familii Campbell, nu s-au despărţit niciodată. Aceeaşi educaţie îi făcuse să semene şi din punct de vedere moral. Primiseră împreună aceeaşi învăţătură în acelaşi colegiu şi în aceeaşi clasă. Cum în general emiteau aceleaşi

păreri asupra tuturor lucrurilor, în termeni identici, unul putea totdeauna să încheie fraza celuilalt cu aceleaşi expresii, subliniate cu aceleaşi gesturi. De fapt, aceste două fiinţe nu formau decât una singură, cu toate că în constituţia lor fizică existau unele diferenţe, în adevăr, Sam era puţin mai înalt decât Sib, Sib puţin mai gras decât Sam; dar ar fi putut să

schimbe între ei părul lor cărunt fără ca să ştirbească ceva din expresia onestă a chipurilor lor, pe care era întipărită toată nobleţea descendenţilor clanului Melvill.

Mai trebui să adăugăm că, în croiala hainelor lor — simple şi de modă veche — în alegerea stofelor, — postav bun, englezesc — aveau de asemenea gusturi înrudite, în afară de faptul că — şi cine ar putea explica această uşoară deosebire? — Sam părea să prefere albastrul închis şi Sib maronul întunecat.

În adevăr, cine nu ar fi vrut să trăiască în intimitatea acestor demni gentlemeni? Obişnuiţi să meargă cu acelaşi pas în viaţă, ei se vor opri, fără îndoială, la mică distanţă unul de celălalt, când va veni ceasul opririi definitive. În orice caz, aceşti doi din urmă stîlpi ai casei Melvill erau solizi. Mai aveau să susţină încă multă vreme bătrânul edificiu al neamului lor, care data din secolul al patrusprezecelea — timpurile epice ale lui Robert Bruce[1] şi Wallace[2] , epocă eroică în timpul căreia Scoţia lupta cu englezii pentru independenţă.

Dar dacă Sam şi Sib Melvill nu mai avuseseră prilejul să lupte pentru binele ţării, dacă viaţa lor mai puţin agitată se depanase în liniştea şi belşugul dat de avere, nu trebuie să le facem vreo vină, nici să credem că ar fi degenerat. Ei continuaseră, săvârşind binele, tradiţiile strămoşilor.

Astfel că, amândoi sănătoşi, neavând a-şi reproşa nici o singură abatere în existenţa lor, erau sortiţi să îmbătrânească fără ca vreodată să devină bătrâni la trup sau la minte.

Poate că aveau totuşi un defect — cine se poate lăuda că este perfect? Acela de a-şi împodobi conversaţia cu imagini şi citate împrumutate de la celebrul castelan Abbotsford şi mai ales din poemele epice ale lui Ossian[3], după care se înnebuneau. Dar cine ar putea să le facă din asta o vină în ţara lui Fingal şi a lui Walter Scott?

Pentru a le completa portretul cu o ultimă trăsătură, trebuie să amintim că erau mari amatori de a priza tutun. Or, toată lumea ştie că, în Regatul Unit, firma negustorilor de tutun reprezintă de cele mai multe ori un scoţian voinic cu tabachera în mână, împăunându-se în costumul său tradiţional. Ei, bine, fraţii Melvill ar fi putut foarte bine figura pe una din acele firme mâzgălite, de tablă, care scârţâie la streaşină debitelor. Prizau tot atât, ba chiar mai mult decât oricine de dincoace ca şi de dincolo de Tweed[4]. Dar, un amănunt caracteristic, nu aveau decât o singură tabacheră, într-adevăr uriaşă. Acest obiect mobil trecea pe rând din buzunarul unuia în buzunarul celuilalt.

---

[1] Robert Bruce — rege al Scoţiei.

[2] W. Wallace — erou popular al Scoţiei (1272—1305).

[3] Ossian — bard legendar scoţian, fiul regelui Fingal.

[4] Tweed — rîu care desparte Anglia de Scoţia.

Era ca o legătură în plus între ei. Nu mai este nevoie să o spunem că simţeau în aceeaşi clipă — de zece ori pe ceas, poate — nevoia de a trage pe nas minunata buruiană pe care o aduceau din Franţa. Când unul din ei îşi scotea tabachera din adâncurile buzunarelor sale, însemna că la amândoi le era dor de o priză bună şi, dacă strănutau, îşi spuneau reciproc: „Domnul să ne binecuvânteze!"

De fapt, în ceea ce priveşte realităţile vieţii, fraţii Sam şi Sib erau ca doi copii; destul de puţin la curent cu lucrurile practice ale acestei lumi; cu totul nepricepuţi în afacerile industriale, financiare sau comerciale şi neţinând deloc să le cunoască; în politică, în fond, poate, iacobini, păstrând unele prejudecăţi împotriva dinastiei domnitoare de Hanovra, gândindu-se la ultimul dintre Stuarţi aşa cum un francez ar fi putut să se gândească la ultimul dintre Valois; în sfârşit, în probleme sentimentale încă şi mai puţin pricepuţi.

Cu toate acestea, fraţii Melvill nu aveau decât un gând: să vadă limpede în inima domnişoarei Campbell, să-i ghicească cele mai ascunse gânduri, să le călăuzească dacă ar fi fost nevoie, să le dezvolte dacă ar fi fost necesar şi, în cele din urmă, să o mărite cu un băiat de treabă, ales de ei, care nu ar fi putut să o facă altfel decât fericită.

Dacă te-ai fi luat după ei, mai bine zis dacă i-ai fi auzit vorbind, puteai să crezi că şi găsiseră exact tânărul de treabă căruia i-ar fi revenit această plăcută sarcină pelumea aceasta.

— Aşadar, frate Sib, Helena a ieşit?

— Da, frate Sam; dar este ora cinci şi nu poate să mai întârzie mult...

— Şi îndată ce se va întoarce...

— Cred că ar fi potrivit frate Sam, să avem o discuţie foarte serioasă cu ea.

— Peste câteva săptămâni, frate Sib, fata noastră o să împlinească optsprezece ani.

— Vârsta Dianei Vernon, frate Sam. Nu este ea oare tot atât de fermecătoare ca şi adorabila eroină a lui *Rob-Roy*?

— Da, frate Sam, şi prin drăgălăşenia felului ei de a fi...

— Prin felul ei de a vorbi...

— Prin originalitatea ideilor ei...

— Ţi-o aminteşte mai curând pe Diana Vernon decât pe Flora Mac Ivor, marea şi impunătoarea figură din *Waverley*!...

Fraţii Melvill, mândri de scriitorul lor naţional, citară încă alte câteva nume de eroine din *Anticarul*, din Guy Mannering, din *Frumoasa din Perth, din Kenilworth*[1] etc.; dar pe toate, după părerea lor, le întrecea Miss Campbel.

---

[1] Romane de Walter Scott.

— Este ca o trestie tânără care a crescut puţin cam repede şi căreia ar trebui...

— Să-i dăm un tutore, frate Sam. Or, mi s-a spus că cel mai bun dintre tutori...

— Trebuie să fie, evident, un soţ, frate Sib, fiindcă, la rândul lui, prinde şi el rădăcină în acelaşi pământ...

— Şi, cum este şi firesc, frate Sam, creşte împreună cu trestia pe care o apără!

Cei doi fraţi-unchi Melvill găsiseră această metaforă, luată din *Cartea grădinarului perfect*. Fără îndoială, le părea cât se poate de potrivită, fiindcă le aduse acelaşi zâmbet de mulţumire pe chipul lor bun. Tabachera comună fu deschisă de fratele Sib care îşi adânci în ea, cu multă delicateţe, două degete; apoi aceasta trecu în mâna fratelui Sam care, după ce luă din ea o priză serioasă, o puse în buzunar.

— Aşa că suntem de acord, frate Sam?

— Ca întotdeauna, frate Sib!

— Chiar şi asupra alegerii tutorelui?

— S-ar putea găsi oare unul mai simpatic şi mai pe placul Helenei decât acel tânăr savant care, în diferite ocazii, ne-a arătat bunele sale sentimente?

— Şi atât de temeinice faţă de ea?

— Într-adevăr, ar fi greu. Instruit, titrat al universităţilor din Oxford şi Edimburg...

— Fizician ca Tyndall[1].

— Chimist ca Faraday[2]...

— Cunoscând temeinic raţiunea tuturor lucrurilor pe pământ, frate Sam...

— Şi care nu ar putea fi luat prin surprindere în nici o privinţă, frate Sib...

— Descendent al unei excelente familii din comitatul Fife şi, de altfel, posesorul unei frumoase averi...

— Fără să mai vorbim de aspectul său foarte plăcut, după părerea mea, chiar dacă poartă ochelari cu ramă de aluminiu!

Să fi fost rama ochelarilor acestui erou din oţel, nichel sau chiar din aur şi fraţii Melvill tot nu ar fi văzut în asta un viciu respingător. Este adevărat, aceste aparate optice le stau bine tinerilor savanţi, a căror fizionomie, oricum un pic serioasă, o completează de minune.

Dar acest titrat al universităţilor mai sus menţionate, acest fizician, acest chimist avea să-i placă domnişoarei Campbell? Dacă Miss Campbell îi semăna Dianei Vernon, Diana Vernon, precum se ştie, nu avea pentru al său savant văr Rashleigh alt

---

[1] John Tyndall — fizician irlandez (1820—1893).

[2] Michael Faraday — fizician englez (1791—1867).

sentiment decât cel al unei pure prietenii şi nicidecum nu se căsătorea cu el la sfârşitul volumului.

Bun! Asta însă nu avea, în adevăr, de ce să-i neliniştească pe cei doi fraţi. Ei veneau în această problemă cu întreaga lor lipsă de experienţă de burlaci bătrâni, destul de nepricepuţi în asemenea materie.

— S-au şi întâlnit adesea, frate Sib, şi tânărul nostru prieten nu a părut nepăsător la frumuseţea Helenei!

— Cred şi eu, frate Sam! Divinul Ossian, dacă ar fi trebuit să-i cânte virtuţile, frumuseţea şi graţia, ar fi numit-o Moina, adică iubită de toată lumea...

— În cazul în care nu ar fi numit-o Fiona, frate Sib, adică frumoasa fără de pereche a vremurilor legendare din Ţara Galilor.

— Nu s-a gândit la Helena noastră, frate Sam, când spunea: *Ea părăseşte adăpostul în care suspina în taină şi apare în toată frumuseţea ei ca luna pe marginea unui nor din Orient...*

—...Şi strălucirea farmecelor ei o înconjoară ca nişte raze de lumină, frate Sib, şi zgomotul paşilor ei uşori încântă auzul ca o muzică plăcută?

Din fericire, cei doi fraţi, oprindu-se din citatele lor, căzură din cerul puţin noros al barzilor în domeniul realităţilor.

— Cu siguranţă, spuse unul din ei, dacă Helena îi place tânărului nostru savant, şi el, la rândul lui, nu poate să nu-i placă ei.

— Şi dacă, în ceea ce o priveşte, frate Sam, ea nu a acordat încă atenţia cuvenită nenumăratelor lui calităţi cu care a fost atât din belşug înzestrat de natură...

— Frate Sib, asta numai fiindcă noi încă nu i-am spus că a venit timpul să se gândească la căsătorie...

— Dar în ziua în care îi vom sugera acest lucru, presupunând că ar avea unele rezerve, dacă nu în ceea ce îl priveşte pe soţ, atunci împotriva căsătoriei...

— Nu o să întârzie să spună „da", frate Sam...

— Ca şi acel minunat Benedict, frate Sib, care, după ce a rezistat mult timp...

— Sfârşi, în deznodământul piesei Mult zgomot pentru nimic, prin a se căsători cu Beatrix!

Iată cum cei doi unchi ai lui Miss Campbell potriveau lucrurile, şi deznodământul acestei combinaţii le părea tot atât de firesc ca şi acela din comedia lui Shakespeare.

Se ridicară amândoi în acelaşi timp. Se priveau unul pe altul cu un zâmbet plin de înţeles. Îşi frecau mâinile în acelaşi ritm. Era o afacere ca şi încheiată această căsătorie! Ce dificultăţi ar fi putut să se ivească? Tânărul le făcuse cererea. Tânăra o să le dea răspunsul de care nici nu le trecea prin gând să se

îndoiască. Toate convenienţele erau respectate. Nu mai rămăsese decât să se fixeze data.

În adevăr, avea să fie o frumoasă ceremonie. Va avea loc la Glasgow. Nu în catedrala Saint-Mungo, de exemplu, singura biserică din Scoţia care, împreună cu Saint Magnus of Orcades fusese respectată în epoca reformei. Nu! Este prea masivă, prin urmare prea tristă pentru o căsătorie, care, în gândul fraţilor Melvill, trebuia să fie ca o înflorire a tinereţii, o strălucire de dragoste. Vor alege mai curând Saint Andrew sau Saint Enoch, sau chiar Saint George, care se află în cartierul cel mai select al oraşului.

Fratele Sam şi fratele Sib continuau să-şi desfăşoare planurile lor sub forma mai curând a unui monolog decât a unui dialog, fiindcă era mereu aceeaşi depanare de idei, exprimată în aceeaşi formă. Tot vorbind, observau prin romburile vastului geamlâc copacii frumoşi pe sub care se plimba în acest moment Mis Campbell, brazdele verzi încadrând mici pârâiaşe, cerul acoperit de o brumă luminoasă, care pare că este caracteristică îndeosebi munţilor Highland din Scoţia centrală. Nu se priveau, ar fi fost inutil; dar, din când în când, printr-un fel de instinct afectuos, se luau de braţ, îşi strângeau mâna, ca şi când ar fi vrut să întărească şi mai mult comunicarea gândurilor lor cu ajutorul vreunui curent magnetic.

Da! Va fi minunat! Vor face lucrurile din plin şi cu grandoare. Oamenii sărmani din West-George Street — dacă erau, şi unde nu se găsesc astfel de oameni? — nu vor fi uitaţi la această sărbătoare. Şi dacă prin absurd Miss Campbell ar vrea ca totul să se petreacă simplu şi o să-i facă să înţeleagă pe unchii ei acest lucru, unchii, pentru prima dată în viaţa lor, au să ştie prea bine să-i ţină piept. Şi, cu mare ceremonie, invitaţii la masa de logodnă vor bea, după vechiul obicei, „la stîlpul acoperişului". Şi braţul drept al fratelui Sam se înălţa pe jumătate, în acelaşi timp cu braţul drept al fratelui Sib, ca şi când ar fi rostit de pe acum faimosul toast scoţian.

În acea clipă uşa holului se deschise. Apăru o fată cu obrazul îmbujorat, fiindcă mersese prea repede. Flutura un ziar desfăcut. Se îndreptă către fraţii Melvill şi-i onoră pe fiecare cu câte două sărutări.

— Bună ziua, unchiule Sam, spuse ea.

— Bună ziua, fată dragă.

— Cum îţi merge, unchiule Sib?

— Minunat!

— Helena, spuse fratele Sam, vrem să punem ceva la cale...

— Să puneţi ceva la cale! Ce anume? Ce aţi complotat oare, unchilor? Întrebă Mis Campbell, ale cărei priviri, nu lipsite de şăgălnicie, treceau de la unul la altul.

— Îl cunoşti pe tânărul domn Aristobulus Ursiclos?
— Îl cunosc.
— Îţi displace?
— De ce mi-ar displace, unchiule Sam?
— Atunci îţi place?
— Pentru ce mi-ar place, unchiule Sib?
— În sfârşit, fratele meu şi cu mine, după o matură chibzuinţă, ne-am gândit să ţi-l propunem ca soţ.
— Să mă mărit! Eu! strigă Miss Campbell, eare izbucni în cel mai voios hohot de râs pe care ecoul holului îl repetase vreodată.
— Nu vrei să te măriţi? spuse fratele Sam.
— La ce bun?
— Niciodată?... spuse fratele Sib.
— Niciodată, răspunse Miss Campbell luându-şi un aer serios, dezminţit de gura ei zâmbitoare, niciodată, unchilor... cel puţin atât timp cât nu voi fi văzut...
— Ce? exclamară fratele Sam şi fratele Sib.
— Atât timp cât nu voi fi văzut Raza Verde.

Capitolul II HELENA CAMPBELL

Vila locuită de fraţii Melvill şi Miss Campbell era situată la trei mile de orăşelul Helensburgh, pe malurile Gare-Loch-ului, una din acele pitoreşti scobituri săpată la întâmplare pe malul drept al râului Clyde.

În timpul iernii, fraţii Melvill şi nepoata lor locuiau la Glasgow, într-o casă veche din West-George Street, în cartierul aristocratic al oraşului nou, nu departe de Blythsvood Square. Rămâneau acolo şase luni pe an, în afară de cazul că un capriciu al Helenei — căruia ei i se supuneau fără să murmure — nu-i tîra în vreo călătorie de lungă durată, înspre Italia, Spania sau Franţa. În cursul acestor călătorii, ei continuau să nu vadă decât prin ochii tinerei fete, mergând unde-i plăcea ei să meargă, oprindu-se unde-i convenea ei să se oprească, neadmirând decât ceea ce admira ea. Apoi, când domnişoara Campbell închidea albumul în care ea îşi consemna, fie dintr-o trăsătură de creion, fie dintr-una de peniţă, impresiile de călătorie, îşi reluau ascultători drumul spre Regatul-Unit şi se întorceau, nu fără oarecare satisfacţie, în confortabila locuinţă din West-George Street.

Când luna mai ajungea la înaintata vârstă de trei săptămâni, fratele Sam şi fratele Sib simţeau o nestăpânită dorinţă de a merge la ţară. Aceasta o doreau exact în clipa când Miss Campbell manifesta ea însăşi dorinţa nu mai puţin nestăpânită

de a părăsi, odată cu Glasgow-ul, zgomotul unui mare oraş industrial, de a evada din atmosfera agitată a afacerilor care uneori ajungea până în cartierul Blythswood Square, de a revedea, în sfârşit, un cer mai puţin plin de fum, de a respira un aer mai puţin încărcat cu acid carbonic decât acela al cerului şi atmosferei străvechei metropole, a cărei importanţă comercială, lorzii tutunului — „Tobacco-Lords" — au întemeiat-o acum câteva secole.

Toată casa deci — stăpâni şi servitori — pleca la vila de la ţară, la o depărtare de cel mult douăzeci de mile.

Era un loc frumos acest sat Helensburgh. A devenit o staţiune balneară, foarte frecventată de toţi acei cărora timpul liber le permitea să-şi varieze plimbările de la Clyde, prin excursii la lacul Katrine şi lacul Lomond, scumpe turiştilor.

La o milă de sat, pe malurile lui Gare-Lock, fraţii Melvill îşi aleseseră cel mai bun loc pentru a-şi înălţa căsuţa lor, dincolo de un desiş de copaci minunaţi, în mijlocul unui păienjeniş de ape curgătoare, pe un teren vălurit, cu un relief potrivit cu aşezarea oricărui fel de parc. Umbră răcoroasă, gazon înverzit, pâlcuri de arbori de tot soiul, brazde de flori, păşuni a căror „iarbă igienică" creşte special pentru oi privilegiate, eleştee cu pânză de apă de un negru limpede străbătut de lebede sălbatice, aceste graţioase păsări despre care Wordsworth a spus:

În sfârşit, toate minunăţiile pe care natura le poate aduna pentru ochi, fără ca mâna omului, prin intervenţiile sale, să se trădeze — aşa era reşedinţa de vară a acestei bogate familii.

Mai trebuie să adăugăm că, dinspre parc, situat mai sus de Gare-Loch, priveliştea era fermecătoare. La dreapta, dincolo de golful strâmt, privirea se oprea mai ales pe această peninsulă Rosenheat pe care se înălţa o frumoasă vilă italiană aparţinînd ducelui Argyle. La stânga, târguşorul Helensburgh îşi desena linia şerpuitoare a caselor de pe ţărm, dominate de două sau trei clopotniţe, cu digul său elegant, prelungit pe apele lacului pentru a servi vapoarelor cu aburi, şi în fund colinele sale înveselite de câteva locuinţe pitoreşti. În faţă, pe malul stâng al Glyde-ului, Port-Glasgow, ruinele castelului Newark, Greenok şi desişul catargelor, împodobite cu pavilioane multicolore, alcătuiau o priveliişte foarte variată, de care ochii nu se desprindeau uşor.

Şi dacă te urcai în turnul principal al vilei, această priveliişte era şi mai frumoasă încă, prin îndepărtarea celor două orizonturi.

Acest turn pătrat, cu metereze suspendate la trei unghiuri ale platformei sale, împodobit cu creneluri şi deschizături pentru aruncat obuzele, încins la parapet de o dantelă de piatră, se

înălţa la cel de al patrulea unghi printr-o turelă octogonală. Acolo se afla catargul pavilionului care se ridică pe acoperişul tuturor locuinţelor ca şi la pupa tuturor corăbiilor Regatului-Unit. Acest soi de donjon de construcţie modernă domina astfel toate clădirile care constituiau locuinţa propriu-zisă, cu acoperişurile lor neregulate, cu ferestrele tăiate la întâmplare în ziduri, cu nenumăratele creneluri, faţada clădirii depăşind intrările, cu grilajele din faţa ferestrelor şi crestelor dantelate ale hornurilor, fantezii adesea graţioase cu care arhitectura anglo-saxonă se împodobeşte bucuros.

Or, tocmai pe ultima platformă a turelei, sub faldurile culorilor naţionale fluturând în briza lui Firth of Clyde, îi plăcea domnişoarei Campbell să viseze ore întregi. Ea îşi aranjase acolo un plăcut loc de visare, deschis ca un observator, unde putea să scrie, să citească sau să doarmă pe orice timp, la adăpost de vânt, de soare sau de ploaie. De cele mai multe ori acolo trebuia să o cauţi. Dacă nu era acolo, însemna că fantezia ei o făcea să rătăcească pe aleile parcului, câteodată singură, uneori însoţită de doamna Bess, în cazul în care calul ei nu o purta prin câmpia înconjurătoare, urmată de credinciosul Partridge, care şi-l grăbea pe al lui ca să nu rămână în urma tinerei lui stăpâne.

Între numeroasele slugi ale vilei, se cuvine să deosebim mai ales pe aceşti doi servitori, ataşaţi familiei Campbell din cea mai fragedă vârstă.

Elisabeth — „Luckie", „mama", aşa cum i se spune unei femei de serviciu în Highland — număra în această epocă tot atâţia ani câte chei avea în păstrare şi nu erau mai puţine de patruzeci şi şapte. Era o adevărată gospodină, serioasă, ordonată, pricepută, care ducea toată casa. Poate că îşi închipuia că îi şi crescuse pe cei doi fraţi Melvill, cu toate că ei erau cu mult mai în vârstă decât ea; dar sigur era că pentru Miss Campbell fusese o mamă adevărată.

Alături de această preţioasă intendentă se afla scoţianul Partridge, un servitor cu totul devotat stăpânilor săi, totdeauna credincios vechilor obiceiuri ale clanului său. Purtând tot timpul tradiţionalul costum al oamenilor de la munte, avea o bonetă albastră, vărgată, un „kilt" din pătură care-i cobora până la genunchi peste fusta scurtă, un „pouch", un fel de gentuţă cu franjuri, jambiere înalte susţinute sub un romb de curele, brogs[1] din piele de vacă.

O doamnă Bess pentru conducerea casei, un Partridge ca să o păzească, ce-i trebuie mai mult cuiva care vrea să-i fie asigurată liniştea pe această lume?

---

[1] Brogs — încălţări purtate în Scoţia.

Aţi remarcat desigur că atunci când Partridge răspunsese chemării fraţilor Melvill, a spus, vorbind de tânăra fată: Miss Campbell.

Asta înseamnă că dacă bravul scoţian i-ar fi spus Miss Helena, adică pe numele ei de botez, ar fi comis o abatere de la regulile treptelor ierarhice — abatere pe care o indică, ca atare, mai ales snobismul.

Într-adevăr, niciodată, fiicei mai mari sau fiicei unice a unei familii a clanului, chiar din leagăn, nu i se spune pe numele de botez. Dacă Miss Campbell ar fi fost fiica unui membru al Camerei lorzilor, i s-ar fi spus lady Helena; or, această ramură a Campbell-ilor, căreia ea îi aparţinea, nu era decât colaterală şi îndepărtată de aceea directă a cavalerului Sir Colin Campbell, a cărui origine urcă până la cruciade. De multe secole, ramificaţiile pornite din trunchiul comun se îndepărtaseră de gloriosul strămoş de care ţineau clanurile Argyle, Breadalbane, Lochnell şi alţii; dar oricât de îndepărtat ar fi fost acest strămoş, Helena, prin tatăl său, simţea curgând în vinele ei un pic din sîngele acestei ilustre familii.

Totuşi, deşi nefiind decât Miss Campbell, ea nu era mai puţin o adevărată scoţiană, una din aceste nobile fiice din Thule, cu ochii albaştri şi părul auriu, al cărei portret, gravat de către Findon sau Edwards şi aşezat în mijlocul unor Minna, Brenda, Amy, Robsart, Flora Mac Ivor, Diana Vernon, miss Vardour, Catherine Glover, Mary Avenel, nu ar fi lipsit de frumuseţe acele albume în care englezilor le place să-şi adune cele mai frumoase personaje feminine ale marelui lor romancier.

În adevăr, Miss Campbell era fermecătoare. Drăgălaşul ei chip cu ochi albaştri — albastrul lacurilor din Scoţia, cum se spune — era de admirat; statura ei potrivită, dar elegantă, mersul puţin mândru, expresia feţei de cele mai multe ori visătoare, dacă nu cumva se ivea o undă de ironie care să-i însufleţească trăsăturile, în sfârşit, întreaga ei făptură era plină de graţie şi distincţie.

Şi nu numai că Miss Campbell era frumoasă, dar era şi bună. Bogată prin unchii ei, nu căuta să pară astfel. Milostivă, se silea să justifice vechiul proverb celtic: *Să fie totdeauna plină mâna care se deschide*.

Legată în primul rând de ţinutul ei, de clanul, de familia ei, era cunoscută ca o scoţiană cu trup şi suflet. Ea i-ar fi dat întâietate celui mai neînsemnat Sawney[1] faţă de cel mai important John Bull[2]. Când glasul vreunui muntean îi trimitea peste câmpie vreo melodie scoţiană, sentimentul ei patriotic vibra la fel cu coarda unei harpe.

---

[1] Poreclă pentru „scoţian".

[2] John Bull — compozitor englez (1562—1628).

De Maistre[1] a spus: *în noi sunt două fiinţe: eu şi celălalt*. Eu-l lui Miss Campbell era de a fi serioasă, socotită, privind viaţa mai mult din punctul de vedere al datoriilor decât al drepturilor sale.

Cealaltă parte a fiinţei ei era aceea de a fi romantică, puţin înclinată spre superstiţii, iubind povestirile fantastice care răsar atât de firesc în ţara lui Fingal; un pic rudă cu Lindamirele, aceste adorabile eroine ale romanelor cavalereşti, cutreiera văile din apropiere ca să asculte „cimpoiul din Strathdearne", aşa cum numesc scoţienii de la munte vântul care suflă prin cărările singuratice.

Fratele Sam şi fratele Sib iubeau în egală măsură cele două faţete ale lui Miss Campbel; dar trebuie să recunoaştem totuşi că dacă prima îi fermeca prin chibzuinţă, cea de a doua se întâmpla să-i deruteze uneori prin ieşirile neaşteptate, prin evadările capricioase spre albastrul cerului, prin cavalcadele ei bruşte în ţara visurilor.

Şi nu era oare acest al doilea eu cel care, la propunerea celor doi fraţi, dăduse un răspuns atât de ciudat?

„Să mă căsătoresc? ar fi spus cel dintîi... Să-l iau în căsătorie pe domnul Ursiclos? O să vedem... O să mai vorbim!"

„Niciodată, atâta timp cât nu voi fi văzut Raza Verde"! răspunsese celălalt.

Fraţii Melvill se priveau fără să înţeleagă şi, în timp ce Miss Campbell se instala în marele fotoliu gotic din arcada ferestrei:

— Ce înţelege ea prin Raza Verde? întrebă fratele Sam.

— Şi de ce vrea ea să vadă această Rază? răspunse fratele Sib. Pentru ce? O să aflăm.

Capitolul III ARTICOLUL DIN *MORNING POST*

Iată ce putuseră să citească amatorii de curiozităţi din domeniul fizicii în ziarul *Morning Post* din acea zi:

Aţi urmărit vreodată apusul soarelui pe un orizont de mare? Da, fără îndoială. L-aţi urmărit până în clipa în care partea superioară a discului său, atingând apa, este pe cale de a dispare? Foarte probabil. Dar aţi remarcat fenomenul care se produce exact în clipa în care strălucitorul astru îşi aruncă ultima sa rază, dacă cerul, fără ceaţă, este atunci de o limpezime perfectă? Nu, poate că nu. Ei bine, prima dată când veţi avea prilejul — se iveşte foarte rar — de a observa acest fenomen, nu va fi, cum s-ar putea crede, o rază roşie care vă va impresiona retina ochiului, ci va fi o rază verde, dar de un

[1] Joseph de Maistre — scriitor şi filozof francez (1753—1821).

verde minunat, de un verde pe care nici un pictor nu-l poate realiza pe paleta sa, de un verde pe care natura, nici în nuanţele atât de variate ale vegetaţiei, nici în culoarea mărilor celor mai limpezi, nu l-a reprodus vreodată! Dacă în rai există culoarea verde, nu poate fi decât acest verde, care este, fără îndoială, adevăratul verde al speranţei!

Aşa suna articolul din Morning Post, ziarul pe care Miss Campbell îl ţinea în mână atunci când intră în hol. Această notă o pasionase, pur şi simplu, în asemenea măsură încât, cu un glas entuziast, citi unchilor săi cele câteva rânduri care, într-o formă lirică, cântau frumuseţile Razei Verzi.

Dar, ceea ce Miss Campbell nu le spuse, era că, de fapt, Raza Verde se referea la o legendă străveche, al cărei sens adânc îi scăpase până atunci, o legendă ciudată printre multe altele, născută în Highlands şi care spune că această rază îl face pe cel care a văzut-o să nu se poată înşela în dragoste; că apariţia sa are darul de a spulbera iluziile şi minciunile; acel ce a avut fericirea să o zărească o dată, vede clar în inima lui şi a celorlalţi.

Să-i fie iertat unei tinere scoţiene din munţi credinţa plină de poezie pe care venise să o reînsufleţească în imaginaţia sa lectura acestui articol din *Morning-Post.*

Auzind-o pe Miss Campbell, fratele Sam şi fratele Sib făcură ochii mari, privindu-se cu un fel de uluială. Până acum ei trăiseră fără să fi văzut Raza Verde şi îşi închipuiau că se putea trăi aşa şi de acum încolo. Se părea însă că nu asta era şi părerea Helenei, care pretindea să lege cel mai important pas din viaţa sa de cercetarea acestui fenomen unic între toate.

— Ah, asta este ceea ce se cheamă Raza Verde? spuse fratele Sam clătinînd uşor din cap.

— Da, răspunse Miss Campbell.

— Aceea pe care tu, cu orice preţ, vrei să o vezi? spuse fratele Sib.

— Pe care o voi vedea cu voia voastră, unchilor, şi cât mai curând posibil, dacă nu vă este cu supărare!

— Şi pe urmă, după ce vei fi văzut-o?...

— După ce voi fi văzut-o, vom putea vorbi de domnul Aristobulus Ursiclos.

Privindu-se pe furiş, fratele Sam si fratele Sib îşi zâmbiră cu tâlc.

— Să mergem să vedem Raza Verde, spuse unul din ei.

— Fără să pierdem o clipă! adăugă celălalt.

În momentul în care se pregăteau să deschidă fereastra din hol, Miss Campbell îi opri cu un gest.

— Trebuie să aşteptăm să apună soarele, spuse ea.

— Atunci deseară... răspunse fratele Sam.

— Şi soarele să apună pe cel mai limpede orizont, adăugă Miss Campbell.

— Ei bine, după cină, vom merge toţi trei la vârful Rosenheat... spuse fratele Sib.

— Sau vom urca foarte simplu în turnul vilei, adăugă fratele Sam.

— Din vârful Rosenheat-ului ca şi din turnul vilei, răspunse Miss Campbell, nu este alt orizont decât acela al plajei lui Clyde. Or, soarele trebuie observat la apusul lui pe linia mării şi a cerului. Deci, aviz unchilor mei de a-mi oferi acest orizont în cel mai scurt timp.

Miss Campbell vorbea atât de serios, adresîndu-le în acelaşi timp zâmbetul ei cel mai drăgălaş, încât fraţii Melvill nu puteau să reziste unei somaţii formulată în aceşti termeni.

— Poate că nu este urgent?... crezu totuşi de datoria sa să observe fratele Sam.

Şi fratele Sib veni în ajutorul său, adăugind:

— Vom avea tot timpul...

Dar Miss Campbell căltină cu drăgălăşenie din cap.

— Nu vom avea tot timpul răspunse ea, ci, dimpotrivă, este urgent!

— Pentru că... ar fi cumva în interesul domnului Aristobulus Ursiclos?... spuse fratele Sam.

— A cărui fericire, s-ar părea, depinde de observarea Razei Verzi... spuse fratele Sib.

— Fiindcă suntem de pe acum în luna august, unchilor, răspunse Miss Campbell, şi ceata o să întunece în curând cerul Scoţiei noastre. Fiindcă trebuie să profităm de serile frumoase pe care sfârşitul verii şi începutul toamnei ni le mai pot încă oferi! Când plecăm?

Era evident că dacă Miss Campbell voia cu orice chip să vadă anul acesta Raza Verde, nu mai era timp de pierdut. Să se ducă imediat în vreun punct al litoralului scoţian din partea de vest, să se instaleze cât mai confortabil cu putinţă, să vadă în fiecare seară apusul soarelui, apoi să pândească ultima lui rază — asta era tot ce aveau de făcut, fără să mai aştepte nici măcar o zi.

Poate că atunci, cu puţin noroc, Miss Campbell va vedea îndeplinindu-i-se dorinţa puţin fantezistă, dacă cerul se va preta la observarea fenomenului — ceea ce este cu totul rar, aşa cum afirma foarte just Morning Post.

Şi avea dreptate bineinformatul ziar!

Mai întâi era vorba deci de a căuta şi alege o porţiune de pe coasta occidentală, de unde fenomenul putea să fie vizibil. Or, pentru a-l găsi, trebuia să ieşi din golful râului Clyde.

Vila din Helensburgh

În adevăr, gurile râului, în largul lui Firth of Clyde, erau presărate de obstacole care îngrădeau câmpul vizual. Sunt vârfurile Kyles de pe insula Bute, insula Arrah, peninsulele Knapdale şi Cantyre, Jura, Islay — o imensă risipire de stânci sfărâmate în epoca geologică şi care fac un fel de arhipelag din toată partea occidentală a comitatului Argyle. Cu neputinţă de găsit acolo un segment de orizont de mare pe care privirea să poată surprinde vreun apus de soare.

Deci, pentru a nu părăsi Scoţia, era potrivit să meargă mai la nord sau mai la sud, în faţa unui spaţiu nelimitat, şi asta înaintea apusurilor ceţoase de toamnă.

Puţin o interesa pe Miss Campbell în ce loc vor merge. Pe coasta Irlandei, a Franţei, a Norvegiei, a Spaniei sau a Portugaliei, ea s-ar fi dus indiferent unde, acolo unde astrul strălucitor, apunând, i-ar fi salutat cu ultimele sale raze — şi dacă aceasta ar fi fost sau nu pe placul fraţilor Melvill, ar fi trebuit totuşi să o urmeze!

Cei doi unchi, după ce se consultară din priviri, se grăbiră să ia cuvântul. Dar ce priviri, însufleţite de o subtilă undă de diplomaţie!

— Ei bine, scumpa mea Helena, spuse fratele Sam, nimic mai uşor decât să-ţi satisfacem dorinţa! Să mergem la Oban.

— Este evident că în nici o parte nu vom găsi ceva mai bun decât la Oban, adăugă fratele Sib.

— Fie şi Oban, răspunse Miss Campbell. Dar la Oban este un orizont de mare?

— Mai e vorbă! exclamă fratele Sam.

— Mai degrabă două decât unul! exclamă fratele Sib.

— Ei bine, să plecăm!

— Peste trei zile, spuse unul din fraţi.

— Peste două zile, spuse celălalt, care socoti potrivit să facă această mică concesie.

— Nu, chiar mâine, răspunse Miss Campbell, ridicându-se în clipa în care suna clopoţelul pentru cină.

— Mâine... da... mâine! adăugă fratele Sam.

— Am vrea să fim plecaţi! replică fratele Sib.

Era adevărat. Şi pentru ce această grabă? Fiindcă Aristobulus Ursiclos era exact de cincisprezece zile în vacanţă la Oban. Asta însemna că Miss Campbell, care nu ştia, se va afla în prezenţa acestui tânăr ales dintre cei mai savanţi şi, un lucru pe care fraţii Melvill nu-l bănuiau, dintre cei mai plicticoşi. Ceea ce, gândeau cele două şirete personaje, o va face pe Miss Campbell, după ce îşi va fi ostenit zadarnic vederea urmărind apusul de soare, să renunţe la fantezia sa şi să-şi pună mâna în mâna logodnicului său. De altfel, chiar dacă Helena ar fi bănuit,

ea tot ar fi plecat. Prezenţa lui Aristobulus Ursiclos n-ar fi avut darul să o stingherească.

— Bet!

— Beth!

— Bess!

— Betsey!

— Betty!

Şirul acestor nume răsună din nou în hol; dar de data aceasta doamna Bess îşi făcu apariţia şi primi ordinul ca încă de a doua zi să fie pregătită pentru o plecare imediată.

Într-adevăr, trebuiau să se grăbească. Barometrul, care arăta treizeci degete şi trei zecimi (769 mm), promitea, pentru o anumită durată, un timp frumos. Plecând a doua zi dimineaţă, aveau să ajungă încă destul de devreme la Oban, pentru a observa apusul soarelui.

Fireşte, în timpul acestor ore, doamna Bess şi Partridge fură cei mai ocupaţi în vederea acestei plecări. Cele patruzeci şi şapte de chei ale menajerei zăngăneau în buzunarul fustei ei, ca şi clopoţeii unui catâr spaniol. Ce de dulapuri, ce de sertare de deschis, şi mai ales de închis! Poate că vila din Helensburgh o să rămână mult timp goală. Nu trebuiau oare să se ţină seamă de capriciile lui Miss Campbell? Şi dacă acestei fermecătoare persoane i-ar plăcea să alerge mult şi bine după a sa Rază Verde? Şi dacă această Rază Verde, din cochetărie, s-ar ascunde? Şi dacă orizonturile din Oban nu aveau să ofere toată limpezimea necesară acestui gen de observare? Şi dacă va trebui să se caute un alt punct astronomic, pe un litoral mai meridional decât al Scoţiei, al Angliei, al Irlandei sau chiar al continentului! Se pleca mâine, de acord, dar când aveau să se întoarcă la vilă? Peste o lună, peste şase, peste un an, peste zece ani?

— Şi de unde i-a venit această idee să vadă Raza Verde? întrebă doamna Bess, pe care Partridge o ajuta cum putea mai bine.

— Nu ştiu, răspunse Partridge, dar asta trebuie să aibă o anumită importanţă, şi tânăra noastră stăpână nu face nimic fără socoteală — de altfel, o ştii, mavourneen.

„Mavourneen" este o expresie care se foloseşte bucuros în Scoţia, ceva ce în Franţa ar fi egal cu „scumpa mea", şi minunatei menajere nu-i displăcea deloc ca bravul scoţian să i se adreseze cu acest apelativ.

— Partridge, răspunse ea, cred, ca şi dumneata, că această fantezie a lui Miss Campbell, de care habar n-aveam, ar putea foarte bine să ascundă vreun gând tainic.

— Care?

— Ei! Cine ştie? Dacă nu un refuz, cel puţin o amânare a proiectului unchilor săi!

— În adevăr, reluă Partridge, nu ştiu de ce domnilor Melvill le-a căzut cu tronc acest domn Ursiclos! Este oare soţul cel mai potrivit pentru domnişoara?

— Fii sigur, Partridge, replică doamna Bess, dacă numai pe jumătate nu o să-i fie pe plac, nu o să-l ia de bărbat. O să le spună un drăgălaş „nu" unchilor ei, dându-le câte o sărutare pe fiecare obraz, şi unchii săi vor fi foarte surprinşi că s-au putut gândi măcar o clipă la acest pretendent, ale cărui pretenţii nu sunt deloc pe gustul meu.

— Nici mie, mavourneen!

— Vezi dumneata, Partridge, inima lui Miss Campbell este ca acest sertar bine închis cu o broască de siguranţă. Numai ea are cheia şi, ca să o deschizi, trebuie să ţi-o dea ea...

— Sau să-i fie luată! adăugă Partridge, zâmbind oarecum cu înţeles.

— Nu o să i se ia, doar dacă o să vrea ea să lase să-i fie luată, răspunse doamna Bess, şi vântul să-mi zboare boneta în vârful clopotniţei din Saint-Mungo dacă tânăra noastră domnişoară se va mărita cu acest domn Ursiclos!

— Un meridional, exclamă Partridge, care, chiar dacă era născut în Scoţia, a trăit totdeauna la sud de Tweed!

Doamna Bess clătină din cap. Aceşti doi highlanderi se înţelegeau bine. Pentru ei doi, ţinuturile din sud abia dacă făceau parte din vechea lor Caledonie, în pofida tuturor tratatelor Uniunii. Hotărât lucru, ei nu erau deloc partizanii proiectatei căsătorii. Sperau ceva mai bun pentru Miss Campbell. Dacă în aparenţă existau toate condiţiile, nu părea ca acestea să-i mulţumească.

— Ah, Partridge, reluă doamna Bess, tot vechile obiceiuri ale celor de la munte erau mai bune şi cred că, făcute după datina vechilor noastre clanuri, căsătoriile de odinioară se bucurau de mai multă fericire decât cele de astăzi.

— Niciodată nu ai spus ceva mai adevărat, mavourneen! răspunse grav Partridge. Atunci se punea mai mult preţ pe dragoste şi mult mai puţin pe pungă. Banii, fără îndoială, sunt foarte buni, dar dragostea este şi mai bună!

— Da, Partridge, şi, în afară de toate astea, trebuiau să se cunoască bine înainte de a se căsători! Îţi aminteşti ce se petrecea la târgul de la Saint-Olla, în Kirkwall? Tot timpul cât dura, de la începutul lunii august, tinerii se întovărăşeau în perechi şi aceste perechi erau numite „frate şi soră de întâi august". Frate şi soră — asta nu te pregăteşte încetul cu încetul să devii soţ şi soţie? Şi, poftim, iată-ne exact în ziua în care altădată se deschidea târgul de la Saint-Olla.

— Să te audă Domnul! răspunse Partridge. Chiar şi domnul Sam şi domnul Sib, dacă s-ar fi întovărăşit cu vreo drăguţă scoţiană, nu ar fi scăpat deloc soartei obişnuite şi Miss Campbell ar fi numărat acum în familie două mătuşi mai mult.

— De acord, Partridge, răspunse doamna Bess, dar încearcă s-o întovărăşeşti astăzi pe Miss Campbell cu domnul Ursiclos, şi să curgă Clyde în sus de la Helensburgh la Glasgow dacă asocierea lor nu ar fi desfăcută după vreo opt zile!

Fără să insistăm asupra incovenientelor pe care le putea oferi această familiaritate autorizată de obiceiurile din Kirkwall, care de altfel acum a dispărut, trebuie să ne mărginim a spune că faptele ar fi putut da dreptate doamnei Bess. Dar, în sfârşit, Miss Campbell şi Aristobulus Ursiclos nu erau deloc ,,frate şi soră de întâi august", şi dacă vreodată căsătoria lor avea să se facă, logodnicii nu aveau să se cunoască aşa cum s-ar fi cunoscut dacă ar fi trecut prin probele târgului de la Saint-Olla!

Orice ar fi, târgurile sunt făcute pentru afaceri şi nu pentru căsătorii. Trebuie să-i lăsăm cu regretele lor pe doamna Bess şi Partridge care, tot vorbind, nu pierdeau nici un minut.

Plecarea era hotărâtă. Locul de vilegiatură fusese ales. În ziarele high-life-ului, la rubrica ,,deplasări şi vilegiaturi" cei doi fraţi Melvill şi Miss Campbell aveau să figureze de a doua zi, pentru staţiunea balneară Oban. Dar cum avea să se facă deplasarea? Aceasta era problema care trebuia rezolvată.

Două căi diferite permit să ajungi la acest orăşel situat pe strâmtoarea Mull, câteva sute de mile la nord-vest de Glasgow.

Prima este un drum pe pământ. Te duci la Bowling, apoi prin Dumbarton şi malul drept al râului Leven ajungi la Balloch, extremitatea Lomond-ului; traversezi cel mai frumos lac al Scoţiei, cu cele treizeci de insule ale sale, între istoricele sale maluri pline de amintirea Mac-Gregor-ilor şi Mac-Farlane-ilor, în plină ţară a lui Rob-Roy şi Robert Bruce; ajungi la Dalmaly; de acolo, pe un drum care se desfăşoară pe o coastă a muntelui, cel mai adesea la jumătatea coastei, dominând torente sau fiorduri peste primele înălţimi ale lanţului Grampianilor, în mijlocul văgăunilor năpădite de buruieni, presărate cu brazi, stejari, molifţi şi mesteceni, turistul fermecat coboară la Oban, al cărui litoral nu e cu nimic mai prejos decât cel mai pitoresc litoral din tot Atlanticul.

Este o excursie minunată, pe care orice călător în Scoţia a făcut-o sau ar trebui să o facă; dar un orizont de mare nu se află pe acest parcurs. Aşa că fraţii Melvill, care îi propuseseră lui Miss Campbell să ia acest drum, rămaseră cu propunerea.

A doua cale este în acelaşi timp fluvială şi maritimă. Să cobori pe Clyde până la golful căruia îi dăduse numele, să navighezi între insule şi insuliţe din acest capricios arhipelag ca o enormă

mină scheleletică aşezată pe această parte a oceanului, apoi să te întorci prin partea dreaptă a acestei mâini până la portul Oban, era ceva care putea să o ispitească pe Miss Campbell, pentru care minunatul ţinut al lacului Lomond şi al lacului Katrine nu mai avea vreun secret. De altfel, printre insule, departe de strâmtori şi golfuri, către apus, erau spaţii libere; perimetrul era subliniat acolo printr-o dungă de apă. Ei bine, la apusul soarelui, în timpul ultimei ore ale acestei călătorii pe apă, dacă orizontul nu era înnegurat, ar fi fost oare cu neputinţă să zăreşti această Rază Verde a cărei proiecţie dura doar o cincime de secundă?

— Înţelegi, unchiule Sam, spuse Miss Campbell, înţelegi, unchiule Sib, nu trebuie decât o clipă! Deci, dacă am văzut ce vreau să văd, călătoria s-a terminat şi este inutil să mergem să ne instalăm la Oban.

Dar tocmai acest lucru nu convenea fraţilor Melvill. Ei voiau să se instaleze pentru câtva timp la Oban — ştim pentru ce — şi nu ţineau ca o prea promptă apariţie a fenomenului să le strice planurile.

Totuşi, fiindcă Miss Campbell avea cuvântul cel mai greu la acest capitol şi fiindcă ea se pronunţă pentru calea maritimă, fu aleasă această din urmă, preferată celei terestre.

— Să o ia dracu pe această Rază Verde! spuse fratele Sam, când Helena părăsi holul.

— Şi cei care au inventat-o! răspunse fratele Sib.

Capitolul IV COBORÂND PE CLYDE

A doua zi, 2 august, la prima oră, Miss Campbell, însoţită de fraţii Melvill, urmată de Partridge şi de doamna Bess, se urca în tren la staţia de cale ferată din Helensburgh. Trebuia să se ducă la Glasgow să ia vaporul cu aburi care, în ruta sa zilnică de la metropolă la Oban, nu făcea escală în acest punct al coastei.

La ora şapte, trenul îi lăsa pe cei cinci călători în gara de sosire din Glasgow şi o trăsură îi conduse la Broomielaw Bridge.

Acolo steamerul *Columbia* îşi aştepta călătorii; din cele două coşuri ale sale ieşea un fum negru care se amesteca cu ceaţa încă deasă de pe Clyde; dar toţi aceşti aburi matinali începeau să se destrame şi discul plumburiu al soarelui se şi colora cu câteva nuanţe aurii. Ziua promitea să fie frumoasă.

Îndată ce bagajele le fură duse la bord, Miss Campbell şi tovarăşii săi se îmbarcară.

În acel moment clopotul îşi trimetea, pentru cei întârziaţi, a treia şi ultima chemare. Apoi mecanicul îşi porni maşina, paletele roţilor, împinse înainte şi înapoi, stârniră mari învolburări de apă gălbuie, răsună un şuierat prelung, odgoanele fură ridicate şi *Columbia* alunecă repede pe firul curentului.

În Regatul-Unit, nu ar fi frumos din partea turiştilor dacă s-ar plânge. Peste tot companiile maritime pun la dispoziţia lor vapoare minunate. Nu există un cât de subţire fir de apă, un cât de mic lac, un cât de infim golf care să nu fie brăzdat în fiecare zi de elegante vapoare cu aburi. Nu-i de mirare deci că din acest punct de vedere Clyde era cel mai favorizat. De asemeni, de-a lungul Broomielaw-Street-ului, în calele Steam-boat-quay-ului, steamerele, cu tambururile lor vopsite în cele mai vii culori, în care auriul se întrece cu roşul aprins, aşteaptă tot timpul sub presiune, gata oricând să plece în toate direcţiile.

Columbia nu făcea excepţie de la această regulă. Foarte lungă, foarte ascuţită în partea din faţă, foarte elegantă în toate liniile ei, înzestrată cu o maşină puternică acţionând roţi cu un mare diametru, era un vas de cursă lungă. În interior, saloane şi săli de mâncare cu tot confortul posibil, puntea, un imens spardeck[1] adăpostit de o prelată cu lambrechinuri înguste, cu bănci şi scaune cu perne moi, o adevărată terasă înconjurată de o elegantă balustradă, punte de pe care pasagerii aveau o minunată priveliişte şi aer curat.

Călătorii nu lipseau. Veneau cam de peste tot, din Scoţia ca şi din Anglia. Această lună august este prin excelenţă luna excursiilor. Între toate, cele de pe Clyde şi Hebride sunt alese cu precădere. Se aflau acolo nenumărate familii, tinere fete foarte vesele, tineri mai liniştiţi, copii obişnuiţi de mici cu surprizele turismului; apoi pastori, totdeauna foarte numeroşi la bordul steamerelor, cu pălăriile lor tari pe cap, cu lunga lor redingotă neagră cu guler drept, cu dunga albă a cravatei la gulerul vestei; apoi mai mulţi fermieri purtînd boneta scoţiană şi amintind prin felul lor de a fi puţin greoi pe vechii Bonnet-lairds[2] de acum şaizeci de ani; în sfârşit, o jumătate de duzină de străini, din acei nemţi care nu pierd nimic din greutate chiar dacă sunt departe de Germania şi doi-trei din acei francezi care nu-şi părăsesc extraordinara lor amabilitate nici chiar în afara Franţei.

Dacă Miss Campbell s-ar fi asemănat celor mai mulţi dintre compatrioţii săi care, îndată ce se îmbarcau, se aşezau în vreun colţ şi nu se mai clinteau de acolo tot timpul călătoriei, nu ar fi

---

[1] Spardeck — punte care se întinde de la un capăt la altul al vaporului (în limba engleză în text).
[2] Moşieri.

văzut din malurile Clyde-ului decât ceea ce i-ar fi trecut prin faţa ochilor, fără măcar să-şi mişte capul. Dar ei îi plăcea să se ducă, să vină, când în partea din spate a steamerului, când în partea din faţă, privind oraşele, orăşelele, satele, cătunele cu care sunt presărate de la un capăt la altul aceste maluri. Din această pricină fratele Sam şi fratele Sib, care o întovărăşeau, răspunzându-i, aprobându-i observaţiile, confirmându-i remarcile, nu putură să se odihnească nici măcar un ceas între Glasgow şi Oban. De altfel, nici nu le trecea prin gând să se plângă, asta făcea parte din funcţia lor de păzitori şi o urmau din instinct, luând din când în când câte o priză bună de tutun ce-i ţinea bine dispuşi.

Doamna Bess şi Partridge, care se aşezaseră în partea din faţă a spardeck-ului, discutau prieteneşte despre timpurile trecute, despre obiceiurile pierdute, despre vechi clanuri în destrămare. Unde erau acele secole de altădată, apuse pentru totdeauna? În acea epocă, orizonturile limpezi ale lui Clyde nu dispăreau în spatele fumului de cărbune al uzinelor, malurile lui nu răsunau de loviturile înfundate ale ciocanelor pneumatice, apele lui liniştite nu erau tulburate niciodată de efortul câtorva mii de cai-aburi!

— O să se întoarcă acest timp, şi poate că mai curând decât gândim! spuse doamna Bess pe un ton convins.

— Sper, răspunse grav Partridge, şi, odată cu venirea lui, vom revedea şi vechile tradiţii ale strămoşilor noştri.

În acest timp, malurile Clyde-ului alergau cu repeziciune prin faţa ochilor, în urma *Columbiei*, aidoma unui peisaj în mişcare. La dreapta se arăta satul Patrick, la gura râului Kelvin, şi docurile imense, destinate construcţiei corăbiilor de fier care sunt gemenele celor din Govan, situate pe malul opus. Ce zgomot de fierărie, ce de trâmbe de fum şi aburi, atât de neplăcute urechilor şi ochilor lui Partridge şi ai tovarăşei sale!

Dar încetul cu încetul toată această larmă industrială şi toată această ceaţă de cărbune avea să ia sfârşit. În locul şantierelor, al calelor acoperite, al coşurilor înalte de fabrici, al acelor uriaşe schelete de fier care se aseamănă cu cuştile unei menajerii de mastodonţi, apărură căsuţe cochete, vilişoare ascunse printre arbori, vile de tip anglo-saxon împrăştiate pe colinele verzi. Era ca o neîntreruptă înşiruire de case de tară şi de castele, care se desfăşura de la un oraş la altul.

După vechiul burg regal Renfrew, aşezat pe stânga fluviului, se profilară, la dreapta colinele împădurite ale Kilpatrick-ului, deasupra satului cu acest nume, prin fata căruia nici un irlandez nu poate să treacă fără să se descopere; acolo s-a născut Sfîntul Patrice, protectorul Irlandei.

Clyde, din fluviul care era până atunci, începea să devină un adevărat braţ de mare. Doamna Bess şi Partridge salutară ruinele Dunglas-Castle, rechemând în memorie unele vechi amintiri din istoria Scoţiei; dar ei îşi întoarseră ochii de la obeliscul ridicat în cinstea lui Harry Bell, inventatorul primului vapor mecanic, ale cărui roţi tulburau aceste ape liniştite.

Câteva mile mai departe, turiştii, cu Murray[1]-ul lor în mână, contemplau castelul Dumbarton, care se înalţă la mai mult de cinci sute de picioare pe stânca lui de bazalt. Din cele două conuri ale vârfului său, cel mai înalt poartă şi acum numele de „Tronul lui Wallace" unul din eroii luptelor pentru independenţă.

În acel moment, din înaltul pasarelei, un gentleman, fără ca să-l fi rugat cineva, dar şi fără ca cineva să fi gândit că este nepotrivit, se crezu dator să ţină o mică conferinţă istorică pentru instruirea tovarăşilor lui de călătorie.

O jumătate de oră mai târziu, nu mai era permis nici unui singur călător de pe *Columbia* — doar dacă nu cumva era surd — să ignore faptul că, foarte probabil, romanii fortificaseră Dumbarton-ul; că această stâncă istorică se transformase, la începutul secolului al treisprezecelea, în fortăreaţă regală; că, beneficiind de pactul cu Uniunea, se numără printre cele patru cetăţi ale regatului Scoţiei, care nu pot fi dărâmate; că din acest port a plecat în 1548 spre Franţa Maria Stuart, a cărei căsătorie cu Franciscal II-lea avea să o facă „regină pentru o zi"; că, în sfârşit, în 1815, până când guvernul Castlereagh să se hotărască să-l exileze pe insula Sfânta Elena, Napoleon a trebuit să fie închis aici.

— Iată ceva foarte instructiv, spuse fratele Sam.

— Instructiv şi interesant, răspunse fratele Sib. Acest gentleman merită toate elogiile noastre!

Şi de fapt, cei doi unchi socotiseră că nu trebuie să piardă nici un singur cuvânt din conferinţă. Aşa că se crezură datori să-i mulţumească profesorului improvizat.

Absorbită în gândurile sale, Miss Campbell nu auzise nimic din această lecţie de istorie curentă. Asta, cel puţin deocamdată, nu avea darul să o intereseze. Nu aruncă nici măcar o privire, la dreapta fluviului, ruinelor castelului Cardross, unde a murit Robert Bruce. Un orizont de mare, iată ce căutau zadarnic ochii săi; dar nu-l puteau zări, înainte ca vasul să se fi desprins din această succesiune de maluri, promontorii şi coaste care mărgineau golful Clyde. De altfel, steamerul trecea atunci prin dreptul orăşelului Helensburgh. Portul Glasgow, resturile castelului Newark, peninsula

[1] Murray John — editor englez (1778—1843); aici, în sens de ediţie.

Rosenheat, toate acestea tânăra castelană le vedea în fiecare zi de la ferestrele vilişoarei sale, în asemenea chip încât se întreba dacă nu cumva steamerul nu plutea pe capricioasele ape din parc.

Şi de altfel, de ce ar fi rătăcit gândurile ei printre sutele de corăbii care se îngrămădesc unele în altele în bazinurile Greenock, la gura fluviului? Ce o interesa pe ea că nemuritorul Watt[1] se născuse în acest oraş de patruzeci de mii de locuitori, care este ca o anticameră industrială şi comercială a Glasgow-ului? Pentru ce, trei mile mai departe, să-şi fi oprit privirile la stânga pe satul Gourock, la dreapta pe satul Dunoon, pe fiordurile dantelate şi sinuoase care muşcă atât de adânc cordoanele litoralelor comitatului Argyle, scobite ca şi coasta Norvegiei?

Nu! Miss Campbell căuta nerăbdătoare din ochi ruinele turnului Leven. Se aştepta ea să apară vreun spiriduş? Nicidecum, dar voia ca ea să fie prima care să zărească farul Clock care luminează ieşirea din Firth of Clyde.

Farul apăru în sfârşit, ca o lampă uriaşă, după cotitura ţărmului.

— Clock, unchiule Sam, spuse ea, Clock, Clock!

— Da, Clock! răspunse fratele Sam cu promptitudinea unui ecou de munte.

— Marea, unchiule Sib!

— Într-adevăr, marea, răspunse fratele Sib.

— Cât este de frumoasă! repetară cei doi unchi. S-ar fi putut crede că o vedeau pentru prima dată!

Nu era cu putinţă să se înşele: la deschiderea golfului era, într-adevăr un orizont de mare.

În acest timp, soarele nu depăşise încă jumătate din cursa lui zilnică. Sub a cincizeci şi şasea paralelă, trebuia să treacă deci cel puţin şapte ore înainte ca el să dispară în valuri, şapte ore de nerăbdare pentru Miss Campbell! De altfel, acest orizont se desena în sud-vest, adică pe un segment de arc pe care strălucitorul astru îl atinge în treacăt în epoca solstiţiului de iarnă. Nu acolo deci trebuia căutată apariţia fenomenului; mai degrabă la vest şi chiar puţin către nord, fiindcă primele raze din luna august preced cu şase săptămâni echinocţiul din septembrie.

Dar ce importanţă avea! Marea era cea care se desfăşura acum în faţa privirii lui Miss Campbell. Peste spaţiul dintre insulele Cumbray, dincolo de marea insulă Bute, al cărei profil era îndulcit de o uşoară estompare, dincolo de micile creste ale Aisla-Craig-ului şi ale munţilor Arran, linia cerului şi a apei se

[1] James Watt — inginer scoţian (1736—1819).

înscria în larg, cu precizia unei linii făcută cu trăgătorul de compas.

Absorbită cu totul de gândul său, Miss Campbell se uita într-acolo fără să scoată o vorbă. Cum sta pe pasarelă, nemişcată, soarele îi răsfrîngea la picioare o umbră foarte scurtă. Părea că măsoară lungimea arcului care o mai despărţea de punctul în care discul lui strălucitor se va înmuia în apele arhipelagului Hebridelor... Fie ca cerul, până în acea clipă atât de limpede, să nu fie tulburat de aburii apusului.

Un glas o trezi din visare.

— Este ora, spuse fratele Sib.

— Ora, care oră, unchilor?

— Ora mesei, spuse fratele Sam.

— Să mergem să mâncăm! răspunse Miss Campbell.

Capitolul V DE PE UN VAPOR PE ALTUL

După prânzul cu mâncăruri şi reci, şi calde — o foarte bună masă după moda engleză — care fu servit în sufrageria de pe *Columbia*, Miss Campbell şi fraţii Melvill se urcară din nou pe punte.

Când îşi reluă locul pe spardeck, Helena nu-şi putu reţine o exclamaţie de dezamăgire.

— Şi orizontul meu! spuse ea.

Trebuie să fim de acord, orizontul ei nu mai era acolo. Dispăruse de câteva minute. Steamerul, întorcându-se către nord, urca în acel moment de-a lungul strâmtorii Kyles of Bute.

— Asta-i rău, unchiule Sam! spuse Miss Campbell cu o mutrişoară mustrătoare. O s-o ţin minte, unchiule Sib!

Cei doi fraţi nu ştiau ce să răspundă; şi cu toate acestea nu ei puteau fi învinuiţi dacă *Columbia*, după ce îşi schimbase direcţia, se îndrepta acum spre nord-vest.

În adevăr, erau două drumuri foarte diferite pentru a merge pe mare de la Glasgow la Oban.

Unul, cel pe care nu-l luase *Columbia*, era mai lung. După ce făcea escală la Rothesay, capitala insulei Bute, dominată de vechiul castel din secolul unsprezece, încadrată la vest de văi înalte care o apărau de vânturile aspre dinspre mare, steamerul continua să coboare golful Clyde, apoi să meargă de-a lungul litoralului de răsărit al insulei, să treacă prin faţa marei şi micii Cumbray şi să înainteze în această direcţie până la partea meridională a insulei Arran care aparţine aproape în întregime ducelui de Hamilton, de la baza stâncilor până la vârful lui Goatfell, la aproape opt sute de metri deasupra nivelului mării. Atunci timonierul învârtea o dată cârma, linia fixă a compasului

era pusă la unsprezece grade şi cincisprezece minute vest, iar vasul trecea pe lângă insula Arran, ocolea peninsula Cantyre, care arată ca un deget, mergea în susul coastei occidentale, se înfunda în Gighapassage prin strâmtoarea Suud, săpată între insulele Islay şi Jura, şi ajungea la acel sector larg deschis a lui Firth of Lorn al cărui unghi îngustat se închide puţin mai sus de Oban.

În fond, dacă Miss Campbell avea unele motive să se plângă că vaporul nu luase acest drum, poate că şi unchii, la rândul lor, aveau ce să regrete. În adevăr, mergând de-a lungul litoralului insulei Islay, le-ar fi apărut în faţă vechea reşedinţă a Mac Donald-ilor, care, la începutul secolului şaptesprezece, învinşi şi izgoniţi, trebuiră să cedeze locul Campbell-ilor. În faţa locului unde se petrecuse un fapt istoric care-i atingea atât de aproape, fraţii Melvill, fără să mai vorbim de doamna Bess şi de Partridge, şi-ar fi simţit inima bătînd la unison.

Cât despre Miss Campbell, acel orizont atât de regretat ar fi stăruit mai multă vreme în faţa privirilor sale.

În adevăr, de la vârful Arran până la promontoriul Cantyre, marea este la sud. De la Mull din Cantyre până la extremitatea insulei Islay, marea este la vest, adică această imensitate lichidă pe care o mărgineşte, la o distanţă de trei mii de mile de acolo, numai coasta americană.

Dar acest drum este lung, uneori mai greu, dacă nu chiar periculos, şi a trebuit să se ţină seama de turiştii pe care-i înspăimântă eventualitatea unei traversări, adesea neîndurătoare, când trebuie să înfrunţi o hulă puţin cam mare în aceste regiuni ale Hebridelor.

Aşa că, inginerii — Lesseps[1], cel care vedea totul în mic — s-au gândit să facă din această peninsulă, Cantyre, o insulă. Datorită lucrărilor lor a fost săpată partea de nord a canalului Crinan; el scurtează călătoria cu cel puţin două sute de mile şi pentru a-l traversa nu sunt necesare mai mult de trei, patru ore.

Pe această cale avea să-şi termine *Columbia* călătoria de la Glasgow la Oban, între lacuri prelungi şi strâmtori, neoferind alte privelişti decât ţărmurile de prundiş, păduri, munţi. Dintre toţi călătorii, fără îndoială că Miss Campbell fu singura care regreta celălalt itinerariu; dar fu nevoită să se resemneze. De altfel, acest orizont de mare nu avea ea să-l regăsească oare puţin mai departe, dincolo de canalul Crinan, câteva ore mai târziu şi mult mai înainte ca soarele să-l fi atins cu discul său?

În clipa în care turiştii, care întârziaseră în „livingroom", se urcau din nou pe punte, *Columbia*, la intrarea prelungului lac

[1] F. Lesseps — diplomat francez (1805—1894), cel care a iniţiat săparea canalului de Suez.

Ridden, trecu foarte aproape de micuţa insulă Elbangreig, ultima fortăreaţă în care s-a refugiat ducele Argyle, înainte ca acest erou, zdrobit în lupta pentru eliberarea politică şi religioasă a Scoţiei, să se fi dus la Edinburg să-şi ofere capul ghilotinei scoţiene. Apoi steamerul reveni către sud, coborî prin strâmtoarea Bute, în mijlocul acelei minunate privelişti de insule golaşe sau împădurite, ale căror contururi aspre erau estompate de o uşoară ceaţă. În sfârşit, după ce mersese de-a lungul capului Ardlamont, se îndreptă din nou spre nord, peste lacul Fyne, lăsă la stânga satul East-Tarbert pe coasta Cantyrei, depăşi capul Ardnishaig şi ajunse la târguşorul Lochgilphead, la intrarea pe canalul Crinan.

În acest loc trebuiră să părăsească *Columbia*, prea mare pentru a putea naviga pe canal. Această străpungere, ale cărei pante sunt compensate de cincisprezece ecluze, nu poate primi pe parcursul celor nouă mile lungime decât vase înguste, de mic tonaj.

Linnet, un vaporaş cu aburi, îi aştepta pe pasagerii de pe *Columbia*. Transbordarea se operă în câteva minute. Fiecare se instala nu prea în voie pe spardeck-ul steamerului, în timp ce un „bagpiper", un cântăreţ din cimpoi, îmbrăcat în costum naţional, făcea să-i răsune instrumentul. Nimic mai melancolic decât aceste melodii ciudate pe fondul monoton al celor trei başi, a căror desfăşurare nu foloseşte decât intervalele unei game majore căreia îi lipseşte sensibila, ca în vechile melodii din secolul trecut.

Minunată este călătoria pe acest canal, când tăiat printre maluri înalte, când aruncându-se pe coasta unei coline acoperită cu buruieni, ici prelungindu-se în plină câmpie, colo închis între pereţi strâmţi ca ai unui scoc de moară. În bazin vaporaşul se opreşte un moment. În timp ce pontonierii manevrează repede vasul dintr-un lac în altul, tinerii, băieţi şi fete, copii de prin acele locuri, vorbind acel idiom din Ţara Galilor de care se foloseau odinioară celţii, limbaj adesea cu neputinţă de înţeles chiar de către englezi, vin să ofere cuviincios turiştilor lapte proaspăt muls.

După şase ore — cu o întârziere de două ore din pricina unei ecluze care nu funcţiona bine — cătunele, fermele din această regiune puţin tristă, nesfârşitele mlaştini Add, care se întind pe partea dreaptă a canalului, erau lăsate în urmă. După ce trecea de satul Ballanoch, *Linnet* se oprea puţin. Se opera a doua transbordare. Călătorii de pe *Columbia*, deveniţi pasagerii de pe *Glengarry*, urcau din nou spre nord-vest pentru a ieşi din golful Crinan şi a trece apoi pe lângă vârful pe care se înalţă vechiul castel feudal Duntroon-Castle.

După apariţia de o clipă la cotitura insulei Bute, linia mării nu se mai ivise.

Uşor de ghicit cât de nerăbdătoare trebuie să fi fost Miss Campbell. Pe aceste ape înconjurate de toate părţile de uscat s-ar fi putut crede în plină Scoţie, în regiunea lacurilor, în mijlocul ţinuturilor lui Rob-Roy. Peste tot insule pitoreşti cu colinele lor domoale, cu desişurile de mesteceni şi molizi.

În sfârşit, *Glengarry* depăşi vârful din nord al insulei Jura şi marea se arătă până la temelia cerului, între acest vârf şi mica insulă Scarba care se profilează clar.

— Iat-o, scumpa mea Helena! spuse fratele Sam a cărui mână se întinse spre vest.

— Nu este vina noastră, adăugă fratele Sib, dacă aceste blestemate insule au ascuns-o pentru un moment ochilor tăi!

— Sunteţi cu totul iertaţi, unchilor, răspunse Miss Campbell, dar să nu ni se mai întâmple!

Capitolul VI VÂLTOAREA CORRYVREKAN

Erau orele şase seara. Soarele nu parcursese încă decât patru cincimi din drumul lui. Glengarry avea să ajungă cu siguranţă la Oban, înainte ca astrul zilei să se fi culcat în apele Atlanticului.

Miss Campbell era deci îndreptăţită să creadă că i se va împlini dorinţa chiar în acea seară. În adevăr, cerul fără nori sau ceaţă părea făcut exact pentru observarea acelui fenomen şi orizontul avea să mai rămână vizibil între insulele Oronsay, Colonsay şi Mull, în timpul acestei ultime părţi a călătoriei.

Dar un incident cu totul neprevăzut avea să întârzie puţin drumul steamerului.

Miss Campbell, obsedată de ideea ei fixă, nemişcată în acelaşi loc, nu pierdea din ochi linia circulară care se desfăşura între cele două insule. Acolo unde se întâlnea cu cerul, reverberaţia schiţa un triunghi de argint ale cărui ultime nuanţe se stingeau pe flancul steamerului Glengarry.

Fără îndoială că Miss Campbell era la bord singura ale cărei priviri erau cu încăpăţânare aţintite asupra acestei părţi a orizontului; de aceea fu singura care să observe cât de agitată părea să fie apa între limba de pământ care înainta în mare şi insula Scarba. În acelaşi timp ajungea până la ea un zgomot îndepărtat de valuri care se izbeau unele de altele. Cu toate acestea, suprafaţa apei, aproape vâscoasă, pe care o despica etrava steamerului, abia dacă era încreţită de briză.

— De unde vine oare acest zgomot şi această învolburare? întrebă Miss Campbell adresându-se unchilor săi.

Fraţilor Melvill le-ar fi fost greu să răspundă, fiindcă nici ei nu pricepeau mai mult decât ea ce se petrecea în strâmtoarea îngustă, la o depărtare de trei mile.

Adresîndu-se atunci căpitanului vasului care se plimba pe pasarelă, Miss Campbell îl întrebă care era cauza că apa vuieşte şi fierbe.

— Un simplu fenomen de maree, răspunse căpitanul. Ceea ce auziţi este zgomotul viitorii Corryvrekan.

— Dar este un timp minunat, remarcă Miss Campbell, şi briza abia dacă se face simţită!

— Dar acest fenomen nu depinde deloc de timp, răspunse căpitanul. Este un efect al mării care, urcând la ieşirea din Jura-Sund, nu găseşte altă scăpare decât între cele două insule Jura şi Scarba. Aşa se face că talazul se precipită cu o violenţă extremă şi pentru o ambarcaţiune de mic tonaj ar fi foarte periculos să se aventureze acolo.

Abisul Corryvrekan este pe drept cuvânt temut pe aceste meleaguri şi cunoscut ca unul din cele mai ciudate părţi ale arhipelagului Hebridelor. Poate că ar putea fi comparat cu violentul curent din canalul Sein, format prin îngustarea mării între stânca submarină cu acelaşi nume şi golful Trépassés, pe coasta Bretaniei, şi curentul din canalul Blanchart, în mijlocul cărui se varsă între Aurigny şi ţinutul Cherbourg. Legenda afirmă că abisul Corryvrekan îşi datorează numele unui prinţ scandinav, a cărui corabie a pierit aici în epoca celtică. În realitate, este o trecere primejdioasă, în care multe vase au fost, spre pierzania lor, atrase şi care, în ceea ce priveşte reputaţia curenţilor săi, poate să o concureze pe aceea a sinistrului Maelstrom de pe lângă coastele Norvegiei.

În acest timp Miss Campbell continua să privească violentele zbuciumări ale talazurilor, când atenţia îi fu atrasă în chip deosebit de un punct din strâmtoare.

S-ar fi putut crede că acolo, în mijlocul canalului, apărea o stâncă, dacă masa ei nu s-ar fi înălţat şi nu ar fi coborît odată cu unduirile hulei.

— Uitaţi-vă, uitaţi-vă, căpitane, spuse Miss Campbell, dacă nu-i o stâncă ce ar putea fi oare?

— În adevăr, răspunse căpitanul. Nu poate fi decât o epavă dusă de curent sau mai degrabă... Şi luîndu-şi luneta: O ambarcaţiune! exclamă el.

— O ambarcaţiune! răspunse Miss Campbell.

— Da... nu mă înşel! O şalupă în primejdie de moarte pe apele Corryvrekan-ului!

La aceste cuvinte ale căpitanului, călătorii veniră cu toţii pe pasarelă. Priveau în direcţia vâltorii. Că o ambarcaţiune fusese târâtă în canal, nu mai încăpea nici o îndoială. Luată de

curentul mareei care urca, prinsă în atracţia vîrtejurilor, mergea la o pieire sigură.

Toate privirile erau aţintite în acel punct al abisului, la patru sau cinci mile de Glengarry.

— Nu este probabil decât o şalupă în derivă, observă unul din călători.

— Ba nu, zăresc un om, răspunse un altul.

— Un om... doi oameni! exclamă Partridge, care venise lângă Miss Campbell.

În adevăr, se aflau acolo doi oameni. Nu mai erau stăpâni pe ambarcaţiune. Cu mica briză ce venea dinspre uscat, pânza ei nu ar fi putut să-i scoată din vârtej şi vâslele ar fi fost neputincioase să-i tragă în afara atracţiei Corryvrekan-ului.

— Căpitane, exclama Miss Campbell, nu-i putem lăsa pe aceşti nefericiţi să piară!... Dacă-i părăsim, sunt pierduţi!... Trebuie să le venim în ajutor!... Trebuie!...

La bord, toţi erau de aceeaşi părere şi toţi aşteptau răspunsul căpitanului. Poate că, apropiindu-se, are să ajungă în preajma acestei şalupe!

Şi întorcându-se spre călători, acesta păru că le cere un semn de aprobare.

Miss Campbell se duse către el:

— Trebuie, căpitane, trebuie! exclamă ea cu un glas fierbinte. Tovarăşii mei de drum, ca şi mine, vor vrea! Este vorba de viaţa a doi oameni pe care poate îi veţi putea salva... Oh, căpitane... Vă rog!...

— Da!... Da! strigară cîţiva pasageri, mişcaţi de călduroasa intervenţie a fetei.

Căpitanul îşi luă din nou luneta, cercetă cu atenţie direcţia curenţilor din canal; apoi, adresîndu-se omului de la bară, aflat în apropierea lui, pe pasarelă:

— Atenţie la cârmă! spuse el. Bara la tribord!

Sub acţiunea cârmei, steamerul se îndreptă către vest. Mecanicul primi ordinul să mărească presiunea şi în curând Glengarry lăsă în stânga vârful insulei Jura.

La bord nimeni nu vorbea. Toţi ochii erau aţintiţi cu îngrijorare asupra ambarcaţiunii, care acum se vedea mai bine.

Nu era decât o mică şalupă de pescuit, al cărei catarg fusese coborât cu scopul de a se evita şocurile zguduirilor provocate de izbitura violentă a valurilor.

Unul din cei doi oameni aflau în şalupă era întins la pupa; celălalt, vâslind cu putere, încerca să iasă din centrul de atracţie al apei. Dacă nu izbutea, amândoi erau pierduţi.

După o jumătate de oră, Glengarry ajungea la marginea vâltorii Corryvrekan şi începea să se legene puternic pe primele valuri; dar la bord nimeni nu se plângea, cu toate că

violenţa curenţilor era de natură să sperie pe nişte simpli turişti.

În adevăr, în această parte a strâmtorii, marea era, de la un capăt la altul, albă, ca şi când ar fi suflat o briză pentru trei pânze. Nu se vedea decât o imensă întindere de spumă pe care apa, prea puţin adâncă, izbind fundul, o înălţa în mase enorme.

Şalupa nu mai era decât la o jumătate de milă. Dintre cei doi oameni, cel care se pleca peste vâsle făcea eforturi extraordinare ca să se desprindă din vâltoare. Îşi dădea seama că Glengarry îi venea în ajutor, dar înţelegea în acelaşi timp că steamerul nu va putea să înainteze şi că el trebuia să fie cel care să se apropie.

Cât despre tovarăşul lui, nemişcat acolo unde se afla, părea fără cunoştinţă.

Pradă celei mai puternice emoţii, Miss Campbell nu slăbea din ochi această ambarcaţiune în primejdie, pe care fusese prima care să o semnaleze în apele abisului şi către care, datorită rugăminţii sale fierbinţi, se îndrepta acum *Glengarry*.

Cu toate acestea situaţia se înrăutăţea. Era de temut că steamerul nu avea să ajungă la timp. Nu mai înainta decât cu o mică viteză, în aşa fel încât să evite vreo avarie gravă, şi totuşi valurile, năvălind prin faţă, ameninţau să ajungă în sala maşinilor ale căror focuri ar fi putut să le stingă — eventualitate primejdioasă în mijlocul acestor curenţi cumpliţi.

Rezemat de scăriţa pasarelei, căpitanul era atent să nu se îndepărteze de canal şi manevra cu îndemânare, în aşa fel încât să nu vină de-a curmezişul. Cu toate acestea şalupa nu reuşea să se desprindă din vâltoare; În unele momente dispărea brusc în spatele unei imense stânci ce se înălţa din apă; În altele, luată de curentele concentrice ale vâltorii, a căror viteză creştea invers proporţional cu raza lor, se rotea pe loc cu repeziciunea unei săgeţi sau mai degrabă cu aceea a unei pietre învârtindu-se la capătul unei praştii.

— Mai repede! Mai repede! repeta Miss Campbell, care nu se putea stăpâni.

Dar, la vederea acestor mase uriaşe de apă care se spărgeau cu zgomot de steamer, unora dintre călători le şi scăpară strigăte de spaimă. Căpitanul, înţelegând răspunderea pe care şi-o lua, ezita să-şi continuie drumul prin strâmtoarea Corryvrekan.

Şi totuşi, între şalupă şi *Glengarry* era o distanţă doar de o sută de metri, adică trei sute de picioare; astfel că uşor puteai să-i vezi pe nefericiţii pe care această ambarcaţiune îi târa la pieire.

Erau un marinar bătrân şi un bărbat tânăr, primul culcat în partea din spate a şalupei, al doilea luptând cu vîslele. În aceea

clipă un val violent asalta steamerul şi situaţia lui deveni destul de grea.

În adevăr, căpitanul nu putea să meargă mai departe pe canal şi trebui să manevreze, nu fără strădanie, cu câteva învârtituri de elice, în aşa fel încât să-şi menţină echilibrul în mijlocul curentului. Deodată, după ce se legănase pe creasta unui val, ambarcaţiunea alunecă pe o parte şi dispăru.

Un singur strigăt se auzi la bord, un singur strigăt de groază!... Se scufundase? Nu. Reapăru pe coama unui alt val şi o nouă sforţare a vâslelor o aruncă spre steamer.

— Haideţi! Haideţi! strigară marinarii postaţi în partea din faţă. Şi legănau un colac de frânghii, pândind clipa când să li-l arunce.

Deodată căpitanul, prinzând între două vârtejuri un calm relativ, dădu ordin maşinilor să mărească presiunea. Viteza lui *Glengarry* crescu şi el se angaja cu îndrăzneală între cele două insule în timp ce şalupa, la rândul ei, mai câştiga cîţiva metri.

Atunci frînghiile fură aruncate, prinse, înfăşurate de stâlpul catargului; apoi *Glengarry* dădu înapoi, cu scopul de a scăpa cât mai repede, în timp ce barca îl urma la remorcă.

Castelul Dumbarton

Numai atunci tânărul, lăsând vâslele, se duse şi îşi ridică tovarăşul în braţe şi, cu ajutorul mateloţilor de pe steamer, bătrânul marinar fu urcat pe bord. Lovit de un talaz puternic, nu mai fusese în stare să ajute în nici un fel eforturile tânărului, care din acea clipă nu se mai putuse bizui decât pe el însuşi. Între timp, acesta se săltă şi el pe puntea lui *Glengarry*. Nu pierduse nimic din sîngele rece, chipul îi era calm şi întreaga sa atitudine arăta că avea un tot atât de firesc curaj moral ca şi cel fizic.

Îndată ce se află pe punte, se grăbi să roage să se dea îngrijiri tovarăşului său. Era proprietarul şalupei, pe care un pahar zdravăn de brandy nu întârzie să-l pună pe picioare.

— Domnule Olivier! spuse el.

— Ah, bătrâne marinar, răspunse tânărul, te-a lovit tare valul?...

— O nimica toată! Am văzut eu altele şi mai şi! Nici nu se mai cunoaşte!...

— Slavă Cerului!... Dar imprudenţa mea de a vrea totdeauna să merg mai departe era să ne coste scump!... În sfârşit, iată-ne salvaţi!

— Cu ajutorul dumneavoastră, domnule Olivier!

— Nu! Cu ajutorul providenţei!

Şi tânărul, strîngându-l la piept pe bătrânul marinar, nu căuta deloc să-şi ascundă emoţia, împărtăşită de altfel de martorii acestei scene.

Apoi, întorcându-se către căpitanul lui *Glengarry*, în clipa când acesta cobora de pe pasarelă, îi spuse:

— Căpitane, nu ştiu cum să-ţi arăt recunoştinţa mea pentru serviciul pe care ni l-ai făcut.

— Nu mi-am făcut decât datoria, domnule, şi, ca să spun adevărul, călătorii mei au mai mult drept la mulţumirile dumitale.

Tânărul strînse cordial mâna căpitanului; apoi, scoţîndu-şi pălăria cu un gest graţios, îi salută pe călători.

Dacă *Glengarry* nu ar fi sosit la timp, cu siguranţă că tovarăşul lui şi cu el, târâţi până în mijlocul Corryvrekan-ului, ar fi fost pierduţi.

În timpul acestor schimburi de politeţe, Miss Campbell crezuse de cuviinţă să se retragă mai la o parte. Nu voia să se vorbească de participarea ei la deznodământul acestei salvări dramatice. Astfel că se refugiase în partea din faţă a pasarelei, când deodată, ca şi când i s-ar fi trezit fantezia, îi scăpară aceste cuvinte, în clipa în care se întorcea către apusul soarelui.

— Şi Raza?... Şi soarele?...

— Nu mai este soare! spuse fratele Sam.

— Nu mai este Raza! spuse fratele Sib.

Era prea târziu. Discul, care tocmai dispărea dincolo de un orizont de o puritate minunată, îşi aruncase raza lui verde în spaţiu!

Dar în acest minut gândul lui Miss Campbell fusese în altă parte şi ochiul ei distrat scăpase acest prilej cu care nu se va mai întâlni, poate, mult timp!

— Păcat! murmură ea, fără o prea mare dezamăgire totuşi, gândindu-se la câte se întâmplaseră.

Între timp *Glengarry* manevra să iasă din canalul Corryvrekan şi îşi reluă drumul lui către nord. În acelaşi moment bătrânul marinar, după ce strânse încă o dată mâna tovarăşului lui, se întoarse la barca sa şi porni spre insula Jura.

Cât despre tânăr, al cărui „dorlach", un fel de geamantan de piele, fusese luat la bord, era un turist în plus pe care *Glengarry* îl transporta la Oban.

Lăsând la dreapta insulele Shuna şi Luing, în care se sapă bogatele mine de ardezie ale marchizului de Breadalbane, steamerul trecu de-a lungul insulei Seil, care veghează această parte a coastei scoţiene; curând după asta, angajându-se pe Firth of Lorn, o luă între insula vulcanică Kerrera şi uscat; apoi, în ultimele străluciri ale apusului, îşi aruncă odgoanele de acostare pe babalele din portul Oban.

Capitolul VII ARISTOBULUS URSICLOS

Chiar dacă Oban ar fi atras tot atât de mulţi vilegiaturişti ca şi staţiunile foarte frecventate cum sunt Brighton, Margate sau Ramsgate, un personaj de valoarea lui Aristobulus Ursiclos nu ar fi putut trece neobservat.

Fără să ajungă la importanţa rivalelor sale, Oban era o staţiune balneară foarte căutată de trândavii din Regatul-Unit. Aşezarea lui pe strâmtoarea Mull, la adăpost de vânturile din vest, a căror acţiune directă o opreşte insula Kerrera, atrage numeroşi străini. Unii vin să prindă noi puteri în apele sale salvatoare; alţii se instalează aici ca într-un punct central, de unde pornesc ca nişte raze drumurile spre Glasgow, Inverness şi cele mai curioase insule din Hebride. Trebuie să adăugăm aceasta: Oban nu este deloc, aşa cum sunt atâtea alte staţiuni balneare, un fel de anticameră de spital; cea mai mare parte din cei ce vor să petreacă aici sezonul cald sunt sănătoşi şi nu rişti ca în alte staţiuni balneare de a-ţi face whistul[1] cu doi bolnavi şi un „mort".

[1] Whist — joc de cărţi.

Oban numără numai o sută cincizeci de ani de existenţă. Are deci, în aşezarea pieţelor sale, în întocmirea caselor, în tăcerea străzilor, un aspect foarte modern. Cu toate acestea biserica, un fel de construcţie normandă străjuită de o clopotniţă frumoasă, vechiul castel Dunolly înveşmântat în iederă, a cărui clădire se înalţă pe o stâncă desprinsă din vârful din nord, priveliştea locuinţelor albe şi a vilelor multicolore care suie în trepte pe colinele din spate, în sfârşit apele liniştite ale golfului său în care vin să acosteze iahturi de plăcere, elegante, toate la un loc alcătuiesc o priveliişte pitorească.

În acel an, în acea lună august, turiştii sau cei ce făceau băi de mare nu lipseau în micuţul orăşel Oban. De câteva săptămâni, în registrul unuia dintre cele mai bune hoteluri se putea citi, printre alte nume mai mult sau mai puţin ilustre, numele lui Aristobulus Ursiclos, din Dumfries (Scoţia de Jos).

Era un personaj de douăzeci şi opt de ani, care nu fusese niciodată tânăr şi probabil nu avea să fie niciodată bătrân. Se născuse, asta se vedea de la o poştă, la vîrsta pe care avea să o arate toată viaţa. Ca înfăţişare, nici urât, nici frumos; chipul cu totul neinteresant, cu părul prea blond pentru un bărbat; ascunşi de ochelari, ochii fără expresie ai miopului; un nas scurt, care părea de împrumut. Din o sută treizeci de mii de fire de păr, pe care trebuie să le aibă după ultimile statistici orice cap omenesc, lui, nu-i rămăseseră mai mult de şasezeci de mii. O barbă rotunjită îi încadra obrajii şi bărbia, lucru ce-i dădea un chip oarecum simiesc. Dacă ar fi fost o maimuţă, ar fi fost una frumoasă, — poate exact aceea care lipseşte scării darwiniste pentru a lega animalitatea de umanitate.

Aristobulus Ursiclos avea mulţi bani, şi idei şi mai multe. Prea instruit pentru un tânăr savant care nu se pricepe decât să-i plictisească pe ceilalţi cu cunoştinţele sale universale, licenţiat al Universităţilor din Oxford şi Edinburg, avea mai multe cunoştinţe în domeniul fizicei, chimiei, astronomiei şi matematicii decât în acela al literaturii. Foarte pretenţios în fond, nu-i lipsea aproape nimic ca să fie un prost. Mania sa principală, mai bine zis monomania sa, după cum doriţi, era aceea de a da, fie că se brodea, fie că nu, o explicaţie oricărui fenomen natural; în sfârşit, un fel de pedant a cărui societate era cu totul neplăcută. Nu se făcea haz de el, fiindcă nu avea haz, dar, fiind ridicol, se putea întâmpla să fie luat în băşcălie. Nimănui nu i s-ar fi potrivit mai puţin deviza: *Audi, vidi, tace*[1]. Dar el nu asculta, nu vedea nimic, nu tăcea niciodată. Într-un cuvânt, pentru a folosi o comparaţie care este obişnuită în ţara lui Walter Scott, Aristobulus Ursiclos, cu roboteala sa calculată,

[1] Audi, vidi, tace — auzi, vezi, taci. (în limba latină în text).

amintea mult mai mult de judecătorul Nicol Jarvie decât de liricul său văr, Rob-Roy Mac Gregor.

Şi care fiică din Highland, fără a o excepta pe Miss Campbell, nu l-ar fi preferat pe Rob-Roy lui Nicol Jarvie?

Aşa era Aristobulus Ursiclos. Cum a putut acest pedant să le cadă cu tronc fraţilor Melvill, în asemenea măsură încât să vrea să-l facă nepotul lor prin alianţă? Cum a putut el să placă acestor sexagenari de treabă? Poate că datorită faptului că fusese primul care le făcuse o propunere de acest gen în legătură cu nepoata lor. Într-un fel de naivă încântare, fratele Sam şi fratele Sib, fără îndoială, îşi spuseseră:

„Iată un tânăr bogat, de familie bună, stăpân pe averea pe care moştenirile de la părinţi şi rude i-au adus-o, şi, în afară de asta, extraordinar de instruit! Ar fi o minunată partidă pentru scumpa noastră Helena! Căsătoria asta o să meargă, se va face singură şi avem tot interesul, fiindcă tânărul ne convine!"

Acestea fiind spuse, îşi oferiră o priză de tutun, îşi închiseră apoi tabachera comună cu un mic zgomot sec, care părea să spună: „Iată o afacere încheiată!"

Aşa că fraţii Melvill se socoteau foarte şireţi de a fi adus-o, datorită acestei bizare fantezii cu Raza Verde, pe Miss Campbell la Oban. Acolo, fără a părea că totul fusese dinainte pregătit, ea ar fi putut să-şi reia cu Aristobulus Ursiclos întrevederile pe care absenţa acestuia le întrerupsese pentru un timp.

Fraţii Melvill şi Miss Campbell schimbaseră conacul din Helensburgh cu cel mai frumos apartament din Caledonian-Hotel. Dacă şederea lor la Oban s-ar fi prelungit, ar fi fost poate mai potrivit să închirieze vreo vilă pe înălţimile care domină oraşul; dar până atunci, cu ajutorul doamnei Bess şi al lui Partridge, se instalaseră cu toţii, confortabil, în hotelul jupânului Mae-Fyre. Mai târziu aveau să vadă ce era de făcut.

Din vestibulul lui Caledonian-Hotel, aşezat aproape de plajă în faţa cheiului, chiar a doua zi după sosirea lor îşi făcură apariţia, la ora nouă dimineaţa, fraţii Melvill. Miss Campbell se mai odihnea încă în camera ei de la etajul întâi, nedându-i prin gând că unchii ei se duceau să-l caute pe Aristobulus, Ursiclos.

Cei doi inseparabili coborâră deci pe plajă şi, ştiind că pretendentul lor locuia într-unul din hotelurile clădite în partea de nord a golfului, se îndreptară într-acolo.

Trebuie să admitem că îi călăuzea un fel de presentiment. În adevăr, zece minute mai târziu, Aristobulus Ursiclos, care-şi făcea plimbarea sa ştiinţifică de fiecare dimineaţă urmând dunga rămasă de la ultima maree, îi întâlnea şi schimba cu ei una din acele banale şi cu totul automate strângeri de mână.

— Domnul Ursiclos! spuseră fraţii Melvill.

— Domnii Melvill! răspunse Aristobulus, cu acel ton prefăcut de falsă surpriză. Domnii Melvill... aici... la Oban?

— De ieri seară! spuse fratele Sam.

— Şi suntem fericiţi, domnule Ursiclos, să vă găsim perfect sănătos, spuse fratele Sib.

— Ah, prea bine, domnilor. Aţi aflat, desigur, de telegrama care abia a sosit.

— Telegrama? spuse fratele Sam. Oare guvernul Gladstone, să fi şi...

— Nu-i vorba de guvernul Gladstone, răspunse destul de dispreţuitor Aristobulus Ursiclos, ci de o telegramă meteorologică.

— Ah! într-adevăr! răspunseră cei doi unchi.

— Da, se anunţă că depresiunea atmosferică de la Swinemunde a alunecat către nord, adâncindu-se vizibil. Centrul său este acum lângă Stockholm unde barometrul, coborât de un deget, adică douăzeci şi cinci de milimetri, ca să întrebuinţăm sistemul decimal folosit de savanţi, marchează numai douăzeci şi opt de degete şi şase

zecimi, adică şapte sute douăzeci şi şase milimetri. Dacă în Anglia şi în Scoţia presiunea variază puţin, la Valentia a coborît ieri cu o zecime, şi cu două zecimi la Stornoway.

— Şi pornind de la această depresiune?... întrebă fratele Sam.

— Trebuie să conchidem? adăugă fratele Sib.

— Că timpul frumos nu se va menţine, răspunse Aristobulus Ursiclos, şi că cerul, odată cu vânturile din sud-vest care vor mâna norii din nordul Atlanticului către noi, se va acoperi.

Fraţii Melvill îi mulţumiră tânărului savant de a le fi făcut cunoscute aceste interesante pronosticuri şi ajunseră la concluzia că Raza Verde ar putea să se facă aşteptată — un lucru care de altfel pe ei nu-i supăra, fiindcă această întârziere va prelungi şederea lor la Oban.

— Şi dumneavoastră, domnilor, aţi venit?... întrebă Aristobulus Ursiclos după ce luase de pe jos o piatră pe care o cerceta cu o deosebită atenţie.

Cei doi unchi se feriră să-l tulbure din acest studiu. Doar când piatra îmbogăţi colecţia care de altfel umplea buzunarul tânărului savant, continuară:

— Noi am venit pur şi simplu să petrecem câtva timp aici, spuse fratele Sib.

— Şi trebuie să adăugăm că Miss Campbell ne-a însoţit.

— Ah, Miss Campbell! răspunse Aristobulus Ursiclos. Cred că acest silex este din epoca celtică. Se găsesc urme pe el... În adevăr, aş fi încântat să o revăd pe Miss Campbell!... Urme de fier meteoric. Acest climat deosebit de blând o să-i facă foarte bine.

— De altfel, se simte foarte bine, observă fratele Sam, şi n-are nici o nevoie să-şi refacă sănătatea.

— Nu are a face, reluă Aristobulus Ursiclos. Aerul este minunat aici. Zero douăzeci şi unu oxigen şi zero şaptezeci şi nouă azot, cu puţini vapori de apă, în cantitate higienică. Cât despre acid carbonic, abia nişte rămăşiţe. Îl analizez în fiecare dimineaţă.

Fraţii Melvill voiră să vadă în toate acestea o amabilă atenţie la adresa lui Miss Campbell.

— Dar, întrebă Aristobulus Ursiclos, dacă nu aţi venit la Oban din pricina sănătăţii dumneavoastră, aş putea să ştiu de ce v-aţi părăsit vila din Helensburgh?

— Ţinând seama de situaţia în care ne aflăm, n-avem nici un motiv să vă ascundem... răspunse fratele Sib.

— Trebuie să văd în această deplasare, reluă tânărul savant întrerupând fraza începută de interlocutorul său, o dorinţă, cu totul firească de altfel, de a mă face să mă întâlnesc cu Miss Campbell în condiţii în care am putea învăţa să ne cunoaştem mai bine, adică să ne apreciem?

— Fără îndoială, răspunse fratele Sam. Ne-am gândit că, procedând astfel, scopul va fi mai repede atins...

— Vă aprob, domnilor, spuse Aristobulus Ursiclos. Aici, pe acest teren neutru, Miss Campbell şi cu mine vom putea să discutăm din când în când despre fluctuaţiile mării, despre direcţia vântului, despre înălţimea valurilor, despre variaţia mareelor şi alte fenomene fizice care trebuie că o interesează în cel mai înalt grad.

După ce schimbară între ei un zâmbet de satisfacţie, fraţii Melvill se înclinară în semn de încuviinţare. Adăugară că atunci când se vor întoarce la vila lor din Helensburgh vor fi fericiţi să-l primească pe amabilul lor oaspete, cu un titlu mai precis.

Aristobulus Ursiclos răspunse că va fi cu atât mai fericit, cu cât în acest moment guvernul pusese să se execute pe Clyde importante lucrări de dragaj, mai precis între Helensburgh şi Greenock, lucrări întreprinse în condiţii noi, cu maşini electrice. Deci, odată instalat în vila lor, ar putea să le observe cum funcţionează şi să calculeze randamentul util.

Fraţii Melvill nu putură decât să admită cât de favorabilă pentru proiectele lor era această coincidenţă. În timpul orelor libere tânărul savant va putea să urmărească diversele faze ale acestei foarte interesante lucrări.

— Dar, întrebă Aristobulus Ursiclos, fără îndoială că aţi inventat vreun pretext ca să veniţi aici, fiindcă probabil Miss Campbell nu se aşteaptă să mă întâlnească la Oban.

— În adevăr, răspunse fratele Sib, şi pretextul ni l-a furnizat chiar Miss Campbell.

— Ah, făcu tânărul savant, şi care este acesta?

— Este vorba de observarea unui fenomen fizic, în anumite condiţii care nu existau la Helensburgh.

— În adevăr, domnilor, răspunse Aristobulus Ursielos, potrivindu-şi ochelarii cu degetele. Asta dovedeşte de pe acum că între mine şi Miss Campbell există câteva afinităţi! Pot să ştiu care este fenomenul a cărui studiere nu se putea face acasă?

— Acest fenomen este pur şi simplu Raza Verde, răspunse fratele Sam.

— Raza Verde? exclamă Aristobulus Ursielos, destul de surprins. Nu am auzit niciodată vorbindu-se despre ea! Pot să îndrăznesc să vă întreb ce este Raza Verde?

Fraţii Melvill îi explicară cât putură mai bine în ce constă acest fenomen pe care în ultimul timp Moming Post îl semnalase atenţiei cititorilor săi.

— Pfui! făcu Aristobulus Ursiclos. Nu este decât o simplă curiozitate neinteresantă care face parte din domeniul puţin cam copilăros al fizicei amuzante!

— Miss Campbell nu-i decât o copilă, răspunse fratele Sib, şi se pare că acordă o importanţă exagerată acestui fenomen...

— Fiindcă nu vrea să se căsătorească, a spus ea, înainte de a fi văzut-o, adăugă fratele Sam.

— Ei bine, domnilor, răspunse Aristobulus Ursiclos, o să i se arate Raza ei Verde!

Apoi, urmând poteca printre câmpiile care mărginesc plaja, reveniră toţi trei spre Caledonian-Hotel.

Aristobulus Ursiclos nu pierdu nici această ocazie de a-i face pe fraţii Melvill să observe frivolităţile în care se complace spiritul femeilor şi schiţă în mare tot ce ar fi fost de făcut pentru a ridica nivelul educaţiei lor prost înţelese; nu că ar fi fost vorba de creierul lor, mai puţin înzestrat cu materie cenuşie decât acel al bărbatului şi foarte diferit în întocmirea lobilor, care deci nu ar fi putut ajunge vreodată la înţelegerea speculaţiilor înalte! Dar, fără a merge până acolo, poate că printr-un antrenament special s-ar reuşi o modificare; cu toate că, de când există femei pe lume, nici una nu s-a distins vreodată printr-una din acele descoperiri care i-au făcut iluştri pe Aristotel, Euclid, Harvey[1], Hahnemann[2], Pascal, Newton, Laplace, Arago[3], Humphrey, Davy[4], Edison, Pasteur etc. Se

---

[1] W. Harvey – fiziolog englez (1578-1657)

[2] S. Hahnemann – medic german, fondator al homeopatiei (1733-1848)

[3] F. Arago – fizician francez (1786-1853)

[4] H. Davy – chimist englez (1778-1829)

lansă apoi în explicaţia diverselor fenomene fizice şi trăncăni despre *Omni re scibili*[1], fără a mai pomeni de Miss Campbell.

Fraţii Melvill îl ascultau cuviincios, cu atât mai bucuroşi cu cât ar fi fost cu totul incapabili să strecoare un singur cuvânt prin acest monolog fără pauză pe care Aristobulus Ursiclos îl puncta cu un hm! hm! categoric şi pedagogic.

Ajunseră astfel cam la o sută de paşi de Caledonian-Hotel şi se opriră o clipă pentru a-şi lua rămas bun unii de la alţii.

În acest timp o tânără persoană stătea la fereastra camerei sale. Părea destul de preocupată, ba chiar descumpănită. Privea înainte, la stânga, la dreapta şi părea să caute din ochi un orizont pe care nu-l putea vedea.

Deodată Miss Campbell — fiindcă ea era — îi zări pe unchii săi. Imediat fereastra fu închisă cu putere şi câteva minute după asta tânăra fată ajungea pe plajă, cu braţele pe jumătate încrucişate, chipul sever, fruntea mustrătoare.

Fraţii Melvill se priviră. Pe cine era supărată Helena? Prezenţa lui Aristobulus Ursiclos să fi fost cea care provoca simptomele acestei nervozităţi neobişnuite?

Între timp, tânărul savant se apropiase şi, automat, o salută pe Miss Campbell.

— Domnul Aristobulus Ursiclos... spuse fratele Sam, prezentându-l cu oarecare ceremonie.

— Care prin cea mai neaşteptată întâmplare... tocmai se află la Oban!... adăugă fratele Sib.

— Ah!... Domnul Ursiclos?

Şi Miss Campbell abia îi întoarse salutul.

Apoi, întorcându-se către fraţii Melvill, destul de încurcaţi şi neştiind ce atitudine să ia:

— Unchilor? spuse ea sever.

— Scumpă Helena, răspunseră cei doi unchi cu o aceeaşi intonaţie, evident neliniştită, în glas.

— Suntem într-adevăr la Oban? întrebă ea.

— La Oban... desigur.

— Pe marea Hebridelor?

— Cu siguranţă.

— Ei bine, peste o oră nu vom mai fi aici!

— Peste o oră?...

— V-am cerut un orizont de mare?

— Fără îndoială, dragă fată...

— Aţi avea bunătatea să mi-l arătaţi unde este? Uluiţi, fraţii Melvill se întoarseră.

În faţă, la sud-vest ca şi la nord-vest, între insulele din larg nu apărea nici măcar o singură bucăţică în care cerul şi marea să

---

[1] Omni re scibili – Toate lucrurile pot fi cunoscute. (în limba latină în text.)

se întâlnească. Insulele Seil, Kerrera, Kismore formau ca o barieră continuă de la un pământ la altul. Trebuiau într-adevăr să fie de acord, orizontul solicitat şi promis lipsea din peisajul Obanului.

În timpul plimbării lor pe malul mării, ei nici nu observaseră acest lucru. Astfel că lăsară să le scape două interjecţii cu adevărat scoţiene, care exprimă o adevărată dezamăgire amestecată cu puţină proastă dispoziţie:

— Pooh! făcu unul.

— Pswha! răspunse celălalt.

Capitolul VIII UN NOR LA ORIZONT

Devenise necesară o explicaţie; dar, cum Aristobulus Ursiclos n-avea nici un amestec în această explicaţie, Miss Campbell îl salută cu răceală şi se întoarse către Caledonian-Hotel.

Aristobulus Ursiclos răspunse nu mai puţin rece la salutul tinerei fete. Evident jignit că fusese pus în cumpănă cu o rază, de orice culoare ar fi fost ea, îşi reluă plimbarea pe malul mării, vorbindu-şi singur în termenii cei mai civilizaţi. Fratele Sam şi fratele Sib nu se simţeau deloc în apele lor. Aşa că, atunci când ajunseră în salonul hotelului, aşteptară stînjeniţi ca Miss Campbell să le adreseze cuvântul.

Explicaţia fu scurtă, dar categorică. Veniseră la Oban pentru a vedea un orizont de mare şi nu vedeau nimic, sau atât de puţin încât nici nu merita să vorbeşti despre asta.

Cei doi unchi nu se apărară decât arătând buna lor credinţă. Nu cunoşteau deloc Oban-ul! Cine şi-ar fi închipuit că marea, adevărata mare, să nu fie acolo, când cei ce se scăldau veneau cu droaia! Poate că era singurul punct de pe coastă unde, datorită acestor nefericite Hebride, linia rotundă de apă nu se înscria pe cer!

— Ei bine, spuse Miss Campbell pe un ton pe care voia să-l facă pe cât putea de sever, era de ales cu totul alt loc decât Oban, chiar dacă ar fi trebuit să renunţăm la plăcerea de a ne întâlni aici cu domnul Aristobulus Ursiclos.

Plecând instinctiv capul, fraţii Melvill nu avură ce să răspundă la această lovitură directă.

— O să ne pregătim de plecare, spuse Miss Campbell, şi chiar astăzi o să părăsim staţiunea.

— Sa plecăm! răspunseră cei doi unchi care nu-şi puteau răscumpăra zăpăceala decât printr-un act de totală supunere.

Si numaidecât, conform obiceiului, răsunară aceste nume:

— Bet!

— Beth!

— Betsey!
— Betty!
Urmată de Partridge, doamna Bess apăru. Cei doi fură îndată preveniţi şi, ştiind că tânăra lor stăpână trebuie să aibă totdeauna dreptate, nici măcar nu întrebară care este motivul acestei plecări grabnice.
Dar îşi făcuseră socoteala fără jupân Mac-Fyne, proprietarul lui Caledonian-Hotel. Ar fi însemnat să nu-i cunoşti pe aceşti stimabili negustori, chiar în ospitaliera Scoţie, dacă i-ai crede capabili să lase să plece o familie compusă din trei stăpâni şi doi servitori, fără a încerca totul pentru a-i reţine. Ceea ce se întâmplă şi în această împrejurare.
Când fu pus la curent cu această importantă problemă, Mac-Fyne spuse că totul se putea aranja spre satisfacţia generală, fără să mai vorbească de satisfacţia personală pe care o va avea găzduind, timp cât mai îndelungat cu putinţă, călători atât de nobili.
Ce voia Miss Campbell şi, ca urmare, ce cereau domnii Sib şi Sam? O vedere deschisă a mării pe un orizont cât mai larg? Nimic mai uşor, fiindcă nu era vorba să se cerceteze acest orizont decât la apusul soarelui. Şi nu putea fi văzut de pe litoralul Obanului? De acord! Poate că ar reuşi dacă s-ar duce să se instaleze pe insula Kerrera?... Nu. Marea insulă Mull nu ar lăsa să se zărească decât o mică parte, la sud-vest, din Atlantic. Dar coborând din nou coasta, dădeai de insula Seil, unde un pod leagă capul său din nord cu litoralul scoţian. Acolo, pe două cincimi de compas, nu există nimic ce ar putea stingheri vederea spre vest.
Or, ca să ajungi la această insulă, nu aveai de făcut decât o plimbare de patru sau cinci mile, nu mai mult, şi, când va fi timpul potrivit, o trăsură confortabilă, cu cai buni, ar putea să conducă acolo într-o oră şi jumătate pe Miss Campbell şi suita ei.
În sprijinul spuselor sale, elocventul hotelier arătă harta mărită ce atârna în vestibulul hotelului. Miss Campbell putu deci să-şi dea seama că jupânul Mac-Fyne nu încerca deloc să-i înşele, în adevăr, în largul insulei Seil se desfăşura un sector cuprinzător, conţinând o treime din acest orizont, pe care soarele aluneca în timpul săptămânilor dinainte şi de după echinocţiu.
Spre marea satisfacţie a jupânului Mac-Fyne şi spre şi mai marea mulţumire a fraţilor Melvill, afacerea se aranja. Miss Campbell le acordă generos iertarea sa şi nu mai făcu nici o aluzie neplăcută la prezenţa lui Aristobulus Ursiclos.
— Dar, spuse unchiul Sam, este cel puţin ciudat ca tocmai la Oban să nu fie un orizont de mare!

— Natura este uneori atât de bizară! răspunse fratele Sib. Aristobulus Ursiclos, fără îndoială, fu foarte fericit aflînd că Miss Campbell nu se va duce să caute în altă parte un loc potrivit pentru observaţiile sale meteorologice; dar era atât de absorbit de profundele sale probleme încât uită să-şi exprime întreaga sa satisfacţie.

Zburdalnica fată îi fu probabil recunoscătoare pentru această rezervă, fiindcă, continuând să rămână indiferentă, îi făcu o primire mai puţin rece la prima lor întâlnire.

În acest timp starea atmosferei se modificase uşor. Dacă timpul continua să se menţină frumos, cîţiva nori care risipeau arşiţa amiezii înceţoşau totuşi orizontul la răsăritul şi apusul soarelui. Era inutil deci să se ducă să caute un loc de observaţie pe insula Seil. Ar fi fost o osteneală zadarnică şi trebuiau să aibă răbdare.

În timpul acestor zile lungi, Miss Campbell, lăsându-şi unchii să se lupte cu logodnicul ales de ei, se ducea, câteodată întovărăşită de doamna Bess, dar de cele mai multe ori singură, să rătăcească pe malurile golfului. Evita bucuroasă toată acea lume de trândavi, care constituie populaţia trecătoare a oraşelor balneare, aproape peste tot la fel: familii a căror singură ocupaţie este aceea de a vedea cum urcă şi coboară marea, în timp ce fetiţele şi băieţii se rostogolesc pe nisip cu o libertate de mişcări foarte britanică; gentlemeni gravi şi flegmatici în costumele lor de baie, adesea mult prea rudimentare, şi a căror importantă treabă era aceea de a se scufunda timp de şase minute în apa sărată; bărbaţi şi doamne de mare „respectability", nemişcaţi şi ţepeni pe băncile verzi cu perne roşii, răsfoind câteva pagini din acele cărţi cartonate şi îmbâcsite cu text compact de care se abuzează oarecum în ediţiile engleze. Cîţiva turişti în trecere, cu binoclul în bandulieră, cu cascheta pe frunte, cu jambiere şi cu umbrela sub braţ, care au venit ieri şi vor pleca mâine; apoi, în mijlocul acestei mulţimi, se găseau negustorii al căror comerţ este cu deosebire ambulant, şi la colţul străzii, electricieni care pentru doi pence vând, cui vrea să-şi plătească fantezia, curent electric; artişti al căror pian mecanic, montat pe roţi, amestecă melodiile ţinutului cu motivele schilodite ale melodiilor din Franţa; fotografi în aer liber care fac familiilor, grupate pentru această împrejurare, probe instantanee cu duzina; precupeţi în redingote negre, precupeţe cu pălării împodobite cu flori împingându-şi micile căruţuri pe care îşi etalează cele mai frumoase fructe din lume; în sfârşit „minstrels", al căror obraz chinuit se descompune sub văcsuiala care-l acoperă, jucând în diverse travestiuri scenete populare şi cântînd din acele

cântece de jale locale, cu nenumărate cuplete, în mijlocul unui cerc de copii care reiau serioşi refrenul în cor.

Pentru Miss Campbell această experienţă din oraşele balneare nu mai avea nici secrete, nici farmec. Prefera să se îndepărteze de acest du-te-vino al trecătorilor, care păreau tot atât de străini unii faţă de ceilalţi ca şi când ar fi venit din cele patru colţuri ale Europei.

Aşa că, atunci când unchii săi voiau s-o întâlnească, trebuiau să se ducă s-o caute tocmai pe marginea plajei, la câte un capăt al golfului.

Acolo o găseai şezând, precum Minna din *Piratul*[1], cu cotul pe o ieşitură a stâncii, cu capul rezemat pe o mână, cu cealaltă prefirând seminţe dintr-ale unui soi de mărar care creşte printre pietre. Privirea ei distrată trecea de la un „stack", a cărui creastă stâncoasă se înălţa ascuţită, la vreo cavernă întunecoasă, una din acele „helyers", cum se spune în Scoţia, în care, pătrunzând apele în timpul fluxului marin, se aud mugete puternice.

În depărtare, cormoranii erau aşezaţi în rânduri, într-o nemişcare de animale hieratice, şi ea îi urmărea cu ochii până departe când, tulburaţi în liniştea lor, zburau atingând cu aripa creasta micilor valuri ce se izbeau de stânci.

La ce se gândea tânăra fată? Aristobulus Ursiclos fără îndoială ar fi avut impertinenţa şi unchii naivitatea să creadă că se gândea la el; s-ar fi înşelat cu toţii.

În amintirile ei, Miss Campbell revenea la scenele de la Corryvrekan. Revedea şalupa care mergea spre pieire, manevrele lui *Glengarry* aventurându-se în mijlocul canalului. Regăsea in adâncul sufletului ei acea emoţie care o gâtuise atât de tare atunci când imprudenţii dispăruseră în vâltoarea talazurilor!... Apoi fusese salvarea, frânghia bine aruncată, tânărul elegant apărut pe punte, calm, zâmbitor, mai puţin emoţionat decât ea şi salutîndu-i cu un gest pe călători.

Pentru o minte romantică putea fi începutul unui roman; dar părea că romanul trebuia să se limiteze la acel prim capitol. Cartea începută se încheiase brusc în mîinile lui Miss Campbell. La ce pagină ar fi putut ea s-o mai deschidă vreodată; fiindcă „eroul său", asemenea unui Wotan[2] din epopeile celtice, nu reapăruse.

Dar îl căutase ea în mijlocul acestei mulţimi de nepăsători care cutreiera plajele din Oban? Poate că da. Îl întâlnise? Nu. Fără îndoială că el nu ar fi putut să o recunoască. De ce ar fi băgat-o în seamă pe bordul lui *Glengarry*? De ce să fi venit către ea? Cum ar fi putut el să bănuie că, în parte, ei îi datora

---

[1] Minna — eroină din romanul Piratul de Walter Scott.

[2] Wotan – zeu din mitologia scandinavă.

salvarea? Şi cu toate acestea, ea era cea care înaintea tuturor celorlalţi zărise ambarcaţiunea în primejdie; ea, cea dintâi, îl implorase pe căpitan să-i vină în ajutor! Şi în realitate, aceasta poate că a costat-o în acea seară Raza Verde! În adevăr, se temea că aşa a fost.

În timpul celor trei zile care urmară sosirii familiei Melvill la Oban, cerul l-ar fi făcut să despere pe un astronom de la observatoarele din Edinburg sau Greenwich. Era parcă vătuit cu un fel de abur, mai înşelător decât dacă ar fi fost nori. Lunete sau telescoape din cele mai puternice modele, reflectorul de la Cambridge ca şi cel din Parsontown nu ar fi izbutit să-l străbată. Numai soarele ar fi putut să aibă destulă putere ca să-l străpungă cu razele lui; dar, când apunea, linia mării era estompată de o negură uşoară care înroşea apusul cu cele mai minunate culori. I-ar fi fost deci cu neputinţă Razei Verzi să ajungă la ochii unui observator.

Miss Campbell în visul său, cu imaginaţia ei înaripată, confunda atunci, în acelaşi gând, pe naufragiatul din abisul Corryvrekan cu Raza Verde. Sigur era însă că unul nu apărea mai mult decât celălalt. Dacă Raza Verde era acoperită de nori, taina îl ascundea pe tânăr.

Fraţii Melvill, când îndrăzneau s-o îndemne pe nepoata lor să aibă răbdare, nu erau deloc bine primiţi. Miss Campbell nu se sfia defel să-i facă responsabili de aceste tulburări atmosferice. Atunci ei îşi vărsau necazul pe excelentul barometru aneroid, pe care avuseseră grijă să-l ia cu ei de la Helensburgh şi ale cărui ace continuau să nu se ridice.

În adevăr, şi-ar fi dat tabachera lor pentru a obţine la apusul astrului strălucitor un cer fără nori!

Cât despre savantul Ursiclos, discutând într-o zi despre aceşti nori care tulburau orizontul, avu proasta inspiraţie de a găsi formarea lor foarte naturală.

De aici până a deschide un mic curs de fizică nu era decât un pas, şi el o făcu în prezenţa lui Miss Campbell. Vorbi despre nori în general, de mişcarea lor descendentă care-i aducea la orizont odată cu coborârea temperaturii, despre nori transformaţi în picături de apă, de clasificarea lor ştiinţifică în nimbus, stratus, cumulus şi cirus! Inutil să spunem că nu s-a ales cu nimic din erudiţia sa.

Şi lucrul era atât de evident încât fraţii Melvill nu ştiau ce atitudine să ia în timpul acestei cu totul deplasate conferinţe!

Da! Miss Campbell i-o „tăie" scurt — pentru a folosi expresia dandysmului modern — tânărului savant: mai întâi se făcu că se uită în cu totul altă parte, pentru a nu-l auzi; apoi îşi îndreptă cu îndărătnicie ochii spre castelul Dunolly, cu intenţia vădită de a părea că nu-l vede; în sfârşit, îşi privi vârfurile pantofilor săi

fini de vilegiaturistă — ceea ce era semnul indiferenţei celei mai puţin disimulate, dovada celui mai total dispreţ pe care o scoţiană poate să-l manifeste atât pentru cele ce spune interlocutorul său, cât şi pentru persoana acestuia.

Aristobulus Ursiclos, care niciodată nu se vedea şi nu se auzea decât pe el, care nu vorbea decât pentru el, nu băgă de seamă sau se făcu că nu bagă de seamă.

Aşa trecură, zilele de 3, 4, 5 şi 6 august, dar, în timpul acestei ultime zile, spre marea bucurie a fraţilor Melvill, barometrul urcă cu câteva linii peste „variabil".

Ziua următoare se anunţă deci sub auspicii mai fericite. La orele zece dimineaţa, soarele strălucea puternic şi cerul îşi desfăşura deasupra mării azurul său de o limpezime perfectă.

Miss Campbell nu putea lăsa să-i scape o asemenea ocazie. În grajdurile de la *Caledonian-Hotel* era tot timpul ţinută la dispoziţia ei o trăsură. Acum sau niciodată era momentul de a o folosi.

Deci, la orele cinci după-amiaza, Miss Campbell şi fraţii Melvill luau loc în caleaşca condusă de un birjar, meşter în manevrarea „four in hand". Partridge se urcă pe scaunul din spate şi cei patru cai, mângîiaţi de şfichiul biciului lung, se avântară pe drumul care ducea de la Oban la Glackhan.

Spre marele său regret, dar nu şi acela al lui Miss Campbell, Aristobulus Ursiclos, prins de redactarea unui oarecare memoriu ştiinţific, nu putuse să ia parte la excursie.

Drumul fu minunat din toate punctele de vedere. Trăsura urma linia litoralului, de-a lungul strâmtorii ce desparte insula Kerrera de coasta Scoţiei. Această insulă de origine vulcanică era foarte pitorească, dar avea, în ochii lui Miss Campbell, o hibă: pe aceea de a ascunde orizontul mării.

Cu toate acestea, cum nu era de făcut decât patru mile şi jumătate în aceste condiţii, binevoi să admire armoniosul relief al cărui profil se contura, cu ruinele castelului danez care încununează capul meridional, pe un fond de lumină.

— A fost altădată reşedinţa Mac Douglas-ilor de Lorn, remarcă fratele Sam.

— Acest castel are importanţă istorică şi pentru familia noastră, adăugă fratele Sib, fiindcă a fost distrus de către Campbelli, care i-au dat foc.

După ce depăşi insula Kerrera, trăsura o luă pe un drum îngust, puţin râpos, care ducea la satul Glackhan. Acolo trecu peste acel fals istm care, în chip de pod, păşeşte peste micul canal şi uneşte insula Seil cu continentul.

O jumătate de oră mai târziu, după ce lăsară trăsura într-o vâlcea, excursioniştii urcau panta destul de abruptă şi se

aşezau pe bordura cea mai din margine a stâncilor, la liziera litoralului.

De data asta nimic nu mai putea să împiedice vederea observatorilor, privind către apus; nici insuliţa Easdale, nici Inish, eşuate lângă Seil.

Între vârful Ardanalish de pe insula Mull la nord-est, una din cele mai mari dintre Hebride, şi insula Colonsay la sud-vest, se decupa o largă bucată de mare în care discul solar avea să-şi înece în curând văpăile.

Miss Campbell, cu totul prinsă de gândul ei, stătea un pic mai în faţă. Câteva păsări de pradă, vulturi sau şoimi, singurii care însufleţeau această singurătate, pluteau deasupra „dens"-urilor, un fel de vâlcele săpate ca nişte pâlnii în pereţii stâncoşi.

Din punct de vedere astronomic, în această epocă a anului şi la această latitudine soarele trebuia să apună la orele şapte şi cincizeci şi patru de minute, exact în direcţia capului Ardanalish.

Dar câteva săptămâni mai târziu ar fi fost imposibil să-l vezi dispărând dincolo de linia mării, fiindcă masa insulei Colonsay l-ar fi ascuns privirilor.

În această seară, timpul şi locul erau deci bine alese pentru observarea fenomenului.

Soarele cobora printr-o traiectorie oblică pe orizontul limpede.

Ochii cu greu puteau suporta strălucirea discului său de un roşu arzător, pe care apele o reflectau ca o lungă dâră de lumină.

Şi cu toate acestea, nici Miss Campbell, nici unchii ei nu ar fi consimţit să-şi coboare pleoapele. Nu! Nici măcar o clipă.

Dar, înainte ca marginea inferioară a astrului să fi muşcat din orizont, lui Miss Campbell îi scăpă un strigăt de dezamăgire!

Apăruse deodată un mic nor subţirel, ca o dungă, lung ca flamura unui vas de război. Tăia discul în două părţi inegale şi părea că se lasă odată cu el în jos, până la nivelul mării.

Se părea că o adiere, oricât de uşoară, ar fi fost deajuns ca să-l gonească, să-l împrăştie!... Adierea însă nu veni!

Şi când din soare nu mai rămase decât un arc minuscul, acel subţire nor fu cel care circumscrise, în locul lui, linia cerului şi a apei.

Toate privirile erau aţintite în acel punct...

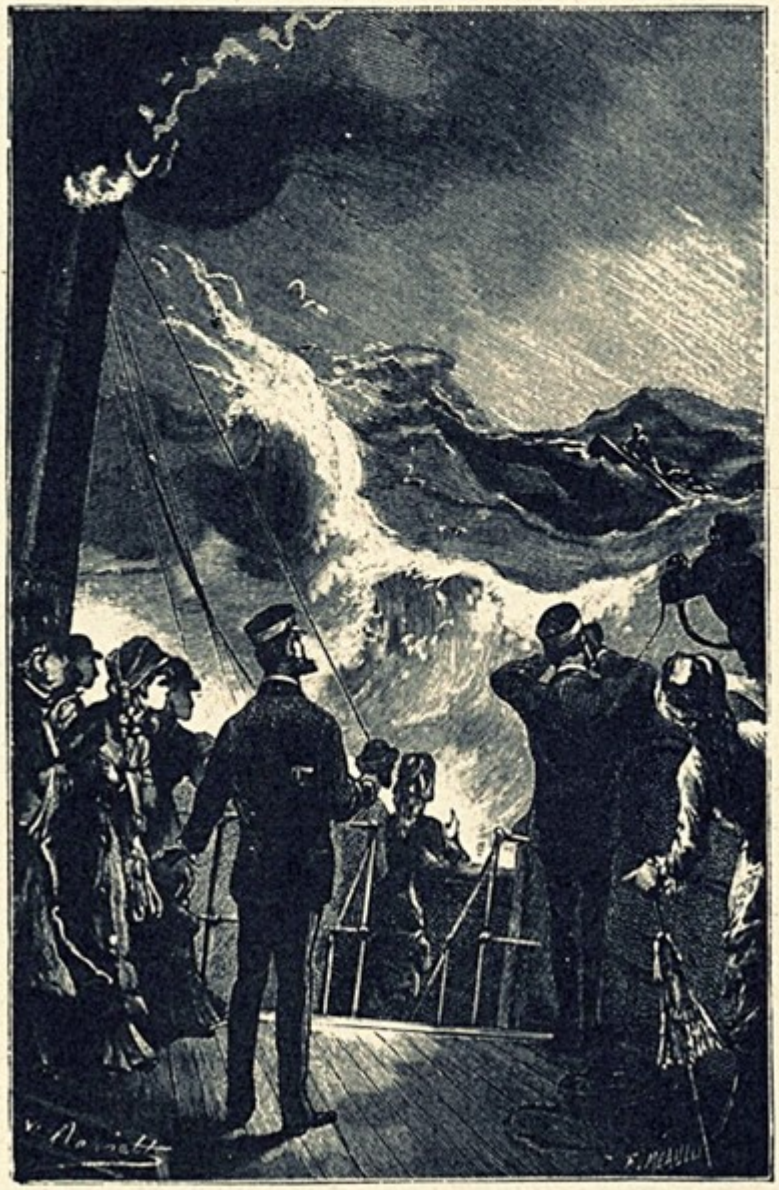

Raza Verde, pierdută în acest mic nor, nu putuse să ajungă până la ochiul celor ce o aşteptau.

Capitolul IX VORBE DE ALE DOAMNEI BESS

Întoarcerea la Oban se făcu în tăcere. Miss Campbell nu vorbea; fraţii Melvill nu îndrăzneau să vorbească. Ei nu aveau totuşi nici o vină dacă acest nefericit norişor apăruse exact la momentul potrivit pentru a înghiţi ultima rază de soare. La urma urmei, nu trebuiau să despere. Sezonul frumos avea să dureze mai mult de şase săptămâni. Dacă pe toată durata toamnei nu va veni şi vreo seară frumoasă să-şi ofere orizontul ei fără ceaţă, ar însemna ca într-adevăr să aibă ghinion.

Totuşi o minunată seară era pierdută şi barometrul nu părea să făgăduiască una asemănătoare — cel puţin nu prea curând. În adevăr, în timpul nopţii, capriciosul ac al aneroidului reveni încetişor către „variabil". Dar ceea ce se considera încă timp frumos pentru toată lumea nu o putea mulţumi pe Miss Campbell.

A doua zi, 8 august, câţiva nori uşori îmbrăcau razele soarelui. De data asta briza de amiază nu avu deloc destulă putere să-i împrăştie.

Către seară o culoare aprinsă împurpura cerul. Toate nuanţele topite, de la galben de crom până la albastru ultramarin, făcură din orizont o orbitoare paletă de culori. Sub vălul pufos al norişorilor, apusul soarelui picta fundalul litoralului cu toate nuanţele spectrului, în afară de aceea pe care fantezista şi superstiţioasa Miss Campbell ţinea să o vadă.

Şi aşa fu şi a doua zi, apoi a treia zi. Trăsura rămase aşadar în remiza hotelului. La ce bun să ieşi în calea unei cercetări pe care starea cerului o făcea imposibilă? Înălţimile insulei Seil nu puteau fi mai favorizate decât plajele Obanului şi era mai bine să se evite o dezamăgire.

Fără a fi mai prost dispusă decât se cuvenea, la venirea serii Miss Campbell se mulţumea să se întoarcă în camera ei, îmbufnată din pricina acestui soare atât de puţin binevoitor. Se odihnea atunci de lungile ei plimbări. Şi visa, trează fiind. La ce? La acea legendă care se referea la Raza Verde? Mai avea nevoie să o zărească pentru a vedea clar în inima ei? În a ei poate că nu, dar în aceea a altora?

În acea zi Helena, întovărăşită de doamna Bess, îşi plimbase dezamăgirea pe la ruinile Dunolly-Castle. Din acest loc, de la temelia unui perete rămas încă în picioare, căptuşit cu lungi fire de iederă, nimic nu era mai minunat decât priveliştea care se deschidea asupra golfului Oban — înfăţişarea sălbatică a

Kerrerei, insuliţele risipite în marea Hebridelor şi această imensă insulă Mull, ale cărei stânci din partea de vest întâmpină primele asalturi ale furtunilor venite din vestul Atlanticului.

Şi atunci Miss Campbell privea minunata depărtare care se aşternea în faţa ochilor ei; dar o vedea oare? Nu cumva vreo altă amintire era pe cale să o distragă? Se poate afirma în orice caz că nu era imaginea lui Aristobulus Ursiclos. În adevăr, nu ar fi fost deloc binevenit ca acest tânăr pedant să audă părerile pe care doamna Bess le emitea în acea zi, atât de deschis, la adresa lui.

— Nu-mi place! repeta ea. Nu! Nu-mi place! Nu se gândeşte decât să-şi placă lui însuşi! Cum o să arate el în conacul de la Helensburgh? Este din clanul „Mac-Egoiştilor", sau nu mă mai pricep eu la oameni! Cum le-a putut trece prin gând domnilor Melvill că le-ar putea fi vreodată nepot? Partridge, nici el nu-l poate suferi mai mult decât mine şi Partridge se pricepe! Serios, Miss Campbell, dumneavoastră vă place?

— Despre cine vorbeşti? întrebă tânăra, care nu auzise nimic din spusele doamnei Bess.

— Despre acela la care nu-i cu putinţă să vă gândiţi... Măcar dacă nu aţi face-o decât pentru onoarea clanului.

— La cine crezi tu deci că nu pot să mă gândesc?

— Bineînţeles că la acest domn Aristobulus, care ar face mai bine să se ducă de cealaltă parte a Tweed-ului, să vadă dacă au fost vreodată Campbelli în căutare de Ursicloşi.

De obicei doamna Bess nu se sfia să spună deschis ce gândeşte, dar trebuia să fie prea pornită pentru a-şi contrazice stăpânii — în interesul stăpânei sale, ce-i drept! Simţea, de altfel, că Helena arăta pentru acest pretendent mai mult decât indiferenţă. De fapt, ei nu i-ar fi putut trece prin gând că această indiferenţă era însoţită de un alt sentiment, mai viu, pentru altul.

Cu toate acestea, s-ar fi putut ca doamna Bess să fi avut o bănuială, fiindcă, atunci când Miss Campbell o întrebă dacă îl revăzuse la Oban pe acel tânăr căruia *Glengarry* îi dăduse din fericire ajutor şi îngrijire:

— Nu, Miss Campbell, răspunse doamna Bess, probabil că a plecat imediat, dar lui Partridge i s-a părut că-l zăreşte...

— Când asta?

— Ieri, pe drumul de la Dalmaly. Se întorcea cu rucsacul în spate, ca un artist în călătorie. Ah! Acest tânăr este un imprudent! Să se ducă aşa la pieire în viitoarea Corryvrekan, nu-i un semn bun pentru viitor! Nu o să se afle totdeauna prin apropiere vreun vapor care să-i vină în ajutor şi o să i se întâmple o nenorocire!

— Crezi, doamnă Bess? Chiar dacă a fost imprudent, s-a arătat cel puţin curajos şi se pare că în această primejdie nu şi-a pierdut nici o clipă cumpătul.

— Se poate, Miss Campbell, reluă doamna Bess, dar desigur că acest tânăr nu a ştiut că vă datorează salvarea, fiindcă, a doua zi după sosirea lui la Oban, ar fi venit cel puţin să vă mulţumească...

— Să-mi mulţumească? răspunse Miss Campbell. Şi de ce? Nu am făcut pentru el decât ce aş fi făcut pentru oricare altul şi, crede-mă, tot ce un altul ar fi făcut în locul meu!

— L-ati recunoaşte? întrebă doamna Bess privind-o pe tânăra fată.

— Da, răspunse sincer Miss Campbell, şi mărturisesc că felul lui de a fi, curajul calm pe care l-a arătat când s-a urcat pe punte, ca şi când nu scăpase de-abia de la moarte, cuvintele calde pe care i le-a spus tovarăşului său strîngându-l la piept, toate acestea m-au impresionat foarte tare.

— Pe cinstea mea, replică vrednica femeie, cu cine seamănă nu aş putea spune, dar, în orice caz, nu-i seamănă acestui domn Aristobulus Ursiclos!

Miss Campbell zâmbi fără să răspundă nimic, se ridică, şi rămase o clipă nemişcată, aruncând o ultimă privire îndepărtatelor înălţimi ale insulei Mull; apoi, urmată de doamna Bess, coborî pe cărarea aridă care ducea la drumul spre Oban.

În această seară soarele apunea într-un fel de pulbere luminoasă, uşoară ca o spumă de paiete, şi ultima lui rază se destrăma în ceţurile serii.

Miss Campbell se întoarse deci la hotel, onoră prea puţin cina pe care unchii ei o comandaseră pentru ea şi, după o scurtă plimbare pe malul mării, se duse în camera ei.

Capitolul X O PARTIDĂ DE CROCHET

Fraţii Melvill, trebuie să o mărturisim, începuseră să numere zilele, chiar dacă nu apucaseră încă să numere ceasurile. Lucrurile nu mergeau cum voiau ei. Plictisul vizibil al nepoatei lor, această dorinţă care o apucase de a fi singură, primirea destul de rece pe care i-o făcea savantului Ursiclos şi de care acesta era poate mai puţin preocupat decât ei, toate acestea la un loc nu aveau darul să facă plăcută şederea la Oban. Nu ştiau ce să inventeze ca să rupă această monotonie. Pândeau, inutil, cele mai mici variaţii atmosferice. Îşi spuneau că, după ce îi va fi satisfăcută dorinţa, Miss Campbell va redeveni fără îndoială mai înţelegătoare, cel puţin pentru ei.

Fiindcă de două zile Helena, şi mai absorbită încă, uita să le dea acea sărutare de dimineaţă care îi făcea fericiţi pentru toată ziua.

În acest timp barometrul, nesimţitor la văicărelile celor doi unchi, nu se hotăra deloc să prezică o apropiată schimbare a timpului. Oricât ar fi avut ei grijă să-l lovească de zece ori pe zi cu o mică izbitură scurtă pentru a provoca o oscilaţie a acului, acul nu urca nici cu o linie. Oh, aceste barometre!

Totuşi fraţii Melvill avură o idee. În după-amiaza zilei de 11 august, le dădu în gând să-i propună lui Miss Campbell, spre a o distra dacă era posibil, o partidă de crochet şi, cu toate că Aristobulus Ursiclos avea să fie şi el acolo, Helena nu refuză, ştiind câtă plăcere le face.

Trebuie să spunem că fratele Sam şi fratele Sib se lăudau că la acest joc, la atât de mare cinste în Regatul-Unit, erau de prima forţă. Crochetul nu este, precum se ştie, decât vechiul „mail" englezesc, din fericire foarte potrivit pentru tinerele fete.

Or, la Oban erau cu siguranţă mai multe terenuri pentru jucat crochet. Dacă cele mai multe staţiuni balneare se mulţumesc cu un teren mai mult sau mai puţin nivelat, peluză sau prundiş, asta dovedeşte mai puţin exigenţa jucătorilor decât indiferenţa sau lipsa de interes pentru această nobilă distracţie. Aici terenurile erau nu cu nisip aşa cum se cuvine, ci cu gazon - ceea ce se numeşte „crocket-ground" — udat în fiecare seară cu stropitorile, bătătorit în fiecare dimineaţă cu o maşină specială, neted ca o catifea trecută prin laminor. Mici cuburi de piatră, ivindu-se din pământ, erau destinate înfigerii potourilor şi arsourilor. În afară de acestea, un şanţ adânc de câteva şchioape mărginea fiecare teren şi îi asigura cele o mie două sute picioare pătrate, necesare operaţiunilor jucătorilor.

De câte ori fraţii Melvill nu priviseră cu invidie pe băieţii şi fetele care jucau pe aceste terenuri luxoase! Aşa că nu mică le fu satisfacţia când Miss Campbell le acceptă invitaţia. Aveau deci să o poată distra dedându-se în acelaşi timp jocului lor preferat, în mijlocul spectatorilor care, aici ca şi la Helensburgh, nu le vor lipsi. Vanitoşii!

Prevenit, Aristobulus Ursiclos consimţi să-şi întrerupă lucrările sale şi la ora anunţată se afla pe teatrul de luptă. Avea pretenţia de a fi, la crochet, tot atât de tare în teorie şi în practică, de a-l juca precum un savant geometru, fizician, matematician, într-un cuvânt prin A + B, aşa cum şade bine unui cap plin de x-uri.

Ceea ce nu-i era tocmai pe plac lui Miss Campbell, era faptul că avea să aibă, obligatoriu, ca partener pe acest tânăr pedant. Dar cum ar fi putut să fie altfel? Putea să le facă unchilor ei

supărarea de a-i despărţi în luptă, de a-l opune pe unul celuilalt, ei, atât de uniţi în gând şi în inimă, trup şi suflet, pe ei care nu jucau niciodată decât împreună! Nu! Nu ar fi dorit!

— Miss Campbell, îi spuse din capul locului Aristobulus Ursiclos, sunt fericit de a vă secunda şi, dacă-mi permiteţi, să mă lăsaţi să vă explic cauza determinantă a loviturilor...

— Domnule Ursiclos, răspunse Helena luîndu-l la o parte, trebuie să-i lăsăm pe unchii mei să câştige.

— Să câştige?...

— Da... fără ca ei să bage de seamă.

— Dar, Miss Campbell...

— Ar fi prea nefericiţi dacă ar pierde.

— Cu toate acestea... permiteţi!... răspunse Aristobulus Ursiclos. Pot să mă laud că acest joc de crochet îmi este geometric cunoscut. Am calculat combinaţia liniilor, valoarea curbelor şi cred că a avea unele pretenţii...

— Nu am altă pretenţie, răspunse Miss Campbell, decât aceea de a fi pe placul adversarilor noştri. De altfel, vă previn, ei sunt foarte tari la crochet şi nu cred ca toată ştiinţa dumneavoastră să poată lupta cu îndemânarea lor.

— O să vedem! murmură Aristobulus Ursiclos, pe care nimic în lume nu l-ar fi putut hotărî să se lase bătut de bună voie, nici măcar pentru a-i plăcea lui Miss Campbell.

În acest timp, cutia în care erau fisele, potourile, arsourile, bilele, ciocanele de lemn fu adusă de băiatul de serviciu a „crocket-ground"-ului. Arsourile, nouă la număr, fură aşezate în romb pe micile dale şi potourile se înălţară la fiecare extremitate a axei celei mari a acestui romb.

— La sorţi! spuse fratele Sam.

Fisele fură puse într-o pălărie. Fiecare jucător luă la întâmplare una.

Sorţii dădură următoarele culori pentru desfăşurarea partidei: o bilă şi un ciocan albastru fratelui Sam; o bilă şi un ciocan roşu lui Ursiclos; o bilă şi un ciocan galben fratelui Sib; o bilă şi un ciocan verde lui Miss Campbell.

— În aşteptarea razei de aceeaşi culoare! spuse ea. Iată o prevestire bună.

Fratele Sam era cel care trebuia să înceapă şi, după ce trase împreună cu partenerul său o priză zdravănă, începu.

Trebuia să-l vezi, cu corpul nici prea înclinat, nici prea drept, cu capul pe jumătate întors în aşa fel încât să-şi poată lovi bila exact unde trebuie, cu mâinile aşezate una lângă alta pe coada ciocanului de lemn, stânga dedesubt drepta deasupra, picioarele ferme, genunchii uşor îndoiţi, pentru a contrabalansa impulsul loviturii, piciorul stâng în faţa bilei, piciorul drept

adus niţel înapoi! Tipul desăvârşit al unui „gentleman-crocketer".

Atunci fratele Sam îşi ridică ciocanul, făcându-l să descrie o jumătate de cerc; apoi lovi bila la optsprezece şchioape distanţă de „fock", sub potoul de pornire, şi nu fu nevoit să folosească dreptul pe care îl avea de a repeta de trei ori această primă lovitură.

În adevăr, bila, lovită îndemânatic, trecu pe sub primul arsou, apoi pe sub al doilea, o altă lovitură o făcu să treacă printr-al treilea şi abia la al patrulea se lovi puţin de fierul arsoului şi se opri.

Pentru un început era extraordinar. Aşa că, printre spectatorii care stăteau dincolo de micuţul şanţ al terenului cu gazon, trecu un murmur măgulitor.

Veni rândul lui Aristobulus Ursiclos să joace. Acesta fu mai puţin norocos. Stângăcie sau ghinion, nu se ştie, dar el fu nevoit să repete lovitura de trei ori pentru ca bila să treacă pe sub primul arsou, iar pe al doilea nu-l mai nimeri.

— Probabil, îi atrase el atenţia lui Miss Campbell, această minge nu este perfect calibrată. În acest caz, centrul de greutate, plasat în afara centrului ei, o face să se abată din drum.

— Este rândul dumitale, unchiule Sib, spuse Miss Campbell, fără să asculte ceva din această ştiinţifică explicaţie.

Fratele Sib fu demn de fratele Sam. Bila lui trecu pe sub două arsouri şi se opri lângă aceea a lui Aristobulus Ursiclos, fapt care o ajută să treacă şi pe sub al treilea, după ce o rocase, adică o lovise de la distanţă; apoi îl rocă din nou pe tânărul savant, a cărui întreagă fizionomie părea să spună: „Noi vom face mai mult decât atâta"! În sfârşit, cele două bile fiind lipite una de alta, el puse piciorul pe a sa, dădu o puternică lovitură de ciocan şi „făcu praf" bila adversarului său, adică, printr-un efect de contralovitură, i-o trimise la şaizeci de paşi, mult dincolo de şanţul care mărginea terenul.

Aristobulus Ursiclos trebui să alerge după bila sa; dar făcu acest lucru tacticos, ca un om chibzuit, şi aşteptă cu atitudinea unui general care puse la cale o mare lovitură.

Miss Campbell, la rândul ei, luă bila verde şi trecu cu îndemânare prin primele arsouri.

Partida continuă în condiţii avantajoase pentru fraţii Melvill, care rocau şi „făceau praf", pe săturate, bilele adversarilor. Ce masacru! Îşi făceau mici semne, se înţelegeau dintr-o singură privire fără a mai avea nevoie să vorbească şi, în cele din urmă, se distanţară de ceilalţi doi spre marea satisfacţie a nepoatei lor, dar marea neplăcere a lui Aristobulus Ursiclos.

Miss Campbell, totuşi, văzându-se suficient distanţată, cinci minute după începutul partidei, începu să joace cu seriozitate şi dovedi mai multă abilitate decât partenerul său care, cu toate acestea, nu o scutea de sfaturile lui ştiinţifice.

— Unghiul de reflecţie, îi spunea el, este egal cu unghiul de incidenţă şi asta trebuie să vă indice direcţia pe care trebuie să o ia mingea, după lovitură. Trebuie deci să profitaţi...

— Dar profitaţi dumneavoastră înşivă, îi răspunse Miss Campbell. După cum vedeţi, domnule, sunt cu trei arsouri înainte!

Şi în adevăr, Aristobulus Ursiclos rămânea în urmă în chip jalnic. De zece ori încercase până acum să treacă prin arsoul dublu din centru, fără să izbutească. Se legă atunci de aceste unelte — le îndreptă, le modifică deschiderea şi îşi încercă din nou norocul.

Norocul nu îi zâmbi. Bila sa izbi de fiecare dată fierul şi nu izbuti să treacă mai departe.

Pe drept cuvânt, Miss Campbell ar fi fost îndreptăţită să se plângă de partenerul ei. În ce o priveşte, ea juca foarte bine şi merita laudele cu care cei doi unchi erau atât de darnici. Nimic mai fermecător decât să o vezi dăruită cu totul acestui joc atât de potrivit pentru dezvoltarea supleţii corpului; piciorul său drept pe jumătate ridicat de la vârf, cu scopul de a reţine bila în momentul de a o lovi pe cealaltă, cele două braţe cochet rotunjite când îşi făcea ciocanul să descrie o jumătate de cerc, însufleţirea de pe chipul ei drăgălaş, uşor aplecat către pământ, talia care i se legăna într-o mişcare graţioasă, toată făptura ei era adorabilă de privit! Şi cu toate acestea Aristobulus Ursiclos nu vedea nimic.

Trebuie să mărturisim că tânărul savant era furios. În adevăr, fraţii Melvill aveau acum un asemenea avans că ar fi fost greu să-i ajungi din urmă. Şi totuşi, în jocul de crochet, fazele sunt atât de neaşteptate încât niciodată nu trebuie să desperi.

Partida continua deci în aceste condiţii inegale când se produse un incident.

Aristobulus Ursiclos găsi în sfârşit ocazia de a roca bila fratelui Sam care tocmai trecuse prin arsoul central pe care Ursiclos nu izbutea cu nici un chip să-l treacă. Cu adevărat înciudat, făcând eforturi în acelaşi timp să rămână calm în faţa asistenţei, vru să dea o lovitură de maestru şi să-i plătească cu aceeaşi monedă adversarului său, trimiţîndu-l în afara limitelor terenului de joc. Îşi plasă deci bila lângă cea a fratelui Sam, îi asigură stabilitatea bătătorind iarba din jur cu cea mai mare grijă, apăsă deasupra piciorul stâng şi descriind cu braţele aproape un cerc întreg, cu scopul de a da mai multă forţă şocului, îşi învîrti cu repeziciune ciocanul.

Ce strigăt lăsă să-i scape! A fost de fapt un urlet de durere! Ciocanul, greşit dirijat, atinsese nu bila, ci piciorul neîndemânaticului jucător şi iată-l sărind într-un picior, gemând, cum era şi firesc, dar totodată puţin ridicol.

Fraţii Melvill alergară spre el. Din fericire pielea ghetei sale îndulcise violenţa loviturii, încât contuzia nu era gravă. Dar Aristobulus Ursiclos crezu de datoria lui să explice cum s-a putut întâmpla.

— Raza închipuită de ciocanul meu, spuse el profesoral, nu fără câteva strâmbături, a descris un cerc concentric celui care ar fi trebuit să atingă tangenţial pământul; fiindcă am făcut această rază puţin prea scurtă. Asta a pricinuit şocul respectiv.

— Şi atunci, domnilor, încheiem partida? întrebă Miss Campbell.

— Să încheiem partida?! strigă Aristobulus Ursiclos. Să ne declarăm învinşi? Niciodată! Luând formulele calculului probabilităţilor, vom găsi încă...

— Fie, să continuăm! răspunse Miss Campbell.

Dar toate formulele calculului probabilităţilor nu ar fi dat decât prea puţine şanse adversarilor celor doi unchi. Fratele Sam ajunsese „rover", adică bila sa, după ce trecuse prin toate arsourile, atinsese „besan"-ul sau potoul de sosire şi jocul său nu mai consta decât în a veni în ajutor partenerului său, spulberând sau rocând toate bilele după bunul său plac.

În adevăr, după câteva lovituri, partida era definitiv câştigată şi fraţii Melvill triumfau, dar modest, cum se cuvine maeştrilor. Cât despre Aristobulus Ursiclos, în ciuda pretenţiilor sale, nu izbutise nici măcar să treacă de arsoul central.

Fără îndoială că Miss Campbell, vrând să pară mult mai înciudată decât era în realitate, cu o puternică lovitură de ciocan îşi lovi bila fără să-i calculeze prea mult direcţia.

Bila se avântă în afara perimetrului circumscris, în micuţul şanţ înconjurător, înspre mare, se înălţă ricoşând de un pietroi şi, cum ar fi spus Aristobulus Ursiclos, pentru că greutatea ei era înmulţită cu pătratul vitezei, depăşi marginea plajei.

Nefericită lovitură!

Aşezat în faţa şevaletului său, încercând să schiţeze o vedere a mării hotărnicită de capătul meridional al radei Obanului, se afla acolo un tânăr artist. Bila, atingând în plin pânza, îşi pătă culoarea ei verde cu toate culorile paletei pe care o atinsese în treacăt şi răsturnă şevaletul aruncându-l cîţiva paşi mai departe.

Pictorul se întoarse liniştit şi spuse:

— De obicei, înainte de începerea unui bombardament, se dă alarma! Aici nu mai suntem în siguranţă!

Miss Campbell, având presimţirea acestui accident înainte chiar de a se fi produs, alergase către plajă:

— Ah, domnule, spuse ea, adresându-se tânărului artist, vă rog să-mi iertaţi stângăcia!

Acesta se ridică, salută surâzând pe frumoasa tânără, atât de stingherită, care tocmai se scuza...

Era „naufragiatul" din vâltoarea Corryvrekan.

Capitolul XI OLIVIER SINCLAIR

Olivier Sinclair era „un bărbat bine", ca să întrebuinţăm o expresie folosită odinioară în Scoţia în ce-i priveşte pe băieţii curajoşi, prompţi şi sprinteni; dar dacă această expresie se potrivea profilului său moral, trebuie să mărturisim că nu mai puţin se potrivea fizicului.

Ultimul vlăstar al unei familii onorabile din Edinburg, acest tânăr atenian din Atena de Nord era fiul unui fost consilier din capitala Mid-Lothian-ului. Fără tată, nici mamă, crescut de unchiul său, unul din cei patru judecători ai administraţiei municipale, făcuse studii serioase la Universitate; apoi, la vârsta de douăzeci de ani, un pic de avere asigurându-i cel puţin independenţa, curios să cunoască lumea, cutreierase principalele state din Europa, India şi America, şi celebra publicaţie *Revista Edinburgului* nu refuză, în câteva ocazii, să-i publice notele de călătorie. Distins pictor, care ar fi putut să-şi vândă operele, dacă ar fi vrut, cu preţuri mari, poet din când în când — şi cine nu ar fi la o vârstă când toată viaţa îi surâde — inimă caldă, fire de artist, era făcut să placă şi plăcea fără poză sau înfumurare.

În capitala vechii Calendonii este uşor să te căsătoreşti. În adevăr, aici sexele sunt în proporţii foarte inegale şi cel slab îl depăşeşte cu mult ca număr pe cel tare. Aşa că un tânăr cult, amabil, cumsecade, plăcut la înfăţişare nu poate să nu găsească mai mult decât o moştenitoare după gustul său.

Şi totuşi, Olivier Sinclair, la douăzeci şi şase de ani, nu părea încă să simtă nevoia de a trăi în doi. Cărarea vieţii i se părea oare prea strâmtă pentru a merge unul lângă altul? Nu, fără îndoială, dar este mai probabil că se simţea mai bine mergând de unul singur, să apuce pe drumuri la întâmplare, să o ia pe unde îi trecea prin minte, mai ales cu gusturile sale de artist şi călător.

Totuşi, Olivier Sinclair era menit să inspire mai mult decât simpatie vreunei tinere şi blonde fiice a Scoţiei. Statura sa elegantă, chipul deschis, trăsăturile bărbăteşti, energice, aerul său sincer, blând prin expresia ochilor, graţia mişcărilor,

distincţia manierelor sale, replica vie şi spirituală, mersul său degajat, zâmbetul privirii, întreaga lui înfăţişare aveau darul de a fermeca. El nu se îngâmfa, nefiind un înfumurat, şi nu se gândea la toate astea, nefiind dispus să-şi îngrădească libertatea.

De altfel, dacă din partea clanului feminin din Auld-Reeky[1] dobîndise aceste aprecieri măgulitoare pentru persoana sa, nu era mai puţin plăcut tovarăşilor săi de tinereţe şi colegilor de la Universitate: cum spune frumoasa zicală celtică, el era dintre acei care „nu întorc niciodată spatele, nici unui prieten, nici unui duşman".

Ei bine, în acea zi, trebuie să convenim că în momentul atacului îi întorcea spatele lui Miss Campbell. Este adevărat, Miss Campbell nu-i era duşman, nici prieten. Astfel că, aşa stând lucrurile, nu a avut cum să vadă bila venind, izbită atât de tare de ciocanul tinerei fete. De aici, efectul de ghiulea în plină pânză şi răsturnarea întregului bagaj de pictor.

De la prima aruncătură de ochi, Miss Campbell îşi recunoscuse „eroul" de pe Corryvrekan; dar eroul nu o recunoscu deloc pe tânăra pasageră de pe *Glengarry*.

Abia dacă în ultima parte a traversării, de la insula Scarba la Oban, o zărise pe Miss Campbell la bord. Desigur, dacă ar fi ştiut care era partea ei în salvarea sa, măcar numai din politeţe, i-ar fi mulţumit în chip mai deosebit; dar el nu ştia încă şi probabil că nu avea să o ştie niciodată.

Şi, în adevăr, chiar în această zi Miss Campbell interzicea — acesta este cuvântul — interzicea atât unchilor săi cât şi doamnei Bess şi lui Partridge să facă în faţa acestui tânăr vreo aluzie la cele ce se petrecuseră la bordul lui *Glengarry* înainte de operaţia de salvare.

În acest timp, după accidentul cu bila, fraţii Melvill se alăturară nepoatei lor, mai încurcaţi decât ea, dacă asta era cu putinţă, şi încercară să-şi prezinte scuzele lor tânărului pictor, când, întrerupându-i, acesta spuse:

— Domnişoară... domnilor... vă rog... credeţi-mă că nu merită osteneala!

— Domnule... spuse fratele Sib, insistând. Nu... suntem într-adevăr dezolaţi...

— Şi dacă nenorocirea este ireparabilă, după cum îmi este teamă... adăugă fratele Sam.

— Nu-i decât un accident, nu este o nenorocire! răspunse râzând tânărul. O măzgălitură, nimic mai mult, şi pe care această bilă răzbunătoare a pedepsit-o!

Olivier Sinclair spunea toate acestea cu atâta voie bună încât fraţii Melvill i-ar fi întins bucuroşi mâna, fără prea multă

[1] Bătrâna afumată – poreclă dată Edinburgului. (n.a.).

ceremonie, în orice caz, crezură de datoria lor să se prezinte reciproc, aşa cum se cuvine între gentilomi.

— Domnul Samuel Melvill, spuse unul.

— Domnul Sebastian Melvill, spuse celălalt.

— Şi nepoata lor, Miss Campbell, adăugă Helena, care nu crezu că se abate de la convenienţe prezentându-se singură.

Era, la adresa tânărului, o invitaţie de a-şi spune numele şi calitatea.

— Miss Campbell, domnilor Melvill, spuse el foarte serios aş putea să vă răspund că mă numesc „fock", ca unul din potourile crochetului dumneavoastră, fiindcă am fost lovit de bilă, dar mă numesc foarte simplu Olivier Sinclair.

— Domnule Sinclair, replică Miss Campbell care nu prea ştia cum să înţeleagă acest răspuns, vă rog încă o dată să primiţi toate scuzele mele.

— Şi ale noastre, adăugară fraţii Melvill.

— Miss Campbell, reluă Olivier Sinclair, vă repet că nu merită osteneala. Căutam să obţin un efect de valuri înspumate şi probabil că bila dumneavoastră de lemn, la fel cu buretele nu ştiu cărui pictor din antichitate aruncat peste tabloul său, ar fi produs efectul pe care în zadar penelul meu căuta să-l redea.

Acestea fură spuse pe un ton atât de amabil încât Miss Campbell şi fraţii Melvill nu se putură împiedica să zâmbească.

Cât despre pânza pe care Olivier Sinclair o adună de pe jos, era cu totul de nefolosit şi trebuia să o ia de la început.

E bine să remarcăm că Aristobulus Ursiclos nu venise să ia parte la acest schimb de scuze şi de politeţe. Partida odată terminată, tânărul savant, foarte jignit de a nu-şi fi putut pune cunoştinţele sale teoretice de acord cu aptitudinile practice, se retrăsese întorcându-se la hotel. Nu aveau să-l mai vadă înainte de trei sau patru zile, fiindcă avea să plece pe insula Luing, una din micile Hebride situată la sud de insula Seil, ale cărei mine de ardezie voia să le studieze din punct de vedere geologic.

Conversaţia nu putea fi deci stingherită de intervenţiile explicative pe care nu s-ar fi îndurat să nu le facă asupra tensiunii traiectoriilor sau a altor probleme în legătură cu accidentul.

Olivier Sinclair află că el nu era cu totul un necunoscut pentru oaspeţii de la Caledonian-Hotel şi fu pus la curent cu incidentele călătoriei.

— Cum, Miss Campbell şi dumneavoastră, domnilor, exclamă el, eraţi pe bord când *Glengarry* m-a pescuit la momentul cel mai potrivit?

— Da, domnule Sinclair.

— Şi ne-aţi tras o spaimă bună, adăugă fratele Sib, când din întâmplare am zărit ambarcaţiunea dumneavoastră, pierdută în

vâltorile Corryvrekan-ului!

— Întâmplare providenţială! adăugă fratele Sam, şi foarte probabil că fără intervenţia..

Aici însă Miss Campbell îl făcu dintr-un semn să înţeleagă că nu avea de gând să pozeze în salvatoare. Nu voia cu nici un chip să-şi însuşească acest rol de protectoare a naufragiaţilor.

— Dar, domnule Sinclair, reluă atunci fratele Sam, cum a putut bătrânul pescar, care vă însoţea, să fie atât de imprudent încât să se aventureze în aceste curente...

— Ale căror primejdii trebuia să le cunoască bine, el fiind din ţinut, adăugă fratele Sib.

— Nu trebuie să-l acuzaţi, domnilor Melvill, răspunse Olivier Sinclair. Imprudenţa a fost a mea, numai a mea, şi o clipă am crezut că voi avea pe conştiinţă moartea acestui om de treabă! Dar erau la suprafaţa acelor talazuri, acolo unde marea semăna cu o imensă dantelă aruncată pe un fond de mătase albastră, culori atât de uminitoare! Aşa că, fără să mă nelinişteşc de ce se va-ntâmpla, iată-mă pornit în căutarea câtorva nuanţe noi în mijlocul acestor spume pătrunse de lumină. Şi atunci porneam mai departe, mereu mai departe! Bătrânul meu pescar vedea bine pericolul, îmi atrăgea atenţia, voia să ne întoarcem prin partea insulei Jura, dar nu-i dam ascultare, încât barca noastră fu prinsă în cele din urmă într-un curent, apoi irezistibil târâtă spre abis! Am vrut să rezistăm acestei atracţii!... O izbitură de val îl răni pe tovarăşul meu, care nu-mi mai putea ajuta, şi cu siguranţă că fără sosirea lui *Glengarry*, fără devotamentul căpitanului său, fără omenia călătorilor, noi, marinarul meu şi cu mine, am fi intrat în legendă şi am fi acum înscrişi în necrologul Corryvrekan-ului!

Miss Campbell asculta fără să spună un cuvânt şi câteodată îşi ridica ochii ei frumoşi către tânărul care nu căuta deloc să o stingherească cu privirile lui. Nu se putu împiedica să nu zâmbească atunci când el vorbi de vânarea sau mai bine zis de pescuitul nuanţelor marine. Nu era oare şi ea în căutarea unei aventuri asemănătoare — un pic mai puţin periculoasă, totuşi — vânarea nuanţelor cereşti, vânarea Razei Verzi?

Şi fraţii Melvill, menţionând motivul care-i adusese la Oban, adică observarea unui fenomen fizic, a cărui natură o făcură cunoscută pictorului, fără voia lor făcură aceeaşi remarcă.

— Raza Verde! exclamă Olivier Sinclair.

— Ai şi văzut-o cumva, domnule? întrebă cu aprindere tânăra. Ai şi văzut-o cumva?

— Nu, Miss Campbell, răspunse Olivier Sinclair. Nici nu ştiam că există o Rază Verde! Nu! într-adevăr! Ei bine, şi eu vreau să o văd! Soarele nu o să mai dispară sub orizont fără să fiu

martor la apusul lui! Şi, pe Sfîntul Dunstan, nu voi mai picta decât cu verdele ultimei sale raze!

Greu de ştiut dacă Olivier Sinclair vorbea cu o uşoară ironie sau dacă se lăsa antrenat de iubitorul de natură din el. Cu toate acestea un anumit presentiment îi spunea lui Miss Campbell că tânărul nu glumea.

— Domnule Sinclair, continuă ea, Raza Verde nu este proprietatea mea! Străluceşte pentru toată lumea! Şi nu pierde nimic din harul ei dacă se arată mai multor curioşi în acelaşi timp! Vom putea deci, dacă doriţi, să încercăm să o vedem împreună.

— Foarte bucuros, Miss Campbell.

— Dar trebuie să avem multă răbdare.

— Vom avea...

— Şi să nu vă fie teamă că ne vor durea ochii, spuse fratele Sam.

— Raza Verde merită să riscăm asta pentru ea, replică Olivier Sinclair, şi nu voi pleca din Oban, vă făgăduiesc, înainte de a o fi zărit.

— Am şi fost o dată, spuse Miss Campbell, pe insula Seil ca să surprindem această rază, dar un nor micuţ a umbrit orizontul exact când apunea soarele.

— Ce fatalitate!

— O adevărată fatalitate, domnule Sinclair, fiindcă de atunci nu am mai avut niciodată un cer destul de limpede.

— O să mai avem, Miss Campbell! Vara nu şi-a spus încă ultimul cuvânt şi, înainte de venirea vremii rele, credeţi-mă, soarele ne va fi dăruit Raza Verde.

— Pentru a-ti mărturisi totul, domnule Sinclair, reluă Miss Campbell noi cu siguranţă am fi zărit-o în seara de 2 august, chiar pe orizontul strâmtorii Corryvrekan, dacă atenţia noastră nu ar fi fost abătută de un anumit naufragiu...

— Cum, Miss Campbell, răspunse Olivier Sinclair, să fi fost atât de neîndemânatic încât să vă distrag, într-un asemenea moment, privirile! Imprudenţa mea v-a costat Raza Verde! În acest caz, eu sunt acela care trebuie să vă cer scuze şi vă exprim aici toate părerile de rău pentru intervenţia mea atât de nepotrivită! Asta nu o să mi se mai întâmple!

Şi discutară aşa, de una de alta, reluînd drumul spre Caledonian-Hotel, unde trăsese exact în ajun şi Olivier Sinclair la întoarcerea sa dintr-o excursie în împrejurimile lui Dalmaly.

Acest tânăr, ale cărui maniere plăcute şi veselie comunicativă nu displăceau deloc — departe de asta — celor doi unchi, aduse atunci vorba de Edinburg şi de unchiul său, judecătorul Patrick Oldimer. Se întâmplă că fraţii Melvill fuseseră cîţiva ani în legătură cu judecătorul Oldimer. Se stabiliseră altădată relaţii

de prietenie între cele două familii, relaţii pe care numai depărtarea le întrerupsese. Se regăseau deci ca nişte vechi cunoştinţe. Aşa că Olivier Sinclair fu invitat să reia legăturile cu Melvill-ii şi, cum nu avea nici un motiv să prefere să-şi instaleze cortul lui de pictor în altă parte decât la Oban, se declară mai hotărât ca oricând să rămână aici, cu scopul de a participa la căutarea faimoasei raze.

Deci, în zilele următoare, Miss Campbell, fraţii Melvill şi el se întâlniră des pe plajele din Oban. Cercetau împreună dacă condiţiile atmosferice aveau tendinţa de a se schimba. De zece ori pe zi se uitau la barometru, care părea să aibă intenţia de a urca. Şi în adevăr, amabilul instrument, în dimineaţa de 14 august, depăşi treizeci de degete şi şapte zecimi.

Cu ce satisfacţie Olivier Sinclair îi aduse lui Miss Campbell, în acea zi, plăcuta veste! Un cer limpede ca privirea unei madone! Un azur care mergea în degradeuri de nuanţe, de la indigo până la ultramarin!

În spaţiu nici un nor de natură higrometrică! Aveau perspectiva unei seri splendide şi a unui apus de soare care putea să-i minuneze pe astronomii unui observator:

— Dacă la apusul soarelui nu vom vedea raza noastră, spuse Olivier Sinclair, înseamnă că vom fi devenit orbi!

— Unchilor, răspunse Miss Campbell, aţi auzit, în seara asta!

Se conveni, deci, că se va pleca pe insula Seil înainte de cină. Ceea ce se şi făcu la orele 5. Caleaşca îi purtă pe pitorescul drum al Glackhan-ului pe Miss Campbell, radioasă, pe Olivier Sinclair, strălucind de bucurie, şi pe fraţii Melvill, care îşi luau şi ei partea din această luminoasă stare sufletească. S-ar fi spus, într-adevăr, că duceau cu ei, pe canapeaua trăsurii, soarele şi că cei patru cai ai echipajului erau hipogrifii[1] carului lui Apolon, zeul luminii!

Ajunşi la insula Seil, observatorii, dinainte entuziasmaţi, se aflară în faţa unui orizont ale cărui linii nu le altera nici un obstacol. Se duseră să ia loc la extremitatea capului îngust care separa cele două cricuri ale litoralului şi pătrundea o milă în mare. La vest, pe un sfert de orizont, nimic nu putea să împiedice vederea.

— O să observăm, în sfârşit, această capricioasă rază, care face

atâtea mofturi până să se lase văzută! spuse Olivier Sinclair.

— Cred! răspunse fratele Sam.

— Sunt sigur! adăugă fratele Sib.

— Şi eu sper! răspunse Miss Campbell, privind marea pustie şi cerul fără pată.

---

[1] Hipogrif – animal legendar, pe jumătate cal, pe jumătate dragon.

În adevăr, totul făcea să se prevadă că la apusul soarelui fenomenul se va arăta în toată splendoarea lui.

De pe acum, astrul radios, coborând pe o linie oblică, nu era decât cu câteva grade deasupra orizontului. Discul său roşu vopsea cu o culoare uniformă planul din fund al cerului şi arunca o lungă şi orbitoare trenă pe apele adormite din larg.

Muţi în aşteptarea apariţiei, cu toţii emoţionaţi în faţa acestui sfârşit de zi frumoasă, urmăreau soarele care se scufunda puţin câte puţin, asemenea unui imens bolid. Deodată, lui Miss Campbell îi scăpă fără voie un strigăt. Fu urmat de o exclamaţie neliniştită pe care nici fraţii Melvill, nici Olivier Sinclair nu şi-o putuseră reţine.

O şalupă depăşea insuliţa Easdale, eşuată la piciorul Seil-ului, şi înainta încet către apus. Pânza sa, întinsă ca un ecran, depăşea linia orizontului. Avea ea oare să ascundă soarele, în clipa când acesta se va stinge în valuri?

Era vorba de secunde. Să te întorci, să te dai într-o parte sau alta, ca să te găseşti în faţa unui alt punct de contact, nu mai era timp; îngustimea locului nu permitea să te îndepărtezi într-un unghi suficient de mare pentru a te situa pe axa soarelui.

Desperată de această întâmplare supărătoare, Miss Campbell se plimba enervată pe stânci. Olivier Sinclair făcea gesturi largi acestei

ambarcaţiuni şi îi striga să-şi strângă pânzele.

Zadarnice eforturi! Cei din barcă nu-l vedeau, nu-l puteau auzi. Împinsă de o briză uşoară, şalupa continua să meargă în susul apei spre vest, odată cu valul care o purta.

În clipa în care marginea superioară a discului solar era gata să dispară, pânza trecu prin faţa lui şi îl ascunse în spatele trapezului său opac.

Decepţie! De data aceasta Raza Verde pornise de la baza acestui orizont fără ceaţă, dar, înainte de a fi atins promontoriul pe care atâtea priviri îl pândeau lacome, se izbise de pânză.

Miss Campbell, Olivier Sinclair, fraţii Melvill cu totul dezamăgiţi, mai enervaţi poate decât s-ar fi cuvenit pentru acest ghinion, rămaseră înlemniţi pe locurile lor, uitând chiar să mai plece, blestemând ambarcaţiunea şi pe cel care era în ea.

Între timp şalupa acostase într-un golfuleţ al insulei Seil, chiar la baza promontoriului.

În acel moment debarcă un pasager, lăsînd la bord pe cei doi marinari care-l aduseseră de pe insula Luing pe drumul mării; apoi ocoli plaja, se căţără pe primele stânci, în aşa fel încât să ajungă la extremitatea capului.

Cu siguranţă, acest nepoftit trebuie că recunoscuse grupul observatorilor postaţi pe platou, fiindcă îi salută cu un gest plin de familiaritate.

— Domnule Ursiclos! strigă Miss Campbell.

— Ei! El este, răspunseră cei doi fraţi.

„Cine poate să fie acest domn?" îşi spuse Olivier Sinclair.

Era într-adevăr Aristobulus Ursiclos în persoană, care se întorcea după un turneu ştiinţific de câteva zile în insula Luing.

N-are rost să stăruim asupra felului cum a fost primit de către cei pe care îi tulburase în realizarea dorinţei lor celei mai arzătoare.

Uitând de toate convenienţele, fratele Sam şi fratele Sib nu se gândiră nici măcar să-i prezinte pe unul celuilalt, pe Olivier Sinclair şi Aristobulus Ursiclos. În faţa nemulţumirii Helenei, coborâră privirile, pentru a nu-l mai vedea pe pretendentul ales de ei.

Încleştîndu-şi mâinile mici, cu braţele încrucişate pe piept, cu ochii scăpărând, Miss Campbell îl privea fără să spună nimic. Apoi lăsă în sfârşit să-i scape aceste cuvinte:

— Aţi fi făcut mai bine să nu sosiţi la timpul atât de potrivit pentru a comite o stângăcie, domnule Ursiclos!

Capitolul XII NOI PROIECTE

Întoarcerea la Oban se făcu în condiţiuni mult mai puţin plăcute decât ducerea la insula Seil. Erau convinşi că merg la un succes şi reveneau înfrânţi.

Dacă decepţia încercată de Miss Campbell putea fi atenuată într-o anumită măsură, era numai fiindcă Aristobulus Ursiclos o pricinuise. Avea dreptul să-l copleşească cu reproşuri pe acest mare vinovat, de a-l acoperi de blesteme. Şi nu s-a sfiit deloc. Fraţii Melvill ar fi picat prost încercând să-l apere. Nu! Trebuise ca ambarcaţiunea acestui neîndemânatic, la care nu se gândea deloc, să sosească exact în momentul potrivit, pentru a ascunde orizontul în clipa în care soarele îşi trimitea ultima lui rază luminoasă. Acestea sunt lucruri de neiertat.

Se înţelege de la sine că după această ciocnire neplăcută, Aristobulus Ursiclos, care pentru a se scuza îşi mai şi permisese să ia în derâdere Raza Verde, se întorsese la şalupă pentru a pleca la Oban.

Procedase înţelept, fiindcă foarte probabil că în trăsură nu i s-ar fi oferit nici un loc, nici măcar pe scaunul din spate.

Aşadar, de două ori până acum apusul soarelui se făcuse în condiţii în care ar fi fost cu putinţă să observi fenomenul, şi de două ori ochiul arzător al lui Miss Campbell se expusese în

zadar mângâierilor sclipitoare ale razelor lui, care pentru câteva ore îi lăsau privirea tulbure!

Mai întâi salvarea lui Olivier Sinclair, apoi trecerea lui Aristobulus Ursiclos îi făcuse să piardă prilejurile care poate nu se vor mai ivi mult timp! Este adevărat că împrejurările nu fuseseră aceleaşi în amândouă cazurile şi Miss Campbell pe cât o scuza pe una, pe atât o condamna pe cealaltă. Cine ar fi putut să o acuze de părtinire?

A doua zi, Olivier Sinclair, destul de gânditor, se plimba pe plaja de la Oban. Cine era acest domn Aristobulus Ursiclos? O rudă a lui Miss Campbell şi a fraţilor Melvill? Sau numai un prieten? Părea cel puţin un obişnuit al casei, numai după felul cum Miss Campbell îl mustrase pentru stângăcia sa. Ei bine, ce îl interesa pe Olivier Sinclair? Dacă voia să ştie despre ce este vorba, nu avea decât să-l întrebe pe fratele Sam sau pe fratele Sib... Şi era exact ceea ce îşi interzise să facă — şi nu o făcu.

Cu toate acestea, prilejurile nu-i lipsiră.

În fiecare zi, Olivier Sinclair îi întâlnea pe fraţii Melvill plimbându-se pe malul mării — cine s-ar fi putut lăuda vreodată că i-a văzut pe unul fără altul? — uneori însoţiţi de nepoata lor.

Se discuta despre o mie de lucruri şi mai ales despre timp, ceea ce în situaţia dată nu era deloc un fel de a vorbi fără a spune nimic.

Se vor mai întâlni vreodată cu una din acele seri senine, a căror întoarcere era pândită, pentru a reveni la insula Seil? Cam greu.

În adevăr, după cele două minunate zile senine, din 2 şi 14 august, cerul era tot timpul schimbător, cu nori de furtună, orizonturi brăzdate de fulgere, apusuri ceţoase, în sfârşit tot ce putea să facă desperareă unui elev astronom, agăţat de obiectivul lunetei sale şi urmărind schimbarea unui colţ al hărţii cereşti!

De ce să nu mărturisim că tânărul pictor era acum îndrăgostit de Raza Verde, tot atât cât şi Miss Campbell? În tovărăşia frumoasei fete alerga şi el acum după acelaşi ţel. Cutreiera cu ea câmpiile spaţiului. Zbura pe aripile fanteziei nu cu mai puţină ardoare, ca să nu spunem nu cu mai puţină nerăbdare ca tânăra sa tovarăşă. Ah, el nu era un Aristobulus Ursiclos, cel cu capul pierdut în norii înaltei ştiinţe, plin de dispreţ pentru un simplu fenomen optic! Amândoi se înţelegeau şi amândoi voiau să fie acele fiinţe privilegiate pe care Raza Verde i-ar fi onorat cu apariţia sa!

— O vom vedea, Miss Campbell, repeta Olivier Sinclair, o vom vedea, chiar dacă ar trebui eu însumi s-o aprind! La urma urmei, din vina mea v-a scăpat prima dată, şi sunt la fel de vinovat ca acest domn Ursiclos... ruda dumneavoastră... cred?

— Nu... logodnicul meu... s-ar părea... răspunse în acea zi Miss Campbell, îndepărtându-se cu o oarecare grabă pentru a se duce să-şi întâlnească unchii care mergeau înainte şi îşi ofereau reciproc câte o priză de tabac.

Logodnicul său! Efectul pe care îl produse asupra lui Olivier Sinclair acest răspuns simplu, şi mai ales tonul pe care fusese spus, fu ciudat! În definitiv, de ce nu ar fi pedantul savant un logodnic? Cel puţin în aceste condiţii se explica prezenţa lui la Oban. Faptul că fusese destul de prost inspirat de a se interpune între apusul soarelui şi Miss Campbell, nu însemna... Ce nu însemna? Olivier Sinclair ar fi fost foarte încurcat să o spună.

De altfel, după o absenţă de două zile, Aristobulus Ursiclos reapăruse. Olivier Sinclair îl zări de mai multe ori în tovărăşia fraţilor Melvill, care nu putuseră să-i poarte pică. Părea să fie în cei mai buni termeni cu ei. Tânărul savant şi tânărul artist se întâlniseră de asemenea în diferite dăţi, fie pe plajă, fie în saloanele Caledonian-Hotelului.

Cei doi unchi crezuseră de datoria lor să-i prezinte pe unul celuilalt.

— Domnul Aristobulus Ursiclos din Dumfries!

— Domnul Olivier Sinclair din Edinburg!

Aceasta îi costase pe fiecare din cei doi bărbaţi un salut mediocru, o simplă înclinare a capului la care corpul ţeapăn peste măsură nu luase deloc parte. Evident, între aceste două caractere nu putea fi vorba de simpatie. Unul cutreiera cerul pentru a culege stele, celălalt pentru a-i calcula elementele; unul, artist, nu căuta deloc să pozeze pe piedestalul artei; celălalt, savant, îşi făcea din ştiinţă un piedestal pe care se aşeza.

Cit despre Miss Campbell, era cu totul îmbufnată împotriva lui Aristobulus Ursiclos. Dacă era acolo, se făcea că nu-i observă prezenţa; dacă tocmai trecea, ea vizibil întorcea capul. Într-un cuvânt, aşa cum s-a explicat mai sus, „i-o reteza" cu toată fermitatea britanică. Fraţilor Melvill le era destul de greu să dreagă lucrurile. După părerea lor, orice ar fi fost, totul avea să se aranjeze, mai ales dacă această capricioasă rază voia în sfârşit să apară.

În aşteptare, Aristobulus Ursiclos îl observa pe Olivier Sinclair pe deasupra ochelarilor săi — procedeu familiar tuturor miopilor care vor să privească fără să se bage de seamă. Şi ce vedea el: asiduităţile tânărului pe lângă Miss Campbell, amabila primire pe care aceasta i-o făcea în toate ocaziile, ceea ce, fără îndoială, nu avea darul să-i facă plăcere. Dar, sigur pe sine, se ţinu deoparte.

În acest timp, în faţa acestui cer tulbure, în faţa acelui barometru al cărui ac mobil nu izbutea să se fixeze, toţi îşi simţeau răbdarea pusă la o foarte mare încercare.

Cu speranţa de a găsi un orizont fără ceaţă, măcar pentru câteva minute, la apusul soarelui, făcură la insula Seil încă două sau trei excursii la care Aristobulus Ursiclos crezu de cuviinţă să nu ia parte. Zadarnică osteneală! Veni şi 23 august fără ca fenomenul să binevoiască să apară.

Atunci această fantezie deveni o idee fixă, care nu mai lăsa loc nici unei alteia. Era pe cale să devină o obsesie. O visau ziua şi noaptea şi era de temut un nou gen de monomanie, într-o epocă în care ele nu mai puteau fi numărate. În această încordare a spiritului, culorile se reduceau la o culoare unică: cerul albastru era verde, drumurile erau verzi, prundişurile erau verzi, stâncile erau verzi, apa şi vinul erau verzi ca absintul. Fraţii Melvill îşi închipuiau că sunt îmbrăcaţi în verde şi se credeau doi mari papagali care prizau tutun verde dintr-o tabacheră verde! Într-un cuvânt, trăiau nebunia verdelui! Dăduse peste toţi un fel de daltonism, şi profesorii oculişti ar fi avut prilejul să publice interesante studii în revistele lor de oftalmologie. Asta nu mai putea dura mult timp.

Din fericire Olivier Sinclair avu o idee.

— Miss Campbell, spuse el în acea zi, şi dumneavoastră domnilor Melvill, mi se pare că, dacă ne gândim bine, la Oban suntem rău plasaţi pentru a observa fenomenul cu pricina.

— Şi cine este de vină? răspunse Miss Campbell privindu-i drept în faţă pe cei doi vinovaţi, care plecară capul.

— Aici nu-i un orizont de mare! reluă tânărul pictor. De aceea suntem obligaţi să mergem să-l căutăm pe insula Seil, cu riscul de a nu fi acolo exact în momentul în care ar trebui să fim!

— Este evident! răspunse Miss Campbell. În adevăr, nu ştiu pentru ce unchii mei au ales pentru experienţa noastră tocmai acest oribil loc.

— Scumpă Helena, răspunse fratele Sam, neştiind prea bine ce se spună, ne-am gândit...

— Da... gândit... la acelaşi lucru... adăugă fratele Sib pentru a-i veni în ajutor.

— Că soarele va binevoi să apună în fiecare seară la orizontul de la Oban...

— Fiindcă Oban este situat pe malul mării!

— Şi greşit v-ati gândit, unchilor, răspunse Miss Campbell, foarte greşit v-aţi gândit, fiindcă el nu apune aici!

— În adevăr, reluă fratele Sam. Sunt aceste nenorocite insule care ne ascund priveliştea largului.

— Fără îndoială că nu aveţi pretenţia să le aruncaţi în aer?... întrebă Miss Campbell.

— S-ar fi făcut până acum, dacă ar fi fost cu putinţă, răspunse fratele Sib pe un ton hotărât.

— Nu putem totuşi să ne ducem să ne stabilim pe insula Seil! observă fratele Sam.

— Şi de ce nu?

— Scumpă Helena, dacă tu vrei cu orice preţ...

— Cu orice preţ!

— Să plecăm deci! răspunseră fratele Sib şi fratele Sam pe un ton resemnat.

Şi aceste două fiinţe, atât de supuse, se declarară gata să părăsească imediat Obanul. Olivier Sinclair interveni.

— Miss Campbell, dacă doriţi, cred că ar fi ceva mai bun de făcut decât să vă instalaţi pe insula Seil.

— Spuneţi, domnule Sinclair şi, dacă propunerea dumneavoastră e acceptabilă, unchii mei nu vor refuza să fie de acord!

Fraţii Melvill se înclinară cu o mişcare de automat atât de identică încât niciodată poate nu s-au asemănat mai mult.

— Pe insula Seil, reluă Olivier Sinclair, nu se poate locui nici măcar câteva zile şi, dacă tot trebuie să vă puneţi răbdarea la încercare, Miss Campbell, nu trebuie să o faceţi însă în detrimentul tihnei dumneavoastră. Am observat de altfel că şi la Seil vederea mării este destul de limitată de configuraţia coastei. Dacă, din nefericire, va trebui să aşteptăm mai mult decât ne gândim, dacă şederea noastră se va prelungi timp de câteva săptămâni, s-ar putea întâmpla ca soarele, care coboară acum către vest, să sfârşească prin a apune în spatele insulei Colonsay sau a insulei Oronsay, sau chiar a marei insule Islay, şi iarăşi vom pierde obiectivul nostru, din lipsa unui orizont suficient de mare.

— În adevăr, răspunse Miss Campbell, ar fi ultima lovitură a ghinionului...

— Pe care putem, eventual, să o evităm căutând o staţiune mult mai în afara acestui arhipelag al Hebridelor şi în faţa căreia să se deschidă întreg infinitul Atlanticului.

— Şi cunoaşteţi vreuna de acest fel, domnule Sinclair? întrebă repede Miss Campbell.

Fraţii Melvill nu-şi desprindeau privirile de pe buzele tânărului. Ce avea să răspundă? La care capăt al continentului Vechii Lumi vor trebui să se stabilească pentru a-i satisface dorinţa?

Răspunsul lui Olivier Sinclair avu darul să-i liniştească numaidecât.

— Miss Campbell, spuse el, nu departe de aici se află o staţiune care îmi pare că îndeplineşte toate condiţiile favorabile. Este situată în spatele acestor înălţimi

Miss Compbell juca foarte bine...

Mull, care închid orizontul la vest de Oban. Este una din micile Hebride, cele mai avansate la marginea Atlanticului, este fermecătoarea insulă Iona.

— Iona! exclamă Miss Campbell, Iona, unchilor! Şi noi nu suntem încă acolo?

— Mâine vom fi, răspunse fratele Sib.

— Mâine, înainte de apusul soarelui, adăugă fratele Sam.

— Să plecăm deci, reluă Miss Campbell, şi dacă la Iona nu vom găsi un spaţiu larg deschis, aflaţi, unchilor, că vom căuta un alt punct pe litoral, de la John O'Groats, la capătul de nord a Scoţiei, până la Land's End, la capul din sud al Angliei, şi dacă nici asta nu va fi deajuns...

— Este foarte simplu, răspunse Olivier Sinclair, vom face înconjurul lumii!

Capitolul XIII MĂREŢIILE MĂRII

Aflând de hotărârea luată de oaspeţii săi, cine credeţi că se arătă desperat? Hotelierul Caledonian-Hotelului. Dacă ar fi putut, cum le-ar fi aruncat jupân Mac-Fyne în aer toate aceste insule şi insuliţe care ascund priveliştea mării din Oban. Se consolă de altfel destul de repede, exprimându-şi doar toate părerile lui de rău că a găzduit o asemenea familie de maniaci.

La orele opt dimineaţa, fraţii Melvill, Miss Campbell, doamna Bess şi Partridge se îmbarcau pe Swift steamer *Pioneer* — precum scria în prospect — care face înconjurul insulei Mull cu escală la Iona, la Stafia, apoi se întoarce în aceeaşi seară la Oban.

Olivier Sinclair se afla înaintea tovarăşilor lui la cheiul de îmbarcare, pe platforma cu grilaj, aşteptîndu-i pe pasarelă.

De prezenţa lui Aristobulus Ursiclos nici nu putea fi vorba în această călătorie. Fraţii Melvill crezură totuşi de datoria lor să-l prevină de plecarea lor grabnică. Cea mai elementară politeţe impunea acest lucru şi ei erau oamenii cei mai politicoşi din lume.

Aristobulus Ursiclos primise destul de indiferent comunicarea celor doi unchi şi se mărginise pur şi simplu să le mulţumească, fără a pomeni ceva despre proiectele sale.

Fraţii Melvill se retrăseseră deci, repetându-şi că dacă protejatul lor se menţinea într-o extremă rezervă şi că dacă Miss Campbell îi purta puţină pică, asta avea desigur să treacă după o frumoasă seară de toamnă, după unul din acele minunate apusuri de soare cu care insula Iona nu se va arăta zgârcită. Cel puţin aşa credeau ei.

Toţi călătorii fiind la bord, la al treilea şuier slobozit de sirena vaporului odgoanele fură desprinse şi *Pioneer* manevră în aşa fel încât să iasă din golf pentru a se îndrepta spre sud, spre strâmtoarea Kerrera.

Se aflau la bord un oarecare număr de turişti pe care-i atrage, de două-trei ori pe săptămână, această excursie de douăsprezece ore în jurul insulei Mull; dar Miss Campbell şi tovarăşii ei aveau să-i părăsească la prima escală.

În adevăr, erau nerăbdători să ajungă la Iona, acest nou câmp deschis cercetărilor lor. Timpul era minunat, marea calmă ca un lac. Traversarea avea să fie frumoasă. Dacă această seară nu le va aduce realizarea dorinţei lor, ei bine, după ce se vor fi instalat pe insulă, vor aştepta cu răbdare. Cel puţin acolo cortina va fi ridicată, decorul neschimbat. Nu va fi „relache" decât din pricina timpului.

Pe scurt, înainte de prânz aveau să ajungă la capătul călătoriei lor. Rapidul *Pioneer* coborî strâmtoarea Kerrera, merse de-a lungul capului meridional al insulei, se avântă de-a curmezişul largei deschideri al lui Firth of Lorn, lăsă pe stânga Colonsay şi vechea sa mănăstire, întemeiată în secolul al patrusprezecelea de celebrii lorzi ai insulelor, şi trecu pe lângă coasta meridională a insulei Mull, eşuată în plină mare ca un imens crab al cărui cleşte inferior se curbează uşor către sud-vest. O clipă, Ben More se arătă la o înălţime de trei mii cinci sute de picioare deasupra îndepărtatelor coline — aspre şi greu de urcat, al căror veşmânt natural sunt buruienile — şi culmea lui rotunjită, pe care vârful Ardanalish o taie brusc cu impunătorul său masiv, domina aceste păşuni împestriţate cu rumegătoare.

Către nord-vest, aproape la extremitatea cleştelui meridional al insulei Mull, se arătă atunci pitoreasca Iona. Oceanul Atlantic, imens, infinit, se întindea dincolo de ea.

— Vă place oceanul, domnule Sinclair? îl întrebă Miss Campbell pe tânărul său tovarăş, care, aşezat lângă ea pe pasarela *Pioneer*-ului, contempla acest frumos spectacol.

— Dacă îmi place, Miss Campbell! răspunse el. Da, şi eu nu sunt din acei păcătoşi care găsesc priveliştea monotonă! În ochii mei, nimic nu-i mai schimbător decât aspectul oceanului, dar trebuie să ştii să-l observi în diferitele lui fraze. De fapt, marea este făcută din atâtea nuanţe minunat topite unele într-altele, încât unui pictor îi este aproape mai greu să reproducă ansamblul, uniform şi variat în acelaşi timp, decât să picteze un chip, oricât de mobilă i-ar fi fizionomia.

— Este adevărat, spuse Miss Campbell, ea se schimbă fără încetare sub cea mai mică adiere care trece şi, depinzînd de

lumina de care este străbătută, este mereu alta în toate ceasurile zilei.

— Priviţi-o în acest moment, Miss Campbell! reluă Olivier Sinclair. Este cu totul calmă! Nu s-ar zice că este un frumos chip adormit, a cărui puritate admirabilă nimic nu o tulbură? Nu are nici o cută, este tânără, este frumoasă! Nu este decât o imensă oglindă care reflectă cerul şi în care cerul îşi poate avea chipul!

— O oglindă pe care o întunecă prea des suflarea furtunilor! adăugă Miss Campbell.

— Ei, răspunse Olivier Sinclair, tocmai aceasta face marea varietate a aspectelor oceanului! Numai un pic de vânt să bată şi chipul i se va schimba, se va zbârci, hula îi va pune coamă albă, va îmbătrâni într-un minut, va avea cu o sută de ani mai mult, dar va rămâne totdeauna superb, cu fosforescenţele lui capricioase şi broderiile de spumă!

— Credeţi dumneavoastră, domnule Sinclair, întrebă Miss Campbell, că nici un pictor, oricât de mare ar fi el, nu va putea să redea vreodată pe pânză toate frumuseţile mării?

— Nu cred, Miss Campbell, şi cum ar putea să o facă? Marea nu are de fapt o culoare proprie. Ea nu este decât o vastă reverberaţie a cerului! Este albastră? Nu cu albastru ar putea fi pictată! Este verde? Nu cu verde! Mai curând ar putea fi surprinsă în furiile sale când este întunecată, lividă, rea, când se pare că cerul îşi amestecă în ea toţi norii pe care îi ţine atârnaţi deasupra ei! Ah, Miss Campbell, cu cât îl văd mai mult, cu atât găsesc mai sublim acest ocean! „Ocean! Acest cuvânt spune tot! Este nesfârşitul! Acoperă adâncimi ce nu pot fi cercetate, câmpii fără margini şi alături de care ale noastre sunt pustii!" a spus Darwin. Ce sunt, faţă de el, cele mai vaste continente? Simple insule pe care le înconjoară apele lui! Acoperă patru cincimi din glob! Printr-un fel de neîntreruptă circulaţie — ca o creatură vie a cărei inimă ar bate la Ecuator — se hrăneşte cu propriii lui aburi, cu care alimentează şi izvoarele, aburi care se întorc apoi la el prin fluvii, sau pe care şi-i ia înapoi direct, din ploile dăruite tot de el! Da! Oceanul

este infinitul, infinitul care nu se vede, dar care se simte, aşa cum spune un poet, infinit ca spaţiul pe care îl reflectă în apele sale!

— Îmi place să vă aud vorbind cu atâta entuziasm, domnule Sinclair, răspunse Miss Campbell, şi acest entuziasm îl împărtăşesc! Da! Iubesc oceanul, aşa cum şi dumneavoastră îl puteţi iubi!

— Şi nu v-aţi teme să-i înfruntaţi primejdiile? o întrebă Olivier Sinclair.

— Nu, în adevăr, nu mi-ar fi frică! Poţi să te temi de ceea ce admiri?

— Aţi fi fost o călătoare îndrăzneaţă?

— Poate, domnule Sinclair, răspunse Miss Campbell. În orice caz, din toate povestirile de călătorii citite, le prefer pe acelea care au avut ca ţintă descoperirea mărilor îndepărtate. De câte ori nu le-am parcurs cu marii navigatori! De câte ori nu m-am avântat în acest adânc necunoscut — este adevărat, numai cu gândul; dar nu cunosc nimic mai de invidiat decât destinul eroilor care au săvârşit lucruri atât de mari!

— Da, Miss Campbell, în istoria omenirii, ce poate fi mai frumos decât aceste descoperiri! Să traversezi pentru prima dată Atlanticul cu Columb, Pacificul cu Magellan, mările polare cu Parry, Franklin, d'Urville şi atîţia alţii, ce visuri! Nu pot să văd o corabie, vas de război, vas de comerţ sau o simplă şalupă de pescuit fără ca întreaga mea fiinţă să nu se îmbarce la bordul său! Cred că sunt făcut ca să fiu marinar şi dacă nu am îmbrăţişat această carieră din copilărie, o regret în fiecare zi!

— Dar cel puţin aţi călătorit pe mare? întrebă Miss Campbell.

— Atât cât am putut, răspunse Olivier Sinclair! Am cutreierat un pic Marea Mediterană, de la Gibraltar până la porturile Orientului, puţin Atlanticul până la America de Nord, apoi mările septentrionale ale Europei, şi cunosc toate aceste ape pe care natura le-a dăruit din belşug Angliei şi Scoţiei...

— Sunt atât de minunate, domnule Sinclair!

— Da, Miss Campbell, şi nu cunosc nimic ce s-ar putea compara cu meleagurile Hebridelor pe care ne poartă acest steamer! Este un adevărat arhipelag, cu un cer mai puţin albastru decât acela al Orientului, dar cu mai multă poezie, poate, în înfăţişarea stâncilor sale sălbatice şi a orizonturilor sale înceţoşate. Arhipelagul grec a dat naştere unei întregi lumi de zei şi zeiţe. Fie! Dar veţi observa că erau divinităţi foarte burgheze, foarte pozitive, înzestrate mai ales cu o viaţă materială, făcând şi micile lor afaceri şi ţinându-şi contabilitatea cheltuielilor. După părerea mea, Olimpul era ca un salon cu oaspeţi mai mult sau mai puţin aleşi, unde se întâlneau zeii care semănau cam prea mult cu oamenii ale

căror slăbiciuni le împărtăşeau! Nu acelaşi lucru se întâmplă cu Hebridele noastre. Aici este lăcaşul fiinţelor supranaturale! Zeităţile scandinave, imateriale, eterate, sunt duhuri nu trupuri! Odin, Ossian, Fingal — tot acest stol de poetice fantome ieşite din cărţile înţeleptelor Saga! Cât de frumoase sunt aceste chipuri a căror apariţie în mijlocul negurii mărilor arctice, prin zăpezile regiunilor hiperboreene, amintirea noastră le poate evoca! Iată un Olimp într-altfel divin decât Olimpul grec. Acesta nu are nimic pământesc şi dacă ar trebui să-i hotărăşti un loc demn de oaspeţii săi, ar fi în mările noastre Hebride! Da, Miss Campbell, aici chiar m-aş duce să slăvesc divinităţile noastre şi, ca un autentic copil al acestei antice Caledonii, nu aş schimba arhipelagul nostru, cu cele două sute de insule ale sale, cu cerul lui încărcat de nori, cu mareele lui impresionante, încălzite de curentul Gulf-Stream, pentru toate arhipelagurile mărilor din Orient!

— Şi este cu adevărat al nostru, al scoţienilor de la munte! răspunse Miss Campbell, cu totul înflăcărată de arzătoarele cuvinte ale tânărului său tovarăş, al nostru, al scoţienilor din comitatul Argyle! Ah, domnule Sinclair, ca şi dumneavoastră, sunt o pasionată a arhipelagului nostru caledonian. Este minunat, chiar şi când îşi dezlănţuie mânia.

— Este în adevăr sublim, răspunse Olivier Sinclair. Nimic nu opreşte violenţa vijeliilor care năvălesc aici după un parcurs de trei mii de mile! Coasta scoţiană este exact în faţa coastei americane. Dacă acolo, de cealaltă parte a Atlanticului, se stârnesc marile furtuni ale oceanului, aici se dezlănţuie primele asalturi ale valurilor şi vânturilor ce se reped asupra Europei occidentale! Dar ce putere au ele împotriva Hebridelor noastre — mai îndrăzneţe decât acel om despre care vorbeşte Livingstone, care nu se temea de lei, dar căruia îi era frică de ocean — aceste insule solide pe temelia lor de granit, bătându-şi joc de violenţa uraganului şi a mării!...

— Marea! O combinaţie chimică de hidrogen şi oxigen, cu doi şi jumătate la sută de clorură de sodiu! În adevăr, nimic mai frumos decât furiile clorurii de sodiu!

Miss Campbell şi Olivier, auzind aceste cuvinte evident spuse la adresa lor şi ca un răspuns la entuziasmul lor, se întoarseră.

Aristobulus Ursiclos era acolo, pe pasarelă.

Inoportunul nu rezistase dorinţei de a părăsi Obanul în acelaşi timp cu Miss Campbell, ştiind că Olivier Sinclair o întovărăşea la Iona. Aşa că, îmbrăcat înaintea lor, după ce stătuse tot timpul călătoriei în salonul *Pioneer*-ului, se urcase pe punte când se apropiaseră de insulă.

Furiile clorurii de sodiu! Ce cumplită lovitură de pumn dată visului lui Olivier Sinclair şi al lui Miss Campbell.

Capitolul XIV VIAŢA PE IONA

În acest timp, Iona — pe vechiul său nume Insula Valurilor, înălţîndu-şi Colina Mănăstirii la o altitudine care nu depăşeşte patru sute de picioare deasupra nivelului mării — apărea din ce în ce mai mult şi steamerul se apropia de ea rapid.

Către prânz, *Pioneer* acostă de-a lungul unui mic stăvilar făcut din stânci abia cioplite, înverzite cu totul de ape. Călătorii coborâră, unii — cei mai mulţi — pentru a pleca din nou peste o oră şi să se întoarcă la Oban prin strâmtoarea Mull, ceilalţi — mai puţini şi ştim care — cu intenţia de a rămâne la Iona.

Insula nu are port propriu-zis. Un chei de piatră apără de valurile din larg unul din golfuleţe. Nimic altceva. Acolo se adăpostesc, pe timpul verii, câteva iahturi de plăcere şi şalupe de pescuit care exploatează aceste locuri.

Miss Campbell şi tovarăşii săi, lăsîndu-i pe turişti în voia unui program care-i obligă să vadă insula în două ore, se îndeletniciră cu căutarea unei locuinţe convenabile.

Nu trebuiau să se aştepte ca la Iona să găsească confortul staţiunilor balneare bogate din Regatul-Unit.

În adevăr, Iona nu măsoară mai mult de trei mile în lungime, pe o lărgime de o milă, şi numără abia cinci sute de locuitori. Ducele Argyle, căreia îi aparţine, nu are de pe urma ei decât un venit de câteva sute de livre. Acolo nu-i nici un oraş propriu-zis, nici măcar un orăşel, nici chiar un sat. Câteva case răzleţe, cele mai multe simple cocioabe, pitoreşti, dacă vrei, dar rudimentare, aproape toate fără ferestre, cu lumina venind numai pe uşă, fără vatră, cu o spărtură în acoperiş, neavând decât pereţi de paie şi pietre de pe malul mării, acoperişuri de trestie şi buruieni împletite cu fire groase de plante marine.

Cine ar fi putut să creadă, cu toate acestea, că Iona a fost leagănul religiei druizilor, în primele timpuri ale istoriei scandinave? Cine şi-ar fi închipuit că după ei, în secolul al şaselea, sfântul Columban-irlandezul, al cărui nume de asemeni îl poartă, avea să întemeieze aici, pentru a propovădui noua religie, prima mănăstire din toată Scoţia, călugării din Cluny venind să o locuiască până la reformă! Unde să cauţi acum imensele clădiri de odinioară, ca seminarul episcopilor şi al marilor preoţi ai Regatului-Unit? Unde să mai găseşti, în mijlocul ruinelor, biblioteca bogată în documente ale trecutului, în manuscrise despre istoria romană, la care veneau să se adape cu folos erudiţii epocii? Nu! Acum, acolo unde luase naştere civilizaţia care avea să schimbe atât de adânc nordul Europei, nu mai era nimic decât ruine. Din Saint-Columban de

altădată nu rămase decât Iona de astăzi, cu cîţiva ţărani aspri care cu greu smulg pământului ei nisipos o recoltă slabă de orz, cartofi şi grâu, cu puţinii pescari ale căror şalupe îi hrănesc cu peştele din apele micilor Hebride!

— Miss Campbell, spuse cu dispreţ Aristobulus Ursiclos, după ce aruncase doar o singură privire în jurul lui, găsiţi că asta se poate compara cu Oban?

— E mai bine aici! răspunse Miss Campbell, cu toate că, fără îndoială, gândea că acum o să fie un locuitor nedorit pe insulă.

În acest timp, în lipsa unui cazinou sau hotel, fraţii Melvill descoperiră un fel de han, aproape onorabil, unde trag turiştii care nu se mulţumesc numai cu răgazul pe care li-l dă vaporul ca să viziteze ruinele druidice şi creştine din Iona. Putură deci să se instaleze chiar în aceeaşi zi la Armele lui Duncan, în timp ce Olivier Sinclair şi Aristobulus Ursiclos îşi găsiră, de bine de rău, adăpost, fiecare într-o cabană de pescar.

Dar starea sufletească a lui Miss Campbell era de aşa natură încât, în micuţa ei cameră, în faţa ferestrei deschise la vest spre mare, se simţea tot atât de bine ca şi pe terasa înaltă a turnului din Helensburgh şi cu siguranţă mai bine decât în salonul Caledonian-Hotelului. De acolo orizontul se desfăşura în faţa ochilor fără ca vreo insuliţă să întrerupă linia rotundă a acestuia şi cu puţină imaginaţie ar fi putut vedea, la trei mile de acolo, de cealaltă parte a Atlanticului, coasta americană. Cu adevărat, soarele avea acolo o minunată scenă pentru a apune în toată splendoarea lui!

Viaţa în comun se organiză deci uşor şi simplu. Mesele le luau împreună în sala scundă a hanului. Conform vechii tradiţii, doamna Bess şi Partridge se aşezau la masa stăpânilor lor. S-ar putea ca Aristobulus Ursiclos să se fi arătat oarecum surprins, dar Olivier Sinclair nu avu nimic de spus. Îi îndrăgise pe cei doi servitori care, la rândul lor, îl iubeau.

Abia atunci întreaga familie trăi viaţa scoţiană de altădată în toată simplitatea ei. După plimbările pe insulă, după discuţiile despre trecutele vremuri, în care Aristobulus Ursiclos nu pierdea niciodată prilejul să arunce nepotrivit nota modernă, se întâlneau la prânz şi la cina de la opt seara. Apoi venea apusul soarelui pe care Miss Campbell, chiar dacă cerul era acoperit, tot îl cerceta. Cine ştie! Se putea ivi în zona de jos a norilor o spărtură, o mică deschizătură, un gol, ceva care să lase să treacă ultima rază!

Şi ce mese! Cel mai caledonian dintre comesenii lui Walter Scott, la un dineu dat la Fergus Mac-Gregor, la un supeu dat de Olduck Anticarul, nu ar fi găsit nimic de zis la vederea mâncărurilor pregătite după moda bătrânei Scoţii. Doamna Bess şi Partridge, întorşi cu un secol în urmă, se simţeau

fericiţi ca şi când ar fi trăit pe timpul strămoşilor lor. Fratele Sam şi fratele Sib savurau cu evidentă plăcere combinaţiile culinare obişnuite odinioară în familia Melvill.

Iată şi replicile care se făceau auzite în sala scundă transformată în sufragerie.

— Mai dă-mi din acest „cakes" făcut cu făină de ovăz, mult mai gustos decât prăjiturile untoase din Glasgow!

— Ia puţin din acest „sowens", cu care muntenii din Highland se mai desfată şi astăzi!

— Mai dă-mi din acest „haggis" pe care marele nostru poet Burns l-a cântat cum se cuvine în versurile sale ca pe cel dintâi, cel mai bun, cel mai autentic pudding dintre puddingurile scoţiene!

— Încă puţin din acest „cockylecky"! Dacă cocoşul este puţin cam tare, garnitura de praz este excelentă!

— Şi pentru a treia oară din acest „hotchpotch", mult mai reuşit ca orice altă supă a bucătăresei din Helensburgh!

Ah, se mânca bine la *Armele lui Duncan*, cu condiţia de a te aproviziona la fiecare două zile din cămările steamerilor care circulă pe ruta micilor Hebride! Şi se şi bea bine!

Trebuia să-i vezi pe fraţii Melvill, cu paharul în mână, urându-şi sănătate şi ciocnind cu acele căni mari în care încap nu mai puţin de patru căni englezeşti şi în care albea spuma „usquebangh"-ului, berea autohtonă prin excelenţă, sau cer mai bun „hummok" special fabricat pentru ei. Şi whisky-ul extras din orz, a cărui fermentare pare să se continue încă în stomacurile băutorilor! Şi dacă berea tare ar fi lipsit, nu s-ar fi mulţumit ei cu simpla „mum" din grâu obişnuit, fie chiar şi cu acel „two-penny" pe care îl puteai oricând face mai plăcut cu un păhăruţ de gin? În adevăr, nici nu se gândeau să regrete sherry-ul sau porto-ul din pivniţele de la Helensburgh şi Glasgow.

Dacă Aristobulus Ursiclos, obişnuit cu confortul modern, nu obosea plângându-se mai mult decât se cuvenea, nimeni nu lua în seamă plângerile sale.

Dacă timpul i se părea prea lung pe această insulă, pentru ceilalţi trecea repede şi Miss Campbell nu se mai supăra pe norii care înceţoşau în fiecare seară orizontul.

Desigur, Iona nu era mare, dar cui îi place să se plimbe în aer liber îi trebuie oare spaţii atât de vaste? Imensităţile unui parc regal nu pot ele să încapă într-un petic de grădină? Se plimbau, deci. Olivier Sinclair schiţa ici, colo câteva peisaje. Miss Campbell îl privea pictând şi aşa trecea timpul. Zilele de 26, 27, 28, 29 august trecură fără o clipă de plictiseală. Această viaţă aspră se potrivea cu această insulă sălbatică, ale cărei stânci pustii erau izbite fără încetare de mare.

Miss Campbell, bucuroasă de a fi scăpat de lumea curioasă, vorbăreaţă, inchizitorială a staţiunilor balneare, ieşea, aşa cum ar fi făcut-o în parcul de la Helensburgh, în „rokelay" care o învăluia ca o pelerină, pe cap numai cu un „snod", acea panglică trecută prin păr care stă atât de bine tinerelor scoţiene. Olivier Sinclair nu se sătura să admire graţia, farmecul făpturii ei, acea atracţie având asupra lui un efect de care, de altfel, îşi dădea foarte bine seama. Adeseori rătăceau amândoi, vorbind, privind, visând, până la marginea cea mai îndepărtată a ţărmului şi călcau în picioare ultimele plante marine aduse de valurile mării. La apariţia lor, îşi luau zborul pe rând cârduri de scufundători scoţieni, acei „tamnie-nories" a căror singurătate o tulburau, acei „pictarnies" în căutare de mici peştişori aduşi de vâltoarea talazurilor izbite de stâncă şi acei nebuni de „bassani", păsări cu penele negre, cu vârful aripilor albe, cu capul şi gâtul galben, care reprezintă mai ales clasa palmipedelor în ornitologia Hebridelor.

Apoi, la venirea serii, după apusul soarelui pe care unele ceţuri îl voalau mereu, ce fermecător era pentru Miss Campbell şi ai săi să petreacă împreună, pe vreo plajă pustie, primele ore ale nopţii! Stelele se înălţau la orizont şi odată cu ele reveneau în amintire poemele lui Ossian.

În mijlocul tăcerii adânci, Miss Campbell şi Olivier Sinclair îi auzeau pe cei doi fraţi recitind, când unul, când celălalt, strofele bătrânului bard, nefericitul fiu al lui Fingal[1].

Stea, tovarăşă a nopţii, care te iveşti strălucitoare din norii apusului şi care îţi porţi paşii tăi maiestuoşi pe albastrul firmamentului, ce priveşti tu pe câmpie?

Vânturile vijelioase ale zilei tac; valurile potolite se târăsc la picioarele stâncii; musculiţele de seară, purtate iute pe aripile lor uşoare, umplu cu bâzâitul lor tăcerea cerurilor.

Strălucitoare stea, ce priveşti tu pe câmpie? Dar te văd coborând surâzătoare la marginea zării. Adio, adio, tăcută stea!

Apoi fratele Sam şi fratele Sib tăceau şi toţi se întorceau în odăiţele de la han.

În acest timp, oricât de puţin clarvăzători ar fi fost fraţii Melvill, îşi dădeau bine seama că Aristobulus Ursiclos pierdea exact ceea ce Olivier Sinclair câştiga în sufletul lui Miss Campbell. Cei doi tineri se ocoleau cât puteau. Aşa că, nu fără greutate, unchii se străduiau să reunească această mică societate, să provoace o apropiere, chiar cu riscul unei glume

---

[1] Această poezie a fost refăcută de Alfred de Musset, în evocarea atât de cunoscută:

Palidă stea a serii, depărtată solie
Ivindu-şi fruntea albă din valuri de amurg
Ce priveşti tu pe câmpie? (n.a.).

din partea lui Miss Campbell. Da, ei ar fi fost fericiţi de a-i vedea pe Ursiclos şi Sinclair căutându-se în loc să se evite, în loc să păstreze o rezervă dispreţuitoare unul faţă de celălalt. Îşi închipuiau oare că toţi oamenii sunt fraţi în felul în care erau ei?

În sfârşit, manevrară atât de iscusit, încât la 30 august fu convenit că vor merge împreună să viziteze ruinele bisericii, ale mănăstirii şi cimitirului, situate la nord-est şi la sud de Colina Mănăstirii. Această plimbare, care turiştilor le ia numai două ore, noii oaspeţi ai insulei Iona nu o făcuseră încă. Era în asta o lipsă de respect faţă de umbrele legendare ale acelor călugări sihastri care locuiseră odată în colibele de pe litoral, o mare lipsă de atenţie faţă de aceşti mari morţi de familie regală, de la Fergus al II-lea[1] până la Macbeth[2].

Capitolul XV RUINELE DIN IONA

În acea zi, deci, Miss Campbell, fraţii Melvill şi cei doi tineri plecară după-masă. Era o frumoasă zi de toamnă. În fiecare clipă câteva licăriri de lumină se strecurau prin spărtura norilor prea puţin groşi. Sub această mereu schimbătoare lumină, ruinele care încununează această parte a insulei, stâncile litoralului, fericit grupate, casele răzleţe pe terenul accidentat al Ionei, marea uşor brăzdată în depărtare de mângâierile unei brize plăcute, toate păreau să-şi schimbe aspectul puţin trist şi să pară, sub mângâierea soarelui, mai vesele.

Nu era o zi cu vizitatori. Steamerul debarcase în ajun vreo cincizeci; avea să debarce, fără îndoială, tot atâţia a doua zi; dar astăzi insula Iona aparţinea toată noilor ei locuitori. Ruinele vor fi deci cu totul pustii, când cei ce se plimbau vor sosi acolo.

Drumul fu vesel. Buna dispoziţie a fratelui Sam şi a fratelui Sib îi molipsise pe tovarăşii lor. Discutau, se duceau, veneau, se îndepărtau pe micile cărărui aspre între zidurile joase de piatră. Totul era cum nu se poate mai bine când se opriră mai întâi în faţa Calvarului lui Mac-Lean. Acest frumos monolit de granit roşu, înalt de patrusprezece picioare, care domină şoseaua Main-Street, este singura rămăşiţă din cele trei sute şasezeci de cruci care acoperiseră insula până în epoca Reformei, către mijlocul celui de al XVI-lea secol.

---

[1] Fergus – nume al regilor Scoţiei din secolele IV, V şi VIII, despre a căror viaţă nu se ştia nimic precis. Fergus Mor cu ceata sa se stabili la sfârşitul sec. V la Argyle şi întemeie regatul Dalriada.

[2] Macbeth – rege al Scoţiei (1040-1058).

Olivier Sinclair, pe bună dreptate, vru să facă o schiţă a acestui monument bine meşterit şi impresionant în mijlocul unei câmpii cu iarbă cenuşie.

Miss Campbell, fraţii Melvill şi el se grupară deci cam la cincizeci de paşi de monument, pentru a avea o privire de ansamblu. Olivier Sinclair se aşeză pe colţul unui mic zid şi începu să deseneze primele planuri de perspectivă ale terenului pe care se înălţa crucea lui Mac-Lean.

Câteva minute mai târziu, li se păru tuturor că o formă omenească încearcă să urce primele pietre de la baza acestui monument.

— Bine, dar ce caută acest intrus aici? spuse Olivier. Dacă cel puţin ar fi îmbrăcat ca un călugăr nu ar distona şi aş putea să-l prosternez la picioarele acestei cruci vechi!

— Este un simplu curios care desigur o să vă stingherească, domnule Sinclair, răspunse Miss Campbell.

— Dar nu este cumva Aristobulus Ursiclos, care ne-a luat-o înainte? spuse fratele Sam.

— Este chiar el! adăugă fratele Sib.

În adevăr, Aristobulus Ursiclos era. Se urcase pe postamentul crucii în care lovea cu un ciocan.

Miss Campbell, indignată de această lipsă de simţire a mineralogului, se şi îndreptă către el:

— Ce faceţi acolo, domnule? întrebă ea.

— Precum vedeţi, Miss Campbell, răspunse Aristobulus Ursiclos, caut să desprind o bucată din acest granit.

— Dar la ce folosesc aceste manii? Credeam că timpurile iconoclaştilor au trecut!

— Nu sunt deloc un iconoclast, răspunse Aristobulus Ursiclos, dar sunt geolog şi, ca atare, vreau să ştiu care este natura acestei pietre.

O violentă lovitură de ciocan puse capăt operei de distrugere: o piatră de la temelia monumentului se rostogoli la pământ. Aristobulus Ursiclos o ridică de jos şi, dublând puterea optică a ochelarilor săi cu o lupă groasă de naturalist pe care o scoase din teaca sa, şi-o apropie de nas.

— Este tocmai ce gândeam! spuse el. Iată un granit roşu, cu un grăunte foarte dens, foarte rezistent, care trebuie că a fost extras din insuliţa Călugăriţelor. În totul asemănător cu cel de care arhitecţii din secolul al XII-lea s-au folosit pentru a construi catedrala din Iona.

Şi Aristobulus Ursiclos nu pierdu o ocazie atât de binevenită pentru a se avânta într-o dizertaţie arheologică pe care fraţii Melvill — tocmai se apropiaseră şi ei — crezură că trebuie să o asculte.

Miss Campbell, fără să se sinchisească de el, se apropie de Olivier Sinclair şi când desenul fu terminat, se regăsiră cu toţii în tinda catedralei.

Acest monument este un edificiu complex, format din două biserici legate una de alta, ale căror pereţi groşi ca zidurile de cetate, ale căror stîlpi solizi ca stâncile au înfruntat asprimile acestui climat de treisprezece sute de ani.

Timp de câteva minute vizitatorii se plimbară în prima biserică, romană prin arcul bolţilor sale şi curba arcadelor, apoi în cea de a doua, edificiu gotic din secolul al XII-lea, formând partea de la uşa principală până la cor a bisericii şi partea care desparte naosul de cor. Treceau astfel, prin aceste ruine, de la o epocă la alta, călcând pe marile dale pătrate, ale căror încheieturi lăsau să răzbească pământul. Aici erau lespezile mormintelor, dincolo, câteva pietre funerare cu chipuri sculptate pe ele, îngrămădite într-un colţ, părând că aşteaptă pomana trecătorului.

Tot acest ansamblu, masiv, sever, tăcut, respira poezia timpurilor trecute. Miss Campbell, Olivier Sinclair şi fraţii Melvill, neobservând că preasavantul lor tovarăş rămânea în urmă, pătrunseră atunci sub apăsătoarea boltă a turnului pătrat — boltă care altădată domina portalul primei biserici şi se înălţa, mai târziu, la punctul de intersecţie dintre cele două edificii.

La un moment dat, pe pavajul sonor răsunară paşi atenţi, măsuraţi. S-ar fi putut crede că o statuie de piatră, însufleţită de vreun duh, mergea greoi, ca şi Comandorul în salonul lui Don Juan.

Era Aristobulus Ursiclos care, cu pasul său ca unitate de măsură, verifica dimensiunile catedralei:

— O sută şaizeci picioare de la est la vest, spuse el în clipa în care intră în cea de a doua biserică, notându-şi această cifră în carnet.

— Ah! Dumneavoastră sunteţi, domnule Ursiclos! spuse ironic Miss Campbell. După mineralog, geometrul?

— Şi numai şaptezeci de picioare la încrucişarea care desparte naosul de cor, răspunse Aristobulus Ursiclos.

— Şi câte şchioape? întrebă Olivier Sinclair.

Aristobulus Ursiclos îl privi pe Olivier Sinclair ca cineva care nu ştie dacă trebuie să se supere sau nu. Dar fraţii Melvill, intervenind la momentul potrivit, îi chemară pe Miss Campbell şi pe cei doi tineri să viziteze mănăstirea.

Acest edificiu nu oferea decât rămăşiţe de nerecunoscut, cu toate că supravieţuise degradărilor Reformei. După această epocă, servise chiar de comunitate unor călugăriţe cu grad eclesiastic, ale căror venituri aparţineau ordinului Sfîntului

Augustin, cărora Statul le dădu azil aici. Acum nu mai erau decât nişte jalnice ruine ale unei mănăstiri devastată de furtuni, care nu mai avea nici bolţi, nici stâlpi romani pentru a putea rezista fără stricăciuni intemperiilor unui climat nordic.

Cu toate acestea, vizitatorii, după ce exploraseră ceea ce rămăsese din această mănăstire atât de înfloritoare altădată, putură încă să admire capela mai bine păstrată, ale cărei dimensiuni Aristobulus Ursiclos crezu de cuviinţă că nu trebuie să le mai măsoare. Acestei capele, mai puţin veche sau mai solidă decât sălile de mese sau schiturile mănăstirii, îi lipsea numai acoperişul; dar corul, care a rămas aproape intact, este o operă de arhitectură foarte apreciată de anticari.

Mormântul celei care a fost ultima stareţă a comunităţii se înalţă în partea de vest. Pe lespedea sa de marmură neagră apare un chip de fecioară sculptat între doi îngeri şi deasupra o madonă ţinîndu-l pe copilul Iisus în braţe.

— La fel cu „Madona şezând" şi „Madona de la capela Sixtină", singurele madone ale lui Rafael care nu-şi pleacă pleoapele; şi asta priveşte şi se pare că ochii ei zâmbesc!

Această remarcă, foarte potrivit făcută de Miss Campbell, avu însă ca rezultat apariţia pe buzele lui Aristobulus Ursiclos a unei strâmbături destul de ironice.

— Unde aţi auzit dumneavoastră, Miss Campbell, spuse el, că vreodată ochii pot zâmbi?

S-ar putea ca Miss Campbell să fi avut dorinţa să-i răspundă că în orice caz nu, privindu-l, ai ei vor avea vreodată această expresie, dar tăcu.

— Este o greşeală în general răspândită, reluă Aristobulus Ursiclos, ca şi când ar fi vorbit de la catedră, să se vorbească de ochi care zâmbesc. Aceste organe ale văzului sunt precis lipsite de orice expresie, aşa cum ne învaţă oculistica. De exemplu: puneţi o mască pe un chip, priviţi ochii prin această mască şi vă desfid să recunoaşteţi dacă acest chip este vesel, trist sau mânios.

— Ah, într-adevăr? răspunse fratele Sam, pe care păru că îl interesează această mică lecţie.

— Nu ştiam asta, adăugă fratele Sib.

— Cu toate acestea aşa este, adăugă Aristobulus Ursiclos, şi, dacă aş avea o mască...

Dar uluitorul tânăr nu avea o mască şi experienţa nu putu fi făcută în aşa fel încât să se îndepărteze orice îndoială în această privinţă.

În plus, Miss Campbell şi Olivier Sinclair părăsiseră schitul şi se îndreptau către cimitirul din Iona.

Această parte poartă numele de „Racla cu moaşte din Oban", în amintirea acelui tovarăş al sfîntului Columban căruia i se

datorează zidirea capelei. Ruinele ei se înalţă în mijlocul acestui câmp al morţilor.

Este o aşezare ciudată acest teren presărat cu pietre funerare, unde dorm patruzeci şi opt de regi scoţieni, opt viceregi ai Hebridelor, patru viceregi ai Irlandei şi un rege al Franţei, al cărui nume s-a pierdut, ca şi acela al unui şef din timpurile preistorice, înconjurat de lungul său grilaj de fier, pavat cu dale juxtapuse, s-ar spune că este un fel de „câmp Karnac[1]", ale cărui pietre ar fi funerare şi nu stânci druidice.

Între ele, culcată pe un aşternut verde, este aşezată statuia regelui Scoţiei, acel Duncan ilustrat de sumbra tragedie a lui Macbeth. Dintre aceste pietre, unele poartă doar ornamente cu un desen geometric; celelalte, sculptate în reliefuri, reprezintă câţiva din acei sălbatici regi celtici, întinşi acolo cu o rigiditate de cadavru.

Ce de amintiri rătăcesc pe deasupra acestei necropole din Iona! Ce salt trebuia să facă imaginaţia în trecut, răscolind pământul acestui Saint-Denis[2] ale Hebridelor!

Şi cum să uiţi acea strofă a lui Ossian care pare să-i fi fost inspirată chiar de aceste locuri?

Străine, calci aici pe pământ acoperit cu eroi. Cântă câteodată gloria acestor morţi vestiţi. Umbrele lor uşoare să vină să se bucure în jurul tău!

Miss Campbell şi tovarăşii săi priveau în tăcere. Nu aveau de suportat plictiseala unui ghid autorizat, care să pună în discuţie pentru câţiva turişti incertitudinile unei istorii atât de îndepărtate.

Li se părea că-i văd pe aceşti descendenţi ai lordului insulei, Angus Og, tovarăşul lui Robert Bruce, fratele de arme al acestui erou care a luptat pentru independenţa ţării sale.

— Mi-ar plăcea să vin aci pe înserate, spuse Miss Campbell. Mi se pare că ar fi un ceas mai potrivit pentru trezirea acestor amintiri. Aş vedea aducându-se trupul nefericitului Duncan. Aş auzi cuvintele groparilor, aşezîndu-l în pământul sfinţit al strămoşilor lui. În adevăr, domnule Sinclair, nu ar fi momentul cel mai potrivit pentru a evoca spiriduşii care păzesc cimitirul regal?

— Desigur, Miss Campbell, şi cred că la chemarea dumneavoastră nu ar refuza să se arate.

— Cum, Miss Campbell, dumneavoastră credeţi în spiriduşi? exclamă Aristobulus Ursiclos.

---

[1] Karnac – Celebrul Templu al lui Amon, din Egipt, Karnac – oraş ridicat pe ruinele Thebei, în Egipt.

[2] Saint-Denis – monument din Paris, ridicat în timpul domniei lui Ludovic al XIV-lea.

— Cred, domnule, ca o adevărată scoţiană ce sunt, răspunse Miss Campbell.

— Dar, în realitate, dumneavoastră ştiţi bine că asta este o închipuire, că nimic din tot acest fantastic nu există!

— Şi dacă-mi place să cred! răspunse Miss Campbell enervată de această inoportună contrazicere. Dacă îmi place să cred în „brownie" domestici care păzesc lucrurile din casă, în vrăjitoare ale căror descântece se fac declamând versuri runice, în Valkyrii, aceste fecioare fatale ale mitologiei scandinave care iau cu ele pe războinicii căzuţi în bătălii; în acele zâne familiare, cântate de obicei de poetul nostru Burns în versuri nemuritoare, pe care un adevărat fiu al scoţienilor din Highlands nu ar putea să le uite:

În această noapte zânele dansează pe Cassilis Dawnan's sau se îndreaptă către Golzean, în palida lumină a lunii, pentru a se duce să se piardă apoi în Coves, în mijlocul stâncilor şi pâraielor!

— Eh, Miss Campbell, reluă prostul încăpăţânat, vă închipuiţi deci că poeţii chiar cred în aceste visuri ale imaginaţiei lor!

— Sunt sigur, răspunse Olivier Sinclair, altfel poezia lor ar suna fals, ca orice operă care nu ia naştere dintr-o convingere adâncă.

— Şi dumneavoastră, domnule? răspunse Aristobulus Ursiclos. Vă ştiam pictor, nu poet.

— Este acelaşi lucru, răspunse Miss Campbell. Arta nu este decât una singură, indiferent ce formă ia.

— Dar nu... nu!... Este inadmisibil, dumneavoastră nu puteţi crede în această mitologie a barzilor bătrâni, a căror minte tulbu- rată evoca divinităţi închipuite!

— Ah, domnule Ursiclos, sări fratele Sam, nu vorbiţi astfel despre strămoşii noştri care au cântat bătrâna noastră Scoţie!

— Şi binevoiţi a-i auzi, spuse fratele Sib, revenind la citatele din poemul lor favorit. *Îmi plac cântecele barzilor. Îmi place să ascult povestirile din timpurile apuse. Sunt pentru mine ca şi liniştea dimineţii, şi răcoarea colinelor umezite de rouă...*

— *Când soarele nu mai aruncă pe povârnişurile lor decât raze ostenite*, adăugă fratele Sam, *şi lacul este liniştit şi albăstrui în fundul vâlcelei!*

Fără îndoială, cei doi unchi ar fi continuat să se îmbete la nesfârşit cu poezia ossianică, dacă Aristobulus Ursiclos nu i-ar fi întrerupt brusc, spunând:

— Domnilor, aţi văzut dumneavoastră vreodată vreunul singur din aceste pretinse duhuri despre care vorbiţi cu atâta entuziasm? Nu! Şi pot fi văzuţi? Nici pe-atât, nu-i aşa?

— Vă înşelaţi, domnule, şi vă plâng că nu i-aţi văzut niciodată, reluă Miss Campbell, care nu i-ar fi cedat celui ce o contrazicea

nici un fir de păr de al spiriduşilor săi. Sunt văzuţi apărând în toţi munţii Scoţiei, alunecând de-a lungul colinelor părăsite, înălţîndu-se din fundul văilor, fâlfâîind pe suprafaţa lacurilor, zbenguindu-se în apele liniştite ale Hebridelor noastre, jucându-se în mijlocul furtunilor pe care le stârneşte iarna boreală. Şi de pildă, această Rază Verde, pe care mă încăpăţînez să o urmăresc, nu ar putea fi eşarfa vreunei Valkyrii1, ale cărei franjuri se târăsc în apele orizontului?

— Ah, nu! exclamă Aristobulus Ursiclos. Asta nu! Şi am să vă spun ce este Raza dumneavoastră Verde.

— Nu-mi spuneţi! exclamă Miss Campbell. Nu vreau să ştiu!

— Ba da, răspunse Aristobulus Ursiclos, cu totul enervat de discuţie.

— Vă interzic...

— O voi spune, totuşi, Miss Campbell. Această ultimă rază, pe care o aruncă soarele în clipa în care marginea superioară a discului său atinge orizontul, dacă este verde, poate înseamnă că, în clipa în care ea trece în stratul subţire de apă, împrumută culoarea acesteia.

— Tăceţi... domnule Ursiclos!

— În cazul în care acest verde nu urmează firesc roşul discului brusc dispărut, dar a cărui imagine a păstrat-o ochiul nostru fiindcă în optică verdele este o culoare complimentară!

— Ah, domnule, raţionamentele dumneavoastră fizice...

— Raţionamentele mele, Miss Campbell, sunt în acord cu natura lucrurilor, răspunse Aristobulus Ursiclos, şi tocmai mă pregătesc să public o comunicare cu acest subiect.

— Să plecăm, unchilor! exclamă Miss Campbell, cu adevărat enervată. Cu explicaţiile sale, domnul Ursiclos va sfârşi prin a-mi desfiinţa Raza Verde!

Atunci interveni Olivier Sinclair:

— Cred că o comunicare a dumneavoastră, domnule, în legătură cu Raza Verde, ar fi cât se poate de ciudată; dar permiteţi-mi să vă propun o alta asupra unui subiect mai interesant poate.

— Şi care, domnule? întrebă Aristobulus Ursiclos, luând o atitudine distantă şi bătăioasă.

— Ştiţi desigur, domnule, că unii savanţi au tratat ştiinţific această problemă, atât de palpitantă: Despre influenţa cozilor peştilor asupra valurilor mării.

— Eh, domnule...

— Ei, bine, domnule, iată o alta pe care o recomand cu deosebire savantelor dumneavoastră meditaţii: Despre influenţa instrumentelor de suflat asupra formării furtunilor.

Capitolul XVI DOUĂ FOCURI DE PUŞCĂ

A doua zi şi în primele zile ale lui septembrie, nu-l mai revăzură pe Aristobulus Ursiclos. Să fi părăsit Iona cu vaporul turiştilor, după ce înţelesese că îşi pierdea timpul pe lângă Miss Campbell? Nimeni nu ar fi putut să o spună. În orice caz, bine făcea că nu se arăta. Îi inspira tinerei nu numai indiferenţă, ci chiar un fel de aversiune. Să răpească orice poezie razei sale, să-i materializeze visul, transformând eşarfa unei Valkyrii într-un brutal fenomen optic! Poate că i-ar fi iertat totul, în afară de asta.

Fraţilor Melvill nu li se permise nici măcar să se ducă să se intereseze ce se-ntîmplă cu Aristobulus Ursiclos.

De altfel, la ce bun? Ce ar fi putut ei să-i spună şi ce mai sperau ei? Mai puteau ei să se gândească de acum înainte la căsătoria proiectată între două fiinţe atât de antipatice una alteia, despărţite de prăpastia care se sapă între proza vulgară şi poezia sublimă, unul cu mania sa de a reduce totul la formule ştiinţifice, celălalt netrăind decât pentru ideal, care dispreţuieşte cauzele şi se mulţumeşte cu impresiile? Cu toate acestea, Partridge, împins de doamna Bess, află că acest „tânăr savant bătrân", aşa cum îl poreclise el, nu plecase încă şi că mai locuia în barca lui de pescar, unde îşi lua mesele de unul singur.

Important era în orice caz că Aristobulus Ursiclos nu se mai vedea. Adevărul este că, atunci când nu se închidea în casă, ocupat fără îndoială cu vreo înaltă speculaţie ştiinţifică, pleca cu puşca la spinare pe ţărmul jos al litoralului şi acolo îşi potolea proasta dispoziţie în mijlocul unui adevărat măcel printre harle[1] negre şi pescăruşi nevinovaţi. Mai păstra el deci vreo speranţă? îşi spunea el oare că, odată satisfăcută fantezia Razei Verzi, Miss Campbell va reveni la sentimente mai bune? Tot ce se putea, la urma urmei, ţinând seama de felul ei de a fi.

Dar într-o zi avu o păţanie destul de neplăcută care, fără intervenţia pe cât de neaşteptată pe atât de generoasă a rivalului său, ar fi putut să se sfârşească prost pentru el.

Era în după-amiaza zilei de 2 septembrie. Aristobulus Ursiclos se dusese să studieze stâncile care formau capul limbii de pământ meridionale a Ionei. Una din aceste mase de granit, un „stack", îi atrase în special atenţia în asemenea măsură încât se hotărî să se caţăre în vârful ei.

Or, era destul de imprudent să încerci, fiindcă stânca nu avea decât suprafeţe perfect netede şi pe care piciorul nu avea de ce să se sprijine. Cu toate acestea, Aristobulus Ursiclos nu vru să

[1] Harle – specie de raţe salbatice.

se facă de ruşine. Începu deci să se caţăre de-a lungul peretelui, ajutându-se de câteva tufe de iarbă care creşteau ici-colo, şi putu să ajungă în sfârşit, nu fără greutate, în vârful acestui stack.

Odată sus, se dedică obişnuitei sale munci de mineralog. Dar când vru să coboare, fu mult mai greu. În adevăr, după ce cercetase cu grijă pe care parte a peretelui ar fi potrivit să se lase în jos, iată-l că-şi dădu drumul. În aceeaşi clipă piciorul îi alunecă, făcându-l să se rostogolească fără să se poată opri, şi ar fi căzut sigur în valurile mari care se izbeau de mal dacă la mijlocul căderii sale nu s-ar fi agăţat de o tulpină ruptă.

Aristobulus Ursiclos se afla deci într-o situaţie periculoasă şi în acelaşi timp ridicolă. Nu putea să urce, nu putea să coboare.

Trecu aşa un ceas şi nu se ştie ce s-ar fi întâmplat dacă Olivier

Sinclair, cu uneltele lui de pictor în spate, nu ar fi trecut în acel moment pe acolo. Auzind strigăte, se opri. Când îl văzu pe Aristobulus Ursiclos agăţat la treizeci de picioare deasupra pământului, zbătîndu-se ca unul din acei omuleţi de răchită atârnaţi în galantarul unei taverne, îi veni mai întâi să râdă; dar, aşa cum era de aşteptat, nu stătu nici o secundă pe gânduri şi, cu orice risc, încercă să-l scoată de acolo.

Nu era deloc uşor. Olivier Sinclair trebui să se urce mai întâi până în vârful stack-ului, şi apoi să-l tragă din nou în sus pe cel spânzurat, ca numai după aceea să-l ajute să coboare pe partea cealaltă.

De obicei, înainte de începerea unui bombardament, se dă alarma!

— Domnule Sinclair, spuse Aristobulus Ursiclos îndată ce se află la loc sigur, am calculat greşit unghiul de înclinaţie pe care îl făcea acest perete cu verticala. De aici se trage alunecarea şi suspendarea...

— Domnule Ursiclos, răspunse Olivier Sinclair, sunt fericit că întâmplarea mi-a permis să vă vin în ajutor!

— Daţi-mi totuşi voie să vă mulţumesc...

— Nu-i nevoie, domnule. Şi dumneavoastră aţi fi făcut acelaşi lucru pentru mine.

— Fără îndoială!

— Ei bine, poate veţi avea prilejul! Şi cei doi se despărţiră.

Olivier Sinclair nu crezu că trebuie să vorbească de acest incident care nu era deosebit de important. Cât despre Aristobulus Ursiclos, cu atât mai puţin: dar, în fond, cum ţinea mult la propria sa piele, îi era recunoscător rivalului său de a-l fi scos din acest impas.

Ei bine, şi faimoasa Rază? Trebuie să fim de acord că se lăsa rugată deosebit de mult! Cu toate acestea nu mai era timp de pierdut. Toamna nu avea să întârzie să acopere cerul cu vălul ei de brumă. Atunci nu aveau să mai fie seri senine, seri cu care septembrie se arată atât de zgârcit sub latitudinile ridicate. Nu vor mai fi nici orizonturi clare, care par mai curând trase de compasul unui geometru decât de penelul unui artist. Vor trebui deci să renunţe la observarea acestui fenomen, cauza atâtor deplasări? Vor fi nevoiţi să amâne cercetarea până la anul viitor, sau se vor încăpăţîna să-l urmărească sub alte ceruri?

În adevăr, era un motiv de supărare atât pentru Miss Campbell, cât şi pentru Olivier Sinclair. Amândoi, văzînd orizontul Hebridelor întunecat sub vaporii fluxului, se înfuriau foarte tare.

Aşa trecură primele patru zile din aceea ceţoasă lună septembrie.

În fiecare seară, Miss Campbell, Olivier Sinclair, fratele Sam, fratele Sib, doamna Bess si Partridge, aşezaţi pe vreo stâncă scăldată de micile valuri ale mareei, asistau conştiincioşi la apusul soarelui pe minunatul fond de lumină, mai frumos fără îndoială decât dacă limpezimea cerului ar fi fost perfectă.

Un artist ar fi aplaudat aceste magnifice apoteoze care se desfăşurau la căderea zilei, în faţa acestei orbitoare game de culori schimbându-se de la un nor la altul, de la violetul zenitului până la roşul de aur al zării, în faţa orbitoarei cascade a focului săltând pe stânci aeriene; dar aici stâncile erau nori şi aceşti nori, muşcând discul solar, absorbeau, odată cu ultimele raze, şi pe aceea pe care în zadar o căutau ochii observatorilor.

Atunci, după amurgul astrului, se ridicau toţi dezamăgiţi, ca spectatorii unei feerii al cărei ultim efect nu a reuşit din vina unui maşinist; apoi, pe drumul cel mai lung, se întorceau la hanul *Armele lui Duncan*.

— Pe mâine, spunea Miss Campbell.

— Pe mâine, răspundeau cei doi unchi. Avem o presimţire că mâine...

Şi în toate serile fraţii Melvill aveau o presimţire, care de fiecare dată sfârşea printr-o decepţie.

Totuşi, ziua de 5 septembrie începu cu o dimineaţă superbă. Aburii răsăritului se topiră la căldura primelor raze de soare.

Barometrul, al cărui ac, de câteva zile, mergea către timp frumos, mai urcă încă şi se opri la „frumos". Nu mai era atât de cald pentru ca cerul să fie îmbibat de acea aureală tremurătoare a arzătoarelor zile de vară. La nivelul mării atmosfera era tot atât de uscată ca şi pe un munte, la câteva mii picioare altitudine, într-un aer rarefiat.

Ar fi imposibil să spunem cu câtă nelinişte urmăriră toţi această zi. Inutil să încercăm a reda cu ce bătăi de inimă observau dacă nu cumva în spaţiu se înălţa vreun nor. Să descriem cu ce spaime, chiar, nu-şi desprindeau privirea de traiectoria soarelui, în drumul lui zilnic, ar depăşi cu totul puterile noastre.

Din fericire, dinspre uscat venea o briză uşoară, dar continuă. Care, trecând peste munţii din est, alunecând pe suprafaţa lungilor câmpii din fund, nu se încărca cu acele umede molecule pe care le degajează vastele întinderi de apă şi care, odată cu seara, aduc şi vânturile din larg.

Dar cât de greu trecu această zi! Miss Campbell nu-şi mai găsea locul. Înfruntînd arşiţa, se ducea de colo până colo, în timp ce Oliver Sinclair cutreiera înălţimile insulei, pentru a putea cerceta un orizont cât mai întins. Cei doi unchi goliră pe din două o întreagă tabacheră şi Partridge, ca şi când ar fi făcut de strajă, arăta ca un pândar pus să supravegheze câmpiile cereşti.

Se hotărâse că în acea zi se va cina la ora 5, tocmai pentru a fi mai devreme la postul de observaţie. Soarele nu avea să dispară decât la orele şase şi patruzeci şi nouă de minute şi aveau să aibă tot timpul să-l urmărească până la apusul lui.

— Cred că de data asta nu o să ne mai scape! spuse fratele Sam frecându-şi mâinile.

— Şi eu cred, răspunse fratele Sib, care execută aceeaşi pantomimă.

Cu toate acestea, către orele trei traseră o spaimă. La est se înălţase, ca un mare puf de nor, un început de cumulus şi, împins de briza de pe pământ, înainta spre ocean.

Miss Campbell fu cea care îl zări mai întâi. Nu îşi putu stăpâni o exclamaţie de dezamăgire.

— Este un singur nor, unul singur, şi nu avem de ce ne teme, spuse unul din unchi. O să se destrame repede.

— Sau o să se ducă mai repede decât soarele, răspunse Olivier Sinclair, şi o să dispară în spatele orizontului înaintea lui.

— Dar acest nor nu este cumva prevestitorul unei îngrămădiri de neguri? întrebă Miss Campbell.

— Trebuie să vedem.

Şi Olivier Sinclair se duse alergând la ruinele mănăstirii. De acolo îşi putu arunca privirea cât mai departe spre răsărit, pe deasupra munţilor Mull.

Aceştia se conturau cu o foarte mare precizie; creasta lor semăna cu o linie tremurătoare, trasă cu creionul pe un fond de o perfectă albeaţă.

Nu era alt nor pe cer şi Ben More, clar profilat la trei mii de picioare deasupra nivelului mării, nu avea nici o cuşmă de negură.

După o jumătate de oră, Olivier Sinclair se întoarse şi cu câteva cuvinte îi linişti. Acest nor nu era decât un copil pierdut în spaţiu; nu va găsi nici măcar cu ce să se hrănească în această at- mosferă uscată şi pe drum va pieri de inaniţie.

În acest timp puful albicios înainta către zenit. Spre marea neplăcere a tuturor, urma drumul soarelui de care se apropia împins de briză. Alunecând prin spaţiu în vârtejul curenţilor de aer,

I se schimbă profilul. Din forma unui cap de câine pe care o avea la început, o luă pe aceea a unui peşte, a unui calcan uriaş; apoi se rotunji ca o minge, întunecată la mijloc, strălucitoare pe margini, şi în acest moment atinse discul solar.

Miss Campbell îşi întinse braţele către cer lăsînd să-i scape un strigăt.

Ascuns în spatele acestui ecran de vapori, astrul strălucitor nu mai trimitea insulei nici una din razele sale.

Iona, plasată în afara zonei de împrăştiere a razelor luminoase, fu învăluită într-o mare umbră. Dar în curând această mare umbră se deplasă. Soarele reapăru în toată strălucirea lui. Norul coborî către orizont. Nici nu ajunse să-l atingă; o jumătate de oră mai târziu, dispărea ca şi când ar fi fost sorbit de cer.

— În sfârşit, iată-l împrăştiat, strigă tânăra, şi măcar de nu ar urma altul.

— Nu, fiţi liniştită, Miss Campbell, răspunse Olivier Sinclair, dacă acest nor a dispărut atât de repede şi în acest chip, asta

înseamnă că nu a întâlnit vapori în atmosferă şi că, spre vest, tot spaţiul este în întregime senin.

La orele şase seara, grupaţi într-un loc bine situat, observatorii îşi ocupau posturile.

Era extremitatea septentrională a insulei, pe creasta superioară a Colinei Mănăstirii. Din acest vârf privirea putea îmbrăţişa de jur împrejur în est întreaga porţiune a insulei Mull. La nord insuliţa Staffa apărea ca o enormă carapace de broască ţestoasă, eşuată în apele Hebridelor. Dincolo de asta Elva şi Gometra se desprindeau de litoralul prelungit al insulei. La vest-sud-vest şi nord-vest se întindea marea nesfârşită.

Soarele cobora grăbit pe o traiectorie oblică. Perimetrul orizontului se desena cu o linie neagră, pe care ai fi crezut-o trasă cu tuş chinezesc. Pe partea opusă, toate ferestrele caselor din Iona se aprindeau, ca şi când ar fi fost mistuite de un incendiu ale cărui flăcări erau de aur.

Impresionaţi de acest spectacol, Miss Campbell, Olivier Sinclair, fraţii Melvill, doamna Bess şi Partridge nu scoteau o vorbă.

Închizînd ochii pe jumătate, ei priveau acest disc care îşi pierdea forma, lăţindu-se paralel cu linia apei, şi lua înfăţişarea unui enorm mongolfier stacojiu. În larg nu se vedea nici un singur nor.

— Cred că de data asta nu ne mai scapă, spuse din nou fratele Sam.

— Şi eu, răspunse fratele Sib.

— Linişte, unchilor! exclamă Miss Campbell.

Şi ei tăcură şi îşi reţinură până şi respiraţia, ca şi când s-ar fi temut ca aceasta să nu se condenseze sub forma unui norişor care ar fi putut să acopere discul soarelui.

Astrul muşcase în sfârşit din orizont cu marginea sa inferioară. Creştea, creştea mereu, ca şi când s-ar fi umplut înăuntrul lui cu un fluid luminos. Cu toţii sorbeau din ochi ultimele lui raze.

Aşteptau ca Arago care, instalat în deşerturile Palma de pe coasta Spaniei, pândea semnalul de foc care trebuia să apară în vârful insulei Ivica, semnal care să-i permită să închidă ultimul triunghi ale meridianului său.!

În sfârşit, un micuţ segment din arcul superior, asta fu tot ce rămase din disc la atingerea apelor. În mai puţin de cincisprezece secunde, suprema rază avea să fie slobozită în spaţiu şi va oferi ochilor pregătiţi să o primească această nuanţă de un verde paradisiac!...

Deodată, în mijlocul stâncilor litoralului, mai jos de colină, răsunară două detunături. Se înălţă un fum şi printre rotocoalele lui se desfăşura un întreg nor de păsări, pescăruşi

goelanzi, petrele, înspăimântaţi de aceste focuri de puşcă neaşteptate.

Norul se înălţă drept în sus, apoi, interpunându-se ca un ecran între orizont şi insulă, trecu prin faţa astrului care se stingea în clipa când îşi trimitea pe suprafaţa apelor ultima sa suliţă de lumină.

În acest moment, pe un colţ al falezei îl putură zări, cu puşca fumegând încă în mână şi urmărind din ochi tot stolul de păsări, pe inevitabilul Aristobulus Ursiclos.

— Ah! De data asta m-am săturat! strigă fratele Sib.

— E prea de tot! strigă fratele Sam.

„Ar fi trebuit să-l fi lăsat agăţat de stâncă, îşi spuse Olivier Sinclair. Cel puţin ar mai fi fost şi acum acolo".

Miss Campbell, cu buzele strânse, cu privirile fixe, nu scoase un singur cuvânt.

O dată în plus şi din vina lui Aristobulus Ursiclos, pierduse Raza Verde!

Capitolul XVII LA BORDUL *CLORINDEI*

A doua zi, încă de la orele şase dimineaţa, un micuţ iaht fermecător de patruzeci şi cinci — cincizeci de tone, *Clorinda*, părăsea micul port al Ionei şi sub o uşoară briză din nord-est, cu frânghiile de la tribord legate cit mai aproape de direcţia din care bătea vântul, pleca în larg.

Clorinda îi luă pe Miss Campbell, Olivier Sinclair, pe fratele Sam, fratele Sib, doamna Bess şi Partridge.

Se înţelege de la sine că nefericitul Aristobulus Ursiclos nu era la bord. După întâmplarea din ajun, iată ce se convenise şi se executase imediat: părăsind Colina Mănăstirii ca să se întoarcă la han, Miss Campbell spusese cu o voce seacă:

— Unchilor, fiindcă domnul Aristobulus Ursiclos are oricum intenţia să rămână la Iona, îi vom lăsa Iona domnului Aristobulus Ursiclos. Din vina lui, o dată la Oban, a doua oară aici, nu am putut vedea Raza Verde. Nu vom mai rămâne nici o zi aici, unde acest nechemat are privilegiul de a-şi exersa stângăcia.

La această propunere atât de categoric formulată, fraţii Melvill nu găsiseră nimic de spus. Şi ei împărtăşeau nemulţumirea generală şi-l blestemau pe Aristobulus Ursiclos. Hotărât, situaţia pretendentului lor era compromisă pentru totdeauna. Nimic nu i-o va mai readuce pe Miss Campbell, trebuia de acum înainte să renunţe la împlinirea unui proiect devenit irealizabil.

— În definitiv, aşa cum fratele Sam îi atrase atenţia fratelui Sib, pe care îl luase deoparte, făgăduielile imprudent făcute nu sunt cătuşe de fier!

Ceea ce, cu alte cuvinte, înseamnă că niciodată nu poţi să fii mlegat printr-un veşnic jurământ, şi fratele Sib, cu un gest foarte categoric, dăduse întreaga lui aprobare acestui dicton scoţian.

În momentul în care în sala scundă a hanului Armele lui Duncan îşi urau noapte bună, Miss Campbell spuse:

— Vom pleca mâine. Nu voi mai rămâne aici nici o zi!

— Am înţeles, scumpa mea Helena, răspunse fratele Sam, dar unde să mergem?

— Acolo unde vom fi siguri că nu-l vom mai întâlni pe acest domn Ursiclos! Trebuie deci ca nimeni să nu ştie nici că părăsim Iona, nici unde mergem.

— De acord, răspunse fratele Sib; dar, draga mea fetiţă, cum să plecăm şi unde să mergem?

— Ce? strigă Miss Campbell. Nu o să găsim cu ce să plecăm chiar în zori de pe această insulă? Pe tot litoralul scoţian nu o să aflăm un punct nelocuit, nelocuibil chiar, unde să ne putem continua liniştiţi experienţa noastră?

Cu siguranţă că numai ei doi, fraţii Melvill, nu ar fi putut răspunde la această dublă întrebare, rostită pe un ton care nu lăsa nici o portiţă de scăpare, nu îngăduia nici un subterfugiu.

Din fericire Olivier Sinclair era acolo.

— Miss Campbell, spuse el, iată cum se poate aranja totul. Aproape de aici este o insulă, mai degrabă o simplă insuliţă, foarte potrivită pentru observaţiile noastre, şi pe această insuliţă nici un inoportun nu va veni să ne deranjeze.

— Care insuliţă?

— Staffa, pe care o puteţi zări la cel mult două mile la nord de Iona.

— Sunt mijloace de trai şi posibilităţi de a ne duce acolo? întrebă Miss Campbell.

— Da, răspunse Olivier Sinclair, şi foarte uşor. În portul Ionei am văzut unul din acele iahturi care se găsesc în timpul sezonului în toate porturile englezeşti, gata totdeauna să pornească pe mare. Căpitanul şi echipajul lor sunt la dispoziţia primului turist care ar vrea să le folosească serviciile pentru Marea Mânecii, Marea Nordului sau Marea Irlandei. Ei bine, cine ne împiedică să închiriem acest iaht, să îmbarcăm provizii pentru vreo cincisprezece zile, fiindcă Staffa nu oferă nici o resursă, şi să plecăm chiar mâine, în primele ceasuri ale zilei?

— Domnule Sinclair, răspunse Miss Campbell, dacă mâine am părăsi în taină insula, vă rog să mă credeţi că vă voi fi profund recunoscătoare!

— Mâine, înainte de prânz, numai să fie un pic de briză dimineaţa, vom fi la Staffa, răspunse Olivier Sinclair, şi în afară de vizita turiştilor, care de două ori pe săptămână nu durează mai mult de o oră, nu vom fi stingheriţi de nimeni.

Conform obiceiului fraţilor Melvill, prenumele femeii de serviciu se auzi numaidecât.

— Bet!

— Beth!

— Bess!

— Betsey!

— Betty!

Doamna Bess apăru imediat.

— Mâine dimineaţă plecăm! spuse fratele Sam.

— Mâine în zori! adăugă fratele Sib.

Acestea fiind zise, doamna Bess şi Partridge, fără să mai aştepte, se îngrijiră numaidecât de pregătirile de plecare.

În acest timp, Olivier Sinclair se îndrepta către port şi discuta cu John Olduck.

John Olduck era căpitanul Clorindei, un adevărat marinar, purtând mica şapcă tradiţională cu vipuşcă de aur, îmbrăcat cu o jachetă cu nasturi de metal şi cu un pantalon de postav gros, albastru, îndată ce târgul fu încheiat, împreună cu cei şase oameni ai săi — şase din acei mateloţi pricepuţi care, de meserie pescari în timpul iernii, fac pe timpul verii serviciul pe iahturi, cu o superioritate incontestabila asupra tuturor marinarilor din alte ţări — se ocupă de toate pregătirile pentru plecare.

La orele şase dimineaţa, noii pasageri ai Clorindei se îmbarcară, fără a spune cuiva care este destinaţia iahtului. Se luaseră toate alimentele, carne proaspătă sau conservată, precum şi băuturile necesare. De altfel, bucătarul Clorindei avea totdeauna posibilitatea de a se aproviziona de la steamerul care face cu regularitate cursa de la Oban la Staffa.

Deci, încă din zorii zilei, Miss Campbell luase în primire o cochetă şi fermecătoare cabină, situată la pupa iahtului. Cei doi fraţi ocupaseră cuşetele din „main-cabin[1]", dincolo de salon, confortabil instalată în partea cea mai lată a micului vas. Olivier Sinclair se aranja într-o cabină aşezată în cotul scării celei mari care ducea îa salon. De ambele părţi ale sufrageriei, prin care trecea partea de jos a catargului mare, doamna Bess şi Partridge aveau la dispoziţie două cuşete, una la stânga, cealaltă la dreapta, în spatele oficiului şi al cabinei căpitanului. Mai în faţă era bucătăria, unde locuia şeful bucătar. Şi mai în faţă încă, Cabina echipajului, înzestrată cu hamácele sale pentru cei şase marinari. Nimic nu-i lipsea acestui drăgălaş

[1] Main-cabin – cabina principală.

iaht, construit de Ratsey din Cowes. Pe o mare bună şi cu o drăguţă de briză, îşi păstrase totdeauna un loc onorabil în întrecerile Royal Thames Yacht-Club-ului.

Fu pentru toţi o adevărată bucurie când *Clorinda*, pregătită de plecare, cu ancora ridicată, începu să-şi desfăşoare în vânt vela mare, vela artimon, focurile şi săgeata. Se înclină graţios în briză, fără ca puntea sa albă din lemn de brad de Canada să fie udată de o singură picătură de apă din bura micilor valuri pe care le despica o etravă, tăiată perpendicular pe linia apei.

Distanţa care desparte aceste două Hebride, Iona şi Staffa, este foarte mică. Cu un vânt bun din spate, douăzeci până la douăzeci şi cinci de minute ar fi fost de ajuns, pentru un iaht care făcea uşor opt mile pe oră, să o străbată fără a forţa prea tare. Dar în acest moment avea vântul slab — cel mult o briză uşoară. În afară de asta, marea se retrăgea şi iahtul trebuia să treacă printre maluri, împotriva unui reflux destul de puternic, înainte de a ajunge în dreptul Staffei.

De altfel, puţin o interesa pe Miss Campbell. Important era că *Clorinda* plecase. Iona se pierdea în ceţurile dimineţii şi, odată cu ea, imaginea atât de detestată a acelui indiscret, căruia Helena voia să-i uite până şi numele.

Şi o spuse foarte sincer unchilor săi:

— Nu am dreptate, papa Sam?

— Toată dreptatea, scumpa mea Helena.

— Mama Sib nu este de acord cu mine?

— Cu totul de acord.

— Haide, adăugă ea îmbrăţişîndu-i, să convenim că unchii care voiau să-mi dea un asemenea soţ nu aveau, în adevăr, o idee prea faimoasă!

Şi amândoi fură de acord.

În fond, făcură o călătorie minunată, care nu avu decât neajunsul de a fi fost prea scurtă. Şi cine îi împiedica să o prelungească, să lase iahtul să alerge astfel înaintea Razei Verzi, să meargă să o caute în plin Atlantic? Dar nu! Se stabilise că se va merge la Staffa şi John Olduck îşi luă toate măsurile ca, odată cu începerea fluxului, să ajungă la această insuliţă, renumită între toate Hebridele.

Către orele opt, micul dejun, compus din ceai şi sandvişuri, fu servit în sufrageria Clorindei. Comesenii, bine dispuşi, sărbătoriră veseli masa de la bord, fără păreri de rău pentru prânzurile de la hanul din Iona. Ingraţii!

Când Miss Campbell se urcă din nou pe punte, iahtul cârmise şi schimbase poziţia pânzelor. Se întorcea tocmai către minunatul Far construit pe stânca Skerryvore, care îşi înalţă la o sută cincizeci de picioare deasupra nivelului mării lumina sa cea mare. Briza scăzând, *Clorinda*, sub marile ei pânze albe,

lupta acum împotriva refluxului înaintînd cu greu către Staffa. Şi cu toate acestea ea „tăia pana", adică, după o expresie scoţiană, îşi mărea viteza.

Miss Campbell era pe jumătate culcată, la pupa vaporului, pe una din acele perne de pânză groasă care sunt folosite la bordul vapoarelor de agrement de origine britanică. Se îmbăta de această viteză netulburată de zdruncinăturile unui drum de uscat, nici de trepidaţiile unor şine, viteza patinatorului purtat pe suprafaţa unui lac îngheţat. Nimic mai graţios de privit, pe aceste ape uşor înspumate, decât această elegantă *Clorinda*, puţin înclinată, înălţându-se şi coborând pe val. Câteodată părea că pluteşte în aer, ca o imensă pasăre pe care o înalţă puternicele ei aripi.

Această mare, împestriţată de uriaşele Hebride de nord şi de sud, adăpostită la est de o coastă, era ca un bazin interior, căruia briza nu-i putuse tulbura apele.

Iahtul alerga oblic către insula Staffa, uriaşă stâncă izolată, în preajma insulei Mull, care nu se înalţă la mai mult de o sută de picioare deasupra mareelor. S-ar fi putut crede că ea era aceea care se deplasa arătându-şi când falezele de bazalt la vest, când sgrunţuroasa îngrămădire de roci de pe coasta sa orientală. Ca urmare a unei iluzii optice, ea părea să se învârtească în jurul propriului ei ax, la discreţia unghiurilor pe care le deschidea sau le închidea *Clorinda*.

Cu toate acestea, în ciuda refluxului şi a brizei, iahtul înainta. Când o lua către vest, în afara colţilor de stâncă ale insulei Mull, marea îl zgâlţâia mai tare, dar el rezista vitejeşte împotriva primelor valuri din larg; apoi, la următoarea mică schimbare de direcţie, regăsea ape liniştite care îl clătinau ca pe un prunc în leagăn. Către orele unsprezece *Clorinda* mersese destul de mult spre nord şi nu-i mai rămânea acum decât să se lase purtată către Staffa. Parâmele fură slăbite, pânzele de sus fură coborâte şi căpitanul se pregăti să ancoreze.

La Staffa nu este un port, dar pe orice vânt este uşor să te strecori de-a lungul falezei de est, în mijlocul stâncilor înşirate la întâmplare de vreo convulsie a epocilor geologice. Totuşi, pe un timp neprielnic, locul nu ar fi potrivit pentru o ambarcaţie de un anumit tonaj.

Clorinda se rândui deci destul de aproape de aceste semănături de bazalt negru. Manevră destul de îndemânatic, lăsînd deoparte stânca Bonchaillie, ale cărei trunchiuri prismatice, grupate în mănunchi, marea — acum scăzută — le lăsa să apară la suprafaţă, şi de cealaltă parte şoseaua care mărgineşte litoralul stâng. Acolo este cel mai potrivit loc de

ancorat din insuliţă; tot de acolo ambarcaţiile care i-au adus pe turişti vin să-i ia după plimbarea lor pe înălţimile Staffei.

Clorinda pătrunse într-un mic golf, aproape de intrarea grotei Clam-Shell; artimonul se lăsă sub parâmele slobozite, trincheta fu strânsă, ancora lăsată.

Un minut după aceea, Miss Campbell şi tovarăşii ei debarcau pe primele trepte de bazalt, la stânga grotei. Era acolo o scară de lemn, asigurată cu o balustradă, care urca de la primele pietre până pe spinarea rotunjită a insulei.

Le suiră cu toţii şi ajunseră pe platoul superior. Erau în sfârşit la Staffa, tot atât de departe de lumea civilizată, ca şi când o furtună i-ar fi aruncat pe cea mai pustie insuliţă din Pacific.

Capitolul XVIII STAFFA

Dacă Staffa nu este decât o simplă insuliţă, în schimb natura a făcut-o cea mai ciudată din arhipelagul Hebridelor. Această uriaşă stâncă de formă ovală, lungă de o milă, lată de o jumătate, ascunde sub carapacea ei minunate grote de origine bazaltică.

Astfel că acolo este locul de întâlnire atât al geologilor cât şi al turiştilor. Cu toate acestea, nici Miss Campbell, nici fraţii Melvill nu vizitaseră Staffa. Numai Olivier Sinclair îi cunoştea minunăţiile. Erau deci cei mai indicaţi să facă onorurile acestei insule, căreia veniseră să-i ceară o ospitalitate de câteva zile.

Această stâncă se datoreşte numai cristalizării unui enorm cucui de bazalt, care s-a închegat acolo în primele perioade de formare a scoarţei pământeşti. Şi asta s-a întâmplat demult. În adevăr, după observaţiile lui Helmholtz[1], pe baza experienţelor lui Bischof asupra răcirii bazaltului, care nu s-a putut topi decât la o temperatură de două mii de grade, nu i-au trebuit acestei stânci, pentru a se realiza în întregime răcirea ei, mai puţin de trei sute cincizeci de milioane de ani. Înseamnă deci că solidificarea globului, după trecerea din starea gazoasă în cea lichidă, a început să se producă într-o epocă extraordinar de îndepărtată.

Dacă Aristobulus Ursiclos s-ar fi aflat acolo, ar fi avut material pentru o frumoasă disertaţie asupra fenomenelor istoriei geologice. Dar el era departe, Miss Campbell nu se mai gândea la el şi, aşa cum îi spunea fratele Sam fratelui Sib: „Să lăsăm musca asta în pace pe murrille!" — o locuţiune întru totul scoţiană şi care ar corespunde proverbului francez: „Să nu

[1] Hermann von Helmholtz – fizician german (1821-1894).

trezeşti pisica adormită", adică, să lăsăm lucrurile aşa cum sunt.

Apoi, priviră şi se priviră.

— În primul rând, spuse Olivier Sinclair, se cuvine să ne luăm în primire acest nou domeniu.

— Fără să uităm motivul pentru care am venit aici, răspunse surâzând Miss Campbell.

— Cred şi eu, fără să-l uităm! exclamă Olivier Sinclair. Să mergem deci să căutăm un post de observaţie şi să vedem ce orizont de mare se desenează la vest de insula noastră.

— Să mergem, răspunse Miss Campbell; dar timpul este puţin ceţos astăzi şi nu cred că soarele o să apună în condiţii favorabile pentru noi.

— Vom aştepta, Miss Campbell, vom aştepta, dacă trebuie, până la timpul rău al echinocţiului.

— Da, vom aştepta! răspunseră fraţii Melvill... atât timp cât Helena nu ne va ordona să plecăm.

— Ei, nu-i nici o grabă, unchilor, răspunse tânăra fată, foarte fericită de la plecarea de pe insula Iona, nu, nu-i nici o grabă, aşezarea acestei insule este fermecătoare. O vilă care s-ar construi în mijlocul acestei câmpii, aruncată ca un covor înverzit pe suprafaţa ei, nu ar fi neplăcut de locuit chiar când vijeliile, atât de generos trimise nouă de America, se abat pe stâncile Staffei.

— Hm, făcu unchiul Sib, trebuie să fie teribile pe această extremă margine a Oceanului!

— Într-adevăr, sunt, răspunse Olivier Sinclair. Staffa este în bătaia tuturor vânturilor din larg şi nu oferă adăpost, decât pe litoralul de est, acolo unde este ancorată *Clorinda* noastră. În această parte a Atlanticului, sezonul rău durează aproape nouă luni din douăsprezece.

— Iată de ce, răspunse fratele Sam, nu vedem pe aici nici un copac. Îndată ce se ridică la câteva picioare deasupra solului, orice vegetaţie trebuie să piară pe acest platou.

— Ei bine, nu ar merita să trăieşti pe această insulă două sau trei luni de vară? exclamă Miss Campbell. Unchilor, ar trebui să cumpăraţi Staffa, dacă Staffa este de vânzare.

Fratele Sam şi fratele Sib, ca unchi care nu refuză nici o fantezie nepoatei lor, îşi şi duseră mâna la buzunar, ca şi când ar fi fost vorba să-şi achite pe loc achiziţia.

— Cui aparţine Staffa? întrebă fratele Sib.

— Familiei Mac-Donald, răspunse Olivier Sinclair. O arendează cu douăsprezece livre pe an; dar nu cred că ar vrea să o cedeze, oricare ar fi preţul oferit.

— Păcat! spuse Miss Campbell care, din fire foarte entuziastă, precum o ştim, era atunci într-o stare sufletească ce o făcea şi mai înflăcărată.

Tot discutând, oaspeţii Staffei parcurgeau suprafaţa inegală acoperită de largi ondulaţii de verdeaţă. Acea zi nu era una din zilele rezervate de Societatea de vapoare din Oban pentru vizitarea micilor Hebride. Aşa că Miss Campbell şi ai săi nu aveau deloc a se teme de indiscreţia turiştilor. Erau singuri pe această insulă pustie. Câţiva cai de rasă mică şi câteva vaci negre păşteau iarba pipernicită de pe platoul pe care, din loc în loc, străbăteau, prin stratul subţire de pământ, urmele de lavă. Nici un cioban nu era însărcinat cu paza lor şi dacă această turmă de insulari patrupezi era supravegheată, asta se făcea de departe, poate că de la Iona sau chiar de pe litoralul insulei Mull, la cincisprezece mile în răsărit.

De asemeni, nici o locuinţă. Numai rămăşiţele unei colibe, dărâmată de înspăimântătoarele furtuni ce se dezlănţuie aici, între echinocţiul din septembrie şi echinocţiul din martie, în adevăr, douăsprezece livre pentru câţiva acri de câmpie, a cărei iarbă este măruntă ca o veche catifea uzată până la urzeală, este o arendă frumoasă.

Explorarea insuliţei la suprafaţă fu deci repede făcută şi nu se mai ocupară apoi decât de cercetarea orizontului.

Era cu totul evident că în acea seară nu era nimic de aşteptat de la apusul soarelui. Cu starea schimbătoare care caracterizează zilele de septembrie, cerul, atât de limpede în ajun, se întunecase din nou. Către orele şase, câţiva nori roşietici, din acei care anunţă o apropiată tulburare a atmosferei, acoperiră partea din vest. Fraţii Melvill putură chiar să constate cu părere de rău că aneroidul Clorindei cobora către „variabil", cu oarecare tendinţă de a-l depăşi.

Deci, după dispariţia soarelui în spatele unei linii dantelate de valurile din larg, se întoarseră cu toţii pe bord. Noaptea trecu li- niştită în acest mic golfuleţ, format de stâncile grotei Clam-Shell.

A doua zi, 7 septembrie, hotărâră să facă o recunoaştere mai completă a insuliţei. După ce exploraseră suprafaţa, se cuvenea să exploreze interiorul. Nu trebuiau să facă într-un fel să treacă timpul, fiindcă un adevărat ghinion, a cărui vină o purta numai Aristobulus Ursiclos, împiedicase până atunci observarea fenomenului? De altfel nu avură de ce să regrete această excursie la grote care, tocmai ele, făcuseră celebră această neînsemnată insu- liţă din arhipelagul Hebridelor.

Acea zi fu folosită deci pentru a explora mai întâi „pivniţa Clam-Sheel", în faţa căreia era ancorat iahtul. Bucătarul şef, la îndemnul lui Olivier Sinclair, se pregătea chiar să servească

masa de prânz acolo. Comesenii s-ar fi putut crede închişi în cala unei corăbii. În adevăr, prismele, lungi de patruzeci-cincizeci de picioare, care formează osatura bolţii, se aseamănă destul de bine cu lemnăria interioară a unui vapor.

Această grotă, înaltă de aproximativ treizeci de picioare, largă de cincisprezece, adâncă de o sută, este uşor accesibilă. Aproape deschisă la est, adăpostită de vânturile aspre, în ea nu pătrund acele uriaşe valuri pe care uraganele le aruncă asupra celorlalte caverne din insuliţă. Dar, în acelaşi timp, poate că ea este mai puţin ciudată decât celelalte.

Cu toate acestea, felul în care sunt aşezate aceste curbe de bazalt, care pare mai curând să indice intervenţia omului decât a naturii, este într-adevăr făcut să minuneze.

Miss Campbell fu foarte încântată de vizitarea ei. Olivier Sinclair îi dădea prilejul să admire frumuseţile Clam-Shell-ului, fără îndoială cu mai puţine amănunte ştiinţifice fără rost de cum ar fi făcut-o Aristobulus Ursiclos, dar, cu siguranţă, cu mai mult simţ artistic.

— Mi-ar plăcea să păstrez o amintire de la vizita noastră la Clam-Shell, spuse Miss Campbell.

— Nimic mai uşor, spuse Olivier Sinclair.

Şi din câteva trăsături de creion făcu o schiţă a acestei grote, luată de pe stânca ce ieşea din apă la capătul drumului de bazalt. Deschiderea grotei, acest aspect de mamifer marin redus la starea de schelet pe care-l schiţau pereţii săi, scara uşoară care urcă în vârful insuliţei, apa atât de liniştită şi atât de limpede de la intrare, totul fu redat cu multă artă pe pagina albumului.

Jos, pictorul adăugă această menţiune care nu dăuna cu nimic întregului ansamblu:

Olivier Sinclair lui Miss Campbell Staffa, 7 septembrie 1881.

Prânzul odată terminat, căpitanul John Olduck dădu dispoziţii să se echipeze cea mai mare dintre cele două bărci ale Clorindei; călătorii săi luară loc în ea şi, mergând de-a lungul pitorescului contur al insulei, se duseră la Grota Vaporului, numită astfel fiindcă întreg interiorul este inundat de mare şi nu poate fi vizitată mergând pe jos.

Această grotă este situată pe partea de sud-vest a insuliţei. Oricât de puţin puternică ar fi hula, nu ar fi prudent să pătrunzi aici în timpul ei, când apele clocotesc; dar în acea zi, cu toate că cerul era foarte ameninţător, vântul încă nu se răcorise şi explorarea nu era deloc primejdioasă.

În clipa în care barca Cloridei ajungea în faţa cavităţii adânci, steamerul încărcat cu turişti din Oban tocmai ancora lângă insulă. Din fericire, această oprire de două ore, în timpul căreia Staffa aparţine vizitatorilor de pe *Pioneer*, nu tulbură cu nimic

plăcerea lui Miss Campbell şi alor săi. Rămaseră nevăzuţi în Grota Vaporului, în timpul plimbării reglementare a acestora, care nu se face decât la grota lui Fingal şi la suprafaţa Staffei. Nu avură deloc prilejul să suporte prezenţa acestei lumi puţin cam zgomotoase — lucru pentru care se felicitară şi aveau de ce. În adevăr, pentru ce Aristobulus Úrsidos, după dispariţia subită a tovarăşilor săi, nu ar fi luat, ca să se întoarcă la Oban, steamerul care făcuse escală la lona? Era oricum o întâlnire care trebuia evitată.

Chiar dacă pretendentul respins ar fi fost sau nu printre turiştii din 7 septembrie, la plecarea steamerului nu mai rămăsese nimeni. Când Miss Campbell, fraţii Melvill şi Olivier Sinclair ieşiră din acest lung horn, un fel de tunel fără sfârşit care pare să fi fost forat într-o mină de bazalt, regăsiră obişnuita linişte a stâncii Staffa, izolată la marginea Atlanticului.

Se citează un anumit număr de peşteri celebre în mai multe părţi ale golfului, dar mai ales în regiunile vulcanice. Ele se disting prin originea lor care este neptuniana sau plutonică.

În adevăr, dintre aceste cavităţi, unele au fost săpate de ape care puţin câte puţin muşcă, rod, golesc pe dinăuntru chiar mase de granit, în asemenea măsură încât le transformă în excavaţiuni imense; astfel sunt grotele Crozen în Bretania, Bonifacio din Corsica, Morghatten în Norvegia, Saint-Michel la Gibraltar, Saratchel pe litoralul insulei Wight.

Celelalte, de formaţie plutonică, se datoresc contractării pereţilor de granit sau bazalt, produsă de răcirea rocilor fierbinţi şi, în structura lor, prezintă un aspect de duritate care lipseşte grotelor de formaţie neptuniana.

Pentru primele, natura, credincioasă principiilor sale, a economisit eforturile; pentru celelalte, a economisit timpul.

Celebra grotă a lui Fingal — Fingal's Cave, conform prozaicei expresii englezeşti — aparţine excavaţiunilor a căror materie a clocotit în focul epocilor geologice.

Explorării acestei minunăţii a globului pământesc avea să-i fie consacrată ziua următoare.

Capitolul XIX GROTA LUI FINGAL

Căpitanul Clorindei, dacă s-ar fi aflat de douăzeci şi patru de ore într-unul din porturile Regatului-Unit, ar fi luat cunoştinţă de un buletin meteorologic puţin liniştitor pentru corăbiile navigând pe Atlantic.

În adevăr, se anunţase telegrafic de la New York o vijelie. După ce traversase oceanul de la vest la nord-est, ameninţa să

se arunce sălbatic pe litoralul Irlandei şi Scoţiei, înainte de a se pierde dincolo de coastele Norvegiei.

Dar, în lipsa acestei telegrame, barometrul iahtului arăta pe curând o mare tulburare atmosferică, de care un marinar prudent trebuia să ţină seama.

Deci, în dimineaţa acelui 8 septembrie, John Olduck, puţin neliniştit, se duse pe brâul stâncos care mărgineşte Staffa spre vest, cu scopul de a cerceta starea cerului şi a mării.

Nori cu formă nehotărâtă, mai mult zdrenţe de vapori decât nori, se fugăreau cu o mare viteză. Briza devenea mai puternică şi peste puţin avea să se transforme în furtună. Marea spumegândă se înălbea în larg; valurile se spărgeau cu vuiet de stâlpii de bazalt care se ridicau la baza insuliţei.

John Olduck nu se simţi deloc liniştit. Cu toate că *Clorinda* era relativ adăpostită în golfuleţul Clam-Shell, nu era o ancorare sigură nici chiar pentru un vapor de dimensiuni mai mici. Presiunea apelor, pătrunzând cu furie între insuliţe şi stăvilarul din est, avea să ridice talazuri de temut, care ar fi fost destul de periculoase pentru siguranţa iahtului. Se cuvenea deci să ia o hotărâre şi mai ales să o ia înainte ca celelalte canale să devină impracticabile.

Când se întoarse la bord, căpitanul îşi găsi acolo călătorii cărora le împărtăşi, odată cu temerile sale, şi părerea lui despre locul unde credea el că trebuie neapărat să acosteze cât mai curând. Dacă întârziau cu numai câteva ore, riscau să găsească o mare dezlănţuită în această strâmtoare de cincisprezece mile care desparte Staffa de insula Mull. Or, în spatele acestei insule, şi mai ales în micul port Achnagraig, era cel mai potrivit să se refugieze, căci acolo *Clorinda* nu ar fi avut să se teamă deloc de vânturile din larg.

— Să plecăm din Staffa?! exclamă în primul moment Miss Campbell. Să pierdem un orizont atât de extraordinar?!

— Cred că ar fi foarte periculos să rămânem ancoraţi la Clam-Shell, răspunse John Olduck.

— Dacă trebuie, scumpa mea Helena... spuse fratele Sam.

— Da, dacă trebuie! adăugă fratele Sib.

Olivier Sinclair, văzând cât de neplăcută era pentru Miss Campbell această plecare precipitată, se grăbi să întrebe:

— Cât timp credeţi dumneavoastră, căpitane Olduck, că poate să dureze această furtună?

— În această epocă a anului, cel mult două sau trei zile, răspunse căpitanul.

— Şi credeţi că este necesar să plecăm?

— Necesar şi urgent.

— Care ar fi planul dumneavoastră?

— Să pornim chiar în această dimineaţă. Cu vântul care se înteţeşte, vom putea fi înainte de a se însera la Achnagraig şi ne vom întoarce la Staffa îndată ce timpul rău se va fi potolit.

— De ce să nu ne întoarcem la Iona unde *Clorinda* ar putea fi într-o oră? întrebă fratele Sam.

— Nu... nu... nu la Iona! răspunse Miss Campbell, în faţa căreia se şi înălţa umbra lui Aristobulus Ursiclos.

— Nu vom fi mult mai mult în siguranţă în portul Iona decât ancoraţi la Staffa, remarcă John Olduck.

— Ei bine, spuse Olivier Sinclair, plecaţi imediat, căpitane, la Achnagraig şi lăsaţi-ne la Staffa.

— La Staffa, răspunse John Olduck, unde nu aveţi nici măcar o casă în care să vă adăpostiţi?!

— Grota de la Clam-Schell nu ar putea ajunge pentru câteva zile? reluă Olivier Sinclair. Ce ne va lipsi? Nimic! Avem la bord provizii suficiente, rufăria cuşetelor noastre, haine de schimb pe care le putem debarca şi, în sfârşit, un bucătar care ar vrea bucuros să rămână cu noi!

— Da!... Da!... răspunse Miss Campbell bătînd din palme. Plecaţi, căpitane, plecaţi imediat cu iahtul dumneavoastră la Achnagraig şi lăsaţi-ne pe Staffa. Vom fi acolo ca nişte oameni părăsiţi pe o insulă pustie. Şi vom duce o viaţă de naufragiaţi voluntari. Vom pândi întoarcerea Clorindei cu emoţiile, spaimele, neliniştile acelor Robinsoni care zăresc un vapor în largul insulei lor. De fapt, ce am venit să facem noi aici? Ceva romantic, nu-i aşa, domnule Sinclair? Şi ce ar putea fi mai romantic decât această situaţie, unchilor? Şi de altfel, o furtună, o vijelie pe această poetică insuliţă, furiile unei mări nordice, lupta ossianică a elementelor dezlănţuite — întreaga mea viaţă mi-aş reproşa de a mă fi lipsit de acest spectacol sublim! Plecaţi, deci, căpitane Olduck! Vom rămâne aici să vă aşteptăm.

— Cu toate acestea... spuseră fraţii Melvill, cărora le scăpară aproape în acelaşi timp aceste cuvinte.

— Mi se pare că unchii mei au vorbit, răspunse Miss Campbell, dar cred că voi găsi un mijloc să-i fac să fie de aceeaşi părere cu mine.

Şi ducându-se să dea fiecăruia sărutarea de dimineaţă:

— Asta pentru dumneata, unchiule Sam. Asta pentru dumneata, unchiule Sib. Acum pariez că nu mai aveţi nimic de spus.

Fraţilor Melvill nici prin gând nu le mai trecu să facă cea mai mică obiecţie. De vreme ce nepoatei lor îi convenea să rămână la Staffa, de ce să nu rămână la Staffa, şi cum de nu au avut de la bun început această idee atât de simplă, atât de firească şi care rezolva toate problemele?

Dar ideea venea de la Olivier Sinclair şi Miss Campbell crezu de datoria ei să-i mulţumească în chip deosebit.

Hotărârea fiind luată, marinarii debarcaseră lucrurile necesare unei şederi pe insulă. Clam-Shell fu repede transformat în locuinţă provizorie, sub numele de Melvill-House. Aveau să se simtă tot atât de bine ca la hanul din Iona, şi chiar mai bine. Bucătarul îşi luă sarcina să găsească în acest scop un loc potrivit la intrarea grotei, într-o cotitură destinată parcă activităţii culinare.

Apoi, Miss Campbell şi Olivier Sinclair, fraţii Melvill, doamna Bess şi Partridge părăsiră *Clorinda*, după ce John Olduck lăsase la dispoziţia lor mica barcă a iahtului, care le putea fi utilă în excursiile lor de la o stâncă la alta.

Într-o clipă ajunsese la peretele opus...

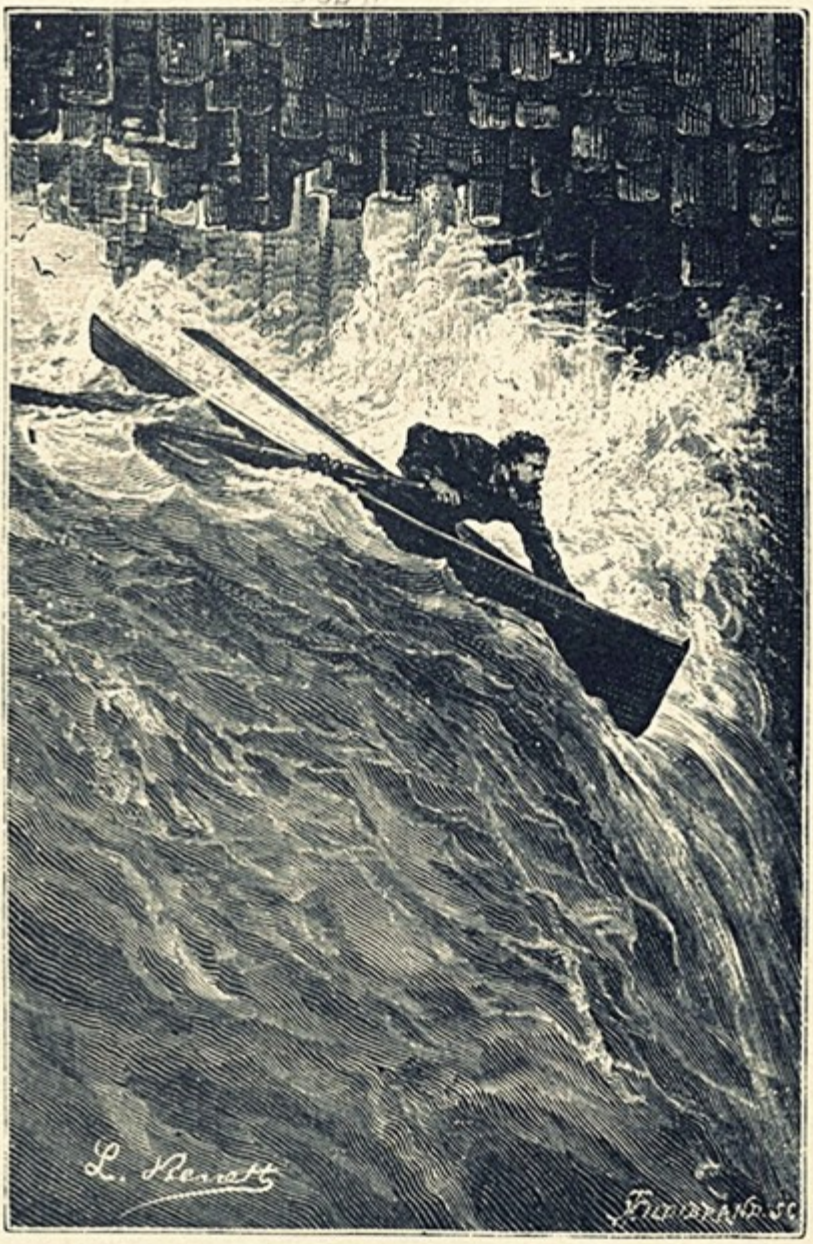

O oră după aceasta, *Clorinda*, cu toate pânzele ridicate, se pregătea să pornească, ocolind nordul insulei Mull, pentru a ajunge la Achnagraig prin strâmtoarea care desparte insula de uscat. Pasagerii ei o urmăriră cu privirea de pe înălţimile Staffei cât putură de departe. Aplecată de briză ca un pescăruş a cărui aripă atinge valurile, o jumătate de oră mai târziu dispăru în spatele insuliţei Gometra.

Dar, dacă timpul era ameninţător, cerul încă nu se posomorâse. Soarele mai pătrundea încă prin spărturile mari ale norilor pe care vântul le deschidea la zenit. Te puteai plimba pe insulă şi să urmăreşti, ocolindu-le, poalele falezei de bazalt. Aşa că, prima grijă a lui Miss Campbell şi a fraţilor Melvill conduşi de Olivier Sinclair, fu aceea de a se duce la grota lui Fingal.

Turiştii care vin de la Iona obişnuiesc să viziteze această grotă cu bărcile steamerului din Oban; dar debarcând pe stâncile din dreapta, unde se află un fel de chei practicabil, poţi să pătrunzi astfel până la cea mai mare adâncime.

În acest fel se hotărî Olivier Sinclair să o exploreze, fără să folosească barca *Clorindei*.

Ieşiră deci din Clam-Shell. O luară pe brâul care mărgineşte litoralul la estul insulei. Extremităţile stâlpilor scunzi, înfipţi vertical, ca şi când vreun inginer ar fi bătut acolo ţăruşi de bazalt, formau un caldarâm solid şi uscat la picioarele stâncilor mari. Această plimbare de câteva minute se făcu discutând, admirând insuliţele mângâiate de valuri, prin a căror apă verde puteai să vezi până în adânc. Nu ti-ai fi putut închipui un drum mai minunat care să ducă la această grotă, demnă de a fi locuită de vreun erou din *O mie şi una de nopţi*.

Ajunşi la cotul de sud-est al insulei, Olivier Sinclair îi făcu pe tovarăşii săi să urce câteva trepte naturale, care nu ar fi ştirbit prin nimic frumuseţea scării unui palat.

Stâlpii exteriori, grupaţi pe lângă pereţii grotei ca aceia ai micului templu al zeiţei Vesta din Roma, se înălţau tocmai la colţul de sud-est al palierului, dar atât de apropiaţi unul de celălalt încât ascundeau cea mai mare parte din construcţie. Pe culmea lor se sprijină enormul masiv din care este format acest colţ al insuliţei. Despicătura oblică a acestor stânci, care par a fi aşezate ca şi cupa geometrică a pietrelor de pe faţa concavă a unei bolţi, contrastează ciudat cu avântarea verticală a coloanelor care o suportă.

La picioarele scărilor, marea, mai puţin calmă, făcând să se presimtă agitaţia din larg, se înălţa şi cobora uşurel, ca şi când ar fi făcut un efort să respire. Acolo se reflecta întreaga temelie a masivului, a cărui umbră negricioasă se legăna sub ape.

Ajuns la palierul de sus, Olivier Sinclair se întoarse spre stânga şi îi arătă lui Miss Campbell un fel de chei îngust, mai bine zis o banchetă naturală care mergea de-a lungul peretelui până în fundul grotei. O balustradă de fier, cu cele două capete ale sale fixate în bazalt, servea de sprijin între zid şi colţul ascuţit, ieşit în afară, al micului chei.

— Ah, spuse Miss Campbell, această balustradă îmi strică oarecum palatul lui Fingal.

— În adevăr, răspunse Olivier Sinclair, este amestecul mâinii omului în opera naturii.

— Dacă ne ajută, trebuie să o folosim, spuse fratele Sam.

— Şi o folosesc! adăugă fratele Sib.

Când să intre în Fingal's Cave, vizitatorii, sfătuiţi de ghidul lor, se opriră o clipă.

În faţa lor se deschidea un fel de tindă de biserică înaltă şi adâncă, plină de o misterioasă umbră.

Distanţa dintre cei doi pereţi laterali, la nivelul mării, măsura în jur de treizeci şi patru de picioare. La dreapta şi la stânga, stâlpi de bazalt, înghesuiţi unii în alţii, ascundeau, ca în anumite catedrale din ultima perioadă gotică, masa pereţilor susţinători. Pe capitelele acestor stâlpi se sprijinea marginea unei bolţi ogivale, care în partea cea mai de sus se înălţa cu cincizeci de picioare deasupra apelor mijlocii.

Miss Campbell şi tovarăşii săi, încântaţi de acest prim aspect, trebuiră în cele din urmă să se smulgă contemplaţiei lor şi să urmeze acel relief care formează bancheta interioară.

Acolo se rânduiau într-o ordine perfectă sute de coloane prismatice, dar de diferite mărimi, părând a fi rezultatul unei uriaşe cristalizări. Încheieturile lor subţiri se conturau atât de precis, ca şi când foarfeca unui decorator le-ar fi decupat liniile. Unghiurile adânci ale unora se potriveau geometric cu colţurile în relief ale celorlalte. Una avea trei faţete, cealaltă patru, altele cinci, şase, până la şapte sau opt — şi care în uniformitatea generală a stilului puneau o variaţie ce pleda în favoarea simţului artistic al naturii.

Lumina, venită din afară, juca pe toate aceste unghiuri şi faţete. Reluată de apa dinăuntru, reflectată ca într-o oglindă, izbindu-se în pietrele de sub apă, în ierburile marine cu nuanţe verzi, roşu-închis sau galben-închis, ea aprindea în mii de raze reliefurile bazaltului care constituia — cu motive ornamentale neregulate — plafonul acestei construcţii subterane fără rival în lume.

Înăuntru domnea un fel de tăcere sonoră — dacă putem pune alături aceste două cuvinte — acea tăcere specifică excavaţiilor adânci, tăcere pe care vizitatorii nu se gândeau să o tulbure. Doar vântul îşi plimba pe acolo adierea acordurilor sale

prelungi, care, părând că sunt făcute dintr-o melancolică serie de septime diminuate, puţin câte puţin urcau şi se stingeau. Ai fi crezut că auzi, sub suflul lui puternic, răsunând toate aceste prisme, ca şi clapele unei uriaşe armonice. Oare nu acestui bizar efect acustic se datorează numele de „Grota melodioasă", aşa cum era numită această grotă în limba celtică?

— Şi ce nume i s-ar potrivi mai bine? spuse Oliver Sinclair, fiindcă Fingal era tatăl lui Ossian, al cărui geniu a ştiut atât de bine să contopească într-o singură artă muzica şi poezia.

— Fără îndoială, răspunse fratele Sam; dar aşa cum spunea chiar Ossian: *Când vor auzi urechile mele cântul barzilor? Când va bate inima mea ascultînd povestirile despre isprăvile strămoşilor mei? Harfa nu mai face să răsune pădurile din Sebora!*

— Da, adăugă fratele Sib: *Palatul este acum pustiu şi ecourile nu vor mai repeta cântecele de altădată!*

Adâncimea totală a grotei este apreciată la aproximativ o sută cincizeci de picioare. În fundul tindei apare un fel de corp de orgă pe care se profilează un oarecare număr de coloane, cu un volum mai mic decât al celor de la intrare, dar la fel de perfecte ca linii.

Acolo Olivier Sinclair, Miss Campbell şi cei doi unchi ai săi vrură să se oprească un minut.

Din acest punct, perspectiva, deschizându-se în plin cer, era minunată. Apa, care filtra lumina, lăsa să se vadă fundul submarin format din capete de coloane având de la patru până la şapte faţete, îmbucate una în alta ca pătratele unui mozaic. Pe pereţii laterali dansau uluitoare jocuri de umbră şi lumină. Dacă trecea vreun nor prin faţa deschizăturii grotei, ca o perdea de voal subţire pe avanscena unui teatru, totul se stingea. Dimpotrivă, totul strălucea şi se însufleţea de cele şapte culori ale spectrului solar când o undă de soare, răspândită de cristalul din fund, se urca în prelungi plăci luminoase până la capătul tindei.

Dincolo de asta, se spărgea de primele trepte ale arcului uriaş marea. Acest cadru, negru ca o ramă de abanos, lăsa întreaga lor valoare planurilor din spate. Mai departe orizontul cerului şi al apei apărea în toată splendoarea sa, cu depărtările Ionei care, la două mile în larg, îşi decupa în alb ruinele mănăstirii.

Toţi, în extaz în faţa acestui decor, nu ştiau cum să-şi exprime impresiile.

— Ce palat fermecat! spuse în sfârşit Miss Campbell, şi ce spirit prozaic ar fi acela care ar refuza să creadă că a fost creat de un zeu pentru ondine şi silfi! Pentru cine vor vibra la suflarea vântului corzile acestei harfe eoliene? Oare nu această muzică supranaturală o auzea Waverley în visurile sale, această

voce a Selmei, a cărei acorduri romancierul nostru le-a notat pentru a-şi legăna eroii?

— Aveţi dreptate, Miss Campbell, răspunse Olivier, şi fără îndoială că atunci când Walter Scott îşi căuta imaginile în acest poetic trecut al scoţienilor de la munte, se gândea la palatul lui Fingal.

— Aici aş vrea să evoc umbra lui Ossian! reluă entuziastă tânăra fată. De ce, după cincisprezece secole de tăcere, bardul invizibil nu s-ar arăta la auzul glasului meu? Îmi place să cred că nefericitul, orb ca Homer, poet ca şi el, cântând marile fapte de arme ale timpului său, nu o dată s-a refugiat în acest palat care poartă încă numele tatălui său! Acolo, fără îndoială, ecourile din grota lui Fingal au repetat adesea inspiraţiile sale epice şi lirice, în cel mai curat accent al idiomurilor din Ţara Galilor! Nu credeţi, domnule Sinclair, că bătrânul Ossian a putut să se aşeze chiar pe locul unde suntem noi şi că sunetele harfei sale s-au amestecat poate cu asprele accente ale glasului Selmei?

— Cum să nu cred cele ce spuneţi, Miss Campbell, răspunse Olivier Sinclair, când le spuneţi cu un asemenea accent convingător?

— Dacă l-aş invoca? murmură Miss Campbell.

Şi cu glasul ei tânăr, prin vibraţiile vântului, strigă de mai multe ori numele bătrânului bard.

Dar oricare ar fi fost dorinţa lui Miss Campbell şi cu toate că îl strigă de trei ori, răspunse numai ecoul. În palatul părintesc umbra lui Ossian nu apăru.

În acest timp, soarele dispăruse în spatele unor vapori deşi, grota se umplea de umbre apăsătoare, afară marea începuse să se agite; valurile sale prelungi începuseră să se spargă cu vuiet pe ultimele bazalturi din fund.

Vizitatorii se întoarseră deci pe bancheta îngustă, pe jumătate acoperită de stropii valurilor; ocoliră acest colţ expus de care se izbea vântul din larg; apoi se regăsiră pentru un moment la adăpost, pe şosea.

De două ore, timpul se înrăutăţise simţitor. Vijelia creştea din ce în ce, aruncându-se pe litoralul Scoţiei şi ameninţînd să se transforme în uragan.

Dar Miss Campbell şi tovarăşii ei, apăraţi de falezele de bazalt, putură să se întoarcă uşor la Clam-Shell.

A doua zi, când coloana barometrului coborî din nou, vântul se dezlănţui cu o mare putere. Nori mai groşi, mai palizi, umplură întreg spaţiul, atârnând parcă mai jos. Încă nu ploua, dar soarele nu se mai arăta, nici măcar din când în când.

Miss Campbell nu păru atât de contrariată cât s-ar fi putut crede, de acest contratimp. Această existenţă pe o insulă

pustie, biciuită de furtună, se potrivea firii sale. Ca unei eroine a lui Walter Scott, îi plăcea să rătăcească, cufundată în gânduri, de cele mai multe ori singură, printre stâncile de pe Staffa, şi fiecare îi respecta singurătatea. De asemenea, de mai multe ori reveni la acea grotă a lui Fingal, a cărei ciudăţenie poetică o atrăgea. Acolo îşi petrecea, visătoare, ceasuri întregi şi nu ţinea prea mult seama de sfaturile ce i se dădeau să nu se aventureze neprevăzător acolo.

A doua zi, 9 septembrie, cea mai scăzută presiune atmosferică se abătu asupra coastelor Scoţiei. În centrul vijeliei, curenţii de aer se deplasau cu o violenţă fără egal. Era, de fapt, un uragan. Pe platoul insulei ar fi fost imposibil să-i reziști.

Către orele 8 seara, în clipa în care la Clam-Shell îi aştepta cina, Olivier Sinclair şi fraţii Melvill începură să fie foarte neliniştiţi.

Miss Campbell, plecată de trei ceasuri fără să spună unde, nu se întorsese încă.

Aşteptaseră cu răbdare, nu fără o nelinişte crescândă, până la orele şase... Miss Campbell nu reapăruse.

Olivier Sinclair se urcă de mai multe ori pe platoul insulei... Nu văzu pe nimeni.

Furtuna se dezlănţuia atunci cu o furie de nedescris şi marea, ridicată în valuri uriaşe, izbea fără oprire toată partea expusă la sud-vest a insuliţei.

— Sărmana Miss Campbell! exclamă deodată Olivier Sinclair. Dacă mai este încă în grota lui Fingal, trebuie să o smulgem de acolo, altfel este pierdută!

Capitolul XX PENTRU MISS CAMPBELL!

Câteva minute mai târziu, Olivier Sinclair, după ce traversase şoseaua cu un pas grăbit, ajungea în faţa intrării grotei, în partea în care se înălţa scara de bazalt.

Fraţii Melvill şi Partridge îl urmaseră îndeaproape.

Doamna Bess rămăsese la Clam-Shell aşteptând cu o nespusă îngrijorare, pregătind totul pentru a o primi pe Helena la întoarcerea ei.

Marea, care se şi înălţase atât cât să acopere palierul superior, se năpustea acum peste balustradă şi făcea imposibilă orice trecere spre banchetă.

Pe cât era de imposibil de a pătrunde în grotă, tot atât de cu neputinţă ar fi fost să ieşi din ea. Dacă Miss Campbell se afla înăuntru, era prizonieră! Dar de unde să ştii, cum să ajungi până la ea?

— Helena! Helena!

Acest nume, aruncat în bubuitul continuu al valurilor, putea el să fie auzit? Era ca un trăsnet de vânt şi talazuri care se prăvălea în grotă. Nici glasul, nici privirea nu erau atât de puternice ca să pătrundă până în adâncul grotei.

— Poate că Helena nu este acolo? spuse fratele Sam, care voia să se agaţe de această speranţă.

— Unde să fie? răspunse fratele Sib.

— Da, atunci unde să fie? exclamă Olivier Sinclair. Nu am căutat-o eu în zadar pe platoul insulei, pe litoral, printre stânci, peste tot? Nu s-ar fi întors lângă noi dacă ar fi putut să se întoarcă? Acolo este!... Acolo!

Şi îşi aminteau entuziasta şi îndrăzneaţă dorinţă, mărturisită de mai multe ori de tânăra imprudentă, de a asista la vreo furtună în grota lui Fingal. Să fi uitat oare că marea dezlănţuită de uragan va inunda grota până sus, făcând din ea o închisoare a cărei uşă nu ar fi fost cu putinţă să o forţezi?

Ce s-ar fi putut încerca acum ca să se ajungă la ea şi să fie salvată?

Ridicate de uraganul care bătea cu toată furia în acest colţ al insuliţei, valurile se înălţau uneori până la vârful bolţii. Acolo se spărgeau cu un vuiet asurzitor. Preaplinul de apă, respins de izbitură, recădea în pânze spumegânde, ca şi cataractele Niagarei, dar partea de jos a valurilor, împinse de hula din larg, se arunca înăuntru cu violenţa unui torent al cărui baraj s-ar fi rupt brusc. Însemna deci că marea se izbea chiar de fundul grotei.

În ce loc ar fi putut Miss Campbell să găsească un refugiu care să nu fi fost asediat de valuri? Capătul din fund al grotei era direct expus loviturilor lor şi, în fluxul şi în refluxul lor, trebuie neapărat că măturau bancheta.

Şi, în acelaşi timp, cei ce o căutau refuzau să creadă că îndrăzneaţa tânără era acolo! Cum ar fi putut ea să reziste năvălirii unei mări furioase în această fundătură? Oare trupul său mutilat, sfâşiat, izbit de colo-colo de vâltoare, nu va fi fost aruncat până acum în afară? Oare curentul mareei care înainta nu-l va fi târât de-a lungul brâului şi a stâncilor până la Clam-Shell?

— Helena Helena!

Acest nume era tot timpul aruncat cu încăpăţînare în larma vântului şi a valurilor.

Nu răspundea şi nu putea să răspundă nici un strigăt.

— Nu! Nu! Nu poate să fie în această grotă! repetau desperaţi fraţii Melvill.

— Aici este! spuse Olivier Sinclair.

Şi arătă cu mâna o fâşie de stofă pe care un val, în retragerea lui, o aruncase pe una din treptele de bazalt. Olivier Sinclair se repezi asupra fâşiei.

Era „snod"-ul, panglica scoţiană pe care Miss Campbell o purta în păr.

Se mai puteau îndoi acum?

Dar atunci, dacă această panglică îi putuse fi smulsă, s-ar fi putut întâmpla totodată ca Miss Campbell să nu fie zdrobită de pereţii lui Fingal's Cave?

— Am să aflu! exclamă Olivier Sinclair.

Şi profitând de un reflux care degajase pe jumătate bancheta, apucă prima bară a balustradei, dar o masă de apă îl smulse şi-l răsturnă peste palier.

Dacă Partridge nu s-ar fi aruncat cu riscul vieţii sale asupra lui, Olivier Sinclair s-ar fi rostogolit până la ultima treaptă şi ar fi fost târât de mare, fără putinţa de a i se da ajutor.

Olivier Sinclair se ridicase. Nu renunţă să intre în grotă.

— Miss Campbell este acolo! repeta el. Trăieşte, fiindcă corpul ei nu a fost aruncat afară ca acest petic de stofă! S-ar putea să fi găsit un refugiu în vreo cotitură! Dar puterile o vor lăsa repede! Nu va putea rezista până când se vor retrage apele!... Trebuie deci să ajungem până la ea!

— O să mă duc eu! spuse Partridge.

— Nu!... Eu! răspunse Olivier Sinclair.

Avea să folosească, pentru a ajunge la Miss Campbell, un mijloc desperat, care, totuşi, abia dacă îi lăsa o şansă dintr-o sută, de reuşită.

— Aşteptaţi-mă aici, domnilor, le spuse el fraţilor Melvill. În cinci minute voi fi înapoi. Vino, Partridge!

Cei doi unchi rămaseră în unghiul exterior al insuliţei, la adăpostul falezei, în acea parte în care marea nu putea ajunge, în timp ce Olivier Sinclair şi Partridge se întorceau cât mai repede la Clam-Shell.

Erau orele opt şi jumătate seara.

După cinci minute, Olivier Sinclair şi bătrânul servitor reapăreau târând de-a lungul şoselei mica barcă de pe *Clorinda*, pe care le-o lăsase căpitanul John Olduck.

Avea deci Olivier Sinclair de gând să se lase aruncat de mare în grotă, fiindcă trecerea pe uscat era cu neputinţă?

Da, avea să încerce! Îşi risca viaţa. Ştia asta. Nu ezită.

Barca fu adusă la piciorul scării, la adăpost de talaz, la cotul uneia din treptele de bazalt.

— Merg cu dumneavoastră, spuse Partridge.

— Nu, Partridge, răspunse Olivier Sinclair, nu! Nu trebuie să încărcăm o ambarcaţiune atât de mică! Dacă Miss Campbell este încă în viaţă, voi fi deajuns eu singur!

— Olivier, strigară cei doi fraţi care nu-şi puteau stăpâni lacrimile, Olivier, salvează-ne fata!

Tânărul le strînse mâna; apoi, sărind în barcă, se aşeză pe locul din mijloc, apucă cele două vâsle, se plasă cu îndemânare în vâltoare şi aşteptă o clipă refluxul unui val uriaş care-l târî în faţa lui Fingal's Cave.

Acolo curentul încercă să ia barca pe sus, dar Olivier Sinclair, printr-o manevră dibace, izbuti să o menţină stabilă pe apă; dacă ar fi deviat de-a curmezişul, inevitabil s-ar fi răsturnat.

Mai întâi marea înălţă şubreda ambarcaţiune aproape la nivelul bolţii. S-ar fi putut crede că această cochilie avea să se spargă de masivul stâncos; dar, retrăgându-se, valul, printr-o mişcare înapoi căreia nu i se putea rezista, o duse din nou în larg.

De trei ori barca fu astfel balansată, apoi aruncată spre grotă, pe urmă trasă înapoi, fără să fi găsit vreo trecere prin apele care barau deschiderea. Olivier Sinclair, stăpân pe el, îi menţinea echilibrul cu vâslele.

În sfârşit, o creastă mai înaltă împinse barca, făcând-o să oscileze o clipă pe această coamă lichidă aproape la înălţimea platoului insulei; apoi o prăpastie adâncă se căscă până la picioarele grotei şi Olivier Sinclair fu lansat oblic, ca şi când ar fi coborât pantele unei cataracte.

Martorilor acestei scene le scăpă un strigăt de groază. Se părea că barca avea să fie neapărat zdrobită de stâlpii din stânga, la colţul intrării.

Dar cutezătorul tânăr, printr-o lovitură de vâslă, îşi îndreptă barca; deschiderea era atunci liberă şi, cu iuţeala unei săgeţi, puţin înainte ca marea să se ridice ca o enormă masă, el dispăru în interiorul grotei.

O secundă mai târziu, pânzele lichide se prăbuşeau ca o avalanşă, se desfăşurau şi se spărgeau până la partea cea mai înaltă a insuliţei.

Avea oare să se sfărâme barca de fundul grotei şi trebuiau să numere acum două victime, nu una?

Nimic din toate acestea. Olivier Sinclair trecuse repede, fără să se izbească de plafonul inegal al bolţii. Culcându-se pe spate în barcă, se ferise astfel de ţurţurii de bazalt ce atârnau de acest plafon, într-o clipă ajunsese la peretele opus, neavând decât o teamă, aceea de a nu fi scos afară odată cu vâltoarea, fără să se fi putut agăţa de vreo asperitate din fund.

Din fericire, barca, printr-o lovitură pe care ondularea inversă o mai îndulci, se izbi de stâlpii acelui soi de corp de orgă care se înălţa la capătul lui Fingal's Cave; se sfărâmă pe jumătate, dar Olivier Sinclair putu să apuce o bucată de bazalt, să se

agaţe de ea cu desperarea omului care se îneacă, apoi să se caţăre la adăpost de mare.

O clipă mai târziu, barca, făcută bucăţi, reluată de un val care ieşea, era aruncată afară şi fraţii Melvill şi Partridge, văzând că apare epava, gândiră că îndrăzneţul salvator pierise.

Capitolul XXI O ADEVĂRATĂ FURTUNĂ ÎNTR-O GROTĂ

Olivier Sinclair era teafăr, sănătos şi deocamdată în siguranţă, întunericul era destul de adânc pentru a nu putea vedea nimic în interior. Ziua, a cărei lumină scădea, nu pătrundea decât în intervalul dintre două valuri, când intrarea se elibera pe jumătate de masele de apă.

În acest timp, Olivier Sinclair încerca să descopere în care loc se putuse refugia Miss Campbell... Fu zadarnic. Strigă:

— Miss Campbell! Miss Campbell!

Cum să descriem ce se petrecu cu el, când auzi un glas răspunzându-i:

— Domnule Olivier! Domnule Olivier! Miss Campbell trăia.

Dar în ce parte se putuse adăposti ca să nu poată fi ajunsă de asaltul valurilor? Olivier Sinclair, târându-se pe banchetă, ocoli fundul grotei.

În peretele din stânga, o retragere a bazaltului făcuse o scobitură ca o nişă. Acolo stâlpii se despărţiseră. Refugiul, destul de larg la intrarea lui, se strâmta în aşa fel încât nu lăsa loc decât pentru o persoană. Legenda botezase această scobitură „fotoliul lui Fingal".

În acest colţişor, surprinsă de năvala mării, se refugiase Miss Campbell.

Cu câteva ore mai devreme, marea fiind în reflux, intrarea în grotă fusese destul de uşoară şi imprudenta venise să-şi facă vizita zilnică. Acolo, cufundată în reveriile sale, nu se gândise la pericolul cu care o ameninţa apa crescândă, nu observase nimic din cele ce se petreceau afară. Când voise să iasă, care nu-i fusese spaima când nu mai găsise nici o ieşire prin această năvală de ape!

Cu toate acestea, Miss Campbell nu-şi pierduse capul; căutase să se pună la adăpost şi, după două sau trei încercări de a ajunge pe palierul exterior, putuse, nu fără să rişte să fie luată de apă, să ajungă la acest „fotoliu al lui Fingal".

Acolo unde valurile nu o puteau ajunge, o găsi ghemuită Olivier Sinclair.

— Ah, Miss Campbell! strigă el. Cum aţi putut fi atât de imprudentă ca să vă expuneţi astfel, înaintea unei furtuni? Noi v-am crezut pierdută!

— Şi dumneavoastră aţi venit să mă salvaţi, domnule Olivier, răspunse Miss Campbell, mult mai impresionată de curajul tânărului decât înspăimântată de pericolele prin care mai putea să treacă încă!

— Am venit să vă scot din încurcătură, Miss Campbell şi, cu ajutorul providenţei, am să reuşesc! Nu vă este frică?

— Nu mi-e frică... nu! De vreme ce sunteţi aici, nu mai mi-e teamă de nimic... Şi de altfel, pot eu să am alt sentiment decât acela de admiraţie în faţa unui asemenea spectacol?... Priviţi!

Miss Campbell se retrăsese până în fundul strâmtului colţişor, în picioare în faţa ei, Olivier Sinclair căută să o apere cât mai bine, când câteva valuri, mai furios înalte, ameninţau să ajungă la ea.

Tăceau amândoi. Mai avea nevoie Olivier Sinclair să vorbească pentru a se face înţeles! La ce ar folosi vorbele ca să exprime tot ce simţea Miss Campbell?

În acest timp, tânărul vedea cu o nelinişte de nedescris, nu pentru el ci pentru Miss Campbell, crescând ameninţările din afară. Auzind urletele vântului, vuietul mării, nu înţelegea el că furtuna se dezlănţuia cu o furie tot mai mare? Nu vedea el nivelul apelor înălţîndu-se odată cu marea, care timp de mai multe ore avea să le umfle?

Unde se va opri fluxul mării, căruia hula din larg avea să-i dea o înălţime neobişnuită? Nu se putea prevedea; dar ceea ce nu era decât prea evident, era că grota se umplea din ce în ce mai mult. Întunericul nu era încă total, fiindcă crestele valurilor mai erau încă difuz impregnate de lumina zilei. În afară de aceasta, petice largi, fosforescente, aruncau ici şi colo un fel de incandescenţă electrică care se agăţa de colţurile de bazalt, aprindea muchiile prismelor, lăsând în urma ei o vagă şi lividă dâră de lumină.

În timpul rapidei apariţii ale acestor fulgere, Olivier Sinclair se întoarse către Miss Campbell. O privea cu o emoţie care nu se datora numai primejdiei.

Miss Campbell surâdea, cu totul cucerită de spectacolul sublim: o furtună în această cavernă!

În acel moment, o hulă mai puternică se înălţă până la scobitura „fotoliului lui Fingal". Olivier Sinclair crezu că ea şi cu el vor fi smulşi din adăpostul lor.

O luă în braţe, ca pe o pradă pe care marea voia să i-o răpească.

— Olivier! Olivier!... exclamă Miss Campbell cu o tresărire de spaimă pe care nu şi-o putu stăpâni.

— Nu te teme de nimic, Helena! răspunse Olivier Sinclair. Am să te apăr, Helena!... Eu...

Aşa spunea. Că o va apăra! Dar cum? Cum ar fi putut el să o apere de violenţa valurilor, dacă furia lor creştea, dacă apele se înălţau şi mai mult şi dacă locul din acest colţişor nu mai putea fi păstrat? În care altă parte ar putea să se refugieze? Unde ar putea găsi un adăpost în care să nu-i poată ajunge această monstruoasă răscoală a mării? Toate aceste eventualităţi îi apărură în teribila lor realitate.

În primul rând trebuia să rămână calm. Din toate puterile, Olivier Sinclair se strădui să fie stăpân pe el. Şi trebuia cu atât mai mult, cu cât, chiar dacă din punct de vedere moral ar rezista, fizic însă, pe tânăra fată în cele din urmă o vor părăsi puterile. Epuizată de o prea îndelungată luptă, ar fi venit reacţia. Olivier Sinclair simţea de pe acum că, puţin câte puţin, puterile ei slăbeau. Ar fi vrut să o îmbărbăteze, cu toate că simţea că şi el îşi pierde orice speranţă.

— Helena... scumpa mea Helena! murmură el. La întoarcerea mea la Oban... am aflat... că dumneata eşti... că datorită dumitale am fost salvat din vâltoarea Corryvrekan!

— Olivier... ştiai!... răspunse Miss Campbell cu un glas aproape stins.

— Da... şi astăzi îmi voi plăti datoria!... Te voi salva din grota lui Fingal!

Cum putea Olivier să vorbească de salvare în acest moment în care apele se spărgeau chiar la picioarele colţişorului în care se refugiaseră! Nu putea decât prea puţin să o apere de ele. De două-trei ori fu cât pe ce să fie luat de ape... Şi dacă rezistă, nu fu decât cu un efort supraomenesc, simţind braţele lui Miss Campbell ca înnodate în jurul mijlocului său şi înţelegând că marea ar fi tîrît-o odată cu el.

Putea să fie ora nouă şi jumătate seara. Furtuna trebuie că atinsese atunci maximum de intensitate. În adevăr, apele care urcau intrau în grota lui Fingal cu impetuozitatea unei avalanşe. Din cauza izbiturii lor de pereţii laterali şi de fund, răsuna un vuiet asurzitor şi furia lor era atât de mare încât din pereţi se rupeau bucăţi de bazalt care, căzînd, săpau goluri negre în spuma fosforescentă.

Supuşi acestui asalt a cărui violenţă nimic nu poate să o redea, stâlpii aveau deci să se scufunde, piatră cu piatră? Risca oare bolta să se dărâme? Olivier Sinclair se putea teme de orice. Şi el se simţea cuprins de o toropeală de neînvins, împotriva căreia încerca să reacţioneze. Adevărul era că uneori lipsea aerul şi dacă odată cu valurile intra din plin, se părea că tot valurile îl aspirau atunci când refluxul le târa afară.

În aceste condiţii, Miss Campbell, epuizată, părăsind-o puterile, leşină.

— Olivier!... Olivier!... murmură ea lăsându-se în braţele lui.

Olivier Sinclair se ghemuise cu tânăra fată în partea cea mai adâncă a colţişorului. O simţea rece, neînsufleţită. Voia să o încălzească, ar fi vrut să-i transmită toată căldura pe care o mai avea el. Dar apele îi şi ajungeau până la mijloc şi dacă, la rândul lui, îşi pierdea cunoştinţa, se sfârşea cu ei amândoi!

Cu toate acestea, îndrăzneţul tânăr avu tăria să mai reziste încă mai multe ore. O susţinea pe Miss Campbell, o apăra de loviturile valurilor, lupta proptindu-se în asperităţile de bazalt — şi asta în mijlocul unui întuneric pe care stingerea fosforescenţelor îl făcea şi mai adânc, în mijlocul acelor tunete întrerupte făcute din izbituri, urlete, şuierături. Nu mai era acum glasul Selmei răsunând în palatul lui Fingal! Erau acele lătrături împrăştiate ale câinilor din Kamciatka, şi aceşti câini, spune Michelet[1]: *în haite mari, cu miile, în nopţile lungi, urlă împotriva talazului care mugeşte şi se întrec în furie cu Oceanul de Nord!*

În sfârşit, fluxul începu să coboare. Olivier Sinclair îşi putu da seama că, odată cu scăderea apelor, hula din larg se potolise puţin. Aici întunericul era atât de adânc, încât afară părea relativ lumină. În această penumbră, deschizătura grotei, pe care nu o mai astupau talazurile mării, se schiţa nelămurit. În curând ajunseră până în pragul „fotoliului lui Fingal" numai stropii valurilor care se retrăgeau. Acum nu mai era acel laţ sugrumător al talazurilor care strâng şi smulg. În sufletul lui Olivier Sinclair reveni speranţa.

Calculând timpul după largul mării, se putea aprecia că era trecut de miezul nopţii. Încă două ore şi bancheta nu va mai fi spălată de crestele valurilor care se spărgeau. Va putea fi atunci folosită. Asta trebuia să caute să vadă în obscuritate, şi în sfârşit izbuti.

Venise momentul să părăsească grota.

În acest timp, Miss Campbell nu-şi recăpătase încă cunoştinţa. Olivier Sinclair o luă cu totul inertă în braţe; apoi, strecurându-se din „fotoliul lui Fingal", începu să meargă pe îngusta proeminenţă căreia valurile mării îi răsuciseră, îi smulseseră şi-i sfărâmaseră barele protectoare.

Când un val alerga către el, se oprea o clipă sau se dădea un pas înapoi.

În sfârşit, în momentul când Olivier Sinclair tocmai ajungea la unghiul exterior, o ultimă răscoală a apelor îl învălui cu totul...

Crezu că Miss Campbell şi el au să fie zdrobiţi de perete sau aruncaţi în acea prăpastie urlatoare de la picioarele lor...

Cu un ultim efort izbuti să reziste şi, profitând de retragerea valului, se repezi afară din grotă.

---

[1] Jules Michelet – istoric francez (1798-1874).

Într-o clipă atinse colţul falezei unde fraţii Melvill, Partridge şi doamna Bess, care li se alăturase, rămăseseră toată noaptea.

Ea şi el erau salvaţi.

Acolo, culmea energiei morale şi fizice la care ajunsese Olivier Sinclair îl părăsi; după ce o depuse pe Miss Campbell în braţele doamnei Bess, căzu nemişcat la picioarele stâncilor.

Fără devotamentul şi curajul său, Helena nu ar fi ieşit vie din grota lui Fingal.

Capitolul XXII RAZA VERDE

Câteva minute mai târziu, în răcoarea aerului din interiorul Clam-Shell-ului, Miss Campbell îşi revenea ca dintr-un vis în care chipul lui Olivier Sinclair ocupase toate fazele. De primejdiile la care o expusese imprudenţa ei nici nu-şi mai amintea măcar.

Nu putea vorbi încă; dar la vederea lui Olivier Sinclair i se umplură ochii de lacrimile recunoştinţei şi îi întinse mâna salvatorului ei.

Fratele Sam şi fratele Sib, fără să poată scoate un cuvânt, îl strângeau pe tânăr într-o singură îmbrăţişare. Doamna Bess îi făcea reverenţă după reverenţă, iar Partridge l-ar fi strâns bucuros în braţe.

Apoi, răpuşi de oboseală, după ce fiecare îşi schimbase cu haine uscate îmbrăcămintea udă leoarcă de apele mării şi ale cerului, adormiră cu toţii şi noaptea se termină în linişte.

Dar emoţia pe care o simţiseră nu avea să se şteargă niciodată din amintirea eroilor şi martorilor acestei scene care avusese ca teatru legendara grotă a lui Fingal.

A doua zi, pe când Miss Campbell se odihnea pe cuşeta care-i fusese rezervată în interiorul Clam-Shell-ului, fraţii Melvill, braţ la braţ, se plimbau pe partea şoselei învecinate. Nu vorbeau, dar aveau ei nevoie de cuvinte pentru a exprima aceleaşi gânduri? Amândoi, în acelaşi moment, mişcau capul de sus în jos când afirmau; de la dreapta la stânga când negau. Şi ce puteau ei afirma decât că Olivier Sinclair îşi riscase viaţa pentru a o salva pe tânăra imprudentă? Şi ce negau ei? Că primele lor proiecte s-ar mai putea realiza. În această conversaţie de muţi îşi spuneau şi multe alte lucruri, a căror împlinire fratele Sam şi fratele Sib o prevedeau pe curând. În ochii lor, Olivier nu mai era Olivier! Nu era mai puţin decât Amin, cel mai perfect erou al epopeilor Ţării Galilor.

În ceea ce îl priveşte, Olivier Sinclair era în prada unei frământări cu totul fireşti. Un fel de delicateţe îl îndemna să vrea să fie singur. S-ar fi simţit stingherit faţă de fraţii Melvill,

ca şi când numai simpla sa prezenţă ar fi părut că pretinde preţul devotamentului său.

Aşa că, după ce părăsi grota de la Clam-Shell, se plimba pe platoul de la Staffa.

În acest moment, toate gândurile lui se îndreptau, fără voia lui, către Miss Campbell. De pericolele prin care trecuse, pe care bucuros le împărtăşise cu ea, nici măcar nu-şi mai aducea aminte. Ce îşi amintea din această noapte îngrozitoare erau ceasurile petrecute lângă Helena, în acel colţişor întunecat, când el o înconjura cu braţele lui pentru a o salva de furia valurilor. Revedea în luminile fosforescente chipul acestei tinere frumoase, palid mai mult de oboseală decât de frică, înălţându-se în faţa furiilor mării ca duhul furtunilor! O auzea răspunzând cu o voce mişcată: „Cum, ştiai?" când el îi spusese: „Ştiu ce ai făcut, când era să pier în vâltoarea de la Corryvrekan!"

Se regăsea în fundul acelui îngust adăpost, acea nişă, făcută mai mult să adăpostească vreo statuie rece de piatră, în care două fiinţe tinere, iubitoare, suferiseră, luptaseră una lângă alta, timp de ceasuri atât de lungi. Acolo, nici măcar nu mai erau Miss Campbell şi Sinclair. Îşi spuseseră Olivier şi Helena, ca şi când, în clipa în care îi ameninţa moartea, ar fi vrut să reînceapă o viaţă nouă!

Astfel se înlănţuiau în mintea tânărului, pe când se plimba pe platoul Staffei, ideile cele mai arzătoare. Oricât de mare ar fi fost dorinţa sa de a se întoarce lângă Miss Campbell, o putere de neînvins îl reţinea fără voia lui, fiindcă în prezenţa ei poate că ar fi vorbit, şi el voia să tacă.

În acest timp, aşa cum se întâmplă câteodată după o tulburare atmosferică violent dezlănţuită, violent dispărută, timpul devenise admirabil, cerul de o perfectă puritate. De cele mai multe ori, această mare măturătură făcută de vânturile din sud-est nu lasă nici o urmă şi dă spaţiului de dincolo de mare o incomparabilă transparenţă.

Soarele depăşise cel mai înalt punct al său, fără ca orizontul să se fi acoperit de cel mai subţire văl de ceaţă.

Olivier Sinclair, cu capul arzând, mergea astfel prin această imensă strălucire reflectată de platoul insulei. Scăldat în efluviile calde, respira briza marină, se cufunda în această atmosferă dătătoare de viaţă.

Deodată, un gând — gând uitat cu totul în vâltoarea acelora care-i bântuiau acum sufletul — îi reveni, când se văzu în faţa zării largului.

— Raza Verde! exclamă el. Dacă vreodată vreun cer a fost potrivit pentru cercetarea noastră, ăsta este! Nici un nor, nici un abur! Şi s-ar putea nici să nu vină, după groaznica vijelie de

ieri care trebuie că i-a aruncat departe, în est. Şi Miss Campbell care nici nu bănuieşte că poate seara acestei zile pregăteşte un minunat apus de soare!... Trebuie... trebuie să o previn... Fără întârziere!...

Olivier Sinclair, fericit de a avea acest motiv ca să se întoarcă lângă Helena, reveni către grota Clam-Shell.

Câteva minute mai târziu, se găsea din nou în prezenţa lui Miss Campbell şi a celor doi unchi care o priveau drăgăstos, în timp ce doamna Bess îi ţinea mâna.

— Miss Campbell, îi spuse el, vă simţiţi mai bine?... Văd... v-au revenit puterile?

— Da, domnule Olivier, răspunse Miss Campbell care tresări la vederea tânărului.

— Cred că v-ar face bine, reluă Olivier Sinclair, să veniţi pe platou să respiraţi puţin din această briză uşoară, purificată de furtună. Soarele este minunat, o să vă încălzească.

— Are dreptate domnul Sinclair, spuse fratele Sam.

— Întru totul, adăugă fratele Sib.

— Şi apoi, mai trebuie să vă spun că, dacă presimţirile mele nu mă înşeală, reluă Olivier Sinclair, cred că în câteva ore o să vedeţi îndeplinindu-vi-se cea mai scumpă dintre dorinţe.

— Cea mai scumpă dintre dorinţele mele? murmură Miss Campbell, ca şi când ei însăşi şi-ar fi dat un răspuns.

— Da... cerul este de o limpezime deosebită şi probabil că soarele va apune pe un orizont fără nori!

— Ar fi cu putinţă? exclamă fratele Sam.

— Ar fi cu putinţă? repetă fratele Sib.

— Şi am toate motivele să cred, adăugă Olivier Sinclair, că veţi putea, chiar în această seară, să zăriţi Raza Verde.

— Raza Verde!... răspunse Miss Campbell.

Şi se părea că cerceta în memoria sa, puţin neclară, despre ce rază era vorba.

— Ah... exact! adăugă ea. Am venit aici ca să vedem Raza Verde!

— Haideţi! Haideţi! spuse fratele Sam, încântat de prilejul care li se oferea de a smulge pe tânăra fată din toropeala în care părea că recade. Să mergem de partea cealaltă a insulei.

— Şi o să cinăm mai cu poftă la reîntoarcere, adăugă vesel fratele Sib.

Erau atunci orele cinci după-amiază.

Sub conducerea lui Olivier Sinclair, întreaga familie, împreună cu doamna Bess şi Partridge, părăsi imediat grota Clam-Shell, urcă scara de lemn şi ajunse la marginea platoului superior.

Ar fi trebuit să vezi bucuria pe care o arătau cei doi unchi privind cerul magnific pe care cobora încet astrul strălucitor.

Poate că exagerau, dar niciodată, nu, niciodată nu se arătaseră atât de entuziaşti în privinţa fenomenului. Se părea că pentru ei în primul rând, nu pentru Miss Campbell, făcuseră atâtea deplasări şi trecuseră prin atâtea încercări de la plecarea de la conacul din Helensburgh până la Staffa, trecând prin Iona şi Oban!

În realitate, în seara asta apusul soarelui făgăduia să fie atât de frumos încât cel mai puţin sensibil, cel mai cu picioarele pe pământ, cel mai prozaic dintre negustorii din City sau dintre negustorii din Canongate ar fi admirat priveliştea mării care se desfăşura sub ochii lor.

Miss Campbell se simţea renăscând în această atmosferă îmbibată de emanaţii saline pe care o briză blândă, venită din larg, le filtra. Ochii săi frumoşi se deschideau nespus de mari asupra priveliştii Atlanticului. În obrajii ei palizi de oboseală reveneau bujorii tenului său de scoţiană! Cât de frumoasă era aşa! Cât farmec răspândea fiinţa ei! Olivier Sinclair mergea puţin în urma fetei admirând-o în tăcere, şi el, care până atunci o însoţea fără nici o stinghereală în lungile ei plimbări, acum, tulburat, cu inima plină de nelinişte, abia îndrăznea să o privească!

Cât despre fraţii Melvill, ei erau categoric tot atât de radioşi ca şi soarele. Îi vorbeau acestuia cu entuziasm. Îl pofteau să apună pe un orizont fără ceaţă. Îl implorau să le trimită ultima lui rază la sfârşitul acestei zile.

Şi amintirile poeziei ossianice îi făceau să schimbe între ei strofă după strofă.

O, tu care te rostogoleşti deasupra capetelor noastre, rotund ca şi scutul părinţilor noştri, spune-ne de unde izvorăsc razele tale, o soare divin! De unde vine lumina ta eternă?

Înaintezi în măreaţa ta frumuseţe! Stelele dispar pe firmament! Palidă şi rece, luna se ascunde în undele apusului! Tu singur, o soare!

Cine ar putea să fie tovarăşul tău de drum? Luna se pierde în ceruri; tu singur rămâi mereu acelaşi! Te bucuri neîncetat pe parcursul drumului tău strălucitor!

Când trăsnetul bubuie şi zboară fulgerul, tu ieşi dintre nori în toată frumuseţea ta şi râzi de furtună!

În această dispoziţie entuziastă merseră cu toţii către capătul platoului din Staffa, care dădea spre largul mării. Acolo se aşezară pe ultimele stânci, în faţa unui orizont a cărui linie subţire, desenată de o dungă de apă şi cer, părea că nimic nu trebuie să o tulbure.

Şi de data aceasta nu va mai fi nici un Aristobulus Ursiclos care să-şi interpună pânza unei ambarcaţiuni sau să stârnească un cârd de păsări de apă între apus şi insuliţa Staffa!

În acest timp, odată cu noaptea scădea şi briza, şi ultimele valuri mureau la picioarele stâncilor. Mai în larg, marea netedă ca o oglindă avea acea aparenţă uleioasă, pe care cea mai mică încreţitură ar fi fost suficient să o tulbure.

Toate împrejurările se pretau de minune la apariţia fenomenului.

Dar iată, o jumătate de oră mai târziu, Partridge, întinzând mâna spre sud, exclamă:

— O pânză!

O pânză! O să vină şi de această dată să treacă prin faţa discului solar, în clipa în care el va dispărea în valuri? În adevăr, ar fi fost mai mult decât ghinion!

Ambarcaţiunea ieşea din canalul strâmt care desparte insula Iona de limba de pământ Mull. Alerga cu vântul în spate, mai mult sub acţiunea fluxului decât împinsă de o briză ale cărei slabe suflări abia puteau să-i umfle pânzele.

— Este *Clorinda*, spuse Olivier Sinclair, şi cum merge ca să ancoreze în partea de răsărit a Staffei, ea va trece prin cealaltă parte şi nu ne va stingheri cu nimic.

Nici Olivier, nici Helena nu văzuseră Raza Verde...

În adevăr, era *Clorinda* care, după ce ocolise insula Mull prin sud, venise să-şi reia locul în golfuleţul Clam-Shell.

Toate privirile se îndreptară atunci către orizontul din vest. Soarele cobora cu repeziciunea care pare că îl însufleţeşte la apropierea mării. Pe suprafaţa apelor tremura abia văzut o dâră largă de argint, trimisă de disc, ale cărui radiaţii erau încă greu de suportat. În curând, de la această nuanţă de aur vechi, pe care o luase în căderea lui, trecu la un aur care bătea în roş-aprins. În faţa ochilor lor, când şi-i acopereau cu pleoapele, scânteiau romburi roşii, cercuri galbene, care se întretăiau ca fugarele culori ale caleidoscopului. Uşoare linii ondulate dungau acest soi de coadă de cometă pe care reverberaţia o desena pe suprafaţa apelor.

Era ca o ninsoare de fluturaşi argintii, a căror strălucire, apropiindu-se de mal, pălea.

Nori, ceaţă, aburi, oricât de subţiri, nu se zăreau pe întreg perimetrul orizontului. Nimic nu tulbura claritatea acestei linii circulare, pe care un compas nu ar fi putut să o tragă mai subţire pe albeaţa unei coli veline.

Cu toţii nemişcaţi, mai emoţionaţi decât s-ar fi putut crede, priveau globul care, mişcându-se oblic la orizont, coborî încă şi rămase ca suspendat o clipă deasupra abisului. Apoi deformarea discului, modificat de refracţie, începu încetul cu încetul să se facă simţită; se lăţi în paguba diametrului său vertical şi reaminti de forma unui vas etrusc cu pântecul rotunjit, al cărui picior se scufunda în apă.

Nu mai încăpea îndoială asupra apariţiei fenomenului. Nimic nu va tulbura acest admirabil apus al astrului strălucitor! Nimic nu va veni să intercepteze ultimele sale raze!

În curând soarele dispăru pe jumătate în spatele liniei orizontale. Câteva jeturi luminoase, lansate ca nişte săgeţi de aur, se izbiră pe primele stânci din Staffa.

În fund, falezele insulei Mull şi vârful lui Ben More se împurpurau ca de o atingere de foc.

În sfârşit, nu mai fu decât un subţire segment de arc superior la nivelul mării.

— Raza Verde! Raza Verde! strigară într-un singur glas fraţii Melvill, Bess şi Partridge ale căror priviri, timp de un sfert de secundă, se pătrunseseră de această incomparabilă nuanţă de jad lichid.

Numai Olivier şi Helena nu văzuseră nimic din fenomenul care în sfârşit apăruse după atât de puţin fructuoase căutări!

În momentul în care soarele îşi arunca prin spaţiu ultimele raze, privirile lor se încrucişară, se pierdură amândoi în aceeaşi contemplare!...

Dar Helena văzu raza neagră pornită din ochii tânărului; Olivier, raza albastră pornită din ochii fetei!

Soarele dispăru cu totul: nici Olivier, nici Helena nu văzuseră Raza Verde!

Capitolul XXIII CONCLUZIE

A doua zi, 12 septembrie, *Clorinda* pornea pe o mare frumoasă cu o briză favorabilă şi, aproape zburând, alerga spre sud-vestul Hebridelor. în curând Staffa, Iona, capul insulei Mull dispăreau în spatele falezei înalte ale insulei mari. După o călătorie plăcută, pasagerii iahtului debarcară în micul port al Obanului, apoi, pe calea ferată de la Oban la Dalmaly şi de la Dalmaly la Glasgow, străbătând cel mai pitoresc ţinut al Scoţiei muntoase, se întoarseră la Helensburgh.

Optsprezece zile mai târziu, la biserica Sf. George din Glasgow, se celebra, cu mare ceremonie, o căsătorie; dar trebuie să mărturisim că nu era aceea a lui Aristobulus Ursiclos şi a lui Miss Campbell. Cu toate că logodnicul era Olivier Sinclair, fratele Sam şi fratele Sib nu se arătară mai puţin mulţumiţi decât nepoata lor.

Este inutil să insistăm că această căsătorie, încheiată în asemenea împrejurări, îndeplinea toate condiţiile fericirii. Întreg conacul de la Helensburgh, toată casa din West-George Street la Glasgow, lumea întreagă abia ar fi ajuns să cuprindă toată această fericire, care se cuibărise totuşi în grota lui Fingal.

Dar din această ultimă seară petrecută pe platoul Staffei, Olivier Sinclair, cu toate că nu văzuse fenomenul atât de căutat, ţinu să-şi fixeze amintirea într-un fel mai durabil. Astfel că, într-o zi, expuse un „Apus de soare" de un efect cu totul deosebit, în care se admiră mai mult un fel de Rază Verde, de o foarte mare intensitate, ca şi când ar fi fost pictată cu smarald lichid.

Acest tablou stârni în acelaşi timp admiraţie şi discuţii, unii pretinzând că surprinde un efect natural, minunat reprodus, alţii susţinând că era doar închipuire şi că natura nu producea niciodată un asemenea efect.

De unde, marea mânie a celor doi unchi, care văzuseră această Rază şi îi dădeau dreptate tânărului pictor.

— Şi este chiar mai recomandabil să vezi Raza Verde în pictură, spuse fratele Sam.

— Decât în natură, continuă fratele Sib, fiindcă, stând să urmăreşti unul după altul atâtea apusuri de soare, asta face destul de rău ochilor.

Şi fraţii Melvill aveau dreptate.

Două luni mai târziu, tinerii căsătoriţi şi unchii lor se plimbau pe malul Clyde-ului, în faţa parcului vilei lor, când se întâlniră pe neaşteptate cu Aristobulus Ursiclos.

Tânărul savant, care urmărea cu interes lucrările de dragare a fluviului, se îndrepta către gara din Helensburgh când îşi zări vechii tovarăşi din Oban.

A spune că Aristobulus Ursiclos suferise fiindcă îl părăsise Miss Campbell, ar însemna să nu-l cunoşti. Nu se simţi deloc încurcat în prezenţa doamnei Sinclair.

Se salutară.

Aristobulus Ursiclos îi felicită politicos pe noii căsătoriţi. Fraţii Melvill, văzând că nu era deloc indispus, nu-i putură ascunde cât de fericiţi îi făcea această căsătorie.

— Atât de fericiţi, spuse fratele Sam, încât atunci când sunt câteodată singuri, mă surprind zâmbind...

— Şi eu plîngând, spuse fratele Sib.

— Ei bine, domnilor, le atrase atenţia Aristobulus Ursiclos, trebuie să fiţi de acord că pentru prima dată nu sunteţi de aceeaşi părere. Unul zâmbeşte, altul plânge...

— Este exact acelaşi lucru, domnule Ursiclos, observă Olivier Sinclair.

— Exact, spuse tânăra femeie, întinzând mâna unchilor săi.

— Cum, acelaşi lucru? răspunse Aristobulus Ursiclos, cu acel ton de superioritate care i se potrivea atât de bine. Dar nu... deloc! Ce este zâmbetul? O expresie voluntară şi deosebită a muşchilor feţei, căreia fenomenele respiraţiei îi sunt aproape străine, în timp ce plânsul...

— Plînsul?... întrebă doamna Sinclair.

— Nu este decât o umezeală care înmoaie globul ochiului, un compus de clorură de sodiu, de fosfat de calciu şi clorat de sodiu!

— În chimie, aveţi dreptate, domnule, spuse Olivier Sinclair, dar numai în chimie.

— Nu înţeleg această deosebire, răspunse cu acreală Aristobulus Ursiclos.

Şi salutând băţos ca un geometru, îşi reluă cu pas măsurat drumul spre gară.

— Iată-l pe domnul Ursiclos, spuse doamna Sinclair, care are pretenţia să explice pornirile inimii cum a explicat şi Raza Verde!

— Dar, de fapt, scumpa mea Helena, răspunse Olivier Sinclair, noi nu am văzut-o, această Rază pe care atât de mult am vrut să o vedem!

— Noi am văzut ceva mai mult! spuse tânăra femeie. Noi am văzut chiar fericirea — aceea pe care legenda o atribuia

observării acestui fenomen!... Fiindcă noi am găsit fericirea, scumpul meu Olivier, să ne mulţumim cu ea şi să lăsăm căutarea Razei Verzi pe seama celor ce nu o cunosc şi ar vrea să o cunoască!

Cuprins

ŞCOALA ROBINSONILOR.....4

Capitolul I ÎN CARE CITITORUL, DACĂ DOREŞTE, VA AVEA OCAZIA SĂ CUMPERE O INSULĂ ÎN OCEANUL PACIFIC.....4

Capitolul II CUM WILLIAM W. KOLDERUP DIN SAN FRANCISCO SE LUPTĂ CU J. R. TASKINAR DIN STOCKTON.....8
Capitolul III ÎN CARE DISCUŢIA ÎNTRE PHINA HOLLANEY ŞI GODFREY MORGAN ESTE ACOMPANIATĂ DE PIAN.....13
Capitolul IV ÎN CARE T. ARTELETT, ZIS TARTELETT, ESTE PREZENTAT CITITORULUI, AŞA CUM SE CUVINE.....19
Capitolul V ÎN CARE SE FAC PREGĂTIRI DE PLECARE ŞI LA SFÂRŞITUL CĂRUIA SE PLEACĂ DE-A BINELEA.....22
Capitolul VI ÎN CARE CITITORUL ESTE INVITAT SA FACĂ CUNOŞTINŢĂ CU UN NOU PERSONAJ.....27
CAPITOLUL VII ÎN CARE VOM VEDEA CĂ WILLIAM W. KOLDERUP POATE CĂ NU A FĂCUT RĂU CA ŞI-A ASIGURAT CORABIA.....30
Capitolul VIII CARE ÎL FACE PE GODFREY SĂ AJUNGĂ LA AMARE REFLECŢII ASUPRA MANIEI CĂLĂTORIILOR.....36
Capitolul IX ÎN CARE SE DEMONSTREAZĂ CA NU TOTUL ESTE TRANDAFIRIU ÎN MESERIA DE ROBINSON.....41
Capitolul X ÎN CARE GODFREY PROCEDEAZĂ AŞA CUM ORICARE NAUFRAGIAT AR FI PROCEDAT ÎN ASEMENEA ÎMPREJURARE.....47
Capitolul XI ÎN CARE PROBLEMA LOCUINŢEI ESTE REZOLVATĂ ÎN MĂSURA ÎN CARE POATE FI REZOLVATĂ.....53
Capitolul XII CARE SE ÎNCHEIE EXACT CÂND TREBUIE, PRINTR-UN MINUNAT ŞI FERICIT TRĂSNET.....57
Capitolul XIII UNDE GODFREY VEDE ÎNCĂ O DATĂ ÎNĂLŢÂNDU-SE, DINTR-UN ALT PUNCT AL INSULEI UN FUM UŞOR.....64
Capitolul XIV ÎN CARE GODFREY GĂSEŞTE O EPAVĂ, CĂREIA EL ŞI TOVARĂŞUL LUI ÎI FAC O CĂLDUROASĂ PRIMIRE.....69

Capitolul XV ÎN CARE SE ÎNTÂMPLĂ CEEA CE SE ÎNTÂMPLĂ CEL PUŢIN O DATĂ ÎN VIAŢA ORICĂRUI ROBINSON, AUTENTIC SAU ÎNCHIPUIT 74
Capitolul XVI ÎN CARE SE PRODUCE UN INCIDENT CE NU VA SURPRINDE PE CITITOR....79
Capitolul XVII ÎN CARE PUŞCA PROFESORULUI TARTELETT FACE ÎNTR-ADEVĂR MINUNI.....83
Capitolul XVIII CARE TRATEAZĂ DESPRE EDUCAŢIA MORALĂ ŞI FIZICĂ A UNUI SIMPLU INDIGEN DIN PACIFIC.....89
Capitolul XIX ÎN CARE SITUAŢIA, ŞI AŞA GRAV COMPROMISĂ, SE COMPLICĂ DIN CE ÎN CE MAI MULT.....94
Capitolul XX ÎN CARE TARTELETT REPETĂ PE TOATE TONURILE CĂ VREA SA PLECE.....99
Capitolul XXI CARE SE ÎNCHEIE CU O CUGETARE CU TOTUL SURPRINZĂTOARE A NEGRULUI CAREFINOTU.....105
Capitolul XXII CARE ÎNCHEIE, EXPLICÂND TOT CEEA CE A PĂRUT PÂNA ACUM INEXPLICABIL. 113

RAZA VERDE.....119

Capitolul I FRATELE SAM ŞI FRATELE SIB.....119
Capitolul II HELENA CAMPBELL.....124
Capitolul III ARTICOLUL DIN *MORNING POST*. .128
Capitolul IV COBORÂND PE CLYDE.....134
Capitolul V DE PE UN VAPOR PE ALTUL.....138
Capitolul VI VÂLTOAREA CORRYVREKAN.....140
Capitolul VII ARISTOBULUS URSICLOS.....146
Capitolul VIII UN NOR LA ORIZONT.....151
Capitolul IX VORBE DE ALE DOAMNEI BESS.....158
Capitolul X O PARTIDĂ DE CROCHET.....160
Capitolul XI OLIVIER SINCLAIR.....164
Capitolul XII NOI PROIECTE.....170
Capitolul XIII MĂREŢIILE MĂRII.....175

Capitolul XIV VIAŢA PE IONA.....178
Capitolul XV RUINELE DIN IONA.....182
Capitolul XVI DOUĂ FOCURI DE PUŞCĂ.....187
Capitolul XVII LA BORDUL *CLORINDEI*.....193
Capitolul XVIII STAFFA.....197
Capitolul XIX GROTA LUI FINGAL.....201
Capitolul XX PENTRU MISS CAMPBELL!.....207
Capitolul XXI O ADEVĂRATĂ FURTUNĂ ÎNTR-O GROTĂ.....210
Capitolul XXII RAZA VERDE.....213
Capitolul XXIII CONCLUZIE.....218

JULES VERNE

1. O CĂLĂTORIE SPRE CENTRUL PĂMÎNTULUI
2. OCOLUL PĂMÎNTULUI ÎN OPTZECI DE ZILE
3. CINCI SĂPTĂMÎNI ÎN BALON
4. STEAUA SUDULUI
5. CĂPITANUL HATTERAS
6. ŞCOALA ROBINSONILOR. RAZA VERDE
7. DOCTORUL OX
8. DOI ANI DE VACANTĂ
9. UN BILET DE LOTERIE. FARUL DE LA CAPĂTUL LUMII
10. UIMITOAREA AVENTURĂ A MISIUNII BARSAC
11. CELE 500 MILIOANE ALE BEGUMEI. ŞARPELE DE MARE
12. VULCANUL DE AUR
13. 20 000 DE LEGHE SUB MĂRI
14. DE LA PĂMÎNT LA LUNĂ. ÎN JURUL LUMII
15. UIMITOARELE PERIPEŢII ALE JUPÎNULUI ANTIFER
16. INSULA CU ELICE
17. BURSE DE CĂLĂTORIE
18. CASA CU ABURI
19. INDIILE NEGRE. GOANA DUPĂ METEOR
20. INSULA MISTERIOASĂ (voL. I)
21. INSULA MISTERIOASĂ (voL. II)
22. MINUNATUL ORINOCO
23. CASTELUL DIN CARPAŢI. ÎNTÎMPLĂRI NEOBIŞNUITE
24. ŢINUTUL BLĂNURILOR (voL. I)
25. ŢINUTUL BLĂNURILOR (voL. II)
26. CĂPITAN LA CINCISPREZECE ANI
27. 800 LEGHE PE AMAZON
28. COPIII CĂPITANULUI GRANT (voL. I)
29. COPIII CĂPITANULUI GRANT (voL. II)
30. TESTAMENTUL UNUI EXCENTRIC
31. ROBUR CUCERITORUL. STĂPÎNUL LUMII
32. CLOVIS DARDENTOR. SECRETUL LUI WILHELM STORITZ
33. AGENJIA THOMPSON
34. HECTOR SERVADAC
35. UN ORAŞ PLUTITOR. SPĂRGĂTORII BLOCADEI. INVAZIA MĂRII
36. PILOTUL DE PE DUNĂRE
37. SATUL AERIAN. ÎNCHIPUIRILE LUI JEAN MARIE CABIDOULIN
38. PRICHINDEL
39. CESAR CASCABEL
40. CLAUDIUS BOMBARNAC. KERABAN ÎNCĂPĂŢÎNATUL

EDITURA ION CREANGĂ

Proiectul RI - Jules Verne 2010